Τέλος Β' τόμου

Τὸ σπίτι τοῦ Παιδιοῦ

48

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

(ἡ Παιδόπολις)

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ
«ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»
Διευθύνεται ἀπὸ τριμελῆ Ἐπιτροπὴ Ἐντεταλμένων Κυριῶν ΠΒΕΕ.
ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἡρώδου Ἀττικοῦ 9

ΑΘΗΝΑΙ, 16 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1951
ΕΤΟΣ Α΄. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 48 (24)

ΕΤΗΣΙΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:

Ὀργανισμοί, Τράπεζαι, Ἑταιρεῖαι.. .. ..Δρχ.	100.000
Δῆμοι καὶ Κοινότητες ἄνω τῶν 5.000 κατοίκων καὶ ἰδιῶται .. .. »	50.000
Λοιποὶ Δῆμοι καὶ Κοινότητες καὶ Σχολεῖα »	25.000
Μαθηταί, Πρόσκοποι, Ὀδηγοί, Στρατιῶται »	10.000
Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 5 ἢ Λίραι 2	

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 1000

Ὑπεύθυνος Συντάξεως: ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ, Ἀντιφίλου 16 — Ἀθῆναι
Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Φραγκ. Μαλατέστας, Μενελάου 9, Ἀθῆναι

ΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΤΙΧΟΣ

ΒΑΣΤΑ Η ΜΗΤΕΡΑ ΤΟ ΜΩΡΟ

Βαστᾶ ἡ μητέρα τὸ μωρὸ
στὴν ἀγκαλιά της.
Τὸ γάλα της πιὸ γλυκερὸ
ἢ τὰ φιλιά της;

Στέκει ὁ πατέρας στὸ πλευρό,
λίγο πιὸ πέρα,
καὶ μιὰ κοιτάζει τὸ μωρό,
μιὰ τὴ μητέρα.

Ι. ΠΟΛΕΜΗΣ

Β΄. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ «ΣΠΙΤΙΟΥ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ»

Προκηρύσσουμε σήμερα διαγωνισμὸ συλλογῆς σπαζοκεφαλιῶν. Κάθε φίλος μας—ἀναγνώστης ἢ συνδρομητής, μπορεῖ νὰ λάβη μέρος στὸ Διαγωνισμὸ αὐτὸ στέλλοντας μέχρι 31 Ἰανουαρίου τὸ ἀργότερο τὴ συλλογή του. Κάθε συλλογὴ πρέπει νὰ ἔχη 20 τὸ πολὺ ἀσκήσεις. Ὅσο περισσότερη ποικιλία ἀσκήσεων ὑπάρχει τόσο ἡ συλλογὴ θὰ ἔχη περισσότερες ἐλπίδες ἐπιτυχίας. Πρέπει δηλαδὴ νὰ ἔχη ἕνα ἀπὸ κάθε εἶδος σπαζοκεφαλιᾶς. Δηλαδή: Σταυρόλεξο, κρυπτογραφικό, γρῖφο, συλλαβόγριφο, κλπ. κλπ.

Μόνο ἀπὸ τὶς συλλογὲς ποὺ θὰ ἐγκριθοῦν θὰ δημοσιεύονται ἀσκήσεις στὴ σελίδα «Γιὰ νὰ περνᾶτε εὐχάριστα τὴν ὥρα σας».

Κάθε συλλογὴ πρέπει νὰ συνοδεύεται μὲ δικαίωμα κρίσεως 5.000 δραχ.

Θὰ βραβευθοῦν 3 συλλογές, θὰ ἐπαινεθοῦν 15 καὶ θὰ ἐγκριθοῦν σὲ ἀπεριόριστο ἀριθμὸ ὅσες περιέχουν ἔστω καὶ μικρὸν ἀριθμὸ ἀσκήσεων ποὺ εἶναι κατάλληλες γιὰ δημοσίευση.

Ὡς βραβεῖα θὰ δοθοῦν βιβλία ἀξίας. Ἡ ἀξία τῶν βιβλίων αὐτῶν θὰ εἶναι ἀνάλογη μὲ τὸν ἀριθμὸ ἐκείνων ποὺ θὰ μετάσχουν στὸν διαγωνισμό.

Μόνο πρωτότυπες ἀσκήσεις θὰ λαβαίνονται ὑπ' ὄψη. Προσπαθῆστε νὰ φτιάσετε δικές σας καὶ μόνο ἀσκήσεις. Μόνο «αἰνίγματα» δημοτικὰ μπορεῖ νὰ στείλη κανεὶς κατ' ἐξαίρεση τῆς ἀρχῆς ποὺ ἐθέσαμε.

Στὴν βράβευση θὰ ληφθῆ ὑπ' ὄψη καὶ ἡ καλαισθησία μὲ τὴν ὁποία ἔγινε ἡ σύνταξη τῆς συλλογῆς.

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

Ἀλέκος: Γιατί ὁ σκύλος κρατάει τὴν γλῶσσα του ἔξω ἀπὸ τὸ στόμα του;
Ἀντώνης: Γιὰ νὰ φέρη ἰσορροπία τὴν οὐρά του.

⁂

Ἡ Μπέμπα θέλει ν' ἀνάψη τὴν λάμπα μὰ δὲν βρίσκει τὰ σπίρτα. Καὶ ὁ μικρὸς Γιῶργος τῆς λέει: Μὰ ἄναψε πρῶτα τὴν λάμπα νὰ δῆς.

⁂

Μπαμπᾶς: Προσέχετε τὰ παλιὰ καὶ λερωμένα βιβλία γιατὶ ἔχουν μικρόβια.
Ὁ Ἀντωνάκης: Μὴ φοβᾶσαι μπαμπᾶ καὶ δὲν πιάνω ποτέ μου βιβλίο.

⁂

Γιῶργος: Τὴ νύχτα μαμὰ θὰ ἔκανε φαίνεται πολλὴ ζέστη.
Μαμά: Ποῦ τὸ κατάλαβες;
Γιῶργος: Δὲ βλέπεις ποὺ ἡ χλόη εἶναι ἱδρωμένη!

⁂

Μαμά: Ἡ Ἑλένη ἔχει τὸ στόμα τοῦ πατέρα της καὶ τὰ μάτια τοῦ παπποῦ της. Ἐνῶ ἀπὸ μένα δὲν ἔχει τίποτα.
Ἑλενίτσα: Τί λὲς μαμά; Τὸ φουστάνι ποὺ φορῶ δικό σου δὲν εἶναι;

⁂

Καθηγητής: Ὁ ἀριθμὸς 91 τί εἶναι Ἀλέκο;
Ἀλέκος: Ὁ ἀριθμὸς τοῦ σπιτιοῦ μου κύριε Καθηγητά.

⁂

Μαμά: Τοτὸ γιατὶ εἶσαι ἔτσι χάλια μήπως ἔπεσες; Κρίμα καὶ φοροῦσες τὸ καινούργιο σου παντελόνι.
Τοτὸς (κλαίγοντας): Τὸ ξέρω μαμὰ ἀλλὰ δὲν πρόλαβα νὰ τὸ βγάλω τὴν ὥρα ποὺ ἔπεφτα.

⁂

Ρωτοῦν τὸν Βαγγέλη ἂν ἔχη καλὴ θέση μεταξὺ τῶν συμμαθητῶν του.
Βαγγέλης: Καλή, λέει; Εἶμαι κοντὰ στὴν πόρτα καὶ φεύγω πρῶτος ὅταν τελειώση τὸ μάθημα.

⁂

Μαμά: Γιατὶ Ἀντώνη ἔφαγες τὸ γλυκό.
Ἀντώνης: Γιὰ νὰ βγάλω μιὰ μύγα ποὺ ἦταν στὸ κάτω μέρος τοῦ κουτιοῦ.

Τὰ ἔστειλαν οἱ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΑΚΡΥΛΑΚΗΣ
καὶ ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΠΑΤΕΛΗΣ
Μαθηταὶ
(Δ΄ καὶ Ε΄ Γυμνασίου Σουφλίου)

ΟΔΗΓΙΑΙ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΜΟΥ

Τὸ «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ» συνιστᾶ στοὺς φίλους του νὰ μὴν ἀλληλογραφοῦν ἀπ' εὐθείας ἀλλὰ μέσω τοῦ περιοδικοῦ. Ἡ Διεύθυνση τοῦ «Σπιτιοῦ τοῦ Παιδιοῦ» δὲν ἔχει καμμιὰ εὐθύνη γιὰ ἀλληλογραφία ποὺ δὲν περνάει ἀπὸ τὸ δικό της ἔλεγχο.

⁂

Τὰ ψευδώνυμα, ἀνεξάρτητα μὲ τὴν ἡμερομηνία ποὺ ἔχουν ἐγκριθῆ δὲν ἰσχύουν ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1952. Ὅσοι θέλουν νὰ τὰ διατηρήσουν ὀφείλουν νὰ τὰ ἀνανεώσουν μέχρι τῆς 31 Ἰανουαρίου τὸ ἀργότερον στέλνοντας τὰ στοιχεῖα τους καὶ 2.000 δραχ. Πρέπει νὰ ἀναφέρουν ὄνομα, πατρώνυμο, ἐπώνυμο, ἰδιότητα: Μαθητὴς ἢ τεχνίτης ἢ ὑπάλληλος κλπ. Ἂν εἶναι μαθητὴς τάξη καὶ σχολεῖο, ἡλικία καὶ διεύθυνση. Πλήρη διεύθυνση. Αἴτηση ἀνανεώσεως ἢ καταθέσεως νέου ψευδωνύμου ποὺ δὲν θὰ συνοδεύεται μὲ τὰ στοιχεῖα αὐτά, δὲν θὰ λαβαίνεται ὑπ' ὄψη. Κάθε φίλος τοῦ περιοδικοῦ, ἀνεξάρτητα ἂν εἶναι ἢ ὄχι συνδρομητὴς ἔχει δικαίωμα νὰ πάρη ἕνα ἢ περισσότερα ψευδώνυμα. Πρέπει γιὰ κάθε ἕνα ἀπ' αὐτὰ ὅμως νὰ καταβάλη 2.000 δραχμές.

⁂

Παρακαλῶ τοὺς φίλους μου νὰ προσέχουν ὅταν μοῦ γράφουν: Νὰ γράφουν σὲ χωριστὸ χαρτὶ τὸ γράμμα τους, σὲ χωριστὸ τὶς συνεργασίες, σὲ χωριστὸ τὶς ἀγγελίες, σὲ χωριστὸ χαρτὶ κάθε θέμα. Ἔτσι διευκολύνουν καὶ τὸν ἀρχισυντάκτη καὶ τὸν ἑαυτό τους. Γιατὶ ἡ δουλειά τους θὰ διεκπεραιωθῆ μιὰ ὥρα γρηγορώτερα.

⁂

Ὅποιος στέλνει λεπτὰ πρέπει, εἴτε στὸ ἀπόκομμα τῆς ἐπιταγῆς, εἴτε στὸ γράμμα του νὰ σημειώνη λεπτομερῶς γιατὶ μᾶς τὰ στέλνει. Μᾶς βοηθεῖ στὴ δουλειά μας καὶ ἐξυπηρετεῖ καὶ τὸν ἑαυτό του. Γιατὶ ἔτσι ἡ ὑπόθεσή του θὰ διεκπεραιωθῆ πιὸ γρήγορα.

Οἱ συνδρομὲς εἶναι προπληρωτέες. Κανένας συνδρομητὴς δὲν γράφεται ἂν δὲν καταβάλη τὴ συνδρομή του.

Ὅσοι ἀπὸ τοὺς παλιοὺς συνδρομητὲς δὲν μᾶς ἔστειλαν τὴ συνδρομή τους ἢ δὲν μᾶς τὴν στείλουν μέχρι 20 Δεκεμβρίου, θὰ διαγραφοῦν ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1952. Σὲ ὅσους ἔχουν πληρώσει τὴ συνδρομὴ τοῦ 1951 θὰ συνεχισθῆ ἡ ἀποστολὴ τοῦ περιοδικοῦ. Ὀφείλουν ὅμως νὰ στείλουν τὸ ταχύτερο τὴ νέα συνδρομή τους. Ἀλλοιῶς θὰ διαγραφοῦν ἀπὸ 1ης Μαρτίου, χωρὶς βέβαια νὰ ἀπαλλάσσονται ἀπὸ τὴν ὑποχρέωση νὰ καταβάλουν τὴ συνδρομή τους.

Ο ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ

ΤΑ ΠΕΝΗΝΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΑ ΜΑΣ

Τὰ παιδιὰ τῆς Ἑλλάδος εὔχονται εἰς τὴν Α. Μ. τὸν βασιλέα ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῶν γενεθλίων του, Χρόνια Πολλά.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

ΤΑ ΓΕΝΕΘΛΙΑ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ

Στὸ σπίτι τοῦ παπποῦ γίνονται οἱ προε-τοιμασίες γιὰ τὶς γιορτές, τὶς μεγάλες γιορτὲς ποὺ μᾶς ἔρχονται... Καθένας καὶ κάτι κάνει. Ὁ παπποὺς ἔχει φροντίσει γιὰ τὰ περισσότερα... Πῶς θὰ πάη τὸ στάρι στὸ μύλο γιὰ νὰ γυρίση πιὸ γρήγορα τὸ ἀλεῦρι γιὰ τὰ χριστόψωμα. Γιὰ τὸν ἀσβέστη ποὺ θ' ἀσπρίσουν τὸ σπίτι καὶ θὰ ὀμορφήνουν τὴν αὐλή... Γιὰ τὶς τόσες καὶ τὶς τόσες προμήθειες. Ἔχει ἀγοράσει καὶ δυὸ γαλοποῦλες. Μὰ καὶ τὶς δύο τὶς περιποιεῖται ἡ Τασία. Καὶ τὴ γνωρίζουν τώρα καὶ μόλις τὴν δοῦν νὰ φτάνη μὲ τὰ καρύδια στὶς τσέπες της, τρέχουν κοντά της μὲ τὰ γλοῦ - γλοῦ τους, σὰν νὰ τῆς μιλοῦν καὶ νὰ τὴν εὐχαριστοῦν γιὰ τὶς φροντίδες της.

Μὰ καὶ τὰ ἄλλα ἀδέλφια φροντίζουν. Μὲ τὶς ὁδηγίες τοῦ παπποῦ ἐπιδίδονται στὸ εὐ-πρέπισμα τῆς αὐλῆς. Νὰ τὰ περιποιηθοῦν ...λα. Νὰ μαζέψουν κάτι πετρίτσες ἀπὸ δῶ ...ι' ἀπὸ κεῖ...

Σήμερα ὅλοι, ὁ παπποὺς καὶ τὰ τρία ...γγόνια του βρίσκονται στὴν αὐλή. Κατα-...στρώνουν τὸ πρόγραμμα τῶν γιορτῶν. Κα-...ένας ἀναλαμβάνει κι' ἕνα τομέα. Ὁ Κω-...στάκης θὰ φροντίση γιὰ τὸ ξύπνημα πρωΐ - ...πρωΐ γιὰ τὴν ἐκκλησία. Ἡ Τασία θὰ φρον-...ίση γιὰ τὰ ἑορταστικὰ ροῦχα ὅλων. Νὰ ...ἶναι ὁλοκάθαρα καὶ σιδερωμένα στὴν ὥρα ...ους. Κι' ὁ Γιῶργος νὰ φροντίση νὰ φθά-...ουν στὸ σπίτι ὅλα τὰ ψώνια ποὺ παράγ-...ειλε ὁ παπποὺς, στὸν μπακάλη, στὸ χασά-...η, τὸ μανάβη...

—Δὲν μοῦ λές, παπού, ρώτησε σὲ μιὰ ...τιγμὴ ἡ Τασία: Οἱ ἀρχαῖοι εἶχαν Χρι-...τούγεννα;

Γέλασε δυνατὰ ὁ Κωστάκης μὲ τὴν ἐ-...ώτηση τῆς Τασίας.

— Τ' εἶν' αὐτὰ ποὺ ρωτᾶς, βρὲ παιδί ...ου; Μποροῦσε νὰ γιόρταζαν Χριστούγεν-...α οἱ ἀρχαῖοι... ἀφοῦ ὁ Χριστὸς δὲν εἶχε ...εννηθῆ ἀκόμη; Ὁ ἐρχομὸς τοῦ Χριστοῦ ...βαλε τελεία καὶ παῦλα στὰ παραμύθια ...ῶν ἀρχαίων προγόνων μας...

— Τὴν ἔπαθε, διέκοψε γελῶντας κι' ὁ ...ιῶργος, σὰν τὸν Παπατρέχα τοῦ Κοραῆ!

— Δηλαδή; ρώτησε ὁ Κωστάκης.

— Δὲν τὸ ξέρεις; ἔκαμε ὁ Γιῶργος.

— Πές το ἐσὺ ποὺ τὸ ξέρεις, παρατή-...σε ὁ παπποὺς, ποὺ δὲν γελοῦσε, ὅπως οἱ ...λοι εἰς βάρος τῆς καϋμένης τῆς Τασίας ...οὺ ἔμενε ἀμίλητη ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἀνόη-... ἐρώτησή της.

— Νά, εἶπε ὁ Γιῶργος. Στὴ Βολισσό, ...ὴ Χίο, εἶχε πάει ὁ Κοραῆς γιὰ νὰ συμ-...πληρώση τὴν ἐργασία του γιὰ τὸν Ὁμη-... Μὰ ὁ παπᾶ - Τρέχας, ὁ ἐφημέριος τοῦ ...ριοῦ ρώτησε τὸν Κοραῆ ἂν ὁ Ὅμηρος ...αν Χριστιανός... Καὶ ἦταν μεγάλη ἡ ἔκ-...πληξή του ὅταν ἔμαθε πὼς ὁ Ὅμηρος δὲν ...αν ἀφοῦ ἔζησε τόσες ἑκατοντάδες χρό-...α πρὸ Χριστοῦ... Μὰ ὁ ἀγαθὸς παπᾶς ...ν μποροῦσε νὰ καταλάβη πὼς ὁ Ὅμηρος ...ν ἦταν Χριστιανός. Καὶ γιὰ νὰ μὴ χα-...ση τὸ χατῆρι τοῦ Κοραῆ, εὐχήθηκε στὸ ...εὸ νὰ συγχωρήση τὸν ποιητὴ τῆς Ἰλιά-...ος τῆς τῆς Ὀδύσσειας γιὰ τὸ τρομερό ...υ αὐτὸ ἁμάρτημα...

— Ἔτσι εἶναι, εἶπε ὁ παπποὺς!.. Ἡ Τα-...α ρώτησε κάτι ποὺ βέβαια δὲν ἦταν σω-...τό. Μὰ οἱ ἀρχαῖοι εἶχαν κι' αὐτοὶ τὰ... ...ριστούγεννά τους!

— Εἶχαν τὰ Χριστούγεννά τους;

— Ἀκριβῶς, εἶπε σοβαρὰ ὁ παπποὺς. Δὲν τὰ ἔλεγαν βέβαια Χριστούγεννα! ...ύτε μποροῦσαν νὰ εἶναι. Μὰ ἦταν ἀκρι-...ῶς ὁ Δεκέμβριος ἡ ἐποχὴ ποὺ ἐγεννᾶτο ... Ἥλιος. Ἦταν ἡ ἐποχὴ τοῦ χειμερινοῦ ...ιοτροπίου. Ἦταν ἡ γέννησις τοῦ ἀηττή-του Ἡλίου. Καὶ γιορτάζονταν σὲ ἡμέρα ποὺ ἀντιστοιχοῦσε μὲ τὶς 25 Δεκεμβρίου...

— Στὶς 25 Δεκεμβρίου; ρώτησαν τὰ παιδιὰ ὅλα μαζί.

—Ἀκριβῶς!... Καὶ μὴ σᾶς φανῆ παράδοξο ἂν ὁ Θεάνθρωπος ἦλθε τὴν ἴδια ἐποχὴ ποὺ οἱ ἀρχαῖοι γιόρταζαν τὰ γενέθλια τοῦ Ἡλίου τους... Ἦταν κι' αὐτὸς Ἥλιος... Ὁ μεγάλος ὅμως Ἥλιος, ὁ ἐξουσιαστὴς τῶν Ἡλίων τοῦ σύμπαντος...

— Ἔτσι δὲν τὸ λέει, παπού, καὶ τὸ ἀπολυτίκιο τῶν Χριστουγέννων;..

— Νὰ τὸ πῶ, παπού; ξεθαρρεύτηκε ἡ Τασία.

— Πές το.

—Ἡ Γέννησίς σου, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν ἀνέτειλε τῷ Κόσμῳ τὸ φῶς τὸ τῆς Γνώσεως. Ἐν αὐτῇ γάρ, οἱ τοῖς ἄστροις λατρεύοντες ὑπὸ ἀστέρος ἐδιδάσκοντο, Σὲ προσκυνεῖν τὸν Ἥλιον τῆς Δικαιοσύνης καὶ Σὲ γινώσκειν ἐξ ὕψους Ἀνατολήν, Κύριε. Δόξα Σοι!...

—Προσέξετε!.. εἶπε ὁ παπποὺς. Ἦλθε ὁ Χριστιανισμὸς γιὰ νὰ καταρρίψη τὶς εἰδωλολατρικὲς γιορτὲς καὶ στὴ θέση τοῦ «Ἀήττητου Ἥλιου», βάζει τὸν «Ἥλιο τῆς Δικαιοσύνης», τὸ Μεγάλο Ἥλιο, τὴν Ἀνατολὴ τὴν ἐξ ὕψους. Τὸν Κύριό μας, τὸν Ἰησοῦ Χριστό!...

Καὶ πάλαιψε — συνέχισε ὁ παπποὺς — παιδιά μου, ἡ Χριστιανικὴ θρησκεία νὰ ξερριζώση ἀπὸ τὶς συνήθειες τῶν Ἑλλήνων Χριστιανῶν τὶς εἰδωλολατρικὲς αὐτὲς γιορτὲς ποὺ εἶχαν τὴν ἀρχή τους στὴν Ἑλληνικὴ Μυθολογία... Εἶχε ὁ Χριστιανισμὸς ἐπικρατήσει σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα κι' οἱ Χριστιανοὶ γιόρταζαν ἀκόμα τὶς ἑορτές... Τὰ Κρόνια, τὰ Σατουρνάλια, τὴν ἑορτὴ τῶν Καλανδῶν... Καὶ ἦλθαν τὰ Χριστούγεννα γιὰ νὰ τὶς ἀντικαταστήσουν.

— Οἱ Χριστιανοὶ δὲν γιόρταζαν ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τὰ Χριστούγεννά τους, παπού; ρώτησε ὁ Γιῶργος.

— Ὄχι, παιδί μου. Μόλις στὰ τέλη τοῦ Δ΄ αἰῶνα μετὰ Χριστὸ καθιερώθηκε ἡ Γιορτὴ τῶν Χριστουγέννων ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία. Παρ' ὅλα αὐτὰ οἱ «ἐθνικὲς» ἐκεῖνες γιορτές, δηλαδὴ οἱ εἰδωλολατρικές, ἐξακολουθοῦσαν ἀκόμα στὴν Ἑλλάδα.

— Μὰ πῶς τὶς ἄφηναν οἱ Πατριάρχαι; ρώτησε ὁ Γιῶργος.

— Εἶχε τόσο πολὺ παραγίνει τὸ κακό, εἶπε ὁ παπποὺς, ποὺ ἡ 6η Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ποὺ συνῆλθε εἰς Τροῦλλον ἀναγκάσθηκε στὰ 692 μ. Χ. νὰ ἀπαγορεύση ὅλες αὐτὲς τὶς εἰδωλολατρικὲς γιορτές. Καὶ καθώριζε καὶ ποινές. Ἂν τὴν ἀπαγόρευση αὐτὴν τὴν παρέβαινε κανένας παπᾶς, «καθηρεῖτο».

— Τί θὰ πῆ «καθηρεῖτο», παπού;

— Τοῦ ἔβγαζαν τὰ ράσα, τοῦ ἔκοβαν μαλλιὰ καὶ γένεια καὶ δὲν τοῦ ἐπέτρεπαν πιὰ νὰ ἱερουργῆ. Καὶ ἂν ἦταν λαϊκὸς ἀφωριζόταν...

— Καὶ ἔπαψαν ἀπὸ τότε οἱ εἰδωλολατρικὲς γιορτές;

— Ὄχι, παιδιά μου... Ἦταν τόσο μεγάλη ἡ δύναμη τῆς συνήθειας ποὺ καὶ μέσα στὶς ἐκκλησίες ἀκόμη ἔφταναν τὰ εἰδωλολατρικὰ ἔθιμα. Καὶ οἱ παπάδες τὰ ἐδέχοντο γιατὶ ἀκριβῶς ἦσαν καὶ αὐτοὶ δοῦλοι τῆς παλαιᾶς συνηθείας...

— Εἴμαστε, λοιπόν, εὐτυχεῖς ἐμεῖς, παπού, ποὺ δὲν ἔχουμε τὶς παλαιὲς αὐτὲς συνήθειες.

— Καὶ φυσικά. Γιατὶ ἐμεῖς πιὰ γιορτάζουμε τὰ Χριστούγεννά μας καὶ τὶς ἄλλες Χριστιανικὲς γιορτές μας μὲ τὴν τάξη ποὺ καθώρισαν οἱ πατέρες τῆς Ἐκκλησίας καὶ δὲν κάνουμε καμμιὰ σύγχιση μεταξὺ τοῦ Ἡλίου καὶ τοῦ πραγματικοῦ Ἡλίου τῆς Δικαιοσύνης ποὺ φώτισε τὸν κόσμο μὲ τὶς μεγάλες, τὶς θεϊκές του, τὶς αἰώνιες ἀλήθειες.

— Μὰ δὲν μᾶς εἶπες, παπού, γιὰ τὶς γιορτὲς αὐτὲς τῶν ἀρχαίων...

— Θὰ σᾶς μιλήσω καμμιὰ μέρα, παιδιά μου, εἶπε ὁ παπποὺς. Θὰ σᾶς τὶς πῶ γιὰ νὰ δῆτε τὴ διαφορά. Τὴ διαφορὰ τῶν Χριστιανικῶν ἑορτῶν μὲ ἐκεῖνες ποὺ εἶχαν βάση μιὰ ψεύτικη θρησκεία.

Α. Κ. Μ.

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑ

Ο ΚΑΜΠΟΣ

II

Πέρναγαν, λέει, τὰ χρόνια...

Κι' ἔκλεισαν τὰ δάκρυα τὶς πληγές, μὰ δὲν τὶς γιάτρεψαν. Ἔμεινε μέσα τους τὸ χτυπημένο αἷμα καὶ τὸ πύο ποὺ ἔγινε ἀπὸ τὸν φαρμακερὸ ἱδρῶτα τῶν γέρων.

Πέρναγαν... πέρναγαν τὰ χρόνια μετὰ ἀπὸ τὴν μπόρα τὴ φριχτή!...

Κι' ἔμενε ὁ κάμπος μισοζώντανος, μὲ μόνη του ζωὴ τὶς ἄσχημες πληγὲς ποὺ κάθε τόσο ἄνοιγαν!...

Πέρναγαν, λέει, τὰ χρόνια...

Καὶ νά ποὺ ἔκανε ξανὰ μιὰ λιακάδα πρωτόφαντη σὰν τὴν προτερινή!

Ὁ κάμπος ἄρχισε ν' ἀνασαίνη!...

Ξάφνου κάτι... μὰ κάτι καινούργιο ἔγινε!

Ἀκούστηκε ἀπὸ μακρυὰ ἕνα τραγούδι— ἴδιο χερουβικό—, ἕνα τραγούδι ἀνακατωμένο μὲ γέλια βροντερά.

Φάνηκε τότε ἕνας στρατὸς πούρχόταν ἀπὸ πέρα, ἕνας στρατὸς πούμοιαζε θάλασσα ποὺ τὴν μπατσίζει σοροκάδα! Μιὰ πλημμύρα ζωῆς! Καὶ λευκάθηκε ὁ κάμπος, ἀπὸ ξινάρια καὶ φτυάρια κι' ἀλέτρια ποὺ λάμπανε στὸν ἥλιο. Γιόμισ' ὁ κάμπος φῶς ἀπὸ μέτωπα νεανικά!...

Ἦταν ἐξαίσιο τὸ θέαμα!...

Λύγισαν ὅλοι τὰ γερὰ κορμιά τους κι' ἀκούστηκε μιὰ λαφριὰ ἀνάσα, ποὺ φούντωσε σιγὰ - σιγὰ κι' ἔγινε τραγούδι κι' ἔγινε βροντή! Ἔγινε παιάνας!... Καὶ τὸ τραγούδι τῶν νιῶν, ἔλεγε τώρα, γιὰ τοὺς ξερριζωτὲς τοῦ κακοῦ, τοὺς φυτευτὲς τῆς ἀγάπης. Κι' ἀλήθεια! Στὴν ἄκρη τοῦ κάμπου, ἄναψε τρανὴ φωτιὰ ἀπὸ τὰ ἀγριόχορτα ποὺ εἶχαν θεριέψει ρουφῶντας τὸ αἷμα ἀπ' τὴν καρδιὰ τὴν τσακισμένη τοῦ κάμπου... Ἔλεγε τὸ τραγούδι πούχε γιὰ τὸν Τρανὸ καὶ Γλυκὸ Ἀρχηγό, τὸν γεμᾶτο ἀγάπη. Καὶ τὸ τραγούδι πούχε γίνει βροντὴ πέρασε κάποιο λόγγο κι' ἔκανε τὰ κοτσύφια ποὺ σφύριζαν, νὰ σωπάσουν. Πέρασε στεριὲς καὶ θάλασσες... ἔφτασε πέρα... πέρα!...

Σηκώθηκαν ἔπειτα οἱ νιοί, ἀφοῦ γιάτρεψαν τὸν κάμπο καὶ στήλωσαν τὴ ματιά τους ἐκεῖ... ἐκεῖ ποὺ ἔφτανε τὸ τραγούδι τους!...

Κι' εἶχαν καθρεφτισμένη τρανὴ λαχτάρα στὰ μάτια τους...

Τὴ λαχτάρα τῆς καινούργιας ζωῆς!...

ΑΛΚΗΣ ΡΟΔΟΠΟΥΛΟΣ

Προαιρετικὲς εἰσφορὲς

Ἐλάβαμε τὶς παρακάτω προαιρετικὲς εἰσφορές:

Σίδερης Πολυχρόνης	3.000
Μιχ. Λιάδης	1.000
Κων. Β. Καραστάθης	500
Παναγιώτης Καψάλης	1.000
Παῦλος Βασιλειάδης	5.000

Χριστούγεννα στὴν Κρήτη

— Προτιμῶ μὲ τὸ πλοῖο, εἶπε ὁ Λεωνίδας. Ἔτσι θὰ νοιώσουμε πιὸ πολὺ τὸ ταξίδι.

— Ἂν ἤξερες τί θὰ πῆ Κρητικὸ πέλαγος μέσα στὸ Δεκέμβρη, δὲ θάκανες τέτοια πρόταση, εἶπε ὁ θεῖος Βρασίδας. Μιὰ φορὰ στὰ νειάτα μου, κατέβηκα στὴν Κρήτη τέτοιον καιρό, καλεσμένος κι' ἐγώ, σὰν κι' ἐσᾶς ἀπὸ συγγενεῖς, νὰ περάσω μαζί τους τὶς ἑορτές, καὶ ποτὲ δὲ θὰ ξεχάσω ἐκείνη τὴν τρικυμία. Ξεκινᾶς μὲ γαλήνη, νὰ ποῦμε, ἀπ' τὸν Πειραιᾶ, καὶ μόλις περάσης τὴ Μῆλο καὶ κοντοσιμώσης τὰ Κρητικὰ νερά, ἀνταριάζει τὸ πέλαγος — λὲς καὶ στήνουν πόλεμο μεταξύ τους ὁ οὐρανὸς μὲ τὴ θάλασσα. Φαντάσου, σὰν κόπασε τὸ κακό, ὁ καπετάνιος μετροῦσε τοὺς ναῦτες μήπως παράσυραν τ' ἄγρια κύματα κανένα.

— Αὐτὰ εἶναι παλιά, εἶπε ὁ Λεωνίδας.

— Τί θὲς νὰ πῆς δηλαδή; τὸν ἔκοψε ὁ θεῖος Βρασίδας. Ἄλλαξε τώρα ἡ θάλασσα; Ἔγινε μοντέρνα, πολιτισμένη;

— Ὄχι βέβαια, μὰ γίνανε πλοῖα μεγάλα ποὺ δὲν λογαριάζουν τέτοιες φουρτοῦνες. Μά, τέλος πάντων, ὑποχωρῶ. Θὰ τηλεφωνήσω νὰ μᾶς κρατήσουν τέσσερις θέσεις στὸ ἀεροπλάνο ποὺ φεύγει αὔριο τ' ἀπόγευμα γιὰ τὸ Ἡράκλειο.

— Ἔτσι μπράβο, εἶπε ὁ πατέρας μου. Νάμαι κι' ἐγὼ ἥσυχος πὼς σὲ μιάμιση ὥρα θάχετε φτάσει.

Ἔτσι κινήσαμε γιὰ τὴν Κρήτη τὴν ἄλλη μέρα ὁ Λεωνίδας μὲ τὴ Μυρτούλα, ὁ Φάνης κι' ἐγώ.

Δὲν ξέρω ἂν ἔτυχε νὰ σᾶς πῶ γιὰ τὴ γενεαλογία μου κι' ἔτσι δὲν τὸ ξέρετε βέβαια πὼς κατάγομαι ἀπὸ τὴν Κρήτη. Ἡ γιαγιά μου ἀπ' τὴ μητέρα, ἦταν Σπαρτιάτισσα καὶ γι' αὐτὸ συγγενεύω μὲ τὰ παιδιὰ ποὺ τὰ ἔχω δευτερανήψια. Μὰ τὸ αἷμα ποὺ τρέχει στὶς φλέβες μου εἶναι κρητικὸ καὶ παρ' ὅλο ποὺ ἔζησα στὴν Ἀθήνα, ἀπὸ τὰ μικρά μου χρόνια ἡ καρδιά μου πηδᾶ ὡς τὸν οὐρανό, σὰν ἀκούσω τὸ ὄνομα, Κρήτη. Ἡ μεγαλύτερη ἀδερφή μου μένει σ' ἕνα χωριὸ τοῦ Μεραμβέλλου, παντρεμένη μ' ἕναν δάσκαλο κι' ἐκεῖ πᾶμε τώρα νὰ περάσωμε τὰ Χριστούγεννα.

Ὁ Φάνης ποὺ εἶχε πολὺ μελετήσει γιὰ τὰ πανάρχαια χρόνια τῆς Κρήτης καὶ ξέρει στὰ δάχτυλα τὸ Μηνωϊκὸ πολιτισμό, εἶναι ὅλος χαρά. Ζῆ μὲ τ' ὄνειρο τῆς Κνωσσοῦ καὶ θαρρεῖς πὼς γιὰ κείνη μονάχα πηγαίνει στὴν Κρήτη.

— Ποῦ τρέχει ὁ νοῦς σου Φάνη; τοῦ λέω. Κοίτα τὰ πελάγη κάτω ἀπ' τὰ μάτια μας σὰν ἀνάγλυφα μὲ τὶς μινιατοῦρες τῶν νησιῶν τους! Δὲς τί ἀσήμαντα φαίνονται ὅλα τοῦτα μπροστὰ στὸν αἰθέρα ποὺ σκίζουμε μὲ τὸ σιδερένιο πουλὶ ποὺ μᾶς μεταφέρει στὴν Κρήτη.

— Εἴμαστε πρέσβεις τῶν Ἀθηναίων καὶ πᾶμε στοῦ Μίνωα τὸ παλάτι γιὰ νὰ πετύχουμε κάποια συνθήκη ἐμπορική, λέει ὁ Φάνης σὰν ὀνειροπαρμένος. Μᾶς στέλνει ὁ Αἰγέας.

— Μ' ἀεροπλάνο; σκάζει στὰ γέλια ὁ Λεωνίδας.

— Μὲ λίγη φαντασία, ἀγαπητὲ Λεωνίδα, θὰ αἰσθανθῆς τὰ φτερὰ τοῦ Ἰκάρου στοὺς ὤμους σου κλείνοντας τὰ μάτια. Τ' ἀεροπλάνο βλέπεις ποὺ τόσο καμαρώνει γι' αὐτὸ ὁ σημερινὸς πολιτισμός, εἶναι ἰδέα παλιὰ καὶ σ' αὐτὰ τὰ πελάγη εἶχε τὸ πρῶτο της θύμα.

— Ἂς εἶναι λοιπόν. Ταξειδεύουμε μὲ τὰ φτερὰ τοῦ Δαιδάλου καὶ τοῦ Ἰκάρου, εἶπε ἡ Μυρτούλα· μόνο ποὺ ἐκεῖνοι τὰ φόρεσαν γιὰ νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν Κρήτη κι' ἐμεῖς γιὰ νὰ πᾶμε σ' αὐτή.

— Ἄκου, Φάνη μου, εἶπα τότε κι' ἐγώ, μπορεῖ γιὰ χατῆρι σου νὰ γενῶ καὶ ἀρχαία Ἀθηναία ἀφοῦ τὸ θέλεις, ἀκόμα καὶ μιὰ ἀπὸ τὶς ἑπτὰ νέες ποὺ πήγαιναν νὰ τὶς φάη ὁ Μινώταυρος. Αὐτὸ ὅμως θὰ γίνη ἀργότερα, ὅταν πᾶμε ἐπίσκεψη στὴν Κνωσσό. Γιὰ τὴν ὥρα, σὲ παρακαλῶ νὰ θυμηθῆς πὼς εἶναι παραμονὴ Χριστουγέννων καὶ πὼς πᾶμε στῆς ἀδερφῆς μου τὸ σπίτι, γιὰ νὰ γιορτάσουμε τοῦ Χριστοῦ μας τὴ γέννηση.

— Δηλαδή, δὲ θὰ πᾶμε ἀμέσως στὴν Κνωσσό; εἶπε ὁ Φάνης.

— Φυσικὰ ὄχι. Πᾶμε στὸ Κάτω Χωριὸ δυὸ ὁλόκληρες ὧρες μὲ τ' αὐτοκίνητο ἀπ' τὸ Ἡράκλειο. Ἄφησε λοιπὸν γιὰ τὴν ὥρα τὸ μικρὸ ἀρχαιολόγο καὶ γίνου ἕνας καλὸς χριστιανός.

— Στὸ ὑπόσχομαι, θεία εἶπε τ' ἀγόρι καὶ γιὰ ἀπόδειξη ἄρχισε νὰ μουρμουρίζη τὰ κάλαντα . . . .

. . . .

Κοιμόμαστε βαρειὰ κουρασμένοι ἀπ' τὸ ταξίδι ὅταν ἀχολογοῦν οἱ καμπάνες γιορτάσιμες σὰ θριαμβευτικὸ ἐγερτήριο. Μιὰ μεγάλη φωτιὰ ἀπὸ πουρναρόξυλα ποὺ τρίζουν χαρούμενα στὸ τζάκι γεμίζει γλυκειὰ θαλπωρὴ τὸ μεγάλο πόρτεγο — τὸ σαλόνι — ὅπου μᾶς ἔχουν κοιμίσει σὲ δυὸ θεώρατους καὶ πλατιοὺς σοφάδες.

— «Καλὴν ἡμέραν ἄρχοντες, ἂν εἶναι ὁρισμός σας, Χριστοῦ τὴ θεία Γέννηση νὰ πῶ στ' ἀρχοντικό σας!».

Εἶναι τὰ παιδάκια τῆς γειτονιᾶς, ποὺ χτυποῦν τὶς πόρτες μαζὶ μὲ τοὺς ἐπιτρόπους τῆς Ἐκκλησίας. Κρατοῦν μικρὰ σήμαντρα ποὺ ἠχοῦν γλυκὰ κι' ὑποβλητικά. Ντὰ-ρα-ντάν! Ντὰ-ρα-ντάν.

Πεταγόμαστε ἀπ' τὸ κρεββάτι. Δὲν πρέπει νὰ χάσουμε τὴ λειτουργία τῶν Χριστουγέννων.

— Ντυθῆτε καλὰ μὴν κρυώσετε, λέει ἡ θεία Κατίνα, ποὺ μᾶς φιλοξενεῖ. Κρατᾶ τὸ μικρό της, τὸ Μανωλιό, ἔχει τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ κι' εἶναι ἔξη μηνῶν νεογέννητο — καὶ στὰ μάτια μας μὲ τὴν ἄσπρη ἐσάρπα της χαμηλὰ ὡς τὰ μάτια, φαντάζει σὰν Παναγίτσα.

— Χρόνια πολλὰ θειὰ Κατίνα. Νὰ ζήση τὸ Μανωλιό, νὰ τὸν δῆς καλληκάρι.

Στὴν ἐκκλησιὰ — εἶναι ἀκόμα ὄρθρος βαθὺς — κάνει ζέστη ἀπ' τὶς ἀνάσες τοῦ κόσμου. Στεκόμαστε δίπλα στὶς κολῶνες κι' ὅλα τὰ μάτια καρφώνονται ἐπάνω μας. Ὁ ψάλτης, ἕνα γλυκόφωνο παλληκάρι, βάζει τὰ δυνατά του γιὰ χάρη μας.

— Χριστὸς γεννᾶται, δοξάσατε!

Ὁ ἐπίτροπος ἀνάβει τοὺς πολυελαίους ὅλους. Ὁ κόσμος σταυροκοπιέται μ' εὐλάβεια. Ὁ μικρὸς Χριστούλης χαμογελᾶ μέσ' στὴ φάτνη.

Παίρνουμε ἀντίδωρο καί, στὴν πόρτα τῆς ἐκκλησιᾶς, μᾶς προσμένουν οἱ χωριανοὶ νὰ μᾶς ποῦν τὸ «καλῶς ὡρίσαμε». Δὲν προφταίνουμε νὰ δεχόμαστε προσκλήσεις. Τί φιλόξενος κόσμος!

Καθὼς βγαίνουμε στὸ προαύλιο, εἶναι νύχτα ἀκόμη. Σκίζοντας τὰ σύννεφα ἕνα ἄστρο μᾶς προβοδίζει. Ἔχομε τὴν αἴσθηση πὼς γυρίζουμε ἀπὸ τὸ σπήλαιο τῆς Βηθλεέμ. Μπαίνουμε στὸ σπίτι χαράματα πιά. Τὰ βώδια μουκανιῶνται στὸ σταῦλο. Ἔχουν ξυπνήσει καὶ προσκαλοῦν τὸν ἀφέντη γιὰ νὰ τοὺς βάλη τροφὴ στὸ παχνί. Εἶναι τόσο οἰκεῖα μὲ τὰ Χριστούγεννα ἡ φωνή τους.

Πίνουμε καφὲ μὲ Χριστόψωμο καὶ γιὰ τὰ παιδιὰ φτάνουν δυὸ κοῦπες μεγάλες ἀχνιστὸ γάλα.

Ἔχει πιὰ ξημερώσει. Τὰ παιδιὰ γυρίζουν καὶ πάλι... Ὅλη τὴ μέρα θὰ λὲν τὰ Χριστουγεννιάτικα κάλαντα. Πρέπει νὰ περάσουν ἀπ' ὅλες τὶς γειτονιές. Κανένα σπίτι δὲν κλείνει τὴν πόρτα του στοὺς καλαντιστάδες. Τὸ μεσημέρι καθὼς τρῶμε τὸ ψητὸ γουρουνόπουλο ἀκοῦμε τὸ λυράρη ἀπὸ μακριά. Πεταγόμαστε στὴν πόρτα. Εἶναι ο[ἱ] νέοι τοῦ χωριοῦ ποὺ περνοῦν γιὰ νὰ ποῦν κι' ἐκεῖνοι τὰ κάλαντα.

Τοὺς γεμίζουμε τὰ μαντήλια καρύδια κι' ἀμύγδαλα καὶ σταφίδες, τοὺς τρατέρνουμ[ε] καὶ ρακί. Εἶναι ὅλο κέφι. Πειράζονται με[ταξύ] ταξύ τους καὶ φεύγουν, ἀφήνοντας χίλιε[ς] εὐχές.

«Σ' αὐτὸ τὸ σπίτι ποὔρθαμε πέτρα ν[ὰ] μὴ ραγίση!».

Τ' ἀπόγεμα στὸ σχολειὸ τοῦ χωριοῦ στήνεται χορός. Μά, πρὶν ἀπ' τὸ γλέντι τὰ παιδιὰ μᾶς παρουσιάζουν ἕνα ταμπλώ. Σ' ἕνα κασόνι, ποὺ τοὺς ἔδωκε ὁ μπακάλης, γεμᾶτο μὲ ἄχυρα, κοιμᾶται ἕνα ξανθ[ὸ] μωρουδάκι. Πάνω ἀπ' τὸ κασόνι σὲ στάσ[η] προσοχῆς στέκεται ὁ Ἰωσήφ, ἕνας μαθη[τ]τῆς ντυμένος μὲ ἕνα μακρὺ Ἑβραϊϊκο χ[ι]τῶνα, καὶ μιὰ μικρούλα ντυμένη σὰν Παναγίτσα, σκύβει πάνω στὴν πρόχειρη φάτνη, χαμαγελῶντας στὸ μωρουδάκι.

Τὸ ὡραῖο ἐκεῖνο ταμπλὼ βιβὰν διακόπτ[ει] ἄξαφνα ἕνα κοριτσίστικο κλάμα. Εἶναι [ἡ] ἀδελφούλα τοῦ «Ἰωσήφ», τὸ Κατερινιό, πο[ὺ] γνώρισε τὴν κούκλα της μέσα στὴ φάτν[η].

— Θέλω τὴν κούκλα μου! Θέλω τὴν κούκλα μου.

— Σούτ, τῆς λέει ἡ μητέρα της ἐνῶ τ[ὸ] ἀκροατήριο σκάζει στὰ γέλια.

Ἡ χορωδία τῶν μαθητῶν μᾶς ξαναφέρνει στὴ σοβαρότητα. Ψέλνουν τὸ «Ἡ γέννησίς Σου Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν» καὶ τὸ «Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν Ὑπερούσιον τίκτει».

— Ὡραία Χριστούγεννα! Δὲ θὰ τὰ ξεχάσω ποτέ, λέει ὁ Φάνης. Μονάχα ἀνάμ[ε]σα στοὺς ἁπλοὺς ἀνθρώπους καὶ στ' ἀγ[νὰ] παιδάκια γεννιέται ὁ Χριστός.

— Ναί, ἀγόρι μου, ἔτσι εἶναι. Μά, κο[ίτα], ἀνάβει ὁ χορός. Ἀπὸ τούτη τὴ στιγ[μὴ] ὡς ἀργὰ τὰ μεσάνυχτα, θὰ γλεντᾶ τὸ χ[ω]ριὸ τρισευτυχισμένο. Μέσα στὸ μόχθο [ὅ]λου τοῦ χρόνου, οἱ γιορτὲς εἶναι τὰ εὐχ[ά]ριστα διαλείμματα κι' ὁ ἀγρότης χαίρετ[αι] μ' ὅλη τὴν καρδιά του. Ἔλα Μυρτούλα, [νὰ] σύρουμε τὸ χορό.

Παίρνω τὴ Μυρτὼ καὶ πηγαίνουμε πρ[ώ]τες. Ὁ λυράρης κάνει τὰ καλλίτερά το[υ].

«Ἀπόψε θὰ γλεντίζουμε ὥσπου νὰ ξημερώση», ψάλλουν οἱ νέοι.

— Καὶ τοῦ χρόνου παιδιά... Στὴν [ὑ]γεία μας, πίνει μιὰ τσικουδιὰ ὁ τραγουδιστής. Κι' ὁ κόσμος ξεσπάει ὅλο μεράκ[ι].

— Στὴν ὑγεία μας! Χιλιόχρονα. Νὰ τ[ὰ] θάνη ὁ χάρος!

ΕΛΕΝΗ ΠΑΡ[...]

◆

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

Φοιτητὴς σὲ ράφτη: Μπορεῖτε νὰ μ[οῦ] κάμετε ροῦχα μὲ δόσεις;

— Ἀδύνατον. Τοὐλάχιστον πρέπει [νὰ] πληρώσετε στὴν ἀρχὴ τὰ μισά.

— Γιατί ἀφοῦ μὲ γνωρίζετε;

— Ἀκριβῶς γι' αὐτό.

Ἐστάλη ἀπὸ τὸν ΥΠΕ[...]

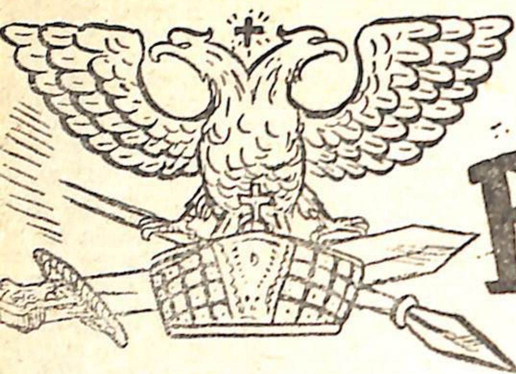
⁂

ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Δάσκαλος: Ποιὸς εἶναι ὁ ὑπερ[θε]τικὸς τοῦ πλείων;

Μαθητής: Μὰ... ὑπερωκεάνειο [κύ]ριε!

Ἐστάλη ἀπὸ τὸ Γ. Δ. ΚΟΥΒΕ[...]

Τόν καιρό τοῦ ΒΟΥΛΓΑΡΟΚΤΟΝΟΥ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΠΗΝΕΛΟΠΗΣ ΔΕΛΤΑ

24ον.

Κι ἐπειδὴ τὴ νόμιζαν βουβή, τὴν ἄφη-
αν ἐλεύθερη. Καὶ ὕστερα, σὰ μεγάλω-
ε λίγο, ἐλεύθερα πήγαινε κι ἔρχουνταν
αὶ ξενοδούλευε ἢ ἔπλεκε πανέρια ἢ μά-
ευε ξύλα καὶ κουκουνάρες στὰ δάση,
αὶ τὰ πουλοῦσε στοὺς χωρικοὺς γιὰ
να - δυὸ ὀβολούς.

Καὶ ὅταν ὁ ἀφέντης τοῦ Παγράτη τὸν
ούλησε σὲ ἄλλο Βούλγαρο, ἐλεύθερα
ὸν ἀκολούθησε κείνη στὴν Πρέσπα, ὅ-
ου κανένας πιὰ δὲν ἤξερε τί τοῦ ἦταν
οῦ Παγράτη, καὶ ὅλοι τὴν ἤξεραν γιὰ
ουβὴ Βουλγάρα, ποὺ γυρνοῦσε ὅπου
ην πήγαινε τὸ κέφι της.

Μὰ ὁ ἀφέντης τοῦ Παγράτη πῆγε
τρατιώτης, καὶ μαζὶ ἔσυρε τὸ γέρο
οῦλο του. Κι ἔτσι βρέθηκε ὁ Παγράτης
λεισμένος στὴ Στρουμπίτζη, ὅταν τὴν
ολιόρκησε ὁ Αὐτοκράτορας, καὶ ἡ 'Α-
εξία βρέθηκε μονάχη στὰ βουνά.

— Καὶ ὅπου ἤθελα πήγαινα, ἐλεύθε-
η πάντα, καὶ κανένας δὲ μὲ πείραζε,
ατὶ μὲ νόμιζαν σημαδεμένη καὶ χαζή.

'Ο Γρηγόρης τὴν ἄκουε συγκινημένος
αθιά.

Μὰ ἕνα πρᾶμα δὲν καταλάβαινε. Κι
ιτέλους τῆς τὸ εἶπε.

— 'Ο πατέρας μου μοῦ ἔστειλε ἕναν
αλόγερο γιὰ νὰ μοῦ πεῖ νὰ ἔλθω νὰ
πάρω, καὶ ἄλλον παπὰ ἔστειλε τοῦ
ασιλέα, γυρεύοντας βοήθεια γιὰ σένα.
φοῦ ἤσουν ἐλεύθερη γιατί δὲν ἔφευγες
ύ;

'Η 'Αλεξία τινάχθηκε.

— Ν' ἀφήσω τὸν παππού σκλάβο στὰ
ρια τους, χωρὶς κανένα νὰ τὸν φρον-
ει, νὰ τὸν παρηγορεῖ, νὰ τὸν ἀγαπᾶ!..

'Η φωνή της ἔτρεμε. Καὶ τοῦ φάνηκε
ὁ Γρηγόρη πὼς μόνο τότε κατάλαβε
ἦταν ὁ ἕνας γιὰ τὸν ἄλλο στὴν ἔρημη
ή τους τὰ δυὸ αὐτὰ πλάσματα, ὁ γέ-
ς δοῦλος, δεμένος μὲ τὴ βαριὰ ἁλυσ-
α τῆς σκλαβιᾶς, καὶ τὸ νέο αὐτὸ κο-
σι, ἐλεύθερο σὰν τὸ πουλί, ποὺ θελη-
τικὰ ἔμενε στὸ πλάγι του, γιὰ νὰ τὸν
ηρεύει καὶ νὰ τὸν παρηγορεῖ μὲ τὸ
μόγελό της καὶ τὴν τρυφερή της ἀ-
πη.

'Ο καλόγερος ἀκούμπησε τὸ χέρι του
ὸ γερμένο της κεφάλι.

— Παιδί μου... εἶπε βουρκωμένος,
λογημένη νὰ εἶσαι...

Εἶχαν φθάσει σὲ δρόμο ἴσιο, καὶ τὸ
ογο ἄρχισε νὰ τρέχει. 'Η βροχή, ποὺ
ην ὥρα εἶχε σταματήσει, ξανάρχισε
λι νὰ πέφτει, ψιλὴ καὶ παγωμένη, καὶ
Γρηγόρης σήκωσε τὴν κουκούλα τῆς
λεξίας καὶ σκέπασε τὸ κεφάλι της.

— Κοιμήσου, παιδί μου, τῆς εἶπε. Τώ-
πάγει ἴσια ὁ δρόμος. Θὰ σὲ ξυπνήσω
λι σὰ φθάσομε σὲ κανένα σταυρο-
όμι.

Μὰ μὲ ὅλη τὴ φοβερή της κούραση, ἡ 'Αλεξία δὲν μποροῦσε νὰ κοιμηθεῖ. Ὅσο πλησίαζαν, τόσο πιὸ νευρικὴ γίνουνταν.

— 'Ακόμα λίγο!... 'Ακόμα λίγο!... ἔλεγε. Κοντεύομε πιά...

Πέρασαν ἀπὸ ἕνα δάσος κι ἔφθασαν στὴ λαγκαδιά.

— 'Εδῶ!... εἶπε ἡ κόρη. Δὲν πρέπει νὰ πάγει μακρύτερα τὸ ἄλογο, μὴν τὸ ἀκούσουν.

'Ο Γρηγόρης ξεκαβαλίκεψε, κατέβασε τὴν 'Αλεξία κι ἔδεσε τὸ ἄλογο σ' ἕνα δέντρο. Καὶ μὲ κούφια βήματα, προσέχοντας μὴν παραπατήσουν, κατέβηκαν τὴν πλαγιά.

'Η 'Αλεξία πήδησε πάνω ἀπὸ τὸ φράχτη καὶ ὁ καλόγερος τὴν ἀκολούθησε.

'Η καρδιά της χτυποῦσε δυνατὰ μὲ τὴν ἰδέα τῆς χαρᾶς τοῦ γερο - Παγράτη. 'Οδήγησε τὸν Γρηγόρη στὴν τρύπα τοῦ τοίχου, παραμέρισε τὰ κλαδιὰ κι ἔδεσε πάλι τὴ ζώνη της.

— Θὰ περάσω πρώτη, εἶπε ψιθυριστά. Κάνε καὶ σὺ σὰν καὶ μένα.

— Θὰ περάσω πρώτη.

Χώθηκε στὴν τρύπα, κρεμάστηκε πάλι στὴ ζώνη καὶ πήδησε μέσα.

'Ο Γρηγόρης πήδησε κοντά της.

Στὰ σκοτεινὰ πασπατεύοντας, ἔκανε ἡ κόρη ἕνα - δυὸ βήματα.

— Παππού... ψιθύρισε.

Δὲν ἀκούστηκε ἀπάντηση.

Ψάχνοντας πάντα, βρῆκε τ' ἄχυρα καὶ γονάτισε κοντὰ στὸ ἀκίνητο σῶμα, τυλιγμένο ἀκόμα στὴν κάπα της.

— Παππού... ἐπανέλαβε, παππού, ξύπνα... ὁ Γρηγόρης εἶναι δῶ...

Μὰ μόνο τῆς βροχῆς τὸ μονότονο στάξιμο στὸ χῶμα ἀκούστηκε ἀπέξω.

— Παππού... εἶπε πάλι, γέρνοντας ἀπάνω του καὶ κουνώντας τον λαφριά, παππού, δὲ μ' ἀκοῦς;

'Η ἀκινησία του τὴν τρόμαξε.

— Πῶς κοιμᾶται ἔτσι; μουρμούρισε.

'Ο Γρηγόρης γονάτισε κοντά της, ἔσκυψε ἀπάνω στὸν πατέρα του καὶ τοῦ ἄγγιξε τὸ πρόσωπο.

Κρύος ἱδρὼς τὸν περέχυσε. 'Απότομα ἄνοιξε τὴν κάπα, παραμέρισε τὰ κουρέλια καὶ ἀκούμπησε τὸ αὐτί του στὸ στῆθος...

... Ἦταν ὥρα πολλὴ ποὺ ἡ πικραμένη καρδιὰ τοῦ γέρου εἶχε παύσει νὰ πονεῖ.

— Πατέρα μου... μουρμούρισε ὁ καλόγερος.

'Η φωνή του τὴν τάραξε. Σὰν ἀστραπὴ πέρασε στὸ μυαλό της τὸ ὅραμα τῆς ἀλήθειας. Ἅπλωσε τὰ χέρια της καὶ ἄγγιξε τὸ παγωμένο στῆθος...

Σπαραχτικὴ ξέσπασε ἡ φωνή της στὴ βαθιὰ σιωπὴ τῆς φυλακῆς.

— Παππού...

'Η λέξη, ποὺ τόσα χρόνια χάϊδευε τὴν ψυχὴ τοῦ γέρου, ξεψύχησε στὰ χείλη της. Καὶ ἡ 'Αλεξία ἔπεσε ἀπάνω του, ζαλισμένη ἀπὸ τὴν ξαφνική της συμφορά.

'Ο Γρηγόρης μάζεψε μερικὰ ἄχυρα κι ἕνα - δυὸ ξερὰ κλαδάκια, τὰ ἔκανε σωρὸ καὶ τ' ἄναψε μὲ τὴν τσακμακόπετρα. Στὴ λάμψη ποὺ πέταξε ἡ φλόγα, εἶδε τὸ κερένιο πρόσωπο τοῦ νεκροῦ, μὲ τὰ μάτια του μισανοιχτὰ καὶ στυλωμένα στὸ παράθυρο.

'Αναφιλητὸ ξέσπασε ἀπὸ τὰ χείλια τῆς κόρης.

— Ἄχ, παππού, παππού! Μᾶς περίμενες... μᾶς γύρευες ! Καὶ φθάσαμε ἀργά!

Χλωμός, σχεδὸν ὅσο καὶ ὁ νεκρός, ὁ Γρηγόρης ἔσκυψε ἀπάνω του, ἔσπρωξε ἀπὸ τὸ ἀναίματο μέτωπο τὰ μακριά του ἄσπρα μαλλιὰ καὶ κοίταξε τὸ ἀγαπημένο πρόσωπο.

'Η φλόγα πέταξε καὶ ἅρπαξε δυὸ - τρία ἄχυρα πεσμένα ἐκεῖ κοντά, ἔριξε μιὰ τελευταία λάμψη κι ἔσβησε.

'Ο Γρηγόρης ἀκούμπησε τὰ χείλια του στὸ μέτωπο τοῦ πατέρα του, καὶ πνίγοντας τοὺς λυγμούς, ἕτοιμους νὰ ξεσπάσουν, μὲ βαθιὰ τρεμουλιαστὴ φωνή, μουρμούρισε τὶς νεκρώσιμες προσευχές.

Στὸ πλάγι του ἡ 'Αλεξία ἔκλαιγε σιωπηλά.

Κι ἔξω ἡ βροχὴ ἔπεφτε πυκνὴ καί, ξεγλιστρώντας ἀπὸ τὰ φύλλα, στάλαζε στὴν τρύπα στάλες βαριὲς ποὺ ἁπλώνουνταν στὸ χῶμα, πιτσιλώντας τὸ νεκρό.

Πλησίαζαν τὰ ξημερώματα πιά, ὅταν

σηκώθηκε ὁ Γρηγόρης.

Ἡ Ἀλεξία τὸν κοίταξε. Τὰ χείλια της ἔτρεμαν.

— Θὰ τὸν ἀφήσεις; ρώτησε.

— Νὰ τὸν πετάξουν ἔξω, νὰ τὸν φάγουν τὰ σκυλιά; Ὄχι βέβαια! ἀποκρίθηκε ὁ Γρηγόρης μὲ σφιγμένα δόντια. Θὰ τὸν πάρω καὶ θὰ τὸν θάψω σὰ χριστιανό.

Προσπάθησε νὰ βγάλει τὶς ἀλυσίδες ἀπὸ τὰ πόδια τοῦ Παγράτη. Μὰ δὲν μπόρεσε.

Τότε μὲ τὸ μαχαίρι του ἔσκαψε τὸ χωματένιον τοῖχο ὅπου ἦταν χτισμένος ὁ χαλκάς. Μὰ τὸ σίδερο πήγαινε βαθιά, θ' ἀργοῦσε ἡ δουλειά, κι ἔπρεπε νὰ φύγουν πρὶν ξημερώσει.

Ὁ Γρηγόρης ἅρπαξε τὴν ἀλυσίδα καί, μὲ δύναμη ποὺ τὴ διπλασίαζε ὁ θυμός, τῆς ἔδωσε δυὸ - τρία τινάγματα τέτοια, ποὺ ξεκόλλησε ὁ χαλκὰς κι ἔπεσε χάμω, σέρνοντας μαζί του τὸ χῶμα καὶ τὶς πέτρες.

Τότε, μὲ τὴ βοήθεια τῆς Ἀλεξίας, τὸν τύλιξε στὴν κάπα της σὰ νὰ ἦταν σάβανο.

—Ἀνέβα πρώτη, τῆς εἶπε, καὶ θὰ σοῦ τὸν ἀνεβάσω.

Δύσκολο δὲν ἦταν. Τὸ σῶμα τοῦ γέρου, σκελετὸς μονάχος, δὲ βάραινε περισσότερο ἀπὸ παιδί.

Ὁ Γρηγόρης τὸν σήκωσε, τὸν πέρασε στὴν τρύπα, καὶ ἀπέξω ἡ Ἀλεξία τὸν τράβηξε στὸ χῶμα. Ὕστερα ἀνέβηκε καὶ ὁ Γρηγόρης, φόρτωσε τὸ σῶμα στὸν ὦμο του, καὶ σιωπηλὰ πέρασαν ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὸ κοιμισμένο χωριό, ἀνέβηκαν στὴν πλαγιά, ἔφθασαν στὸ δάσος, ἔλυσαν τὸ ἄλογο καὶ χώθηκαν ἀνάμεσα στὰ δέντρα.

Μόλις ἄρχισε νὰ φέγγει.

Ἔφθασαν σ' ἕνα μέρος, ὅπου δέντρα καὶ χαμόκλαδα ἦταν τόσο πυκνά, ποὺ ἄνθρωπος δὲν μποροῦσε νὰ περάσει. Ἐκεῖ ἀκούμπησε χάμω ὁ Γρηγόρης τὸ φορτίο του, καὶ μὲ τὸ μαχαίρι ἄρχισε νὰ σκάβει τὸ λάκκο.

Ἡ Ἀλεξία εἶχε ξεσκεπάσει τὸ πρόσωπο τοῦ γέρου καί, καθισμένη πλάγι, μὲ τὸ μέτωπο στὶς χοῦφτες, κοίταζε σιωπηλὰ τὴ μαρμαρωμένη του ὄψη, τὰ μάτια του τὰ μισανοιχτά, γυαλωμένα, σβησμένα πιὰ γιὰ πάντα, καὶ τὸ σφιγμένο στόμα μὲ τὸ κυρτό του πρὸς τὰ κάτω τόξο, ὅπου εἶχε παγώσει τῆς ψυχῆς του ἡ ἀπέραντη λύπη...

—Ἀλεξία...

Σήκωσε τὸ κεφάλι της.

Ὁ Γρηγόρης εἶχε ἀνοίξει τὸ λάκκο καὶ στέκουνταν σιμά της.

— Βοήθησέ με, τῆς εἶπε σιγά.

Ἡ κόρη σηκώθηκε, ἔπιασε τὸ σῶμα ἀπὸ τὰ πόδια, ἐνῶ ὁ Γρηγόρης τὸ σήκωνε ἀπὸ τοὺς ὤμους, καὶ μαζὶ τὸ ξάπλωσαν στὸ λάκκο.

Ὁ Γρηγόρης φίλησε τελευταία φορὰ τὸ μέτωπο τοῦ πατέρα του, καὶ μηχανικὰ τὸν ἐμιμήθηκε ἡ Ἀλεξία. Τὶς πράξεις της δὲν τὶς ἔνιωθε πιά, καὶ ὅ,τι καὶ ἂν ἔκαμνε τῆς φαίνουνταν σὰν ὄνειρο.

Ὁ Γρηγόρης ἔριξε τὸ χῶμα στὸ λάκκο καὶ σκέπασε τὸ νεκρό. Σκέπασε ὕστερα τὸν τάφο μὲ φύλλα, καὶ στὸ κεφάλι ἔμπηξε ἕνα σταυρὸ καμωμένο ἀπὸ δυὸ κλαδιά.

Γονατισμένη κοντά του, ἡ Ἀλεξία ἄκουε τώρα τὶς τελευταῖες εὐχὲς ποὺ ψιθύριζε ὁ Γρηγόρης. Μὰ δὲν τὶς ἔνιωθε, δὲν ξεχώριζε τὶς λέξεις, μόνο τὸ μουρμούρισμα ἄκουε. Οὔτε κατάλαβε πότε τελείωσε, οὔτε τὸν πρόσεξε ποὺ ἔσκυψε καὶ προσκύνησε τὸν τάφο.

Μόνο ὅταν ἀκούμπησε τὸ χέρι του στὸν ὦμο της καὶ εἶπε τ' ὄνομά της, σήκωσε κείνη τὸ κεφάλι καὶ τὸν κοίταξε μὲ ἥσυχο τρόπο, ποὺ ἔλεγε τὴν ἐρημιά της ὅσο καμιὰ λέξη δὲ θὰ τὴν ἔλεγε.

—Ἀλεξία... εἶπε ὁ καλόγερος, κι ἕνας κόμπος μαζεύτηκε στὸ λαιμό του καὶ βράχνιασε τὴ φωνή του, ἔλα μαζί. Ἀπὸ τώρα κι ἐμπρὸς εἶσαι ἀδελφή μου.

Χωρὶς ἀντίσταση σηκώθηκε, ἔβαλε τὸ χέρι της στὸ χέρι του καὶ τὸν ἀκολούθησε.

Ὁ Γρηγόρης ἔλυσε τὸ ἄλογο, καβαλίκεψε, τὴ σήκωσε στὸ σαμάρι ὅπως καὶ πρίν, καὶ πῆρε τὸ πρῶτο μονοπάτι ποὺ βρέθηκε μπροστά του.

ΙΗ'.

ΠΡΟΔΟΤΗΣ

Ἀπὸ τὸ παράθυρο ἑνὸς φτωχικοῦ σπιτιοῦ τῆς Σέταινας, πλάγι στὸ στρῶμα ὅπου κοίτουνταν ἡ Ἀλεξία, ὁ Γρηγόρης, βουτημένος στὴ συλλογή του, κοίταζε τοὺς σπάνιους διαβάτες ποὺ ἔμπαιναν στὴν ταβέρνα ἀντίκρυ, γιὰ νὰ στεγνώσουν τὰ μουσκεμένα ἀπὸ τὴ βροχὴ ροῦχα τους καὶ νὰ βροῦν κανένα ζεστὸ φαγὶ ἢ ἕνα ποτήρι κρασί.

Ἔπιασε τὸ σῶμα ἀπὸ τὰ πόδια...

Τρεῖς ἑβδομάδες πέρασαν ἀφότου, μὲ τὴν Ἀλεξία, εἶχε φθάσει στὴ Σέταινα, ἐλπίζοντας ἐκεῖ νὰ βρεῖ τὸν Νικήτα, καὶ μαζί του νὰ πάγει τὴν ὀρφανὴ νὰ τὴν παραδώσει τοῦ Αὐτοκράτορα.

Μὰ ὁ Νικήτας ἔμενε ἄφαντος.

Τρεῖς ἑβδομάδες ἡ βροχὴ ἐξακολουθοῦσε νὰ πέφτει μὲ ἀπελπιστικὴ μονοτονία. Τὰ ποτάμια ὅλα εἶχαν ξεχειλίσει, καὶ οἱ ξενῶνες δὲ χωροῦσαν πιὰ τοὺς ταξιδιῶτες, ποὺ ἀπὸ παντοῦ ἔφθαναν καὶ μαζεύουνταν στὶς πόλεις, νὰ μάθουν νέα τοῦ πολέμου καὶ νὰ περιμείνουν τὴν καλοκαιρία, πρὶν ἐξακολουθήσουν τὸ ταξίδι τους.

Σὲ κανέναν ξενῶνα δὲν εἶχε πιὰ κάμαρα, καὶ ὁ Γρηγόρης μὲ τὴν Ἀλεξία κόνεψαν στὸ σπίτι μιᾶς φτωχῆς χήρας ποὺ μὲ χαρὰ τοὺς δέχθηκε, ἀφοῦ μάλιστα ὁ παπᾶς προπλήρωνε.

Ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ ἔκλεισε ὁ τάφος τοῦ Παγράτη, ἡ κόρη εἶχε πέσει σὲ ἀτονία πού, ὧρες - ὧρες, τρόμαζε τὸν παπᾶ.

Σ' ὅλο τὸ διάστημα ποὺ κατέβαιναν καβάλα ἀπὸ τὰ μονοπάτια στὴ Σέταινα, οὔτε κούνησε οὔτε μίλησε, τόσο ποὺ ὁ Γρηγόρης νόμισε μιὰ - δυὸ φορὲς πὼς εἶχε ἀποκοιμηθεῖ. Μὰ κάθε φορὰ ποὺ ἔσκυβε νὰ τὴν κοιτάξει, ἔβλεπε τὰ μαῦρα μάτια της στυλωμένα μπροστά της, ὀρθάνοιχτα, ποὺ γυάλιζαν ἀπὸ τὸν πυρετὸ ἢ ἀπὸ κάποια ἐσωτερικὴ φλόγα ποὺ τὴν ἔκαιε. Μιὰ - δυὸ φορὲς τῆς μίλησε, μὰ ἀπάντηση δὲν ἔλαβε, οὔτε ἔμοιαζε ἡ κόρη ν' ἀκούει.

Μόλις ἔφθασε στὴ Σέταινα, ἀφοῦ εἶδε τὴν Ἀλεξία ξαπλωμένη καὶ ζεστὰ σκεπασμένη, ὁ Γρηγόρης βγῆκε νὰ ζητήσει τὸν Νικήτα. Παντοῦ πῆγε, παντοῦ ρώτησε, μὰ τίποτα δὲν ἔμαθε. Γύρισε λοιπὸν στῆς χήρας τὸ σπίτι καὶ μπῆκε μὲ σιγανὰ βήματα στὴν κάμαρα τῆς Ἀλεξίας.

Ἡ κάμαρα ἦταν ἄδεια.

Ἡ κόρη εἶχε φύγει.

Βγῆκε τρεχάτος, πῆγε στὶς ἐκκλη[σ]ίες, στοὺς ξενῶνες, στὴν ταβέρνα, παν[τοῦ] ὅπου μποροῦσε νὰ φαντασθεῖ ποὺ θ[ὰ] πήγαινε ἡ Ἀλεξία.

Μὰ δὲν τὴ βρῆκε. Καὶ ἀποθαρρυμέ[-]νος, γύρισε στὸ σπίτι, βάζοντας χίλι[α] κακὰ μὲ τὸ νοῦ του.

Εἶχε νυχτώσει καὶ ἡ ἀνησυχία το[υ] εἶχε κορυφωθεῖ, ὅταν ἔξαφνα ἡ πόρτ[α] ἄνοιξε καὶ ἡ Ἀλεξία μπῆκε μέσα.

Ἦταν λίγο χλωμή, τὸ μέτωπό τη[ς] ἔκαιε, τὰ δόντια της χτυποῦσαν καί, μ[ὲ] κλονούμενα βήματα, προχώρησε σ[τὸ] στρῶμα της ὅπου ἔπεσε χωρὶς μιλιά. [...] ἐκεῖ ἔμεινε τρέμοντας ἀπὸ τὴ θέρμη κ[αὶ] τὸ σύγκρυο.

Ὅλη νύχτα τὴν παραφύλαγε ὁ π[α]πάς, ἀψηφώντας τὴ δική του κούρασ[η], παραμερίζοντας τὶς δικές του σκοτο[ύ]ρες, τὸ πένθος του καὶ τὴ θλίψη, γιὰ [νὰ] φροντίσει μονάχα τὸ ἄρρωστο κορίτ[σι].

Μὰ ὅλα του τὰ ρωτήματα ἔμεναν χ[ω]ρὶς ἀπάντηση. Ἡ κόρη δὲν ἔμοιαζε [νὰ] τὸν βλέπει οὔτε νὰ τὸν ἀκούει.

Ἔξαφνα, κατὰ τὰ ξημερώματα, τ[...] εἶπε σὰ νὰ ἐξακολουθοῦσε καμιὰν ἀρ[χι]σμένη κουβέντα.

—Ἔφυγε χθές... μὲ τὸν Τσάρο ... Πῆγε νὰ βρεῖ τὸν Ἀσάν.

— Ποιός; ρώτησε ὁ Γρηγόρης.

Μὰ νευρικὸ τρεμούλιασμα τὴν ἔπ[ια]σε, τόσο δυνατό, ποὺ ὁ Γρηγόρης τρ[ό]μαξε. Καὶ ἀμέσως ὕστερα ἔπεσε σὲ [βύ]θος.

Ἀπὸ τότε δὲ μίλησε οὔτε σάλεψε [ὧ]ρες κι ἑβδομάδες.

Μόνη ἡ ἀκούραστη καὶ ἀδιάκο[πη] φροντίδα τοῦ Γρηγόρη τὴν ἐμπόδισε [νὰ] σβήσει ἐκεῖ ποὺ ἔπεσε στὸ στρῶμα, χ[ω]ρὶς μιλιά, χωρὶς παράπονο, βυθισμ[ένη] στὸ σιωπηλό της καημό.

Πὼς κάποιος βαθὺς πόνος τὴν ἔτρ[ω]γε, ὁ Γρηγόρης τὸ μάντευε.

Καὶ τώρα, στὸ παράθυρο ὅπου [κα]θουνταν, βασάνιζε τὸ μυαλό του νὰ [θυ]μηθεῖ τίποτα λέξεις ἢ καμώματά τ[ης] ποὺ νὰ ρίξουν λίγο φῶς σὲ ὅσα ἤξ[ερε] τῆς περασμένης της ζωῆς.

Δυὸ πράματα τὸν μπέρδευαν: ἡ ἔχθ[ρα] της γιὰ τὸν Ἀσὰν καὶ τὸ ἐνδιαφέ[ρον] της γιὰ τὸν Κωνσταντῖνο, τὸν πλη[γω]μένο στρατιώτη τῆς μονῆς τῆς Ἐλε[ού]σας.

(Ἡ συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

Τά παιδιά γράφουν

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Νύχτα γεμάτη θαύματα,
νύχτα σπαρμένη μάγια.

Δ. Σολωμὸς

Παραμονὴ Χριστουγέννων. Βράδυ.

Ὁ ἀέρας ἔξω φυσοῦσε μανιασμένα, σὰ νὰ ἤθελε νὰ σαρώση ὅ,τι ἔβρισκε μπροστά του. Νεκρικὴ ἡσυχία βασίλευε σ' ὅλη τὴ μικρὴ πολιτεία. Ποῦ καὶ ποῦ τὰ γαβγίσματα τῶν σκυλιῶν τάραζαν γιὰ λίγο τὴν ἡσυχία τῆς Ἅγιας Νύχτας. Μέσα στὸ σπίτι ἡ Ντίνα καὶ ὁ Γιαννάκης παίζουν χαρούμενα, μὲ τὰ ὡραῖα παιχνίδια ποὺ τοὺς ἀγόρασε ὁ μπαμπᾶς. Πιὸ πέρα ἡ γιαγιά τους καθισμένη κοντὰ στὴ γωνιὰ πλέκει ἀργὰ - ἀργά. Ὅταν κουράστηκαν ἔτρεξαν κοντὰ στὴ γιαγιά τους.

— Γιαγιάκα, θὰ μᾶς πῆς κανένα παραμύθι; ρώτησε ὁ Γιαννάκης.

— Σὰν τὸ προχθεσινὸ ἔ, γιαγιάκα; συμπλήρωσε καὶ ἡ Ντίνα.

— Ναί, παιδιά μου, ἀφοῦ τὸ θέλετε θὰ σᾶς πῶ, εἶπε καὶ ἄφησε τὴ ρόκα της ἡ σεβάσμια γερόντισσα.

— Ἀκοῦστε λοιπόν: Ζοῦσε κάποτε ἕνας πολὺ πλούσιος ἄνθρωπος σὲ τοῦτα δῶ τὰ μέρη. Ἦταν ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους ἄρχοντες τοῦ καιροῦ ἐκείνου. Ἀλλὰ ὁ ἄνθρωπος αὐτός, παιδιά μου, δὲν ἔμοιαζε μὲ τοὺς ἄλλους. Ἡ ψυχή του ἔκρυβε μέσα της μιὰ μεγάλη ἀρετή. Ἦταν φιλάνθρωπος. Δὲν περνοῦσε μέρα χωρὶς νὰ κάνη καλό. Ἡ καρδιά του πονοῦσε, ὅταν ἔβλεπε γύρω του τὴ δυστυχία καὶ τὴ φτώχεια. Ἄνθρωποι ποὺ εἶχε καιρὸς νὰ μπῆ στὸ σπιτικό τους λίγο ψωμάκι, παιδιὰ ὀρφανὰ χωρὶς παπούτσια καὶ ροῦχα ἔβρισκαν κοντά του τὴν χαρὰ καὶ τὴν εὐτυχία. Τοῦτες μάλιστα τὶς ἅγιες μέρες τῶν Χριστουγέννων δὲν ἄφηνε κανένα σπίτι χωρὶς νὰ ἐπισκεφθῆ, χωρὶς νὰ σκορπίση παρηγοριὰ στὸ ὀρφανὸ καὶ στὴ χήρα.

— Γιαγιά, νὰ ρίξω δυὸ ξύλα στὴ φωτιά; διέκοψε ὁ Γιαννάκης.

— Νὰ ρίξης γιόκα μου.

— Αὐτὸς τέλος, παιδιά μου, ἦταν ὁ κὺρ - Νῖκος — ἔτσι τὸν ἔλεγαν — Θιόσ' σχωρέστον.

— Γιαγιάκα, θὰ πᾶμε τὸ πρωΐ στὴν ἐκκλησιά μας; ξανάπε ὁ Γιαννάκης, ποὺ δὲν ἔβλεπε τὴν ὥρα πότε νὰ φορέση τὴν καινούργια φορεσιά, ποὺ τοῦ ἔφτιαξε ὁ μπαμπᾶς του.

— Ναί, γιόκα μου, θὰ πᾶμε. Μιὰ τέτοια γιορτάσιμη μέρα δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ κάτση σπίτι. Θὰ πᾶμε νὰ προσκυνήσουμε τὸ Χριστό μας ποὺ γεννήθηκε «στῆς Βηθλεὲμ τὴ φάτνη», γιὰ νὰ σωθοῦμε μεῖς, ναὶ ἐμεῖς οἱ κακοὶ ἄνθρωποι. Ἐλᾶτε ὅμως τώρα νὰ πλαγιάσουμε γιὰ νὰ σηκωθοῦμε πρωΐ - πρωΐ νὰ πᾶμε στὴν ἐκκλησιά μας, στὴν Ἅγια Παρασκευή.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Δ. ΚΟΥΒΕΛΑΣ
(Μαθ. Στ΄ τάξ. Γυμν. Πύλου)

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Μέσα στὸ κρύο τοῦ χειμώνα
γιὰ μᾶς γεννήθηκες Χριστέ,
γιὰ νὰ μᾶς σώσης κάποια μέρα
καὶ νὰ ὑμνοῦμε αἰώνια Σέ.

Γεννήθηκες φτωχὰ στὸν κόσμο
μέσα στὴ φάτνη ταπεινά,
κι' ἦρθες νὰ σώσης τοὺς ἀνθρώπους
ποὺ ἡ ἁμαρτία τοὺς νικᾶ.

Δὲν ἐγεννήθηκες στὰ πλούτη,
μὰ οὔτε καὶ στὴ ζεστασιά!
Μόνο μὲ θέρμη τῶν ἀλόγων
καὶ τῆς μανούλας τὰ φιλιά.

Γονατιστοὶ μπροστὰ στὴ φάτνη
στέκουνται μάγοι καὶ βοσκοὶ
κι' ὁ Ἰωσὴφ καὶ ἡ Μαρία
κάνουν μὲ θέρμη προσευχή.

Ἔλα Χριστέ μου στὴν καρδιά μου
καὶ στάσου μπρός μου πάντα Σύ!
Καὶ φώτιζέ με Ἐσὺ Χριστέ μου
νὰ προχωρῶ στὴν Ἀρετή.

(Ἐλασσόνα) ΤΙΜΟΛ. ΝΑΤΣΟΥΛΗΣ

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Εἶναι μιὰ νύχτα μαγικὴ
μιὰ νύχτα χιονισμένη,
ὅπου στὴ φάτνη ἡ Παναγιὰ
τὸ Βρέφος περιμένει.

Γεννιέται ἀπόψε ὁ Χριστὸς
στὴ φάτνη τῶν ἀλόγων
ὁ Ὕψιστος Δημιουργὸς
καὶ ποιητὴς τῶν ὅλων.

Ἕνα ἀστέρι ἔλαμψε
ἐπάνω ἀπὸ τὴ φάτνη
κι' ὡδήγησε τοὺς Μάγους
ἀπὸ τῆς γῆς τὰ μάκρη.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Δ. ΜΗΣΙΑΚΑΣ

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ!...

Μὲ ξύπνησε τὸ γλυκόηχο χτύπημα τῆς καμπάνας, ποὺ καλοῦσε ὅλους τοὺς Χριστιανούς, νὰ γιορτάσουν μαζὶ τὰ Χριστούγεννα...

Καθὼς ντύνομαι, χίλιες δυὸ σκέψεις ἔρχονται στὸ μυαλό μου... Ὁ νοῦς μου πετᾶ, πολὺ μακρυά... Κάπου στὴν Παλαιστίνη. Καὶ βλέπω...

Εἶναι νύχτα! Νύχτα χειμωνιάτικη παγωνιά! Ὁ οὐρανὸς εἶναι σκοτεινός. Κάπου - κάπου πέφτουν σταγόνες βροχῆς. Ὁ ἄνεμος σφυρίζει λυσσασμένα, λὲς καὶ θέλει νὰ πνίξη κανέναν... Σὲ λίγο, πέρα στὸν ὁρίζοντα φαίνεται ἕν' ἀστέρι. Εἶναι μεγάλο καὶ λαμπερό. Ἔρχεται ἀπ' τὴν Ἀνατολὴ πρὸς τὴ Βηθλεέμ. Στὸ φῶς του, τρεῖς μάγοι προχωροῦν στὸ δρόμο ποὺ τοὺς χαράζει. Τὸ ἄστρο σταματᾶ κάπου. Πάνω ἀπὸ μιὰ σπηλιά. Ἔξαφνα, ὁ οὐρανὸς λάμπει! Οἱ οὐρανοὶ ἀνοίγουν! Μιὰ φωτεινὴ σκάλα σχηματίζεται καὶ ἑνώνει τὸν οὐρανὸ καὶ τὴ σπηλιά. Ἄγγελοι ἀνεβοκατεβαίνουν ψάλλοντες:

«Δόξα ἐν Ὑψίστοις Θεῷ
κι' ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία...».

Σὲ λίγο προχωροῦμε γιὰ τὴν ἐκκλησιά. Ἡ νύχτα εἶναι βροχερὴ καὶ κάνει κρύο. Οἱ ἄνθρωποι εἶναι χωμένοι στὰ χοντρὰ παλτά τους. Καθὼς προχωροῦμε, ὁ μικρός μου ἀδερφὸς μὲ ρωτᾶ:

— Τί σοῦ θυμίζει ἡ νύχτα αὐτή;

— Τί ἄλλο, τοῦ ἀπαντῶ, ἀπὸ τὴ Γέννηση τοῦ Χριστοῦ μας!...

Οἱ τέσσαρες τοῖχοι τῆς ἐκκλησίας ἔχουν ἀγκαλιάσει τὸν κόσμο. Ἀκούγεται τὸ τροπάριο: «Ἡ Γέννησίς Σου Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν...». Τὴν ἴδια στιγμὴ τὸν οὐρανὸ ἔξω ἔσχισε μιὰ ἀστραπή! Τὰ σύννεφα διαλύθηκαν κι' ἕνα γλυκὸ φῶς ἁπλώθηκε στὴ φύση!

...Ἕνας Θεὸς γεννήθη!...

ΑΝΤ. Π. ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ
(Νῖκος Φωτεινός, Κρέσταινα)

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΣΤΑ ΣΥΝΟΡΑ

Πάνω στὶς χιονισμένες κορφὲς τῶν συνοριακῶν βουνῶν, μὲς σὲ δυὸ μέτρα χιόνι, τουρτουρίζοντας, μὲ τὸ σῶμα τρεμάμενο μὰ μὲ τὴν ψυχὴ γεμάτη θάρρος, γενναιότητα καὶ πίστη, βρίσκονται τὰ παιδιὰ τῆς Ἑλλάδας μας.

Κουκουλωμένοι μέσ' στὸ μαντύα τους, μὲ
τὸ δάχτυλο στὴ σκανδάλη, οἱ ἥρωες φαντάροι
μας σιγοτραγουδοῦν κάποιο εὔθυμο σκοπὸ σὰν
ἔρχονται στὴ θύμησή τους τὰ τελευταῖα γεγο-
νότα. Οἱ μάχες στὸ Βίτσι, στὸ Γράμμο μὲ
τοὺς προδότες τῆς Πατρίδας μας, τὸ πέταγμά
τους ἀπ' τὴ χώρα μας.

Καὶ τώρα ὕστερα ἀπὸ τόσες μάχες, τόσες ταλαιπωρίες, νάτοι ἐδῶ στὰ σύνορα, ἕτοιμοι πάντα τὰ χύσουν ὡς τὴν τελευταία σταγόνα τὸ αἷμα τους γιὰ τὴ μάνα τους, γιὰ τ' ἀδέρφια τους, γιὰ τὸ σπίτι τους, γιὰ τὸ χωριό τους, γιὰ τὴν Πατρίδα τους.

Ἡ βραδυὰ εἶναι ἥσυχη. Ὅλοι σωπαίνουν σὲ
σημεῖο ποὺ νὰ σὲ χτυπᾶ στὰ νεῦρα αὐτὴ ἡ σι-
γαλιά. Ὁ δεκανέας τῆς ὁμάδας αὐτῆς στὰ
ἀλβανικὰ σύνορα, σπάζοντας τὴ σιγὴ ρωτάει:

— Γιατὶ βρὲ παιδιά, νᾆναι ἔτσι ἥσυχα ἀπόψε;

Ὅλοι προσπαθοῦν νὰ τὸ [illegible]οῦν. Ναί! Γιατὶ
τάχα! Μὰ ξάφνου κάποιος φαντάρος πετιέται καὶ φωνάζει:

— Γιατὶ εἶναι Χριστούγεννα!

Μιὰ κραυγὴ ξεφεύγει ἀπ' ὅλων τὰ στόματα: Χρισ... τού... γεννα!!

Καὶ στὴ βαθειὰ ἡσυχία, τὸ παγωμένο ἀγέρι
ἔφερε τὸν ἦχο τῆς καμπάνας ἑνὸς κοντινοῦ μο-
ναστηριοῦ ἴσως. Σταυροκοπήθηκαν μονομιᾶς ὅ-
λοι τους κι' ἄφησαν νὰ κυλίσουν στὰ ἡλιοκα-
μένα πρόσωπά τους δυὸ θερμὰ δάκρυα...

ΝΙΚΟΣ ΣΑΛΟΝΙΚΙΟΣ

ΤΟ ΤΑΜΑ

Ὢ, Κύριε, στὴ φάτνη σου
μὲ τοὺς βοσκοὺς ἀντάμα,
γονατιστοὶ προσφέρουμε
τὸ ἱερό μας τάμα.
Σμύρναν, χρυσὸν καὶ λίβανον
δὲν ἔχουμε Θεέ μας,
προσφέρει μόνον ὁ καθεὶς
μιὰ καρδιά, Χριστέ μας.

ΧΡ. ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΥΔΗΣ (Γιαννιτσὰ)

ΒΡΑΔΥ... ΚΟΝΤΑ ΣΤΟ ΤΖΑΚΙ

Χειμώνας... Τὸ πυκνὸ σκοτάδι εἶχε σκεπά-
σει τὰ πάντα ἔξω. Κρύο... Τὸ χιόνι σὰν μι-
κρὲς πεταλουδίτσες, ἔπεφτε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ
καὶ στόλιζε τὰ δένδρα...

Ἐγὼ μὲ τὰ δυό μου ἀδερφάκια χαρούμενα
παίζαμε μέσα στὸ σπίτι. Ἡ μητέρα ἄναψε
τὴν φωτιὰ καὶ ἔστρωσε δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ
τοῦ δωματίου.

Σὲ λίγο ὁλόκληρο τὸ σπίτι φωτίστηκε. Τὰ
ξύλα τρίζαν καὶ πέταγαν ἀναμένους σπινθῆρες.
Ἡ γιαγιά μας ἔπιασε τὴ θέση της κοντὰ
στὸ τζάκι καὶ χαρούμενη παρακολουθοῦσε τὰ
τρελλά μας παιγνίδια. Σὲ κάθε μας νέα τούμ-
πα ἄνθιζε στὰ χείλη της καὶ νέο χαμόγελο.
Θυμόταν τὰ παιδικά της χρόνια.

Κουρασμένοι ἀφήσαμε τὰ παιχνίδια καὶ τρέ-
ξαμε κοντά της. Συγκινημένη μᾶς φίλησε καὶ
τὰ τρία ἐνῶ ἀπὸ τὰ μάτια της, σὰν μαργαρι-
τάρια κύλησαν δυὸ δάκρυα.

Μὲ τρεμάμενη φωνὴ ἄρχισε νὰ μᾶς λέῃ:

— Ἀπόψε ἀγαπημένα ἐγγονάκια δὲν θὰ σᾶς
πῶ παραμύθι.

Ἄρχισε νὰ μᾶς διηγῆται ὅτι θυμόταν ἀπὸ
τότε ποὺ ἦταν μικρὸ κοριτσάκι. Τὰ ἔλεγε τό-
σο ζωντανά, τόσο φυσικὰ καὶ ἔκανε τέτοιες
κινήσεις ποὺ νόμιζες πὼς ἦταν μικρὸ κορι-
τσάκι.

Ἡ πόρτα χτύπησε καὶ τρέξαμε νὰ δοῦμε
ποιὸς εἶναι. Μόλις ἀνοίξαμε βγάλαμε μιὰ φω-
νή: Ὁ πατέέρααααας!!! Τὸν ἀγκαλιάσαμε καὶ
τὸν φιλήσαμε ὅλοι.

Ἡ γιαγιὰ διέκοψε τὴν ἱστορία νὰ μᾶς τὴν
πῆ ἄλλο βράδυ...

ΣΩΤΗΡΗΣ Β. ΦΑΣΟΥΛΗΣ
Δ΄ τάξη Γυμνασίου
Παιδόπολη Ἀγριᾶς ΒΟΛΟΥ

ΤΟ ΚΡΙΝΑΚΙ

Ὢ κρινάκι ἀνθισμένο μυρωμένο
μέσ' τὰ βάθη τῆς καρδιᾶς σ' ἔχω κλεισμένο
τὸ καμάρι τοῦ ἀγροῦ καὶ στοχασμὸς
γιὰ νὰ γίνη κι' ἡ καρδιά μου σὰν ἀνθός.

ΚΩΣΤΗΣ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΛΑ ΑΠΟΨΕ...

Ἔλα ἀπόψε γλυκέ μου ἄγγελε. Φτερούγισε
σιμά μου... Χτύπα τὶς χορδὲς τοῦ βιολιοῦ
σου ἁπαλά. Κάνε τὸν πόνο μου νὰ φύγη. Ἄ-
νοιξέ μου γιὰ μιὰ στιγμὴ τὴν πόρτα τῆς ἄδο-
λης χαρᾶς. Ὢ! Ἄγγελε! Ἔλα, σὲ περιμένω.
Ἡ ψυχή μου εἶναι γονατισμένη. Σὲ προσκαλεῖ.
Ἔλα. Μὴν ἀργῆς.

Ἔλα νὰ περπατήσωμε μαζὶ ἀπόψε μακρυά,
πολὺ μακρυά. Ὁ νοῦς μου τραγουδᾶ. Ὅλα
σὲ προσμένουν.

Μὴν ἀργήσης. Ἔλα, ἔλα!...

ΝΕΡΑ·Ι·ΔΟΠΑΙΔΟ
(Μαθητὴς Ε΄ τάξ. Γυμνασίου Κονίτσης)

ΓΙΑ ΤΗ ΜΙΚΡΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΑ

ΚΑΘΑΡΙΣΜΑ ΤΟΥ ΣΠΙΤΙΟΥ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΓΙΟΡΤΕΣ

Συνήθως αὐτὲς τὶς μέρες, οἱ νοικοκυρὲς — μικρὲς καὶ μεγάλες — γνοιάζονται μὲ ἰδιαίτερη φροντίδα τὸ σπίτι τους, γιὰ νὰ τὸ βρῇ ὁ καινούργιος χρόνος καθαρὸ κι' ὁμορφοσιγυρισμένο.

Μήπως ἄλλωστε στὶς γιορτὲς δὲν γιορτάζει προπαντὸς τὸ σπίτι; Τὸ σπίτι ποὺ συγκεντρώνει γύρω ἀπὸ τὸ γιορτάσιμο τραπέζι τόσα χαρούμενα πρόσωπα; Καὶ ἡ πάστρα, ποὺ δὲν εἶναι μισὴ ἀρχοντιά, ἀλλὰ ὁλόκληρη ἡ ἀρχοντιά, δὲν εἶναι ἐκείνη ποὺ κάνει τὸ σπίτι ἰδιαίτερα ἑλκυστικὸ κι' ἀγαπημένο;

Γιατὶ τὸ καθαρὸ σπίτι, τὸ τακτικό, δείχνει νοικοκυρὰ ποὺ τ' ἀγαπάει καὶ τὸ γνοιάζεται.

Πίσω ἀπὸ φρεσκοσφουγγαρισμένο πάτωμα, τὰ τζάμια τοῦ σπιτιοῦ ποὺ λάμπουν, τὰ χράμια ποὺ ἔχουν τιναχτῆ, τὰ ἔπιπλα ποὺ γυαλίζουν ἀπὸ τὸ καλὸ ξεσκόνισμα, τὶς κατσαρόλες τῆς κουζίνας ποὺ ἀστράφτουν, πίσω ἀπ' ὅλ' αὐτὰ καθὼς κι' ἀπὸ τὸ καλομαγειρεμένο φαΐ τὸ ὄμορφα σερβιρισμένο στὸ τραπέζι, ὑπάρχει καὶ κρύβεται ἡ τρυφερὴ φροντίδα τῆς νοικοκυρᾶς γιὰ τοὺς δικούς της.

Γι' αὐτὸ κι' ἐφέτος ὅπως καὶ κάθε χρόνο—ἀλήθεια! Ἡ γνωριμία μας εἶναι παλιά, — θὰ σοῦ δώσω μερικὲς πρακτικὲς συμβουλές.

Πρῶτα πρῶτα, μοίρασε ἀπὸ πρὶν καλὰ τὴ δουλειά, ἔτσι ὥστε νὰ μὴ σοῦ πέσῃ ὅπως γίνεται συνήθως, ὁλόκληρη τὴν παραμονή. Οὔτε εἶναι σωστὸ νὰ ξεθεωθῇς ἡ ἴδια οὔτε πάλι σοῦ χρωστᾶνε τίποτε οἱ ἄλλοι νὰ τοὺς κάνῃς τὸν «βίο ἀβίωτο» ὅπως λένε τὶς τελευταῖες μέρες, ὅταν τρέχεις σὰν τὴν τρελλὴ νὰ τὰ προφτάσῃς ὅλα.

Βάλε ἕνα πρόγραμμα, κι' ἀκολούθησέ το. Κι' ἄρχισε μιὰ ἑβδομάδα πρὶν ἀπὸ τὰ Χριστούγεννα.

Σὲ συμβουλεύω ν' ἀρχίσῃς μὲ τὴν πλύση. Μπουγάδιασε κουρτινάκια, στρωσίδια, πετσετάκια, γιὰ νὰ στεγνώσουν μὲ τὴν ὥρα τους, σιδέρωσέ τα, κι' ἄφησέ τα νὰ περιμένουν.

Δεύτερο ἔχει σειρὰ τὸ σφουγγάρισμα, αὐτὴν τὴν ἐποχὴ ποὺ εἶναι ὑγρασία, συνήθως δὲν ἀσπρίζουν. Ἂν ἔκανες καλὸ ἄσπρισμα τὴν Λαμπρή, τώρα μόνον ἡ κουζίνα χρειάζεται ἕνα χέρι. Αὐτὸ ὅμως θὰ γίνῃ ἀφοῦ τελειώσει τὸ ἀπαραίτητο σφουγγάρισμα.

Πρόσεχε ἀφοῦ σφουγγαριστῇ τὸ πάτωμα καὶ περαστῇ μὲ νερό, νὰ τὸ σκουπίσῃς καλὰ μὲ τὸ πανί, νὰ τραβήξῃ ὅλη τὴν ὑγρασία. Τὰ πατώματα χαλᾶνε ἂν δὲν σκουπιστοῦν καλὰ καὶ στεγνώσουν μόνα τους ποτισμένα καθώς, εἶναι μὲ πολὺ νερό. Καὶ ν' ἀποφεύγῃς νὰ ρίχνῃς ἄφθονα νερά. Καλύτερα νὰ περνᾷς τὸ πάτωμα πολλὲς φορὲς μὲ τὸ σφυογγαρόπανο, καὶ ν' ἀλλάξῃς δυὸ-τρεῖς φορὲς τὸ νερὸ τοῦ κάδου. Αὐτὸ τὸ πέρασμα σφιχτὰ - σφιχτὰ μὲ τὸ πανί, εἶναι πολὺ καλὸ ὕστερ' ἀπὸ τὸ σφουγγάρισμα, γιατὶ τὸ νερὸ ποὺ ἄκοπα ρίχνουν ἄφθονα μερικὲς νοικοκυρές, κάνει πιὸ βαθειὲς τὶς χαραμάδες ἀνάμεσα στὰ σανίδια καὶ τὰ σαπίζει. Ἂν εἶναι εὔκολο, ἂν ἔχῃς ξύλα στὴν διάθεσή σου, σφουγγάριζε μὲ ζεστὸ νερό, καὶ ρίχνε μέσα λίγη ποτάσσα. Καὶ διάλεγε καλὴ βοῦρτσα.

Τὰ πλακάκια σφουγγαρίζονται μὲ τὸν ἴδιο τρόπο. Πρὶν ὅμως, βγάζομε ὅλους τος λεκέδες, τρίβοντάς τους μὲ νερὸ καὶ βαρεκίνα. Ἔπειτα σφουγγαρίζομε, ρίχνομε ἄφθονο νερὸ μιὰ καὶ δυὸ φορές, καὶ τὸ στραγγίζομε μὲ τὸ σφουγγαρόπανο.

Καὶ οἱ πλᾶκες ἂν μείνουν νὰ στεγνώσουν πολὺ ὑγρές, ξεκολλᾶνε ἀπὸ τὴ θέση τους, καὶ χαλάει τὸ τσιμέντο ποὺ τὶς ἑνώνει. Οἱ λεκέδες ἀπὸ λίπος, φεύγουν μὲ νερὸ καὶ ποτάσσα.

Τὸ τσιμέντο ἐπίσης σφουγγαρίζεται μὲ τὸν ἴδιο τρόπο. Ἂν ἔχωμε διαθέσιμη λεπτὴ ποταμίσια ἄμμο, εἶναι καλὸ νὰ ρίξωμε λίγη στὸ τσιμέντο, κι' ὕστερα νὰ σφουγγαρίσωμε.

Τζάμια

Ὕστερ' ἀπὸ τὸ σφουγγάρισμα, εἶναι ἡ σειρὰ τῶν τζαμιῶν. Ἂν εἶναι πολὺ λερωμένα, τὰ σαπουνίζομε πρῶτα μὲ νερὸ καὶ σαπούνι, κι' ὕστερα, ἀφοῦ στεγνώσουν τὰ τρίβομε μὲ μιὰ ἐφημερίδα. Ἂν δὲν εἶναι πολὺ λερωμένα, κόβομε ἕνα κρεμμύδι στὰ δύο, καὶ τὰ τρίβομε μ' αὐτό. Τὰ τζάμια ἐπίσης καθαρίζουν μὲ νερὸ καὶ οἰνόπνευμα.

Οἱ κατσαρόλες

Οἱ κατσαρόλες ἀπὸ ἀλουμίνιο, καθαρίζουν μὲ νερὸ ζεστὸ καὶ σαποῦνι. Ὕστερα τὶς περνᾶμε ἀπ' ἔξω στεγνά, μ' ἕνα πανὶ βουτηγμένο στὸ λάδι, ποὺ τὸ στίβωμε καλά.

Ἂν ἔχῃ «πιάσει» τὸ φαῒ στὴν κατσαρόλα, δὲν τὸ ξύνομε μὲ τὸ μαχαῖρι, παρὰ βάζομε τὴν κατσαρόλα στὴ φωτιὰ μὲ λίγο νερό, νὰ βράσῃ. Ἔτσι τὸ κολλημένο φαγητὸ φεύγει εὔκολα.

Ἂν ἡ κατσαρόλα δὲν εἶναι ἀπὸ ἀλουμίνιο, ρίχνομε στὸ νερὸ καὶ ποτάσσα (ἡ ποτάσσα μαυρίζει τὸ ἀλουμίνιο).

Γιὰ νὰ μὴ πιάνει τὸ φαῒ στὴν κατσαρόλα, τρῖψτε τὸν πυθμένα μὲ λίγο ἁλάτι. Ὕστερ' ἀπὸ λίγη ὥρα, ρῖξτε ἕνα ποτῆρι νερό. Ἀφῆστε αὐτὴν τὴν σαλαμούρα ὣς δυὸ ὧρες στὴν κατσαρόλα, κι' ὕστερα βάλτε την σὲ σιγανὴ φωτιά. Ὅταν πάρῃ βράση, ἄφηστε την μερικὰ λεπτά, καὶ τραβῆξτε την. Πλῦντε την μὲ καθαρὸ νερό, καὶ σκουπίστε την.

Μὲ αὐτὸν τὸν ἁπλούστατο τρόπο, θ' ἀποφεύγετε νὰ «πιάνῃ» τὸ φαΐ.

Πρέπει νὰ δίνετε προσοχὴ στὸ «γάνωμα» ἀπὸ τὰ μαγειρικὰ σκεύη ποὺ χρειάζονται γάνωμα.

Τὰ τηγάνια.

Εἶναι πολὺ ἀνθυγιεινὴ καὶ ἀνόητη ἡ ἰδέα ὅτι τὰ τηγάνια δὲν χρειάζονται πλύσιμο.

Πρέπει τὸ ἐναντίο νὰ πλένωνται μὲ ζεστὸ νερὸ καὶ ποτάσσα, νὰ ξεπλένωνται καὶ νὰ σκουπίζωνται προσεκτικά.

Καλὸ εἶναι ν' ἀλείβομε ἔπειτα τὸ ἐσωτερικὸ μὲ λίγο λάδι.

Οἱ σιδερένιες κουζίνες

Ἡ σιδερένια κουζίνα γιὰ νὰ καθαρίσῃ πρέπει νὰ πλυθῇ μὲ ζεστὸ νερὸ καὶ ποτάσσα, ἀφοῦ ἀδειάσωμε καλὰ τὶς στάχτες, καὶ τὴν σκουπίζουμε.

Ὕστερα τὴν πλένομε ἕνα δεύτερο χέρι μὲ σαπουνάδα, τὴν ξεπλένομε μὲ καθαρὸ νερό, καὶ τὴν σκουπίζομε ὣς νὰ στεγνώσῃ ἐντελῶς.

Ὕστερα, τὴν περνᾶμε μὲ λίγο λάδι, καὶ λάμπει.

Ἂν σκούριασε, ἀλείφομε τὸ σκουριασμένο μέρος μὲ δυὸ μέρη πετρέλαιο κι' ἕνα λάδι, καὶ τ' ἀφήνομε ὅλη νύχτα. Τὴν ἄλλη μέρα, τὴν τρίβομε, καὶ ἡ σκουριὰ φεύγει.

Γιὰ νὰ διατηρῆται πάντα καθαρὴ ἡ σιδερένια κουζίνα, καλὸ εἶναι ἡ νοικοκυρὰ νὰ τὴν τρίβῃ ὅσο εἶναι ἀκόμη ζεστή, μὲ λίγο λάδι. Οἱ λεκέδες φε[ύ]γουν ἂν τριφτοῦν μὲ πολὺ λ[ε]πτὸ γυαλόχαρτο.

Νὰ ἔχῃς ὑπ' ὄψη σου, πὼ[ς] ὅσο γίνεται αὐτὴ ἡ λάτρα τ[οῦ] σπιτιοῦ (ξεσκόνισμα, καθάρ[ι]σμα, σφουγγάρισμα) τὰ παρά[]θυρα πρέπει νὰ μένουν ὀρθά[]νοιχτα, γιὰ νὰ μὴ μένῃ στ[ὸ] σπίτι ὑγρασία.

Ἀφοῦ τελειώσουν ὅλ' αὐτ[ὰ] βάλε σ' ἕνα πιατάκι λάδι π[ε]τρέλαιο καὶ οἰνόπνευμα σὲ [] σια μέρη, καὶ πέρασε εἰς ὅλ[α] τὰ ἔπιπλα.

Ὕστερα δὲν ἔχεις παρὰ ν[ὰ] περάσῃς τὰ κουρτινάκια, κλ[] καὶ τὸ σπίτι εἶναι ἕτοιμο γι[ὰ] τὶς γιορτές.

ΕΝΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΓΙΑ ΔΩΡ[Ο]

Αὐτὸ εἶναι γιὰ τὰ μεγαλ[ύ]τερα παιδιὰ τοῦ σπιτιοῦ.

Μπορεῖς νὰ τὸ κάνῃς μό[νη] σου, καὶ μὴ νομίσῃς πὼς [] δώσῃ μικρότερη εὐχαρίστησ[η] ἀπ' αὐτὰ ποὺ ἀγοράζει κανε[ὶς] πανάκριβα στὰ μαγαζιά.

Δὲν ἔχεις παρὰ ν' ἀκολουθ[ή]σῃς ὡς τὸ σχέδιο τῆς εἰκόνα[ς].

Ἡ βάση γίνεται ἀπὸ χοντ[ρὸ] χαρτόνι. Ἂν ἔχῃς τὸ σκέπ[α]σμα κανενὸς μεγάλου χαρτο[νέ]νιου κουτιοῦ, ἢ ἂν κόψῃς [] χαρτονένιο κουτὶ ἀρκετὰ ὥσ[τε] τὰ πλάγιά του νὰ ἔχουν ὕψ[ος] 6 πόντους, δὲν σοῦ μένει πα[ρὰ] νὰ κολλήσῃς τέσσερα χαρτόν[ια] ὥστε νὰ σχηματιστοῦν οἱ γ[ω]νίες Α Β Γ καὶ Δ. Στὴ μέσ[η] κολλᾶς ἕνα στρογγυλὸ κου[] ποὺ θὰ ἔχῃ τὸ ἴδιο ὕψος μὲ [τὰ] πλάγια τὸ Σ.

Βάψε το ὁλόκληρο ὕστερα [ὄ]μορφα ὄμορφα μὲ ριπολί[νη] καὶ βάψε ἂν μπορῇς μὲ διαφ[ο]ρετικὰ χρώματα καὶ δέκα [κά]στανα (Κ).

Δὲν μένει παρὰ νὰ φτιάσ[ῃς] μιὰ ξύλινη σπάτουλα (Π) [καὶ] τὸ παιχνίδι εἶναι ἕτοιμο.

Τοποθετεῖς τὸ κουτὶ στὸ τρ[α]πέζι, καὶ τραβᾷς λίγο πιὸ [] ρα μὲ κιμωλία μιὰ γραμμὴ τ[] νω στὸ ξύλο τοῦ τραπεζ[ιοῦ] (Μ Ν).

Μὲ τὴν σπάτουλα, πρέπει [νὰ] προσπαθήσῃς νὰ ρίξῃς ἐσὺ [] οἱ ἄλλοι παῖχτες ἀπὸ δέκα [κά]στανα καθένας στὸ κουτὶ [] χωρὶς ὅμως νὰ περάσῃς [τὴ] γραμμὴ Μ Ν μὲ τὴν σπάτου[λα].

Γιὰ ὅσα κάστανα ρίχνετε [ἔ]ξω ἀπὸ τὸ κουτί, παίρν[ετε] βαθμὸ 0.

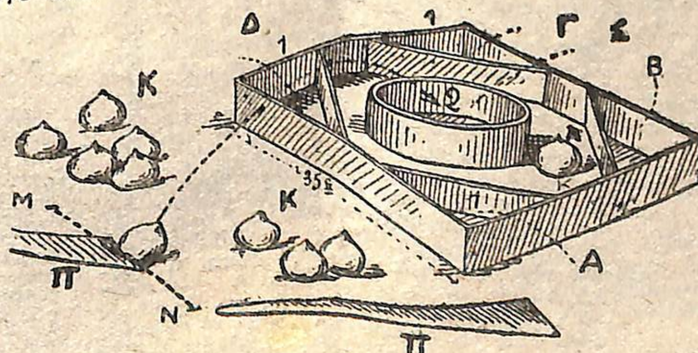
Γιὰ ὅσα πέσουν στὶς γων[ίες] παίρνετε 1 βαθμό. Καὶ γιὰ ὅ[σα] πέσουν στὸ στρογγυλό, πα[ίρ]νετε δύο.

Ὁ κάθε παίχτης ὅπως [εἴ]παμε, ρίχνει καὶ τὰ δέκα [κά]στανα. Ὅποιος πάρει τοὺς [πε]ρισσότερους βαθμούς, κερδί[ζει].

Εἶναι ἕνα παιχνίδι ποὺ [θὰ] δώσῃ χαρὰ τὴν μέρα τῆς π[ρω]τοχρονιᾶς, καὶ ποὺ θὰ διασ[κε]δάζῃ ὅλο τὸ χρόνο τὸ σπ[ίτι]. Ἐμπρὸς λοιπόν!

Καλὸ κουράγιο.

Η ΘΕΙΑ ΜΑΡΙΑΝ[Α]

Μὲ ἐρωτοῦν καὶ ἀπαντῶ!

'Ο 'Αναστάσιος 'Εμμανουὴλ μὲ ἐρωτᾶ: 'Η ἀ-θαρσία τῆς ὕλης τὴν ὁποίαν ὑποστηρίζει ὁ La-oisier εἶναι ἀληθής;

'Απάντηση: Βεβαίως. 'Η ἰδέα περὶ ῆς ἀφθαρσίας τῆς ὕλης εἶναι σήμερα πε-ισσότερο παρὰ ποτὲ ἀληθινή, ἐντὸς φυ-ικὰ τῶν πλαισίων τὰ ὁποῖα διέγραψε ἡ τομικὴ ἐπιστήμη. (Διάσπαση τοῦ ἀτόμου αὶ ἡ ἐκ ταύτης προκαλουμένη ἐνέργεια).

Τὸ ἀξίωμα τῆς ἀφθαρσίας τῆς ὕλης, τὸ ποῖον διετύπωσεν ὁ Γάλλος χημικὸς Λα-ουαζιὲ — καὶ θὰ ξέρετε πὼς καρατομή-ηκε ἀπὸ τοὺς ἔξαλλους Γάλλους ἐπανα-τάτες — εἶναι ὅτι «ἡ ποσότης (τὸ βάρος) ῆς ὕλης στὸν κόσμο εἶναι σταθερὰ» ἢ ἀλ-ιῶς πὼς «σὲ κάθε χημικὴ μεταβολὴ ἡ οσότης (τὸ βάρος) τῶν ἀντιδρώντων σω-άτων πρὸ καὶ μετὰ τὴν μεταβολὴν παρα-ένει ἡ αὐτή». Αὐτὸ τὸ ἀξίωμα τὸ εἶχαν δια-υπώσει πρῶτοι οἱ Ἕλληνες φιλόσοφοι 'Α-ξαγόρας καὶ 'Εμπεδοκλῆς, ἔπειτα δὲ ἀπὸ ὐτοὺς ἄλλοι ὅπως ὁ Δημόκριτος ποὺ εἶπε ηδέν τι ἐκ τοῦ μὴ ὄντος γίγνεσθαι, μηδὲ ς τὸ μὴ ὂν φθείρεσθαι». Δηλαδὴ. «Τίποτε ν γίνεται ἀπὸ κάτι ποὺ δὲν ὑπάρχει οὔτε ανένα πρᾶγμα φθείρεται σὲ κάτι ποὺ δὲν πάρχει . . .».

(Λυποῦμαι πολὺ ποὺ δὲν νομίζω σκόπιμο ἀπαντήσω στὶς δυὸ ἄλλες ἐρωτήσεις τοῦ λου μου).

'Ο Ντὶκ Σὰντ μὲ ἐρωτᾶ: Πότε ἀνεκαλύφθη ὁ λέγραφος Μόρς. Ποιὸς ὁ τηλέγραφος Μὸρς καὶ ὸ ποῦ πῆρε τὸ ὄνομά του;

'Απάντηση: 'Η ἀνακάλυψη τοῦ ἠ-κτρομαγνητικοῦ τηλεγράφου Μὸρς καὶ τοῦ φαβήτου τοῦ Μὸρς (τελεῖες καὶ παῦλες) αι τοῦ Σαμουὴλ Φίνλεϋ Μὸρς. 'Ο περί-μος ἀμερικανὸς ἐφευρέτης ποὺ γεννήθηκε 1791 καὶ πέθανε στὰ 1872, σὲ ἡλικία -82 χρόνων. 'Η κατασκευὴ τοῦ μηχα-ματος Μὸρς ἐγένετο στὰ 1884. Ἦταν ν μηχάνημα τόσο ἁπλὸ καὶ τόσο ἐξασφα-σμένη ἡ λειτουργία του, ὥστε ἐξετόπισε ιέσως τὴν ὀπτικὴ τηλεγραφία καὶ τὰ μέ-ι τότε σὲ χρήση τηλεγραφικὰ μηχανή-τα.

'Ο Νίκος Εὐθυμίου Ταμπούρης μὲ ἐρωτᾶ:
1) Ποῖα ἡφαίστεια ἔχει ὁ κόσμος;

'Απάντηση: Περὶ τὰ 300 ἡφαίστεια αι γνωστὰ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς. πάρχουν ὅμως καὶ πολλὰ ποὺ δροῦν στοὺς θοὺς τῶν ὠκεανῶν: Τὰ σπουδαιότερα εἶ-τῆς νήσου 'Ιάβας ποὺ ἔχει μόνη της ρω στὰ 100, καὶ ἐκεῖνα τῆς νήσου ούνδης. 'Υπάρχουν καὶ τὰ τῆς νήσου Κρα-τόα ποὺ ἐγίνηκε γνωστὸ μὲ τὴν κατα-ηκτικὴ ἔκρηξη τοῦ 1883. Σπουδαῖα εἶναι όμη καὶ ἐκεῖνα τῆς 'Ιαπωνίας, τῆς 'Ι-ανδίας, τῆς Χαβάϊ, τῶν Ἄνδεων, τῆς 'Ι-λίας (Βεζούβιος, Αἴτνα, Στρόμπολι, ουλκάνο) καὶ τὰ ἑλληνικὰ τῆς Θήρας καὶ ν Μεθάνων.

2) Ποιοὺς στίχους ἔχει ὁ ἐθνικὸς ὕμνος τῶν Κι-ων καὶ ποῖος τὸν ἔκανε;

'Απάντηση: Κανένα ἀπολύτως στί-γιατὶ ἁπλούστατα ἡ Κίνα δὲν ἔχει ἐ-κὸ ὕμνο.

3) Ποιὸς εἶναι ὁ μεγαλύτερος ποιητὴς τῆς νεω-ας 'Ελλάδας;

'Απάντηση: Πιστεύω ὁ Παλαμᾶς.

'Ο Βασίλειος Σιωμόπουλος μὲ ἐρωτᾶ: α) 'Υ-ρχει πεπρωμένον; β) Τί εἶναι συμβολισμός; γ) μαντισμός, δ) Κλασσικισμὸς καὶ ε) Νατουρα-μός;

'Απάντηση: α) Δὲν πιστεύω εἰς τὸ τρωμένον. Οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ ἔθιμη δη-μιουργοῦν μὲ τὴν ἐργατικότητά των καὶ τὴν ἀποφασιστικότητά των αὐτὸ ποὺ λέμε πε-πρωμένον! . . . β) Μὲ τὸν ὅρον αὐτὸν ἐννο-οῦμε κυρίως τὴ κατεύθυνση στὴ λογοτεχνία ποὺ σημειώθηκε γύρω στὰ τέλη τοῦ 19ου αἰῶνα. Εἰς τὴν λογοτεχνίαν αὐτὴν — ποίη-ση καὶ πεζὸ — ἀντικείμενα του ἐξωτερικου κόσμου ἐχρησιμοποιοῦντο σὰν συμβολα ἰ-δεῶν καὶ ψυχικων καταστάσεων. γ) 'Ο Ρω-μαντισμὸς ειναι κοσμοθεωρια ποὺ ἐκδηλώ-νεται σὰν καλλιτεχνικὴ τεχνοτροπία, ποὺ ἀποβλέπει στὴν ἀποθέωση τοῦ αἰσθήματος, στὴν ἀποφυγὴ τοῦ «νηφαλίου ὀρθολογιστι-κοῦ σκέπτεσθαι» ἢ θρησκευτικὴ μυστικοπά-θεια καὶ ἡ ροπὴ προς τὸ θαυμαστόν, τὸ ἡρωϊκόν, πρὸς τὸ πάθος καὶ τὴν περιπέ-τεια. Εἶναι τὸ ἀντίθετον τοῦ κλασσικισμοῦ καὶ τοῦ ρεαλισμοῦ. 'Ο ρωμαντισμὸς εἶναι μᾶλλον ἑλληνικὸς καὶ ἀρχαιότατος. Ρωμαν-τικοὶ ποιηταὶ εἶναι ὁ Γιανγκ, ὁ Βύρων, ὁ Σλέγελ, ὁ Νοβάλις, ὁ Βρεντάνο, ὁ Οὔλανδ, ὁ Κλάϊστ, ὁ Οὐγκώ, ὁ Λαμαρτῖνος, ὁ Μυσ-σέ, ὁ ντὲ Βινύ, ὁ κριτικὸς Σαὶντ Βινύ, οἱ ζωγράφοι καὶ γλύπται: οἱ 'Οφερβέκ, Κορ-νέλιους, ὁ Δελακρουά, ὁ Δαβὶδ ντ' 'Ανζί, οἱ μουσουργοὶ Βέβερ, Σοῦμπερτ, ὁ Μέντελ-σον, ὁ Σοῦμαν, οἱ φιλόσοφοι ὁ Ρουσσώ, ὁ Χέρντερ, ὁ Φίχτε, ὁ Σέλλινγκ, ὁ Μπέρξον, ὁ Τζαίημς κλπ.

Οἱ ἐπιφανέστεροι ἐκπρόσωποι τοῦ Ρω-μαντισμοῦ στὴν νεώτερη 'Ελλάδα εἶναι ὁ Σοῦτσος, ὁ Ραγκαβῆς, ὁ Παπαρρηγόπου-λος, ὁ Παράσχος, ὁ Βαλαωρίτης καὶ πολλοὶ ἄλλοι. δ) Κλασσικισμὸ λέγουμε τὴν τεχνο-τροπία καὶ τὸ ὕφος γενικὰ τῶν ἀρχαίων 'Ελλήνων καὶ Λατίνων συγγραφέων καὶ καλ-λιτεχνῶν καὶ ε) Νατουραλισμὸς σὰν φιλο-σοφικὸς ὅρος ἐκφράζει τὴ θεωρία πὼς ὅλα πρέπει νὰ κρίνωνται ἐκ τῆς ἐξωτερικῆς φύ-σεως, ἄσχετα πρὸς τὴ φυσικὴ ζωή. Σὰν αἰσθητικὸς ὅρος σημαίνει: τὴν πιστὴ μίμη-ση τῆς φύσεως διὰ τὴν σύνθεση ἔργου τέ-χνης.

'Ο Κωνστ. Ν. Λάππας μὲ ἐρωτᾶ: Τί ξέρετε νὰ μᾶς πῆτε γιὰ τὸν 'Αλ. Γκιάλα (Ι. Βερίτη);

'Ο 'Αλέξ. Ι. Γκιάλας γεννήθηκε στὴν 'Ε-λάτη τῆς Χίου στὸ γυμνάσιο τῆς ὁποίας καὶ ἐσπούδασε. Πῆρε τὸ ἀπολυτήριο τοῦ Γυμνασίου στὸ 1930 σὲ ἡλικία 16 ἐτῶν. Τὸν ἴδιο χρόνο ἦλθε στὴν 'Αθήνα καὶ γράφτηκε στὴ Θεολογικὴ Σχολή, πῆρε δὲ τὸ πτυχίο τῆς Θεολογίας στὰ 1934. Στὰ 1946 προσε-βλήθηκε ἀπὸ ἐγκεφαλικὴ συμφόρηση. Πέθα-νε στὶς 5 Μαΐου 1948.

'Απὸ μαθητὴς τοῦ Γυμνασίου ὁ 'Αλεξ. Γκιάλας ἔγραφε ποιήματα ποὺ δημοσιεύον-ταν σὲ τοπικὲς ἐφημερίδες καὶ στὴ «Νέα 'Εστία». 'Ανῆκε στὴν ἀδελφότητα θεολόγων «ἡ Ζωή». 'Απὸ τὸ 1938 ἦταν συντάκτης τοῦ περιοδικοῦ «Ζωή», τῶν «'Ακτίνων» ἀρ-γότερα δὲ καὶ τοῦ περιοδικοῦ «Νεολαία». Ποιήματα ἔγραφε μὲ τὸ ψευδώνυμο «Γ. Βε-ρίτης». Διηγήματα μὲ τὸ ψευδώνυμο Γ. Λα-μπρινός. 'Ιστορικὰ Βυζαντινὰ ἄρθρα ἔγρα-φε μὲ τὰ ἀρχικά του Α. Ι. Γ. 'Εργάστηκε καὶ σὰν ἱεροκήρυκας.

Ὅταν ἀκόμη ζοῦσε βγῆκε συλλογὴ ποιη-μάτων του μὲ τὸν τίτλο: «'Ωδὴ τοῦ 'Αγα-πητοῦ». Ὅταν πέθανε βγῆκαν τὰ ποιήματά του σὲ τρεῖς τόμους καθὼς καὶ βιβλίο μὲ ἄρθρα του μὲ τὸν τίτλο «μηνύματα πρὸς τοὺς νέους».

Ἦταν κρῖμα πραγματικὰ ποὺ ἕνας ἄν-θρωπος μὲ τόσο μεγάλη πνευματικὴ δράση ἔφυγε τόσο γρήγορα ἀπὸ κοντά μας.

'Ο κ. Πᾶνος 'Αρκαδινὸς μὲ ἐρωτᾶ:
1) Γιατὶ ὅταν κλαῖμε δακρύζουμε. 2) Γιατὶ ὀνο-μάζεται ἡ μελάνη τῶν σκίτσων σινική; Πῶς ἕνα σκίτσο γίνεται κλισέ;

'Απάντηση: 1) Δάκρυ εἶναι τὸ ὑ-γρὸν ἔκκριμα τῶν δακρυϊκῶν ἀδένων. 'Η φύση ἐδημιούργησε τὰ δάκρυα διὰ νὰ δια-τηρῆ ὑγρὴ τὴν ἐπιφάνεια τοῦ ὀφθαλμοῦ καὶ νὰ τὸν κάνει εὐκίνητο. 'Η λύπη, ἡ συγ-κίνηση καὶ ἄλλα συναισθήματα ἐρεθίζουν τοὺς δακρυϊκοὺς ἢ δακρυγόνους ἀδένες οἱ ὁποῖοι μὲ τὸν ἐρεθισμὸν χύνουν τὰ δάκρυα.

2) 'Η σινικὴ μελάνη εἶναι μῖγμα λεπτο-τάτης «αἰθάλης» - καπνιᾶς - μὲ ζωϊκὴ κόλλα. Τὴν χρησιμοποίησαν οἱ Κινέζοι πρῶτοι καὶ ἐξ αὐτῶν τὸ ὄνομα. Ἕνα σκίτσο γίνεται κλισὲ κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπο. Φωτογραφίζου-με καταλλήλως ἐπὶ γιαλιοῦ τὸ σκίτσο. Κα-τόπιν πέρνουμε ἕνα τσίγκο τὸν ὁποῖον ἀ-λείφουμε ἀπὸ τίς δυό του πλευρὲς μὲ μιὰν ὑγρὰν οὐσίαν, ποὺ ὅπως ἐκείνη ποὺ ἔχουν οἱ φωτογραφικὲς πλάκες, εἶναι εὐαίσθητη στὸ φῶς. Διὰ μέσου τῆς φωτογραφικῆς πλάκας ποὺ ἀποτυπώθηκε τὸ σκῖτσο προσβάλλεται ὁ τσῖγκος μὲ ἰσχυρὸ φῶς. 'Ο τσῖγκος αὐ-τὸς τότε μπαίνει ἀμέσως εἰς διάλυσιν ὡ-ρισμένων φαρμάκων, τὰ ὁποῖα ἐνῶ φθείρουν τὸν τσῖγκο στὰ σημεῖα ποὺ φωτίσθηκαν ὀ-λιγώτερον, δὲν τὸν φθείρουν ἐκεῖ ποὺ ἐφω-τίσθηκαν περισσότερο. Ἔτσι ἐκεῖ ποὺ τὸ σκῖτσο ἦτο λευκὸ φθείρεται ὁ τσῖγκος. 'Ε-κεῖ ποὺ εἶχε τὴ μαύρη γραμμὴ ὁ τσῖγκος παραμένει. Ἔτσι κατασκευάζεται τὸ κλισ-σὲ μὲ ἐσωχὲς καὶ ἐξωχὲς ὅπως ἀκριβῶς εἶ-ναι τὸ σκῖτσο. Μὲ τὴ διαφορὰ ὅτι ἐξωχὲς εἶναι οἱ μαῦρες γραμμὲς καὶ ἐσωχὲς ἡ λευ-κὴ ἐπιφάνεια.

'Ο Α. Ν. Χ. μὲ ἐρωτᾶ:
1) 'Υπάρχουν ὄνειρα ποὺ προειδοποιοῦν; Γιατὶ βράζουν κόλλυβα;
(Παραλείπω τίς ἄλλες του ἐρωτήσεις διὰ νὰ τὸν βεβαιώσω ὅτι αὐτὰ εἶναι ἐφευρήματα διαφόρων βι-βλιοκαπήλων).

'Απάντηση: 1) 'Υπάρχουν ἀναμφι-σβήτητα προειδοποιητικὰ ὄνειρα. Πῶς καὶ διατί; 'Η ἀπάντηση δὲν νομίζω ὅτι εἶναι εὔκολη.

2) Τὸ ἔθιμον αὐτὸ τῶν κολλύβων (βρα-σμένο σιτάρι μὲ ξεροὺς καρποὺς καὶ πα-σπαλισμένο μὲ φρυγμένο ἀλεῦρι καὶ ζάχα-ρι, μοιράζονται στὸν κόσμο γιὰ τὸν λεγό-μενο «μακαρισμὸ» δηλαδὴ γιὰ νὰ εὐχηθοῦν διὰ τὴν ἀνάπαυση τῆς ψυχῆς τοῦ πεθαμένου) ἔχει προέλθει ἀπὸ τοὺς πρώτους χριστια-νοὺς ποὺ εἶχαν τὰς «μακαρίας» δηλαδὴ τὸ ἔθιμο τῆς διανομῆς τεμαχίων ἄρτου κατὰ τὶς κηδεῖες. 'Επίσης ἔχει σχέση μὲ τὰ «πε-ρίδειπνα» τῶν ἀρχαίων. Τὶς «παρηγοριὲς» δηλαδή, ὅπως τὶς λέμε σήμερα.

'Ο Β. Τσάκωνας μὲ ἐρωτᾶ: Ποιὸ εἶναι τὸ κανο-νικὸ ὕψος καὶ βάρος τῶν νέων;

'Απάντηση: Τὸ κανονικὸ βάρος εἶ-ναι τὸ ἑξῆς: ἡλικία 2 χρονῶν 12 κιλά, 3 13.5, 4 15, 5 16,5, 6 18, 7 19.5, 8 21, 9 23, 10 25, 11 28, 12 31, 13 37, 14 43 καὶ 15 χρονῶν 47 - 48 κιλά.

Ὅσο γιὰ τὸ ἀνάστημα εἶναι: ἡλικία 2 χρονῶν 0.80 μ. 3 0.86, 4 0.93, 5 1 μ., 6 1.05, 7 1.11, 8 1.17, 9 1.23, 10 1.29, 11 1.34, 12 1.39, 13 1.46, 14 1.53 καὶ 15 χρονῶν 1.60 μέτρα. 'Απὸ ἐκεῖ καὶ πέρα τὸ μεγάλωμα εἶναι μικρὸ καὶ φθάνει ὡς τὰ 20 χρόνια στὰ 1.67 - 1.70.

'Ο Χρίστος Καρτεζίνης μὲ ἐρωτᾶ: Διατὶ τὸ νερὸ σβύνει τὴ φωτιά;

'Απάντηση: Τὸ νερὸ ἐπενεργεῖ διτ-τῶς ἐπὶ τῆς φωτιᾶς: Τὸ νερὸ ἐρχόμενο εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸ καιόμενο σῶμα ἀφαιρεῖ ἀπὸ αὐτὸ μεγάλην ποσότητα θερμότητος διὰ νὰ ἐξατμισθῆ. 'Επίσης τὸ νερὸ καλύπτει τὸ καιόμενον σῶμα καὶ ἐμποδίζει τὴν ἐπαφὴν αὐτοῦ, ἔστω καὶ στιγμιαίως μὲ τὸν ἀτμο-σφαιρικὸν ἀέρα περιέχοντα ὀξυγόνον. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἡ ἀφαίρεσις θερμότητος ὅσον καὶ παρεμπόδισις τῆς ἐπαφῆς μὲ τὸ ὀξυγόνον προκαλοῦν διακοπὴν τῆς καύσεως, δηλαδὴ τὸ σβύσιμο τῆς φωτιᾶς.

'Ο Λάκης Λαβέρης μὲ ἐρωτᾶ: Τί ἦταν ὁ Βούδ-δας καὶ πότε καὶ ποῦ ἔδρασε;

'Απάντηση: 'Ο Βούδδας εἶναι ἱδρυ-τὴς τῆς Βουδδικῆς θρησκείας. Γεννήθηκε στὰ 560 π. Χ. κοντὰ στὴν ἰνδικὴ πόλη Καπιλα-βαστοῦ ποὺ βρίσκεται στοὺς πρόποδες τῶν 'Ιμαλαΐων. Καταγόταν ἀπὸ τὸν ἡγεμο-νικὸ οἶκο Σακυά. Τὸ ὄνομά του ἦταν Γαου-τάμας, ὅταν ὅμως ἄρχισε νὰ μιλάη γιὰ τὴν «λύτρωση τοῦ κόσμου» οἱ ὀπαδοί του τὸν εἶπαν «Βούδδα» ποὺ σημαίνει ὁ «γνωρίζων», ὁ «φωτισμένος», ὁ «σοφός». Ὅταν ἦταν 20 χρονῶν ἀποσύρθηκε σὲ ἐρημικὸ δάσος ὅπου ἀσκήτευσε ἐπὶ 6 ὁλόκληρα χρόνια καὶ βρῆ-κε, ὅπως ὑποστήριζε, τὴν οὐσία τῆς ζωῆς καὶ τὰ μέσα τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου...

Ἔτσι ἄρχισε νὰ διαδίδη τὴ θρησκεία του τὸ Βουδδισμό. Πέθανε σὲ ἡλικία 80 χρόνων ἀφοῦ ἐπὶ 45 γύρισε σ' ὅλες τὶς Ἰνδίες εὐαγγελιζόμενος τὴν σωτηρία τοῦ κόσμου.

Ὁ Δημήτρης Μποσινάκης μὲ ἐρωτᾷ:

1) Ἡ ποίηση τοῦ Κρυστάλλη μήπως κατακρίνεται ἀπὸ τὴ θρησκεία; 2) Ποιὸς εἶναι ἀνώτερος ποιητής; Ὁ Σολωμὸς ἢ ὁ Παλαμᾶς; 3) Οἱ Μαβίλης καὶ Παλαμᾶς ὑπῆρξαν ἄθεοι καθὼς λένε;

Ἀπάντηση: Ὄχι. Ἡ θρησκεία δὲν καταφέρθηκε ἐναντίον τῆς ποιήσεως τοῦ Κρυστάλλη. 2) Καὶ οἱ δυὸ στὴν ἐποχή τους ἦταν οἱ καλλίτεροι: Δὲν μπορεῖ νὰ γίνη σύγκριση μεταξὺ δυὸ ποιητῶν ποὺ ἀντιπροσωπεύουν δυὸ διαφορετικὲς ἐποχές. 3) Ὄχι. Οὔτε ὁ Παλαμᾶς οὔτε ὁ Μαβίλης ἦταν ἄθεοι!

Ὁ Ἰωάννης Β. Καραμποΐτης μὲ ἐρωτᾷ: Ποιὸ εἶναι τὸ πολυτιμότερο μέταλλο;

Ἀπάντηση: Τὸ πολυτιμώτερο ἀπὸ ἐκεῖνα τῆς μεγαλυτέρας χρήσεως εἶναι ὁ λευκόχρυσος ἢ πλατίνη. Ἔχει χρῶμα σὰν τοῦ ἀσημιοῦ μόνο ποὺ εἶναι πιὸ ἄσπρο.

Ἀνακαλύφθηκε ἀπὸ τὸν Ἱσπανὸ Antonio de Ulloa τὸ 1735 σὲ χρυσοφόρο ἄμμον τῆς Κολομβίας, ὀνομάσθηκε πλατίνα (ὑποκοριστικὸ τοῦ πλάτα ποὺ ἱσπανικὰ σημαίνει ἄργυρος). Χρησιμοποιεῖται εἰς τὴν κοσμηματοποιΐαν εἰς τὴν κατασκευὴν ὀργάνων φυσικῆς καὶ χημείας, στὴν ὀδοντοτεχνικὴ κλπ.

2) Ποιὰ εἶναι ἡ ὑψηλοτέρα κορυφὴ τῆς Εὐρώπης;

Ἀπάντηση: Ἡ ὑψηλοτέρα κορυφὴ τῆς Εὐρώπης εἶναι τὸ Λευκὸν ὄρος τῶν Σαβοϊκῶν Ἄλπεων. Καλύπτεται ἀπὸ παγετώνας ὅλες τὶς ἐποχὲς τοῦ χρόνου. Ἔχει ὕψος 4.810 μ.

Ὁ Χρ. Παπαδημητρίου μὲ ἐρωτᾷ: Γιατὶ ὅλα τὰ ψάρια δὲν ζοῦν ἔξω ἀπὸ τὸ νερό;

Ἀπάντηση: Διότι τ' ἀναπνευστικά τους ὄργανα εἶναι καμωμένα ἔτσι ὥστε νὰ μποροῦν μόνο μέσα στὸ νερὸ ν' ἀναπνέουν. Τὰ ἀναπνευστικά τους ὄργανα, δηλ. τὰ ὄργανα ἐκεῖνα ποὺ χρησιμεύουν εἰς αὐτὰ ὅπως ἐμᾶς οἱ πνεύμονες λέγονται βράγχια ἢ σπάραχνα.

Η ΣΤΗΛΗ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ

«ΠΕΝΤΑΘΛΟ 1951»

Ὕστερ' ἀπὸ τὴν Ἕνωση τῆς «Φ.Ε.Ν.» καὶ τῶν «Πρωτοπόρων», ὁ διαγωνισμὸς «ΠΕΝΤΑΘΛΟ 1951» προκυρύσσεται καὶ στὸ Σ.Τ.Π. Θέματα: 1) Πεζό: Ταξειδιωτικὲς ἐντυπώσεις. 2) Ποίημα: Θύμησες. 3) Σκίτσο: Ἀπ' τὸ παράθυρό μου. 4) Σταυρόλεξο: Ἐλεύθερο. 5) Ἐρώτηση: Ποιὸν ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους τῆς ἀρχαιότητος θαυμάζετε περισσότερο, καὶ γιατί; Βραβεῖα θὰ δοθοῦν στὸν Πενταθλητή. καὶ στὸ νικητὴ κάθε μέρους χωριστά. Προθεσμία ἕνας μήνας. Οἱ συμμετοχὲς νὰ στέλνωνται στὴ διεύθυνση: Γιῶργο Βελουδῆ, Γρανικοῦ 24, Ἀθήνα (Κ.).

Πανελλήνιος Σύλλογος
«ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΧΑΡΑΥΓΗ»

Ὁ νέος σύλλογος «Μακεδονοπούλα» ἱδρύθηκε στὴν παιδόπολη τῆς Καλῆς Παναγιᾶς. Ἔχει πολλὰ μέλη τῆς παιδοπόλεως καὶ πολλοὺς ἐξωτερικοὺς ποὺ ὑποστηρίζουν τὸ σύλλογό μας. Ἀλλὰ θέλουμε πιὸ μεγάλη ἐνίσχυση ἀπὸ καλοὺς πεννομάχους. γράψετέ μας: Γεώργιος Τσιφλόγλου, Παιδόπολη Καλὴ Παναγιά, Βέρροια.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥ «ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΧΑΡΑΥΓΗΣ» ΠΥΛΟΥ
ΜΕΓΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΤΡΙΑΘΛΟ

Τὸ παράρτημά μας βαδίζοντας πάντα πιστὰ στὸ μονοπάτι ποὺ ἐχάραξε, προκηρύσσει σήμερα «Μεγάλο Φιλολογικὸ τρίαθλο», ἤτοι πεζό, ποίημα καὶ σκέτς. Καθένας μπορεῖ νὰ λάβη μέρος στὸ ἕνα, ἢ στὰ δυὸ ἢ καὶ στὰ τρία μέρη. Περιμένουμε ἀπ' ὅλους τοὺς ἀναγνῶστες τοῦ «Σ.τ.Π.». Σύλλογοι: Πνευματικὴ Χαραυγή, Δάδες, Πρόοδος, Κρητικὴ Νεότης κ.λ.π. βοηθῆστε μας στὴν εὐγενῆ μας προσπάθεια. Ἡ προθεσμία ὁρίζεται μέχρι 31 Ἰανουαρίου 1952. Ἐμπρὸς λοιπόν! Περιμένουμε. Βραβεῖα ἐκλεκτά. Γράψτε ὅλοι καὶ ὅλες στὴ διεύθυνση: Γεώργιον Δ. Κούβελαν, Μαθητὴν ΣΤ' τάξεως, Γυμν. Πύλου Μεσσηνίας.

Ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1952
Η ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΑΥΞΑΝΕΤΑΙ

Παρὰ τὴν ἐπιθυμία τῆς Διευθύνσεως τοῦ περιοδικοῦ νὰ μὴν αὐξήση τὴν τιμὴ τοῦ φύλλου καὶ τὶς συνδρομές, οἱ συνθῆκες ἐκδόσεως (ὑπερτριπλασιασμὸς τῆς τιμῆς τοῦ δημοσιογραφικοῦ χαρτιοῦ καὶ διπλασιασμὸς τῶν ἄλλων ἐξόδων) τὴν ὑποχρεώνει νὰ κανονίση τὶς συνδρομὲς ἐπὶ ἄλλων βάσεων. Ἀπὸ τὸ προσεχὲς 49ο φύλλο ἡ τιμὴ τοῦ περιοδικοῦ κατὰ τεῦχος ὁρίζεται σὲ 2.000 δραχμές.

Ἡ ἐτήσια συνδρομὴ ἐπίσης ὁρίζεται:

1ον) Γιὰ τὰ παιδιὰ ποὺ ἔζησαν σὲ παιδοπόλεις καὶ γενικὰ τὰ παιδιὰ τῶν συμμοριοπλήκτων περιοχῶν παραμένει ἡ ἴδια, δηλαδὴ δρχ. 10.000.

2ον) Γιὰ τὰ ἄπορα παιδιὰ δρχ. 15.000, ἑξάμηνη 10.000. (Ἡ ἀπορία κάθε παιδιοῦ θὰ βεβαιώνεται ἀπὸ τὸ ἴδιο μὲ μιὰ σχετικὴ ἐνυπόγραφη δήλωση).

3ον) Γιὰ τὰ εὔπορα παιδιά : δραχμαὶ 25.000, ἑξάμηνη 15.000.

4ον) Διὰ τὰ σχολεῖα καὶ τὰς Κοινότητας δρχ. 50.000.

5ον) Διὰ τοὺς Δήμους, τοὺς ὀργανισμοὺς κλπ. δραχμαὶ 100.000.

Κανένας δὲν μπορεῖ νὰ ἐγγραφῆ συνδρομητὴς ἂν δὲν προπληρώση τὴ συνδρομή του.

Ἐπειδὴ ἡ συνδρομὴ καὶ ἔτσι ποὺ κανονίζεται γιὰ τὰ παιδιὰ καὶ τοὺς νέους εἶναι μικρὴ καὶ δὲν καλύπτει παρὰ ἕνα ποσοστὸ ἀπὸ τὰ ἔξοδα ἐκδόσεως, παραμένει πάντα ὁ θεσμὸς τῆς προαιρετικῆς εἰσφορᾶς ὑπὲρ τοῦ περιοδικοῦ.

Τὸ περιοδικὸ ἐλπίζει ὅτι οἱ εὔποροι ἀπὸ τοὺς φίλους του θὰ θελήσουν νὰ τὸ βοηθήσουν εἰς τὸ ἔργον του προσφέροντες τὴν προαιρετικὴ εἰσφορά τους.

Τὰ παλαιὰ τεύχη τῶν δύο πρώτων τόμων μεμονωμένα, γιὰ τὶς παραγγελίες ποὺ θὰ γίνουν ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου, θὰ διατίθενται ἀντὶ 3.000 δραχμῶν τὸ καθένα.

Οἱ τόμοι 1950 καὶ 1951 ἄδετοι θὰ τιμῶνται 30.000 δραχμές. Ὁ δεμένος τόμος τοῦ 1951 θὰ πωλεῖται πρὸς 50.000 δραχμές.

Καμμιὰ παραγγελία δὲν θὰ ἐκτελεῖται ἂν δὲν συνοδεύεται ἀπὸ τὸ ἀντίτιμο.

Τὸ «ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ»

Η Σελίδα των Μικρών

ΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

Καλὰ Χριστούγεννα

'Αγαπητά μου παιδιὰ

'Η ρόδα τοῦ χρόνου ποὺ ὅλο γυρίζει μᾶς
φερε πάλι τὰ Χριστούγεννα. Ξέρω πόσο
αγεύει τὴ φαντασία σας ἡ ὡραία αὐτὴ
ιορτή. Μὲ τὴν ὄμορφη ἱστορία της, μὲ
ὰ δῶρα της, μὲ τὸ θεῖο της φῶς. Κι' ἀ-
ήθεια εἶναι ἡ πιὸ θαυμαστὴ ἱστορία ποὺ
γινε κάτω ἀπ' τὰ οὐράνια.

'Ο Θεὸς θέλησε νὰ σώσῃ τὸν ἄνθρωπο
αὶ νὰ τοῦ διδάξῃ τὶς ἐντολές του. Νὰ τὸν
άλῃ στὸν ἴσιο δρόμο γιατὶ τόσους αἰῶ-
ς εἶχε ξεστρατίσει, νὰ τὸν κάμῃ ἄξιο νὰ
ρδίσῃ τὸν παράδεισο.

Καὶ δὲν ἔστειλε μόνο σοφούς, δασκά-
ους, προφῆτες κι' ἁγίους νὰ τὸν διδά-
ουν. 'Ηρθε ὁ ἴδιος στὴ γῆ παρατώντας
θρόνο Του, ἔγινε μωράκι, γεννήθηκε σ'
α σπήλαιο.

'Ελᾶτε λοιπὸν νὰ πᾶμε μαζὶ ἀπόψε νὰ
Τοῦ φιλήσουμε τὰ μικρὰ μωρουδίστικα πο-
δαράκια καὶ ν' ἀποθέσουμε στὴ φτωχούλα
του φάτνη τὰ δῶρα μας.

Μὴ σκεφθῆτε πὼς εἶναι μακρυὰ καὶ δὲν
ξέρομε τὸ δρόμο. Τ' ἀστέρι τῆς Βηθλεὲμ
φέγγει παντοῦ στὸν Οὐρανὸ κι' ὅποιος
ἔχει λαχτάρα νὰ πάῃ σ' αὐτὸ τὸ προσκύ-
νημα, βρίσκει τὸ δρόμο μὲ τὸ οὐράνιο φῶς
του.

Μὴ σκεφθῆτε πὼς εἶναι ἀνάμεσα θά-
λασσες καὶ βουνὰ κι' ἐρημότοποι καὶ κάμ-
ποι. Οἱ ἄγγελοι κατεβαίνουνε πάντα τὴν
ἅγια αὐτὴ βραδυὰ καὶ μᾶς δίνουνε τὰ
φτερά τους γιὰ τὸ ταξίδι αὐτὸ τῆς ψυχῆς.

Μὴ σκεφθῆτε πὼς δὲν κρατοῦμε στὰ χέ-
ρια δῶρα. Φτάνει νάναι γεμάτη ἡ καρδιά
μας ἀπὸ ἀγάπη καὶ καλωσύνη. Ἂς γίνουμε
μάγοι κι' ἐμεῖς μαζὶ μὲ τοὺς μάγους κι'
ἂς γονατίσουμε μπρὸς στὴ φάτνη. Ἂς γί-
νουμε ἄγγελοι μέσα στοὺς χιλιάδες ἀγγέ-
λους τῆς θείας αὐτῆς νυχτιᾶς κι' ἂς Τοῦ
ψάλλουμε ὕμνους. Κι' ἂν δὲ μποροῦμε νὰ
φτάσουμε ὡς ἐκείνη τὴν τελειότητα, ἂς γί-
νουμε ἁπλοὶ καλοκάγαθοι βοσκοὶ κι' ἂς
Τοῦ ποῦμε:

—"Αδεια εἶναι τὰ χέρια μας, Κύριε,
μὰ δὲς τὴ μικρούλα καρδιά μας, ποὺ εἶ-
ναι γεμάτη ἀπ' τὴν ἀγάπη Σου. Σοῦ κά-
νουμε τάμα πὼς θάμαστε πάντα καλοὶ
στοὺς φτωχοὺς καὶ δυστυχισμένους, πὼς
θὰ πονοῦμε μ' αὐτοὺς ποὺ πονοῦν καὶ θὰ
βοηθοῦμε αὐτοὺς ποὺ ζητοῦν τὴ βοήθειά
μας. Σοῦ τάζομε πὼς θὰ κάνουμε πρόθυμα
τὸ καθῆκον μας κάθε μέρα καὶ θὰ σεβό-
μαστε τοὺς καλούς μας γονεῖς καὶ θ' ἀ-
κοῦμε τὸ λόγο τους. 'Ορκιζόμαστε τέλος
πὼς θὰ γενοῦμε πιστοὶ μαθηταί σου ἄν-
θρωποι τίμιοι καὶ καλοὶ Χριστιανοί, γιὰ
νὰ βασιλέψῃ στὸν κόσμο, ὅπως τὸ θέλη-
σες, ἡ εἰρήνη κι' ἡ εὐτυχία.

Μά, πρὶν νὰ κινήσουμε γιὰ τὸ μαγικό
μας αὐτὸ ταξίδι, ἐλᾶτε νὰ σᾶς φιλήσω μὲ
ὅλη μου τὴν στοργὴ καὶ νὰ εὐχηθῶ σ' ὅ-
λους σας καλὰ Χριστούγεννα.

Μὲ ἀγάπη
Η ΓΙΑΓΙΑ ΚΑΝΤΙΑΝΗ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΑΚΙ ΜΑΣ

Μιὰ φορὰ κι' ἕνα καιρὸ ἦταν δυὸ
βασιλόπουλα, ἕνα ἀγοράκι κι' ἕνα
κοριτσάκι. Καὶ τὰ δυὸ ἦσαν εὐτυχι-
σμένα καὶ μεγάλωναν στὸ παλάτι ἀ-
νάμεσα στὴν θερμὴ ἀτμόσφαιρα ποὺ
δημιουργοῦσε ἡ μεγάλη ἀγάπη γιὰ
τὰ παιδιά τους, τοῦ βασιληᾶ καὶ τῆς
βασίλισσας.

"Ετσι, εὐτυχισμένα ἔζησαν τὰ δυὸ
παιδιά, ὡς τὰ ἕντεκα τους χρόνια.
Μὰ σὰν πάτησαν τὰ δίδυμα βασιλό-
πουλα τὰ δώδεκα, μεγάλο κακὸ χτύ-
πησε τὸ παλάτι. 'Η βασιλοπούλα ἔ-
πεσε βαρειὰ ἄρρωστη καὶ κανένας
γιατρὸς δὲν μποροῦσε νὰ τὴν γειάνῃ.
Καὶ κάθε μέρα ἡ βασιλοπούλα πή-
γαινε στὰ χειρότερα κι' ὁ βασιληᾶς
κι' ἡ βασίλισσα καὶ τὸ βασιλόπουλο
ἔκλαιγαν γύρω της.

Μιὰ νυχτιά, ὅμως, ἐκεῖ ποὺ ξενυ-
χτοῦσαν ὅλοι κοντὰ στὴν ἄρρωστη
βασιλοπούλα, ἄνοιξε ἡ πόρτα καὶ
μπῆκε μιὰ πανέμορφη νεράϊδα.

— Εἶμαι ἡ Μοῖρα της, εἶπε στὸν
κόσμο, ποὺ τὴν κοίταζε ξαφνιασμένος.
'Ηρθα γιὰ νὰ σᾶς πῶ μὲ πιὸ τρόπο
μπορεῖ νὰ γίνῃ καλὰ ἡ βασιλοπού-
λα: "Οποιος περπατήσει δυὸ μέρες
καὶ δυὸ νύχτες συνέχεια χωρὶς νὰ
φάῃ οὔτε νὰ κοιμηθῇ, σκαρφαλώσῃ
στὴν μηλιὰ ποὺ κάνει τὰ χρυσᾶ μῆ-
λα, ρίξῃ ἀπὸ κεῖ τὴν σαΐτα του καὶ
βρῇ τὸ μαγεμένο βασιλόπουλο καὶ
τὸ φέρει στὸ παλάτι, θὰ μπορέσῃ νὰ
γιατρέψῃ τὴν βασιλοπούλα.

Μόλις εἶπε ἡ νεράϊδα τὰ λόγια
αὐτά, χάθηκε ἀμέσως κι' ὅλοι ἔτρι-
βαν τὰ μάτια τους, νομίζοντας πὼς
εἶχαν δῆ ὄνειρο.

Σὰν βεβαιώθηκαν ,ὅμως, πὼς δὲν
εἶχαν ὀνειρευτῆ, ἄρχισαν νὰ σκέ-
φτωνται ποιὸς θὰ μποροῦσε νὰ κάνῃ
ὅσα εἶπε ἡ νεράϊδα. Γενναῖα παλλη-
κάρια ἀπ' τὴν ἀκολουθία τοῦ βασι-
ληᾶ ζήτησαν ἀμέσως νὰ ξεκινήσουν
γιὰ νὰ σώσουν τὴν βασιλοπούλα, ἀλ-
λὰ τὸ μικρὸ βασιλόπουλο μπῆκε στὴ
μέση κι' εἶπε:

— Βασιληᾶ καὶ πατέρα μου, ἐγὼ
πρέπει νὰ ριψοκινδυνέψω τὴν ζωή
μου γιὰ νὰ σώσω τὴν ἀδελφούλα μου.
Μὴ θελήσῃς νὰ μοῦ ἀρνηθῇς. Πι-
στεύω πὼς θὰ τὰ καταφέρω.

— Νὰ πᾶς μὲ τὴν εὐχή μου, παιδί
μου, εἶπε τότε ὁ βασιληᾶς.

Καὶ τὸ μικρὸ βασιλόπουλο πῆρε
τὴ σαΐτα του καὶ τὰ χαράματα ξε-
κίνησε.

Δρόμο παίρνει, δρόμο ἀφίνει, νυ-
χτώνει καὶ τὸ βασιλόπουλο περπα-
τάει, ξημερώνει καὶ τὸ βασιλόπουλο
ἀκόμα περπατάει. 'Η δίψα τοῦ καίει
τὰ σωθικά, ἡ πεῖνα τὄχει ἀποκάμει.
Μὰ τὸ βασιλόπουλο σκέφτεται τὴν
ἄρρωστη ἀδελφούλα του κι' ὅλο
περπατάει.

Σὰν πέρασαν δυὸ μέρες καὶ δυὸ
νύχτες τὸ βασιλόπουλο μας ἀκούει
ἕνα ἄγριο μουγκρητὸ καὶ βλέπει
μπροστά του ἕνα πελώριο δρᾶκο νὰ
κάθεται στὴ ρίζα μιᾶς μηλιᾶς, ποὺ
ἀπ' τὰ κλαδιά της κρέμονταν ὁλό-
χρυσα μῆλα.

Σὰν ἀντίκρυσε τὸ παιδὶ ὁ δράκος,
φώναξε μ' ἄγρια φωνή:

— Ποιὸς ἦρθε νὰ μοῦ φάῃ τὰ μῆλα
μου;

— Καλέ μου, δράκο, εἶπε τότε τὸ
βασιλόπουλο, δὲν ἦρθα νὰ σοῦ φάω
τὰ μῆλα σου. 'Εκεῖ πάνω στὴν κορυ-
φὴ τοῦ δέντρου εἶναι μπόλικα ὁλό-
χρυσα μῆλα, ἐσύ, ὅμως, ποὖσαι χον-
τρός, δὲν μπορεῖς νὰ σκαρφαλώσῃς
γιὰ νὰ τὰ πάρῃς. Θέλεις ν' ἀνέβω ἐ-
γὼ καὶ νὰ στὰ φέρω;

—"Ετσι κι' ἔτσι, ἀπάντησε ὁ δρά-
κος, ἐγὼ θὰ σὲ φάω. "Αντε λοιπόν,
σκαρφάλωσε πρὶν καὶ φέρε μου τὰ
μῆλα.

Μιὰ καὶ δυὸ τὸ βασιλόπουλο ἀνέ-
βηκε στὸ δέντρο κι' ἔφτασε στὴν κορ-
φή του. 'Αμέσως τράβηξε τὴ σαΐτα
του καὶ τὴν πέταξε μακρυὰ κατὰ τὴ
Δύση.

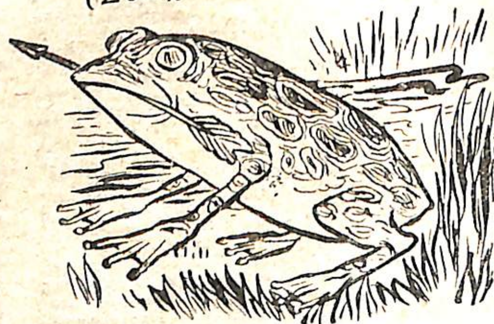
Κι' ἔπειτα ἄρχισε νὰ κόβῃ πελώ-
ρια χρυσᾶ μῆλα καὶ νὰ τὰ πετᾶ στὸ
κεφάλι τοῦ δράκου.

— Μή, θὰ μὲ σκοτώσῃς παληόπαι-
δο, ἄρχισε νὰ φωνάζῃ τότε ὁ κακὸς
δράκος κι' ἔκανε νὰ σηκωθῇ. 'Ηταν,
ὅμως τόσο χοντρός, ποὺ δὲν πρόφτα-
σε κἂν νὰ κουνηθῇ ἀπ' τὴ θέση του
καὶ τὰ μῆλα ἔπεφταν κι' ὅλας βροχὴ
στὸ κεφάλι του. "Ετσι σὲ λίγο τὸ
βασιλόπουλο κατάφερε ν' ἀφίσῃ ἀ-
ναίσθητο τὸν κακὸ δρᾶκο καὶ χωρὶς
κίνδυνο πιὰ νὰ κατέβῃ στὴν γῆ καὶ
νὰ τραβήξῃ πρὸς τὴν Δύση γιὰ νὰ-
βρῃ τὴν σαΐτα του.

'Αφοῦ περπάτησε, ὅμως, ἀρκετὰ
ψάχνοντας δεξιὰ κι' ἀριστερά, κου-
ρασμένο κι' ἀπελπισμένο κάθισε νὰ
ξεκουραστῇ στὴν ἄκρη ἑνὸς ρυακιοῦ.

— Θεέ μου, ἔλεγε κλαίγοντας, βοή-

(Συνέχεια στὴ σελίδα 668)

Η ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΜΑΣ ΣΤΗΛΗ

Τὸ μεγάλο παράδειγμα

Πάλι γιορτάζουμε τὴ Γέννηση τοῦ Κυρίου μας, τοῦ Σωτῆρος μας. Πόσα δὲν θάπρεπε νὰ μᾶς θυμίζη τὸ μεγάλο αὐτὸ γεγονός... Πόσο θὰ ἔπρεπε νὰ μᾶς ἔκανε εὐτυχισμένους... Ὅ,τι κι' ἂν εἴμαστε, εἴτε μικροὶ εἴτε μεγάλοι, εἴτε φτωχοὶ εἴτε πλούσιοι, εἴτε καλοὶ εἴτε κακοί, ἕνα εἶναι σίγουρο: πῶς ὁ Κύριος ἦλθε στὴ γῆ, ἔγινε ἄνθρωπος σὰν κι' ἐμᾶς, γιὰ χάρη δική μας. Μάλιστα, δική μας. Ὁ Παντοδύναμος Θεός, ἦλθε κι' ἔγινεν ἕνας ἀδύναμος ἄνθρωπος, γιὰ σένα καὶ γιὰ μένα, ἀδελφέ μου, ὅποιος κι' ἂν εἶσαι.

Ἐὰν ὑποθέσουμε, πὼς ἕνας σπουδαῖος ἄνθρωπος ἀποφάσιζε νὰ ἔλθη στὸ σπίτι μας, νὰ μείνη μαζύ μας, γιὰ νὰ μᾶς βοηθήση, νὰ ἀναλάβη τὰ χρέη μας, νὰ θεραπεύση τὶς ἀρρώστειες μας, νὰ πάρη ἐπάνω του ὅλες τὶς στενοχώριες μας, τί θὰ λέγαμε; Δὲν θὰ τὸ θεωρούσαμε ἐξαιρετικὰ μεγάλη του καλωσύνη τὸ ὅτι ἔκαμε ἕνα τέτοιο πρᾶγμα γιὰ χάρη μας; Δὲν θὰ ἔδειχνε αὐτή του ἡ πρᾶξη μιὰ μεγάλη ἀγάπη ἀπέναντί μας; Ἔ, λοιπόν, ἐδῶ δὲν ἦλθε ἕνας μεγάλος ἄνθρωπος κοντά μας, ἀλλ' ὁ ἴδιος ὁ Θεός. Ναί, ὁ ἴδιος ὁ Θεός! Καὶ ὅση εἶναι ἡ ἀπόσταση ποὺ χωρίζει τὸν ἄνθρωπο ἀπ' τὸ Θεό, ἄλλη τόση εἶναι καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, ποὺ φανερώνεται μὲ τὴ Γέννηση τοῦ Σωτῆρος μας. Δὲν θάπρεπε, ἑπομένως, νὰ εἴμαστε γι' αὐτὸ τρισευτυχισμένοι;

Ἂς προσέξουμε ὅμως καὶ κάτι ἄλλο. Τὴν ταπείνωση τοῦ Σωτῆρος μας. Μάλιστα, τὴν ταπείνωσή Του. Ἐνῶ εἶναι ὁ Δημιουργὸς ὅλου τοῦ Σύμπαντος, δέχεται νὰ γεννηθῆ σὰν ἕνας ἄνθρωπος. Καὶ τί; Ὄχι σὰν ἕνας ἐξαιρετικὸς ἄνθρωπος. Σὰν ἕνα πριγκηπόπουλο, ἢ σὰν κάποιο ἀρχοντόπουλο. Γεννιέται σὰν ἕνας ἀπ' τοὺς πιὸ τελευταίους ἀνθρώπους. Ἀπὸ μιὰ χωριατοποῦλα, ποὺ ἔμενε σ' ἕνα φτωχὸ κι' ἀπόμερο χωριουδάκι τῆς Γαλιλαίας. Θὰ μποροῦσε νὰ γεννηθῆ ἀπὸ κάποια διάσημη καὶ μεγάλη κυρία τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Θὰ Τοῦ ἦταν δυνατὸν νὰ γεννιόταν μέσα σ' ἕνα παλάτι, σὲ μιὰ ἀπ' τὶς μεγάλες πρωτεύουσες ἐκείνου τοῦ καιροῦ. Τίποτε ὅμως ἀπ' ὅλ' αὐτά. Ὁ Σωτήρας μας θέλησε νὰ γεννηθῆ σὰν ὁ πιὸ ἄσημος ἄνθρωπος τῆς ἐποχῆς Του καὶ κάτι χειρότερα. Γιατὶ καὶ ὁ πιὸ φτωχὸς καὶ ὁ πιὸ περιφρονημένος ἀπ' ὅλους δὲν θὰ εἶχε γεννηθῆ μέσα σ' ἕνα σταῦλο! Τὸ καταλαβαίνουμε αὐτό, καλά; Νὰ γεννηθῆ μέσα στὸ σταῦλο; Αὐτὸ θὰ πῆ ταπείνωση. Νὰ εἶσαι ὁ Θεὸς καὶ νὰ γίνεσαι κατώτερος κι' ἀπ' τὸ χειρότερο ἄνθρωπο...

Δὲν θάπρεπε ὅμως αὐτὴ ἡ ταπείνωση τοῦ Σωτῆρος μας νὰ μᾶς παρακινήση κι' ἐμᾶς νὰ Τὸν μιμηθοῦμε; Ἂν ὄχι ἀπὸ τίποτε ἄλλο, τουλάχιστον ἡ ἀγάπη Του, ποὺ ἔδειξε καὶ δείχνει γιὰ μᾶς, δὲν θάπρεπε νὰ μᾶς φιλοτιμήση καὶ νὰ μᾶς κάμη νὰ προσπαθήσουμε νὰ Τὸν πλησιάσουμε κάπως στὴν ταπείνωση;

Δὲν θὰ χρειάζονταν καὶ πολλὰ πράγματα. Πρῶτα - πρῶτα νὰ βγάζαμε ἀπὸ μέσα μας τὴν ἰδέα πὼς ἐμεῖς εἴμαστε τὸ πᾶν καὶ οἱ ἄλλοι δὲν εἶναι τίποτε. Πὼς ἐμεῖς τάχα εἴμαστε οἱ ἔξυπνοι, καὶ δῆθεν τὰ ξέρομε ὅλα καὶ οἱ ἄλλοι δὲν νοιώθουν τίποτε. Πὼς ἐμεῖς εἴμαστε ἀπὸ οἰκογένεια σπουδαία, ἐνῶ τῶν ἄλλων ἡ οἰκογένεια εἶναι τιποτένια. Ὅτι ἐμεῖς εἴμαστε μὲ μιὰ λέξη σπουδαῖοι καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι εἶναι μηδενικά.

Ἔπειτα θὰ ἔπρεπε νὰ μάθουμε νὰ ἐργαζόμαστε καὶ νὰ κοπιάζουμε καὶ γιὰ τοὺς ἄλλους καὶ κάθε δουλειὰ νὰ τὴν κάνουμε πρόθυμα καὶ ποτὲ νὰ μὴ νομίζουμε ὅτι τάχα δὲν εἶναι γιὰ μᾶς. Ἀφοῦ ὁ Θεὸς καὶ Σωτῆρας μας ἦλθε ἐδῶ στὴ γῆ κι' ἔγινε ἄνθρωπος κι' ὕστερα ἐργάσθηκε σὰν ἁπλὸς μαραγκός, κι' ἔτσι ἐξαγίασε κάθε τίμιο ἱδρῶτα, τί θὰ ἔπρεπε νὰ ποῦμε μεῖς; Ὅτι ἡ τάδε ἢ ἡ τάδε δουλειὰ δὲν μᾶς ταιριάζει; Τότε θὰ σήμαινε ὅτι ἑορτάζουμε μὲν τὰ Χριστούγεννα καὶ νομίζουμε πὼς εἴμαστε κι' ἐμεῖς χριστιανοί, ἀλλὰ στὴν πραγματικότητα δὲν ἀκολουθοῦμε Ἐκεῖνον, ποὺ μὲ τὴ σάρκωσή Του ἔδωσε σὲ ὅλους μας τὸ μεγάλο παράδειγμα: Ἀγάπη καὶ Ταπείνωση.

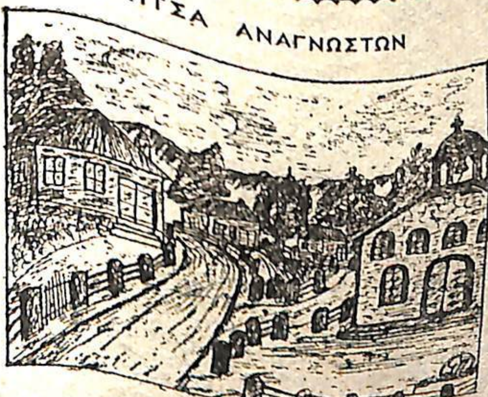
Ο ΠΑΤΕΡ ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

Συλλογὴ γραμματοσήμων

Εἰς τὰ δυὸ προηγούμενα τεύχη σᾶς ἐδώσαμε τὴν ἱστορία τῶν ταχυδρομείων καὶ τῶν γραμματοσήμων. Ἀπὸ σήμερα θὰ σᾶς μιλήσουμε γιὰ τὸ γραμματόσημο, τὴ συλλογή του. Ἔτσι σιγὰ - σιγὰ θὰ ἀποκτήσετε ὅλες τὶς ἀπαιτούμενες γνώσεις γιὰ νὰ γίνετε καὶ σεῖς καλοὶ συλλέκτες γραμματοσήμων, γιατὶ σεῖς ὅλοι οἱ νέοι καὶ οἱ νέες ἔχετε νὰ κερδίσετε πολλὰ καὶ νὰ ὠφεληθῆτε ἀπὸ πολλὲς πλευρὲς ἀπὸ τὴν ὡραία καὶ εὐγενικὴ αὐτὴ ἀπασχόληση τῆς συλλογῆς γραμματοσήμων.

Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἀναγνῶστες μας ἔχουν συγγενεῖς καὶ φίλους οἱ ὁποῖοι λαβαίνουν τακτικὰ γράμματα, καὶ πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς πετοῦν σὰν ἄχρηστα τὰ γραμματόσημα τῆς ἀλληλογραφίας τους. Λοιπὸν μὴ σᾶς φανεῖ περίεργο ὅτι θὰ μπορούσατε σιγὰ - σιγὰ καὶ ἀναλόγως τῆς ποσότητος τῶν γραμματοσήμων αὐτῶν νὰ φτιάσετε μιὰ συλλογοῦλα ποὺ θὰ σᾶς διδάξη πολλά, θὰ σᾶς εὐχαριστήση περισσότερο καὶ θὰ σᾶς ὠφελήση ὅσο καὶ σεῖς δὲν θὰ τὸ ἔχετε ποτὲ φαντασθῆ.

ΣΚΙΤΣΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

ΤΟ ΧΩΡΙΟ
(Σκίτσο Σταμ. Πολυμερούδη)

Ὅλοι σας μικροὶ ἢ μεγάλοι μαθητές, ἀγόρια ἢ κορίτσια νὰ μαζεύετε τὰ γραμματόσημα τῆς ἀλληλογραφίας τῶν δικῶν σας, καὶ χωρὶς νὰ γίνεσθε ἐνοχλητικοὶ νὰ ζητᾶτε καὶ ἀπὸ τοὺς φίλους καὶ γνωρίμους σας νὰ σᾶς φυλᾶνε καὶ σᾶς δίδουν τὰ γραμματόσημα τῆς ἀλληλογραφίας τους ἐὰν φυσικὰ οἱ ἴδιοι τὰ πετοῦν καὶ δὲν τὰ μαζεύουν. Προσέξετε ὅμως καλὰ αὐτὰ ποὺ θὰ σᾶς πῶ:

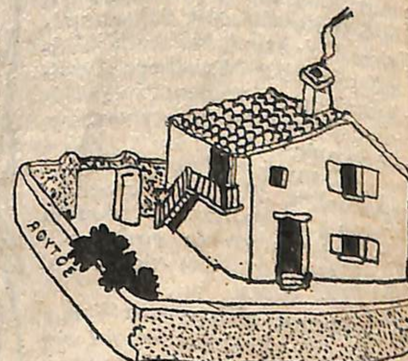
Ποτὲ νὰ μὴ τραβᾶτε τὸ γραμματόσημο γιὰ νὰ τὸ ξεκολλήσετε ἀπὸ τὸ φάκελλο. Αὐτὸ εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ βέβαιους τρόπους γιὰ νὰ καταστρέφετε τὰ γραμματόσημα. Ἁπλῶς θὰ κόψετε τὸ φάκελλο τριγύρω ἀπὸ τὸ ἕνα ἢ τὰ περισσότερα γραμματόσημα μὲ τὸ ψαλίδι καὶ θὰ φροντίσετε νὰ ἀφήσετε ἀρκετὸ περιθώριο. Αὐτὸ τὸ ἀρκετὸ περιθώριο ἔχει σκοπὸ νὰ προφυλάξη τὸ γραμματόσημο, δηλ. τὰ δοντάκια καὶ τὶς γωνιές του ἀπὸ ἐνδεχόμενο ψαλίδισμα ὅταν θὰ κόβετε τὰ γραμματόσημα. Αὐτὴν τὴν σύσταση δὲν θὰ λησμονήσετε νὰ τὴν μεταδώσετε καὶ εἰς τοὺς δικούς σας καὶ φίλους σας γιατὶ ἀλλοιῶς μπορεῖ νὰ σᾶς δώσουν γραμματόσημα ποὺ θὰ τὰ ἔχουν καταστρέψει.

Σιγὰ - σιγὰ ὅμως θὰ σᾶς βοηθήσουμε νὰ μάθετε ὅτι ἀφορᾶ τὸ γραμματόσημο. Χρειάζεται μόνον ν' ἀγαπήσετε τὸ γραμματόσημο, δηλ. νὰ γίνετε φιλοτελιστές, ὅπως θ' ἀγαπούσατε τὰ παιγνίδια σας, ἢ τὰ ὡραῖα βιβλία ἢ κάτι ἄλλο ποὺ σᾶς τραβᾶ καὶ νὰ ἔχετε ὑπομονή, γιατὶ ὅπως σὲ κάθε ἄλλη περίπτωση οὔτε ἀμέσως οὔτε καὶ τόσο εὔκολα μπορεῖτε νὰ μάθετε, νὰ τὰ μαζέβετε καὶ νὰ καταρτίσετε μιὰ συλλογή.

Πολλοὶ ἀπὸ σᾶς μὲ τὶς ὁδηγίες τῆς στήλης αὐτῆς, θὰ κατορθώσετε μὲ λίγη καλὴ θέληση νὰ κάμετε τὴν ἀρχὴ καὶ μ[...] μέρα νὰ γίνετε ἕνας καλὸς φιλοτελιστ[...] Ἰδιαιτέρως συμβουλεύομε τὰ κορίτσ[...] νὰ προσέξουν τὶς συμβουλές μας γ[...]τὶ κι' αὐτὲς μπορεῖ νὰ γίνουν, ὅπως καὶ [...] ἀγόρια καλὲς συλλέκτριες. Ἀρκεῖ νὰ σ[...] πληροφορήσουμε ὅτι εἰς τὰς νήσους Φιλι[...]πίνας ποὺ βρίσκονται εἰς τὸν Εἰρην[...] Ὠκεανό, ἀπέναντι καὶ εἰς μεγάλην ἀ[...]σταση ἀπὸ τὴν Κίνα, σὲ κάθε δημοτ[...] σχολεῖο, σὲ κάθε γυμνάσιο καὶ σὲ κά[...] κολλέγιο ὑπάρχουν τόσα πολλὰ κορίτσ[...] ὥστε συχνὰ τὰ κορίτσια αὐτὰ λόγω τ[...] μεγάλου ἀριθμοῦ των κάμνουν δικούς τ[...]χωριστοὺς φιλοτελικοὺς μαθητικοὺς συλ[...]γους. Αὐτοὶ λοιπὸν οἱ σύλλογοι ἀριθμ[...] τριάντα, σαράντα καὶ πενῆντα μέλη.

Ἀρχίστε νὰ μαζεύετε τὰ γραμματό[...]μα τῆς ἀλληλογραφίας καὶ στὰ ἑπόμ[...] τεύχη θὰ σᾶς δώσουμε τὶς ὁδηγίες [...]νὸ τὰ ξεκολλᾶτε, νὰ τὰ χωρίζετε, νὰ [...] ταξινομεῖτε κλπ.

Ο ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΗ[...]

ΣΚΙΤΣΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΣΠΙΤΙ
(Σκίτσο Παυσανία Μυλων[...])

Τα ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ των ΑΓΓΕΛΩΝ

Ο Γαβριήλ ἦταν πεσμένος στὰ γόνατα μὲ κρυμμένο τὸ πρόσωπο πίσω ἀπ' τὶς πλατειὲς του φτεροῦγες. Εἶχε ἀκούσει τὶς ἐντολὲς τοῦ Θεοῦ, εἶχε ἐνωτισθῆ τὰ σοφά Του ρήματα. Ἦταν ὁ ἀρχάγγελος τῆς ζωῆς, ὅπως ὁ ταξίαρχος Μιχαὴλ ἦταν ὁ ἀρχάγγελος τοῦ θανάτου.

— Γεννηθήτω τὸ θέλημά Σου, εἶπε, χωρὶς νὰ σηκώση τὰ μάτια στὸν Παντοκράτορα.

Καὶ πέταξε γιὰ τὸ περιβόλι τοῦ Παραδείσου.

Ἦταν ἡ ὥρα ποὺ κάτω στὴ γῆ ἔκλινε πρὸς τὴ δύση του τ' ἄστρο τῆς μέρας. Ὁ Γαβριὴλ ἔβλεπε κι' ὅλας τοὺς ἴσκιους νὰ σμίγουν καὶ νὰ πληθαίνουν, ὑφαίνοντας τὸ ἐβένινο πέπλο τῆς νύχτας.

— Εἶναι ἡ ὥρα νὰ δώσω τὶς τελευταῖες παραγγελίες μου, σκέφτηκε. Στὸν ἦχο τῆς σάλπιγγας ἔτρεξαν κοντὰ στὸν ἀρχάγγελο ὅλες οἱ δυνάμεις τοῦ Παραδείσου. Ἀκόμη καὶ τὰ μικρὰ Χερουβεὶμ ποὺ φτεροκοποῦσαν παιζογελῶντας μέσα στὰ κρίνα σὰν πεταλοῦδες, μαζεύτηκαν γύρω ἀπὸ τὸν Ἄγγελο τῆς ζωῆς.

— Θυμᾶστε, τοὺς εἶπε ὁ Ἀρχάγγελος κάποια μέρα ποὺ μὲ εἴδατε νὰ πετῶ μ' ἕνα κρίνο στὸ ἄστρο τ' ἀνθρώπου; Ἐκεῖνο τὸ κρίνο θὰ χύση ἀπόψε τὴ μοσκοβόλια του πάνω στὴν πλάση. Ὁ Κύριος ντύνεται τούτη τὴ νύχτα μὲ σάρκα φθαρτὴ καὶ γεννιέται σὰ βρέφος.

—Ὡσαννά, φώναξαν οἱ Ἄγγελοι κι' ἔσκυψαν μὲ δέος. Μὰ ἕνα περίεργο Σεραφεὶμ τόλμησε ν' ἀνοίξη συζήτηση.

— Μὰ πῶς γίνεται; εἶπε. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι δυστυχισμένος γεμάτος ἀτέλειες. Γιατί διάλεξε τὴ μορφή του Ἐκεῖνος;

— Γιὰ νὰ τοῦ δείξη, μικρέ μου περίεργε, εἶπε ὁ Ἀρχάγγελος, πὼς κρατᾶ στὴν ψυχή του κλεισμένη μιὰ σπίθα ἀπ' τὴ θεία οὐσία. Καὶ πῶς μπορεῖ νὰ σωθῆ καὶ νὰ γίνη ἀθάνατος σὰν ἐμᾶς.

— Καὶ θὰ κλαίη καὶ θὰ πεινᾶ καὶ θὰ παίζη σὰν τὰ μωράκια ὁ Κύριος;

— Ναί, καὶ σὰν ὅλα τὰ βρέφη θὰ μεγαλώση μὲ πόνους καὶ μὲ κινδύνους.

— Καὶ θάχη κι' Ἐκεῖνος σὰν τὰ μωρὰ τῶν ἀνθρώπων, μιὰ μάνα μὲ πρόσωπο θεϊκὸ ποὺ θὰ λάμπουν σὰν ἥλιος, τὰ μάτια της ὅταν στηλώνονται στὸ μικρό της; Ἀπ' ὅσα βλέπω ἐπάνω στὴ γῆ, εἶπε, τ' ἀγγελάκι, ἐκείνη ζηλεύω μονάχα. Θἆναι τόσο γλυκό, τόσο ὄμορφο, νάχη κανεὶς μιὰ μανούλα.

— Σ' Ἐκείνην, εἶπε ὁ Ἀρχάγγελος εἶχα δώσει τὸ κρίνο τοῦ Σαβαώθ. Ἡ μανούλα τοῦ βρέφους, ποὺ περιμένουμε ἀπόψε τὴ Γέννησή Του, εἶναι ἡ πιὸ τρυφερή, ἡ πιὸ ὄμορφη, ἡ πιὸ ἄξια μέσ' στὶς ἄλλες μητέρες. Πιὸ λευκὴ πιὸ ἁγνὴ κι' ἀπὸ μᾶς τοὺς Ἀγγέλους. Βασίλισσά μας τὴν προορίζει, ὁ Κύριος ὅταν ἔρθη μαζί Του στοὺς οὐρανούς.

—Ὡσαννά, εἶπαν πάλι οἱ Ἄγγελοι. Μὰ τὰ Χερουβεὶμ καὶ τὰ πολυόματα Σεραφεὶμ εἶναι ἀνήσυχα σὰν παιδιὰ καὶ ποτὲ δὲ χορταίνουν τὶς ἐρωτήσεις.

—Τόσους αἰῶνες κοιτάζουμε πάνω στὴ γῆ νὰ κυλοῦν οἱ ζωὲς τῶν ἀνθρώπων, εἶπε ἕνα μικρὸ Σεραφεὶμ καὶ τὸ ξέρουμε πιά, πὼς ὅ,τι γεννιέται πεθαίνει. Λοιπὸν θὰ πεθάνη κι' Ἐκεῖνος;

— Ναί, θὰ πεθάνη! εἶπε ὁ Ἀρχάγγελος Μιχαήλ.

Σ' αὐτὴ τὴν ἀπάντηση, μιὰ κραυγὴ ἀντιδόνησε τὴν οὐράνια Ἐδέμ! Δὲν τὴν ἄφησαν μόνο τ' Ἀγγελούδια. Ὅλα τὰ τάγματα, Ἐξουσίες, Δυνάμεις, Ἀρχάγγελοι, Κυριότητες, κι' ὅλα τ' ἄλλα ἀπόμειναν μὲ τὸ δέος.

— Νὰ πεθάνη ὁ Κύριος τῆς ζωῆς; Τί θὰ γίνουν τότε τὰ Σύμπαντα ποὺ κρατεῖ στὴν παλάμη Του;

— Θὰ πεθάνη, ξανάπε ὁ Ἀρχάγγελος Μιχαήλ, ποὺ ὁ Σαβαὼθ ἔχει βάλει στὸ χέρι του τὴ ρομφαία τοῦ θανάτου. Κατέβηκε κάτω στὴ γῆ γιὰ νὰ πειθαρχήση στοὺς νόμους, ποὺ ἔχει θεσπίσει ὁ ἴδιος. Θὰ γεννηθῆ καὶ θὰ μεγαλώση μὲ πόνους κι' ὀδύνη, σὰν τὰ μωρὰ τῶν ἀνθρώπων, θὰ βαπτιστῆ σὰν ἐκείνους, θὰ ζήση μὲ τὸν ἱδρῶτα Του, θὰ γνωρίση τὸ μόχθο, τὴ θλίψη, τὸν πειρασμὸ καὶ στὸ τέλος τὸ θάνατο. Ἕνα θάνατο μάλιστα τραγικό. Θ' ἀφήση τὴ θεϊκή Του πνοή, σταυρωμένος, σὰ δοῦλος, σὲ ξύλο κατάρας.

— Μὰ γιατί; Γιατί νὰ τὰ πάθη ὁ Κύριος ὅλα αὐτὰ τὰ μαρτύρια; ρώτησε ἕνας Ἀρχάγγελος.

— Γιὰ νὰ σώση τὸ πλάσμα του ἀπ' τὸν αἰώνιο χαμό, ἀποκρίθηκε ὁ Μιχαὴλ στὸ συνάδερφό του. Γιὰ νὰ τὸν φέρη μιὰ μέρα κοντά μας, ἐξαγνισμένο κι' ἀθάνατο.

— Τί ἀγάπη, εἶπαν οἱ Ἄγγελοι, τί μακροθυμία! Ἀνεξερεύνητες οἱ βουλές Σου, Αἰώνιε!

—Ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος, Κύριος Σαβαώθ, πλήρης ὁ Οὐρανὸς καὶ ἡ Γῆ τῆς δόξης Σου!

Καθὼς οἱ Ἀσώματοι ἔψελναν τὸν ὕμνο, π' ἀνέβαινε ὡς τὸ θρόνο τοῦ Παντοκράτορα, ὁ Ἀρχάγγελος Γαβριὴλ κοίταξε τὴ γήϊνη σφαίρα. Ἀντίκρυ τους ἀκριβῶς, ἦταν αὐτὴ τὴ στιγμή, ἡ Γῆ τῆς Ἐπαγγελίας καὶ στὶς ραχοῦλες τῆς Βηθλεέμ, ἀντιφέγγιζαν οἱ φωτιὲς τῶν βοσκῶν, π' ἀγραυλοῦσαν ἐκείνη τὴ νύχτα, σὰν ἀπὸ θεῖο προαίσθημα.

— Εἶναι ὥρα, εἶπε ὁ Ἀρχάγγελος ὅταν ἔσβυσε ἡ ὑπερκόσμια μελωδία. Ἡ νύχτα φτάνει στὴ μέση τοῦ δρόμου της. Δέστε, τὸ θεῖο ἀστέρι σιμώνει στὴ Βηθλεέμ. Σὲ λίγο, θὰ βρίσκεται πάνω ἀπ' τὸ Σπήλαιο.

Οἱ Ἄγγελοι γύρισαν τὴ ματιά τους στὸ θεῖο ἀστέρι. Τὸ ἤξεραν ὅλοι καλά. Δὲν ἦταν παλιό, ὅπως τ' ἄλλα, ποὺ εἶχε στήσει ὁ Κύριος στὴν πολύφωτη κι' ἄσβυστη λυχνία του πάνω ἀπὸ τὴν πλάση. Ἦταν ἕνα φῶς ἔμψυχο, ἀπ' τὸν κόσμο τὸ δικό τους. Ἕνα μικρὸ παχουλὸ κι' ὁλοστρόγγυλο Χερουβείμ, ποὺ τὸ πρόσταξε ὁ Ἄγγελος τῆς ζωῆς νὰ γενῆ ἀστέρι καὶ νὰ κινήση ἀπ' τὴ μεριὰ τῆς Ἀνατολῆς, ὅπως ὅλα τ' ἄλλα, γιὰ τοὺς σοφοὺς καὶ προφῆτες ποὺ ζοῦν στῆς Ἀσίας τὰ βάθη καὶ νὰ φωτίση τὸ δρόμο τους ὡς τὴ φάτνη τῆς Βηθλεέμ. Ὅλες τὶς νύχτες τρεμόσβυνε στὰ οὐράνια πιὸ λαμ-

Ἔχει στὴν ὄψη της σοφία. Καὶ στὸ βλέμμα της λάμπει ἡ ἀγάπη...

περό, ἀπὸ τ' ἄλλα κι' οἱ Ἄγγελοι ἤξεραν πὼς αὐτὸ τ' ἀντιφέγγισμα, τὸ χιλιάχτινο κι' ἀνυπόμονο, ἔβγαινε ἀπὸ τὸ σάλεμα τῶν φτερῶν τοῦ μικροῦ ἀδερφοῦ τους.

—Ὅλα εἶναι ἕτοιμα, εἶπε ὁ Γαβριήλ. Ὁ Χριστὸς Γεννᾶται! Σκορπισθῆτε ἐπάνω στὴ Γῆ. Ψάλλετε τὸ μήνυμα. Πλημμυρίσετε ἀπὸ φῶς κι' εὐωδιὲς τὴν μακάρια πλάση ποὺ δέχεται ἀπόψε τὸ Θεό της. Ἐσεῖς, τῆς Ἐδὲμ ἀγγελούδια, πετάξετε πάνω ἀπὸ τὸ σπήλαιο κι' ἀπ' τὰ σπίτια τῆς Βηθλεὲμ καὶ ξυπνῆστε μὲ τὸ τραγούδι σας τοὺς ἀνθρώπους. Ἐσύ, Μιχαήλ, πάρε τοὺς Ἀγγέλους σου καὶ ροβόλησε στὴ μεγάλη τὴν πολιτεία, ποὺ ζῆ ὁ Ἡρώδης ὁ βασιλιᾶς... Μάθε τί θὰ κάμη σὰν ἔρθη στ' αὐτιά του τὸ μήνυμα. Ὁ Κύριος μᾶς ἀφίνει ἀπόψε ἐλεύθερους νὰ γιορτάσωμε τὰ Χριστούγεννα ὅπως θέλει καθένας. Ἀπλόχερα, νὰ χαρίσωμε δῶρα στὴν πλάση, σκορπίζοντας εὐτυχία κι' εἰρήνη. Ξέρετε ὅλοι τὸν ὕμνο, ποὺ σύνθεσε ὁ μουσικὸς τ' οὐρανοῦ, ὁ Ἀρχάγγελος Ραφαήλ, γιὰ τὴ Νύχτα τῶν Χριστουγέννων. Ἐμπρός, τραγουδῆστε τον κι' ἂς χυθοῦμε μ' αὐτὸν στὸν αἰθέρα...

Ὁ Ραφαὴλ πῆρε τότε τὴν ἅρπα του κι' ἄρχισε νὰ κρούη γλυκὰ τὶς χορδές της. Ὅλα, μὲ μιᾶς, σιωπῆσαν στὴ γῆ καὶ στοὺς οὐρανούς. Ἔσβυσε ἀκόμα κι' ἡ ἁρμονία π' ἄφηναν οἱ κόσμοι, γυρίζοντας στὴν αἰώνια τροχιά τους· ἔπαψε ἡ μουσικὴ τῆς ζωῆς, τῶν ἀνέμων ὁ σάλαγος, καὶ τὸ φλίφλισμα στὶς πηγὲς τῶν ὑδάτων. Λούφαξε ἡ ἄγρια θύελλα στὸν ἀτρύγητο πόντο καὶ πάνω ἀπ' τὰ χάη ἀπόμεινε μ' ἀνοιγμένα φτερὰ τὸ Μυστήριο.

Καὶ τότε ὑψώθηκε πάνω ἀπ' τὴ γῆ ὁ Ἀγγελικὸς ὕμνος ἀπὸ χιλιάδες ἀόρατα στόματα. Κι' ὅλο ἔκρουαν τὶς χορδὲς τὰ οὐράνια δάχτυλα τ' Ἀρχαγγέλου.

«Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ Γῆς εἰρήνη ἐν ἀνθρώποις Εὐδοκία!»

⁂

Ὁ ἥλιος εἶχε ἀνατείλει σβύνοντας τ' ἄστρα τῆς νύχτας.

— Θὰ σβύσω κι' ἐσένα, εἶπε ζηλότυπα στὸ μεγάλο ἀστέρι τῆς Βηθλεέμ.

Τὄχε φοῦρκα γιατί, μὲ τὴ λάμψη του, εἶχε δώσει στὴ νύχτα, γιὰ λίγον καιρό, ἕνα δεύτερο ἥλιο.

—Ἔτσι νομίζεις; εἶπε τ' ἀστέρι γελώντας. Δὲν εἶμαι ἐγὼ σὰν ἐκεῖνα ποὺ σβύνει τοῦ ἥλιου ἡ λάμψη. Εἶμαι τ' ἀστέρι τοῦ θαύματος, ἡ ἀλήθεια ποὺ ψάχναν αἰῶνες οἱ ἄνθρωποι κάτω στὴ γῆ νὰ μὲ βροῦν καὶ δὲν τὸ κατώρθωναν.

— Μιλᾶς σὰ νὰ εἶσαι Θεός, εἶπε ὁ ἥλιος.

— Εἶμαι ἡ ἀλήθεια ποὺ φέρνει σ' Αὐτόν, ἀποκρίθηκε τ' ἄστρο. Ἐγὼ θἆμαι ὁ ἥλιος τῆς γῆς ἀπὸ σήμερα.

— Κι' ἐγὼ τί θὰ κάνω; τρόμαξε ὁ ἥλιος.

—Ἐσύ; ὅ,τι ἔκανες πάντα, εἶπε τ' ἀστέρι. Ἐσὺ θὰ φωτίζης τὰ μάτια κι' ἐγὼ τὴν ψυχή. Γειά σου τώρα, εἶμαι πολὺ βιαστικό. Πάω στῶν Ἀγγέλων τὴ σύναξη νὰ τοὺς πῶ ὅ,τι εἶδα ἐπάνω στὴ γῆ.

Καὶ γελώντας, σὰν ἕνα παιδὶ ποὔχει παίξει μιὰ ἔξυπνη φάρσα, τὸ παχουλὸ κι' ὁλοστρόγγυλο Χερουβεὶμ ἄνοιξε τὶς λαμπρές του φτεροῦγες, ποὺ εἶχε διπλώσει σὰν ἕνα στεφάνι ὁλόγυρα ἀπὸ τὴν ὄψη του καὶ πέταξε πρὸς τὰ ὕψη.

—Ἦταν ἕνας Ἄγγελος, εἶπε ὁ ἥλιος κι' ἡσύχασε ὁλότελα πιά.

⁂

Ἀπὸ παντοῦ ἔφταναν χρυσόφτεροι Ἄγγελοι κι' ἡ Ἐδὲμ εἶχε πλημμυρίσει. Στὰ μάτια τους ἔλαμπε ἡ γοητεία τῆς Ἁγίας Νύχτας, ποὺ πέρασαν πάνω στὴ γῆ. Ἔλεγαν ἔλεγαν καὶ δὲ χόρταιναν νὰ διηγοῦνται.

—Ἕνα παιδάκι ὡς δέκα χρονῶν ἔπαιζε φλογέρα σὲ μιὰ ραχούλα, εἶπε ἕνας Ἄγγελος ἀπ' τὴ χορωδία τοῦ Ραφαήλ. Ὅταν ἄκουσε τὸ τραγούδι μας, πῆρε τὸ σκοπὸ στὴ φλογέρα του κι' ἔψαλλε μαζί μας. Τρεῖς τσοπάνοι κοντά του κουβέντιαζαν γιὰ τὸ Βασιλέα τοῦ Ἰσραὴλ ποὺ ἀνάγγελναν οἱ Προφῆτες τὴ γέννησή του στὴ Βηθλεέμ. Μεσσία τὸν ἔλεγαν καὶ κοιτοῦσαν μὲ ἔκσταση τὰ οὐράνια. Τότε φωνάξαμε.

—Ὁ Χριστὸς γεννήθηκε ἀπόψε σὲ φάτνη ἀλόγων. Πηγαίνετε νὰ τὸν προσκυνήσετε. Εἶναι ἐκεῖ ὅπου λάμπει τ' ἀστέρι.

Ξαφνιάστηκαν καὶ κοιτάζαν ἀπορημένοι κατὰ τὸ μέρος μας, μὰ δὲν ἔβλεπαν τίποτε μὲ τὰ γήϊνα μάτια τους. Μόνο τ' ἀστέρι μᾶς εἶδε μὲ τὴν ἁγνή του ψυχή.

— Εἶναι ἄγγελοι, φώναξε, ἔχουν ἅρπες στὰ χέρια. Χορεύουν ἐπάνω στὰ σύννεφα ποὺ λαμποκοποῦν ἀπ' τὸ φῶς τους. Λένε πὼς ὁ Θεὸς ἦρθε ἀπόψε στὴ γῆ σὰ μωράκι. Θὰ πάω μαζί τους, ἀκολουθώντας τὴ μουσική.

Κι' ἄρχισε νὰ ψάλλη τὰ λόγια μας καὶ νὰ κατεβαίνη τὴ ρεματιά. Πίσω του ἀκολουθοῦσαν οἱ τρεῖς τσοπάνοι καὶ πίσω ἀπ' αὐτοὺς τὸ κοπάδι ὁλάκερο. Στὸ δρόμο συναπαντήσανε κι' ἄλλους βοσκούς, ποὔχαν πάρει κι' ἐκεῖνοι τὸ μήνυμα καὶ κατέβαιναν πρὸς τὸ σπήλαιο.

— Τοὺς εἶδα κι' ἐγώ, εἶπε ἕνας ἄλλος Ἀσώματος. Ἔκανα τὴ γῆ νὰ σκεπάζεται μ' ἄσπρα τριαντάφυλλα. Ἐκεῖνοι ξαφνιάζονταν βλέποντας τὴν ἄνοιξη νὰ φουντώνη μὲ μιᾶς μέσα στὴν παράξενη χειμωνιάτικη νύχτα, καὶ τὸ μικρὸ τσοπανόπουλο ἔκοβε ἀρμαθιὲς γιὰ νὰ τὰ προσφέρη στὸ νεογέννητο.

—Ἤμουν στὸ σπήλαιο, εἶπε ὁ τρίτος Ἄγγελος ὅταν ἔφτασαν οἱ τσοπάνοι. Δὲν ἤξεραν τί νὰ ποῦν γιατὶ ἦταν ἀγράμματοι. Μὰ στὰ μάτια τους διάβαζες τὴν πίστη καὶ στὴ θωριά τους τὴν ἁγιωσύνη. Ἦταν οἱ πρῶτοι ποὺ τίμησαν τὸ παιδὶ ποὺ γεννήθηκε μέσα στὸ σταῦλο.

— Εἶναι ἄγγελος, φώναξε.

—Ἐγὼ δὲν ἐκοίταζα παρὰ τὴ Μητέρα, εἶπε τὸ Σεραφεὶμ ποὺ ἀκούσαμε στὴν ἀρχὴ νὰ μιλᾶ γιὰ τὶς μάνες. Παιδούλα ἀκόμη, ἔχει στὴν ὄψη της τόση σοφία. Καὶ στὸ βλέμμα της λάμπει ἡ ἀγάπη. Ἔσκυβε πάνω ἀπ' τὴ φάτνη κι' ὅσο τιμοῦσαν τὸ Γιό της καὶ τὸν παινοῦσαν οἱ ἄνθρωποι, τόσο ἔτρεμε ἐκείνη. Γιὰ μιὰ στιγμὴ διάβασα τὴ σκέψη της. «Θέ μου», εἶπε, «φύλαγέ μου Το ἀπὸ βάσκανο μάτι».

—Ὅσο προσκυνοῦσαν τὸν Κύριο μέσα στὸ σπήλαιο, οἱ βοσκοί, εἶπε ἕνας ἄλλος, τὰ πρόβατα ἔψαλλαν τὸν ὕμνο μας μὲ τὸν ἦχο τῶν κουδουνιῶν τους. Τὸ ἴδιο σκοπὸ τόνιζε καὶ τ' ἀγέρι στὰ φύλλα τῶν δέντρων καὶ τὰ πουλιὰ ποὺ ξυπνοῦσαν στοὺς φράχτες. Ὅλη ἡ πλάση συνώδευε μὲ τοὺς ἤχους της τὸ τραγούδι ποὺ σύνθεσε ὁ Ραφαὴλ γιὰ τὴ Νύχτα τῶν Χριστουγέννων.

Ἔλεγαν κι' ἄλλα πολλά, γιὰ τὸ χῶμα π' ἀνάδινε μῦρα παράξενα, γιὰ τ' ἀγρίμια ποὺ στέκονταν μερωμένα στὶς ράχες, γιὰ τὸ μεγάλο ἀστέρι ποὺ ἄστραφτε πάνω ἀπ' τὸ σπήλαιο.

—Ἤμουν ἐγώ, εἶπε τότε τὸ Χερουβεὶμ ποὔχε φτάσει στὴ Σύναξη. Κι' ἔχω νὰ σᾶς πῶ μιὰ παράξενη ἱστορία, ποὺ ξεπερνᾶ τὶς δικές σας ὅλες.

— Πές μας την, πές μας την, εἶπαν οἱ Ἄγγελοι μ' ἕνα στόμα.

— Κάτω ἀπ' τὸ φῶς μου συναπαντήθηκαν, κάποια νύχτα, στὴν ἔρημο, τρεῖς καμήλες, κατάφορτες δῶρα. Τὶς ὁδηγοῦσαν καβάλα στὴ ράχη τους τρεῖς βασιλιάδες. Εἶχαν κινήσει καθένας τους χωριστά, ἀπὸ τόπους ἀπόμακρους. Δὲ γνωρίζονταν μεταξύ τους, λατρεύανε μάλιστα καὶ θεοὺς διαφορετικούς. Μὰ κι' οἱ τρεῖς εἶχαν πάρει τὸ φωτεινὸ μήνυμά μου, γιατὶ ἦταν σοφοὶ ἀστρολόγοι καὶ μάγοι καὶ διάβαζαν τ' ἄστρα. Εἶπαν λοιπόν: «Ἂς ἀκολουθήσομε τοῦτο τ' ἀστέρι ποὺ πρώτη φορὰ ἀπαντοῦμε στὸν οὐρανό. Στὸ τέρμα του θὰ γνωρίσουμε τὸ Θεό, τὸ Δημιουργό μας καὶ Πλάστη». Γέμισαν πλούτη καὶ μῦρα καὶ σμύρνα κι' ἀρώματα τὰ δισσάκια τους καὶ ξεκίνησαν. Γιὰ ποῦ πήγαιναν; Ποῦ θὰ τὸν βρίσκανε καὶ μὲ ποιὰ μορφὴ τὸ Θεὸ ποὺ ζητοῦσαν; Μὲ κοίταζαν κάθε νύχτα κι' ἐγὼ τρεμοσβύνοντας ἔψαλλα μὲ χρῶμα καὶ φῶς τὸ τραγούδι τῶν Χριστουγέννων.

Κι' οἱ μάγοι γίνονταν ὅλο καὶ σοφώτεροι κι' ἦταν ἥσυχοι πὼς τοὺς πήγαινα στὴν ἀλήθεια.

Ἄξαφνα, χαμήλωσα πίσω ἀπ' τὸ βουνὸ καὶ κατέβηκα πάνω στὸ σπήλαιο. Οἱ μάγοι ποὺ μ' ἔχασαν, τὸ κατάλαβαν πὼς ὁ δρόμος τους εἶχε τελειώσει. Σ' ἐτοῦτον τὸν τόπο, γεννήθηκε ἀπόψε ὁ Θεός, εἶπαν μεταξύ τους, μὰ σὲ ποιὸ σπίτι;

(Ἡ συνέχεια ὄπισθεν)

Τὰ Χριστούγεννα τῶν Ἀγγέλων

(Συνέχεια
ἀπὸ τὴν προηγούμενη σελίδα)

:ὲ ποιὰ μεριά; Θὰ γεννήθηκε στὸ παάτι, σὰ Βασιλέας ποὺ εἶναι, εἶπε ὁ πιὸ έρος. Κι' οἱ ἄλλοι ποὺ βρῆκαν τὴ σκέη του λογική, πῆγαν στοῦ Βασιλιᾶ νὰ ωτήσουν.

"Ηξερα πὼς ἐκεῖνος ὁ ἄρχοντας ἦταν ακὸς καὶ φοβήθηκα γιὰ τὸ Βρέφος. Ετσι δὲν ἔλαμπα τὶς ὧρες ποὺ ἦταν οντὰ στὸν Ἡρώδη οἱ Μάγοι. Σὰ βγῆαν ὅμως ἀπ' τὸ παλάτι μ' ἀντίκρυσαν ι' ηὗραν τὸ δρόμο τους.

— Ναί, τοὺς εἴδαμε ὅλοι, εἶπαν οἱ Ἄγγελοι. Ἦταν γέροι μὲ χιονισμένα αλλιὰ καὶ πυκνὲς καὶ μακρυὲς γενειά:ς. Αὐτοὶ ἤξεραν νὰ μιλᾶνε καὶ ἀφοῦ οοσκύνησαν τὸ παιδὶ προφητέψανε στὴ ητέρα τὴ δόξα Του. Ὕστερα ἔσκυψαν αὶ τῆς φίλησαν τὰ σαντάλια. Κι' ἐκείνη πορούσε μὲ τὰ παράξενα ποὺ συνώ:υαν τοῦ παιδιοῦ της τὴ γέννηση. Ἡ χρὰ μὲ τὸ φόβο παλεύανε μέσα στὴ υχή της. Μὰ τὸ Βρέφος χαμογελοῦσε :ὴ φάτνη Του, παίζοντας μὲ τὰ δῶρα ὸν Μάγων κι' ἡ Μάνα γαλήνεψε.

— Σωπάσετε ὅλοι, εἶπε ὁ Ἀρχάγγεος Γαβριήλ. Ἕνας Ἄγγελος φτάνει αστικός. Εἶναι ἀπὸ τὸ τάγμα τοῦ Μιχήλ. Κάποιο νέο μᾶς φέρνει.

— Ἀρχάγγελε τῆς ζωῆς, εἶπε ὁ Ἄγ:λος, μπαίνοντας στὸν κῆπο τοῦ Παχδείσου. Ἄκουσε ἕνα μήνυμα ποὺ σοῦ έλνει ὁ Ἀρχάγγελος τοῦ θανάτου. Ξπαθάριοι τρέχουν στοὺς δρόμους τῆς ηθλεέμ, μὲ ρομφαῖες γυμνὲς ματωμέ:ς. Σφάζουνε βρέφη ἀθῶα, ξεσκίζουνε ; καρδιὲς τῶν μανάδων. Γέμισε ἡ πό| μὲ κρότους σπαθιῶν. Ἀτέλειωτο μοιλόϊ ξεχύνεται μέσα ἀπ' τὰ σπίτια. Γυῖκες ἀλλόφρονες τρέχουν στοὺς δρόυς νὰ σώσουν ἀπ' τὴ σφαγὴ τὰ παιά τους.

— Ἀλλοίμονο, εἶπε ὁ Ἀρχάγγελος ιβριήλ, ποιὸς ἀνόσιος τάραξε τὴ γανη τῆς ἅγιας νύχτας.

— Ὁ βασιλιὰς ὁ Ἡρώδης εἶπε ὁ Ἄγλος. Τρόμαξε γιὰ τὸ θρόνο του ὅταν αθε ἀπὸ τοὺς Μάγους τὴ γέννηση τοῦ :σσία ποὺ οἱ προφῆτες του τὸν ὠνόιζαν Βασιλέα. Τοὺς εἶπε, λοιπὸν ἂν ν βροῦνε νὰ τοῦ μηνύσουν νὰ πάη κι' τὸς νὰ τὸν προσκυνήση. Μὰ κεῖνοι καλαβαν τὸ σκοπό του καὶ δὲ γυρίσανε ὸ παλάτι. Φρύαξε τότε καὶ πρόσταξε σκοτώσουν ὅλα τὰ βρέφη τῆς Βηεὲμ καὶ τῶν γύρω χωριῶν ἀπὸ δυὸ ονῶν καὶ κάτω.

— Μὰ τότε, εἶπε ὁ Ἀρχάγγελος τὸ ιδὶ κινδυνεύει. Θὰ τρέξω νὰ πάω τὸ νυμα στὸν προστάτη Του νὰ τὸ πάη ὴν Αἴγυπτο μὲ τὴν Ἅγια Μητέρα... Τὸν εἶδαν νὰ χύνεται, σὰ χρυσῆ ἀραπὴ πρὸς τὸ σπήλαιο.

Κανένας δὲ μίλησε πιά. Ὅλοι πρόσναν, μὲ τὰ μάτια τους στηλωμένα στὴ ϊνη σφαῖρα.

Καὶ τότε εἶδαν κοπάδια λευκὰ περιέρια ν' ἀνηφορίζουν ἀπ' τοὺς αἰθέ:. Τὰ σύννεφα ἄνοιγαν καὶ τὰ τύλιγαν ὰ πυκνά τους πέπλα. Μ' ἀμέσως φλοζονταν σὰν ἀπ' τὴ λάμψη τῆς φιδωτῆς τραπῆς κι' ὅταν ἄνοιγαν, τὰ λευκὰ οιστέρια ξεχύνονταν μέσα ἀπ' τὶς δίες τους, μ' ἀγγελόμορφα πρόσωπα, ν τὸ βρέφος τῆς φάτνης. Χιλιάδες λευκὰ περιστέρια τῆς γῆς ἀνεβήκανε κεῖνο τὸ βράδυ στοὺς οὐρανοὺς καὶ γενῆκαν ἀγγέλοι. Τὰ Χερουβεὶμ καὶ τὰ Σεραφείμ, ποὺ τοὺς ἔμοιαζαν στὴν παιδιάτικη ὄψη, ἔτρεξαν κι' ὑποδέχτηκαν τοὺς καινούργιους συντρόφους.

— Εἶναι οἱ Χριστουγεννιάτικοι Ἄγγελοι, εἶπε ὁ Ἀρχάγγελος Μιχαὴλ ποὺ συνώδευε στὸν Παράδεισο τὶς λευκὲς ψυχοῦλες. Ἦταν παιδάκια ἐπάνω στὴ γῆ καὶ πεθάνανε γιὰ τὸν Κύριο.

— Θᾶναι τὰ βρέφη τῆς Βηθλεὲμ ποὖσφαξε ὁ Ἡρώδης, εἶπε ἕνα μικρὸ Σεραφείμ. Μὰ δὲ μίλησε γιατὶ πίσω ἀπ' τὰ σύννεφα, πρόβαλε ὁ Γαβριὴλ κι' ὅλοι τὸν κύκλωσαν γιὰ νὰ μάθουν τὰ νέα.

— Ἡσυχάστε, εἶπε ὁ Ἀρχάγγελος τῆς ζωῆς. Ὁ Χριστὸς ταξιδεύει μακρυὰ ἀπ' τὰ σύνορα τοῦ κακοῦ βασιλιᾶ. Δὲ φοβᾶται πιὰ τὸ σπαθί του.

Οἱ Ἄγγελοι πῆραν τότε τοὺς νέους συντρόφους γιὰ νὰ τοὺς δείξουν τὶς ὀμορφιὲς τοῦ Παραδείσου. Μονάχα τὸ στρογγυλὸ Χερουβεὶμ ποὖχε γίνει ἀστέρι, ξεμάκρυνε ἀπὸ τ' ἀδέρφια του καὶ φτερούγισε σὰν πεφτάστρι κατὰ τὴ γῆ. Νὰ φωτίση τὸ δρόμο σὲ τρεῖς ὁδοιπόρους ποὺ πήγαιναν πρὸς τὴν Αἴγυπτο.

ΚΛΕΙΩ ΝΟΤΑΡΑ

οἱ μῦθοι τοῦ ΑΙΣΩΠΟΥ

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ Η ΑΛΕΠΟΥ

Μιὰ φορὰ ἕνας ἄνθρωπος τὰ εἶχε μὲ μιὰ ἀλεποῦ, γιατὶ ἔμπαινε στὸ κοτέτσι του καὶ τοῦ ἔκανε ζημιές.

Σὰν τὴν ἔπιασε λοιπόν, ἀποφάσισε νὰ τὴν τιμωρήση πολὺ σκληρά. Τῆς ἔδεσε στὴν οὐρά της ἕνα λαδωμένο στουπί, τοῦ ἔβαλε φωτιὰ καὶ τὴν ἀμόλυσε.

Τὸ ζῶο ξετρελλαμένο ἀπὸ τοὺς πόνους ἄρχισε νὰ τρέχη οὐρλιάζοντας. Ἀλλὰ καθὼς ἦταν ὥρα θερισμοῦ, ἔτρεχε στ' ἀθέριστο χωράφι τοῦ ἀνθρώπου ποὺ στοχάστηκε ἐκείνη τὴ σκληρὴ τιμωρία, κι' ἔβαλε φωτιὰ στὰ στάχυα.

Ὁ ἄνθρωπος ἔτρεχε ἐδῶ κι' ἐκεῖ κλαίγοντας, πολεμώντας νὰ σβύση τὴ φωτιά. Ἀλλὰ ποῦ! Καθὼς τὰ στάχυα ἦταν ὥριμα, ὅλο τὸ βιός του χάθηκε.

Ὅταν κανεὶς δὲν δείχνει λίγη καλωσύνη, τὶς περισσότερες φορὲς θὰ τὴν πάθη κι' ὁ ἴδιος.

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ

Μιὰ φορὰ ἕνα λιοντάρι κι' ἕνας ἄνθρωπος ταξίδευαν μαζί.

Ὁ καθένας λοιπὸν καυχιόταν στὸν ἄλλον πότε γιὰ τοῦτο καὶ πότε γιὰ τὸ ἄλλο.

Στὸ δρόμο ἔτυχε νὰ συναντήσουν καὶ μιὰ πέτρινη στήλη, ποὺ ἔδειχνε ἕναν ἄνθρωπο ποὺ ἔπνιγε ἕνα λιοντάρι.

Ὁ ἄνθρωπος τὴν ἔδειξε στὸ λιοντάρι καὶ τοῦ εἶπε:

— Βλέπεις; Ἀκόμη καὶ τὸ μάρμαρο μαρτυράει τὴ δύναμή μας! Τί ἔχεις τώρα νὰ πῆς;

Γέλασε τὸ λιοντάρι κι' ἀποκρίθηκε:

— Τί νὰ πῶ; Ἂν ἐμεῖς τὰ λιοντάρια ξέραμε νὰ φτιάνωμε ἀγάλματα, θἄβλεπες πολλὲς φορὲς καὶ τ' ἀντίθετο: δηλαδὴ λιοντάρι νὰ πνίγη ἄνθρωπο.

Ὅποιος παινεύεται δὲν σημαίνει πὼς λέει καὶ τὴν ἀλήθεια. Κι' ὅποιος φτιάνει ἀγάλματα, πρῶτα τοὺς δικούς του θὰ τιμήση.

Ο ΓΕΩΡΓΟΣ ΚΙ' Ο ΑΗΤΟΣ

Μιὰ φορὰ ἕνας γεωργὸς ἔπιασε στὰ βρόχια ποὺ εἶχε στήσει ἕναν ἀητό.

Θαυμάζοντας τὴν ὀμορφιὰ τοῦ περήφανου πουλιοῦ, δὲν τοῦ πῆγε ἡ καρδιὰ νὰ τὸ κρατήση, καὶ τὸ ἄφησε ἐλεύθερο.

— Εὐχαριστῶ! εἶπε ὁ ἀητός. Ἐλπίζω νὰ μοῦ δοθῆ ἡ εὐκαιρία νὰ σοῦ δείξω πὼς δὲν εἶμαι ἀχάριστος.

— Πήγαινε στὸ καλό! εἶπε ὁ γεωργός. Ὁ δρόμος ὁ δικός σου εἶναι στοὺς οὐρανούς. Πῶς νὰ σοῦ δοθῆ εὐκαιρία νὰ μοῦ κάνης καλό;

Πέρασε καιρός.

Μιὰ μέρα ὁ γεωργὸς ἦταν καθισμένος πάνω σ' ἕναν τοῖχο, κι' ὁ ἀητὸς περνώντας τοῦ ἄρπαξε τὸ μαντήλι ἀπὸ τὸ κεφάλι.

Θυμωμένος ὁ γεωργὸς ἔκανε νὰ τὸν κυνηγήση, καὶ σὰν ἀπομακρύνθηκε λίγα βήματα, ὁ τοῖχος ποὺ καθόταν γκρεμίστηκε γιατὶ ἦταν ἑτοιμόρροπος.

Ὁ ἀητὸς τὸν εἶχε γλυτώσει ἀπὸ βέβαιο θάνατο!

Ἔτσι ὁ γεωργὸς κάνοντας ἕνα καλὸ χωρὶς ὑπολογισμό, ἔλαβε τὴν πληρωμὴ τῆς εὐεργεσίας ποὺ εἶχε κάνει, ἐκεῖ ποὺ δὲν τὸ περίμενε.

Η ΔΑΜΑΛΙΤΣΑ ΚΑΙ ΤΟ ΒΟΔΙ

Βλέποντας τὸ βόδι νὰ δουλεύη ζεμένο στὸ ἀλέτρι, μιὰ δαμαλίτσα τὸ ἐλεεινολογοῦσε καὶ τὸ κορόϊδευε:

— Ζωὴ ποὺ τὴν κάνεις καὶ τοῦ λόγου σου! τοῦ ἔλεγε. Δὲν βλέπεις ἐμένα ποὺ δὲν κάνω τίποτε καὶ μὲ περιποιοῦνται τόσο;

Ὡστόσο ἦρθε ἡ γιορτή, καὶ τὴν δαμαλίτσα τὴν κράτησαν γιὰ νὰ τὴν σφάξουν, ἐνῶ τὸ βόδι τὸ ἄφησαν ἐλεύθερο.

Κι' εἶπε τὸ βόδι:

— Κακόμοιρη δαμαλίτσα! Γι' αὐτὸ σὲ περιποιοῦνταν τόσο.

Γιὰ νὰ κακοτυχίσης κάποιον, πρέπει νὰ ξέρης ὅλη τὴ ζωή του.

ΟΝΕΙΡΑ ΓΛΥΚΑ
Σκίτσο τοῦ Κορῶ

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

Ὁ Γυιός: Μαμὰ γιατὶ τρέμουν τὴ νύχτα τ' ἀστέρια;

Μαμά: Μὰ καὶ σὺ ἂν ἤσουν τόσο ψηλὰ θὰ ἔτρεμες ἀπὸ τὸ... φόβο σου.

ΑΝΤ. Π. ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΑ ΦΑΣΟΛΙΑ

Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς μικρούς μας ἀναγνῶστες μὲ παρακάλεσαν νὰ μιλήσω γιὰ τὰ φασόλια: πότε φυτεύονται, πῶς καλλιεργοῦνται, τί χημικὰ λιπάσματα χρειάζονται, κλπ. Καθὼς βλέπετε, ὁ μπάρμπα Μήτρος ποὺ δὲν χαλάει χατήρι κανενὸς ἀπὸ τὰ παιδιά μας, σήμερα σᾶς λέει — δηλαδὴ σᾶς λέω — ὅ,τι πρέπει νὰ ξέρη ἕνας μικρὸς ἀγρότης γι' αὐτὸ τὸ φυτὸ ποὺ μᾶς δίνει τὴν τόσο νόστιμη καὶ τόσο ἀγαπητὴ στὸ λαὸ φασολάδα.

Ἔδαφος

Τὸ φασόλι ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ χῶμα βαθύ, ὄχι πολὺ σφιχτό, δροσερό, ἀφράτο καὶ πλούσιο.

Τὰ χωράφια ποὺ ἔχουνε πολὺ πηλὸ καὶ σφίγγουν καὶ σκάζουν τὸ καλοκαίρι, δὲν κάνουν γιὰ φασόλια, ὅπως κι' αὐτὰ ποὺ ἔχουν πολὺ ἀσβέστη.

Τὸ ἴδιο δὲν κάνουν κι' αὐτὰ ποὺ κρατοῦν πολὺ νερό. Ὅλ' αὐτὰ (κι' ὅταν τὸ χῶμα ἔχει γύψο) δίνουν κακόβραστα φασόλια.

Τὰ καλλίτερα χωράφια γιὰ τὰ φασόλια εἶναι οἱ προσχώσεις (λουγγιές), τ' ἀφράτα μαυροχώματα, τὰ δροσερὰ χαλικώδη, κι' ἄλλα τοῦ ἴδιου εἴδους.

Πῶς τὰ καλλιεργοῦμε

Τὰ καλλιεργοῦμε μόνα τους σὲ χωράφι ἢ μὲ ἄλλα φυτὰ (κυρίως καλαμπόκι) ξερικὰ ἢ ποτιστικά.

Τὸ φασόλι θέλει γῆ βαθειὰ δουλεμένη μὲ χῶμα ὄχι σβολιασμένο ἀλλὰ ψιλοτριμμένο. Ἡ ἐποχὴ ποὺ σπέρνονται, παραλλάζει κατὰ τόπους. Ὅταν ἀρχίζουν νὰ δένουν τὰ λουλούδια τῆς μηλιᾶς, λίγο πρὶν σκάσουν τὰ μάτια τοῦ ἀμπελιοῦ κι' ὅταν ὁ τόπος δὲν φοβᾶται ὄψιμες παγωνιὲς ἢ πολλὲς βροχές, τότε πρέπει νὰ σπέρνωνται τὰ ὄψιμα φασόλια. Στὰ νότια μέρη τῆς χώρας μας (Πελοπόννησος, νησιά), σπέρνομε ἀπὸ τὸ Φλεβάρη. Στὰ περισσότερα σπέρνομε Μάρτη μὲ Ἀπρίλη. Στὰ βόρεια καὶ στὰ βουνὰ σπέρνομε μονάχα τὸ Μάη.

Τὰ ξερικὰ φασόλια πρέπει νὰ σπέρνωνται ὅσο μπορεῖ γρηγορώτερα γιὰ νὰ προλαβαίνουν νὰ ὡριμάζουν πρὶν πιάσει ἡ ξηρασία.

Ἂν ἔχωμε ὅμως νερά, μπορεῖ νὰ σπείρωμε κι' ἀργότερα.

Ἂν καλλιεργοῦμε φασόλια στὸν κῆπο, σπέρνομε ἀπὸ τὸν Ἀπρίλη ὡς τὸν Αὔγουστο, τμηματικά, σὲ διαστήματα δέκα ἡμερῶν, γιὰ νἄχουμε ὅλο τὸ καλοκαίρι πράσινα φασολάκια.

Τρόπος σπορᾶς

Διαφέρει ἀνάλογα μὲ τὶς ποικιλίες. Οἱ νάνες ποικιλίες ὅταν μάλιστα καλλιεργοῦνται γιὰ πράσινα φασολάκια, πρέπει νὰ σπέρνωνται τοῦφες - τοῦφες γιατὶ αὐτὲς τὰ προστατεύουν ἀπὸ τὸν ἥλιο καὶ τὰ κάνουν νόστιμα καὶ τρυφερά.

Αὐτὴ ἡ σπορὰ γίνεται μὲ τὸ σκαλιστῆρι. Ἀνοίγουμε γουβίτσες στὴ σειρὰ καὶ σταυρωτὰ 5 - 7 πόντους βαθειές, καὶ ρίχνουμε στὴν κάθε γουβίτσα 5 - 6 σπόρους, καὶ τὶς σκεπάζομε μὲ χῶμα.

Οἱ γουβίτσες γίνονται σὲ ἀπόστασι 30 - 50 πόντους ἡ μιὰ ἀπὸ τὴν ἄλλη ἀνάλογα μὲ τὴν γονιμότητα τοῦ χωραφιοῦ. Σὲ πλούσια γῆ, σπέρνομε ἀραιότερα.

Ἀντὶ νὰ κάνωμε γουβίτσες, μποροῦμε νὰ σπέρνωμε στὴν αὐλακιὰ πίσω ἀπὸ τ' ἀλέτρι ρίχνοντας κάθε μισὸ βῆμα 5 - 6 σπόρους. Οἱ αὐλακιὲς δὲν πρέπει νὰ γίνωνται βαθύτερες ἀπὸ 10 πόντους, γιατὶ τὰ φασόλια δὲν φυτρώνουν. Ὅταν καλλιεργοῦμε φασόλια γιὰ ξερὸ καρπὸ τὰ σπέρνομε μὲ σειρὲς μὲ ἀπόσταση 30 - 40 πόντων μεταξύ τους, καὶ ἀπόσταση 10 πόντων σπόρο μὲ σπόρο μέσα στὴ γραμμή.

Σπάνια, σπέρνουν καὶ στὰ πεταχτά.

Τ' ἀναρριχώμενα, τὰ σπέρνουμε σὲ γραμμὲς κατὰ σποριὲς ἢ βραγιές.

Κάθε σποριὰ ἢ βραγιά, ἔχει πλάτος 1 μέτρο καὶ 30 μέχρι 1,70. Στὴν κάθε σποριὰ σπέρνονται 2 - 3 γραμμές.

Ἀνάμεσα, βάζομε καλάμια ἢ κλαδιά, 2 - 2½ μ. ὅπου στηρίζονται οἱ φασολιὲς γιὰ νὰ τυλιχτοῦν καὶ ν' ἀνέβουν. Οἱ σειρὲς τῶν καλαμιῶν ἢ κλαδιῶν, φτιάνονται ἔτσι, σὰ νὰ σχηματίζουν στέγη ὅπου προφυλάγονται οἱ καρποὶ ἀπὸ τὸν ἥλιο ἢ τὴν ξηρασία.

Ἡ μιὰ σποριὰ ἀπὸ τὴν ἄλλη, χωρίζονται μὲ φαρδειὰ μονοπάτια.

Τέλος, τ' ἀναρριχώμενα φασόλια σπέρνονται μαζὶ μὲ τὸ καλαμπόκι σὲ γραμμὲς ἢ στὰ πεταχτά, καὶ τυλίγονται πάνω στὸ καλαμπόκι. Χρειάζονται 7 - 10 ὀκάδες φασόλια σπόρο στὸ στρέμμα.

Καλλιεργητικὲς φροντίδες

Μετὰ τὴ σπορά, ἂν ἔρθη μιὰ δυνατὴ βροχὴ πετσώνει ἡ ἐπιφάνεια τοῦ χώματος καὶ οἱ σπόροι ἐμποδίζονται νὰ φυτρώσουν. Γι' αὐτὸ σπάζομε τὴν κροῦστα, σβαρνίζοντας ἐλαφρυὰ μὲ μιὰν ὀδοντωτὴ σιδερένια σβάρνα. Μόλις σχηματίσουν τὰ φασόλια δυὸ ὡς τρία φύλλα κι' ἔχουν ὕψος 10 πόντους, τότε τὰ σκαλίζομε.

Τὸ δεύτερο σκάλισμα γίνεται μόλις ἀρχίσουν ν' ἀνθίζουν.

Καμμιὰ φορὰ τὰ σκαλίζομε καὶ τρίτη φορά, ὅταν δέσουν τὸν καρπό.

Τὰ σκαλίσματα πρέπει νὰ εἶναι ἐλαφρυά, ὅσο νὰ σπάζη ἡ πέτσα ποὺ φτιάνει τὸ χῶμα στὴν ἐπιφάνεια ἀπὸ τὴν ξηρασία. Οἱ φασολιὲς καλλιεργοῦνται ποτιστικές, προπάντων ὅταν θέλωμε πράσινα φασολάκια.

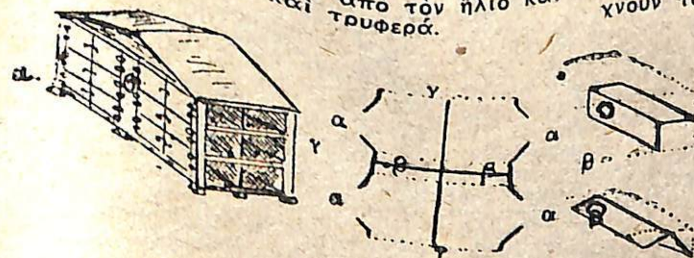
Πότισμα

Τὸ πότισμα δὲν πρέπει νὰ γίνεται ἀπ' εὐθείας στὴ ρίζα τοῦ φυτοῦ, γιατὶ τὸ βλαστάρι εἶναι τρυφερὸ καὶ παθαίνει. Ἀνοίγομε αὐλάκια ἀνάμεσα στὶς γραμμὲς τῶν φασολιῶν. Τὰ γεμίζομε νερό, κι' ἀφήνομε σιγὰ - σιγὰ τὸ χῶμα νὰ ρουφήξη τὸ νερὸ ἀπὸ τ' αὐλάκια.

Ἂν τάχωμε σπείρει σὲ βραγιές, παραχώνουμε τὶς ρίζες τους μὲ χῶμα, καὶ πλημμυροῦμε τὶς βραγιές.

Χρειάζονται ἕνα - δυὸ ποτίσματα τὴν ἑβδομάδα ἀναλόγως τοῦ καιροῦ καὶ τῆς ποιότητος ποὺ ἔχει τὸ χῶμα.

Μόλις ἀρχίζουν ν' ἀνθίζουν οἱ φασολιές, σταματᾶμε τὰ ποτίσματα μέχρι ποὺ νὰ δεθῆ ὁ καρπός. Τὰ πολλὰ ποτίσματα ρίχνουν τὸν ἀνθό, καὶ δὲν τὸν ἀφήνουν νὰ δέση. Τὸ φασόλι δὲν ἀντέχει σὲ νερὸ ἁλμυρούτσικο. Εἶναι νερά, ποὺ καῖνε τὰ φασόλια.

Ἀμερικανικὸ κουνελοτροφεῖο γιὰ πολλὰ κουνέλια. α διπλὲς πόρτες, β φωλιές, γ πλευρὰ μὲ συρματόπλεγμα.

Λιπάσματα

Μεγάλη σημασία γιὰ τὰ φασόλια, ἔχει ἡ ποτάσσα καὶ τὸ φωσφορικὸ ὀξύ.

Λένε πολλοὶ πὼς ἡ θειϊκὴ ποτάσσα, κάνει τὰ φασόλια κακόβραστα. Γι' αὐτὸ καλὸν εἶναι νὰ μὴ ρίχνωμε στὰ φασόλια θειϊκὴ ποτάσσα, παρὰ χλωριοῦχο 15 - 20 κιλὰ (10 - 15 ὀκάδες) χλωριούχου ποτάσσας στὸ στρέμμα φτάνει.

Ὀγδόντα ὀκάδες στάχτη ἀπὸ ξύλα, εἶνα[ι] τὸ καλύτερο γιὰ νὰ δώσουν χλωριοῦχο ποτάσσα στὸ χωράφι.

Τὸ χημικὸ λίπασμα γιὰ τὰ φασόλια, εἶναι τὸ 0—14—7 (ἕνα μισόσακκο, δηλαδ[ὴ] 50 κιλὰ στὸ στρέμμα). Ἡ ποτάσσα ὅμω[ς] πέφτει λίγη. Γι' αὐτὸ θἆταν καλύτερα ν[ὰ] ρίξωμε στὸ στρέμμα 30 κιλὰ 0—14—[0] καὶ 15 κιλὰ 0—0—48.

Γιὰ τὰ φασόλια ποὺ καλλιεργοῦνται γι[ὰ] φρέσκα, εἶναι ἀπαραίτητη ἡ κοπριά. Γί[νονται] γονται τὰ λουβιὰ πιὸ τρυφερά.

Ἀρρώστειες

Τὰ φασόλια δὲν παθαίνουν εὔκολα ἀρ[ρώστειες] ρώστειες. Ὡστόσο οἱ πιὸ συνηθισμένε[ς] εἶναι:

Ὁ ἄνθρακας τῶν φασ[ο]λιῶν. Ὀφείλεται σ' ἕνα μικρὸ μανιτάρ[ι] ποὺ ἀφήνει στὰ φύλλα καὶ στὸν καρπὸ μ[ι]κρὲς μαῦρες κηλῖδες. Οἱ σπόροι ζαρώνου[ν].

Νάνα φασόλια

Θεραπεία: Ράντισμα μὲ ὀξυχλωριοῦχο χ[αλ]κὸ κάθε 15 μέρες μόλις παρουσιασθῆ. Τ[ὸ] ἑτοιμάζομε ἔτσι: Μέσα σ' ἕνα βαρέλι [ἢ] ἄλλο τι, ρίχνομε 40 ὀκάδες νερό, καὶ μέ[σα] μισὴ ὀκᾶ ὀξυχλωριούχου χαλκοῦ. Ἀνα[κα]τεύομε 5 λεπτὰ καὶ ψεκάζομε μὲ αὐτό.

Μαύρη μελίγκρα. Προσβ[ά]λει τὰ φασόλια ποὺ φυτεύονται πρὶν [τὸ] τέλος τοῦ Ἀπρίλη. Χρησιμοποιοῦμε νι[κο]τίνη.

Ἀκαρίασις τῶν φύλλω[ν]. Δὲν εἶναι τόσο ἐπικίνδυνη ἀρρώστεια. [Μὲ] τὴ βροχὴ ἐξαφανίζεται. Ραντίζομε δυ[ὸ-] τρεῖς φορὲς μὲ διάλυση μαύρου σαπουνι[οῦ,] καπνοζούμι ἢ νικοτίνη.

Βροῦχος τοῦ φασολιο[ῦ]. Δὲς στὸ προηγούμενο τεῦχος τί εἴπαμε [γιὰ] τὰ κουκιά, ἂν καὶ προσβάλη λιγότερο [τὰ] φασόλια.

Συγκομιδὴ

Τὰ φρέσκα φασολάκια, προσέχομε νὰ [τὰ] κόβωμε στὸ ἴδιο σημεῖο ὡριμότητας. Ὅ[σα] δὲν ὡρίμασαν, τ' ἀφήνομε γιὰ τὸ ἄ[λλο] χέρι.

Πρέπει νὰ μαζεύωνται τὸ πρωΐ, μὲ [τὴ] δροσιά. Ἀπὸ τὸ ἕνα «χέρι» στὸ ἄλλο, π[ρέ]πει νὰ περάση ἑβδομάδα.

Τὰ φασόλια μαζεύονται μὲ ξερρίζωμα [ὅ]λης τῆς φασολιᾶς. Μὲ τὸ δεξὶ χέρι ξερρι[ζώ]νουμε τὶς φασολιές, τινάζομε τὸ χῶμα [τῶν] ριζῶν, καὶ τὶς μαζεύομε στ' ἀριστερὸ [μὲ] τὶς ρίζες κατ' ἀπάνω. Ἅμα μαζευτῆ [μιὰ] χεριὰ τὶς ἀφήνομε κατὰ γῆς.

ΤΑ ΚΟΥΝΕΛΙΑ

Μὲ ρωτοῦν πολλοὶ φίλοι μας: Πῶς εἶ[ναι] καλύτερα νὰ ἔχωμε τὰ κουνέλια. Χωρι[στὰ] ἢ πολλὰ μαζί;

Τὸ καλύτερο σύστημα εἶναι νὰ μέ[νουν] τὰ κουνέλια σὲ ξεχωριστὰ κελλιά.

Γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτὸ μποροῦν νὰ χρ[ησι]μοποιηθοῦν κάσσες καὶ βαρέλια ἀρκεῖ [νὰ] ἔχουν τοὐλάχιστον φάρδος, μάκρος κα[ὶ ὕ]ψος 70 πόντους.

Πρῶτα - πρῶτα θ' ἀλείψωμε μὲ κατρ[άμι] ἢ πίσσα τὸ πάτωμα τῆς κάσσας, γιὰ [νὰ] μὴ σαπίση γρήγορα, καὶ θὰ τὸ κάν[ωμε] γυρτὸ γιὰ νὰ καθαρίζωνται πιὸ εὔκολα.

Στὸ ἐρχόμενο θὰ σᾶς δώσω τὶς δια[στά]σεις γιὰ ἕνα καλὸ κουνελοτροφεῖο, κα[ὶ] καὶ τὶς ὁδηγίες γιὰ νὰ τὸ φτιάσετε μ[όνοι] σας.

Ο ΜΠΑΡΜΠΑ ΜΗΤΡ[ΟΣ]

Γύρω ἀπ' τὸν Ἀθλητισμό

ΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΤΟΥ 1952

Τὸ Ἐλσίνσκι — πρωτεύουσα ῆς Φινλανδίας — εἶναι ἡ πόλη τοὺ τὸ καλοκαῖρι τοῦ 1952 θὰ ίνουν οἱ 15οι Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες.

Ὅσο πλησιάζει ὁ καιρός, τοὺ τὸ καινούργιο στάδιο τῆς ινλανδικῆς πρωτεύουσας θὰ νοίξη τὶς πύλες του γιὰ νὰ εχθῆ τὶς ἑκατοντάδες τῶν ἀ- λητῶν ἀπὸ ὅλες τὶς χῶρες τοῦ όσμου, τόσο οἱ προετοιμασί- ς ἐπιταχύνονται.

Ἡ Φινλανδικὴ Ὀλυμπιακὴ Ἐπιτροπὴ φιλοδοξεῖ νὰ παρου- ιάση κάτι τὸ ἐξαιρετικό, καὶ ὀργάνωση τῶν ἀγώνων νὰ εἶ- αι πλήρης.

Ἕξη περίπου χιλιάδες ἀ- ληταὶ ποὺ ἀντιπροσωπεύουν ὰ ἐθνικὰ χρώματα ὅλων τῶν ρατῶν τῆς Ὑδρογείου θὰ στε- ασθοῦν σ' ἕνα πρωτότυπο Ὀλυμπιακὸ χωριὸ» ποὺ χτί- τηκε γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτό.

Λουτρά, τηλέφωνα, ραδιόφω- α, κινηματογράφος, λέσχες, λα ὑπάρχουν μέσα στὰ σπί- ια τοῦ ἀθλητικοῦ αὐτοῦ χω- ιοῦ.

Τὸ περίφημο στάδιο τοῦ Ἐλ- ίνσκι, ποὺ εἶχε χτιστῆ εἰδικὰ ιὰ τοὺς Ὀλυμπιακοὺς τοῦ 930 — ποὺ ματαιώθηκαν ἐξ τίας τοῦ πολέμου — διαρυθ- ίσθηκε τώρα μὲ τέτοιο τρόπο στε νὰ χωρῆ 70.000 θεατές.

Κοντὰ ἔχουν ἀνοιχτῆ εἰδικὰ ήπεδα γιὰ νὰ γίνουνται οἱ ἀ- ώνες ποδοσφαίρου, μπάσκετ, άλης, πυγμαχίας, κολυμβήσε- ς, ὁπλομαχίας κλπ.

Γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση τῶν χι- άδων ξένων φιλάθλων ποὺ θὰ αρακολουθήσουν τοὺς ἀγῶνες, ὀργανωτὲς φρόντισαν ὥστε τὸ τώρα νὰ δηλωθοῦν σὲ μιὰ δικὴ γι' αὐτὸ ἐπιτροπὴ τὰ δω- άτια ποὺ κάθε φινλανδικὴ οἰ- γένεια θὰ μπορέση νὰ δια- ση γιὰ τοὺς ξένους, ἀντὶ μι- μικρῆς ἀμοιβῆς.

Ἐξ ἄλλου, οἱ Σουηδοὶ φίλαθλοι ἔλυσαν μὲ τὸν πιὸ πρακτικὸ τρόπο τὸ πρόβλημα τῆς στέγης.

Στὴ διάρκεια τῶν ἀγώνων θὰ παραμείνουν στὸ λιμάνι τοῦ Ἐλσίνσκι ... πλοῖα, ποὺ θὰ χρησιμοποιηθοῦν ἀπὸ τοὺς Σουηδοὺς σὰν ξενοδοχεῖα!

Πολλὲς φροντίδες καταβάλλονται γιὰ τὴν τεχνικὴ πλευρὰ τῶν ἀγώνων. Θὰ ὑπάρχουν ἠλεκτρικὰ ρολόγια γιὰ τὶς καταμετρήσεις, ἠλεκτρικὲς φωτογραφικὲς καὶ κινηματογραφικὲς μηχανὲς γιὰ τοὺς τερματισμοὺς καθὼς καὶ πολλὰ ἄλλα ὄργανα γιὰ τὴν ἀκριβῆ χρονομέτρηση.

Στὸ μεταξὺ οἱ Φινλανδοὶ βέβαια δὲν... ξεχνοῦν καὶ τὴ δική τους προολυμπιακὴ ἑτοιμασία. Μέχρι στιγμῆς 1.500 ἀθλητὲς καὶ ἀθλήτριες παίρνουν μέρος στὶς προπονήσεις τῶν διαφόρων προεθνικῶν ὁμάδων. Ἀπ' αὐτοὺς θὰ ἐπιλεγοῦν οἱ καλλίτεροι ποὺ θὰ ἐκπροσωπήσουν τὰ ἐθνικὰ φινλανδικὰ χρώματα στοὺς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνες.

* * *

Δύο πραγματικὲς πρωτοτυπίες ἔχουν ἐφαρμόσει οἱ ὀργανωτὲς τῶν 15ων Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων.

Ἡ μιὰ εἶναι ὅτι ἔχουν ... ἀσφαλίσει ἀντὶ ἑνὸς μεγάλου χρηματικοῦ ποσοῦ τοὺς ἀγῶνες στὴν περίπτωση ποὺ δὲν θὰ τελεσθοῦν λόγω πολέμου!

Ἡ δεύτερη ἀφορᾶ τοὺς αὐτοκινητιστὲς ... παραβάτες τῆς τροχαίας. Δηλαδὴ ἀντὶ προστίμου οἱ παραβάτες τῶν διατάξεων τῆς τροχαίας ὑποχρεοῦνται νὰ λάβουν μέρος στὴν... ἰσοπέδωση διαφόρων χώρων ποὺ θὰ χρησιμοποιηθοῦν σὰν γήπεδα γιὰ τοὺς ἀγῶνες.

* * *

Παρ' ὅλο ὅτι τυπικὰ ὀνομάζονται 15οι στὴν πραγματικότητα εἶναι 11οι Ὀλυμπιακοί. Γιατὶ οἱ ἀγῶνες τοῦ 1940 καὶ 1944 δὲν ἔγιναν ἐξ αἰτίας τοῦ Β΄ Παγκόσμιου Πολέμου (ὅπως οἱ τοῦ 1916, λόγω τοῦ Α΄ Παγκόσμιου πολέμου).

Ὁ πλήρης πίνακας τῶν Ὀλυμπιακῶν ποὺ ἔχουν μέχρι τώρα γίνει εἶναι ὁ ἀκόλουθος: Ἀθῆνα 1896. Παρίσι 1900. Σαὶντ - Λουῒς 1904. Λονδῖνον 1908. Στοκχόλμη 1912. Ἀμβέρσα 1920. Παρίσι 1924. Ἄμστερνταμ 1928. Λὸς Ἄντζελες 1932. Βερολῖνο 1936. Λονδῖνο 1948.

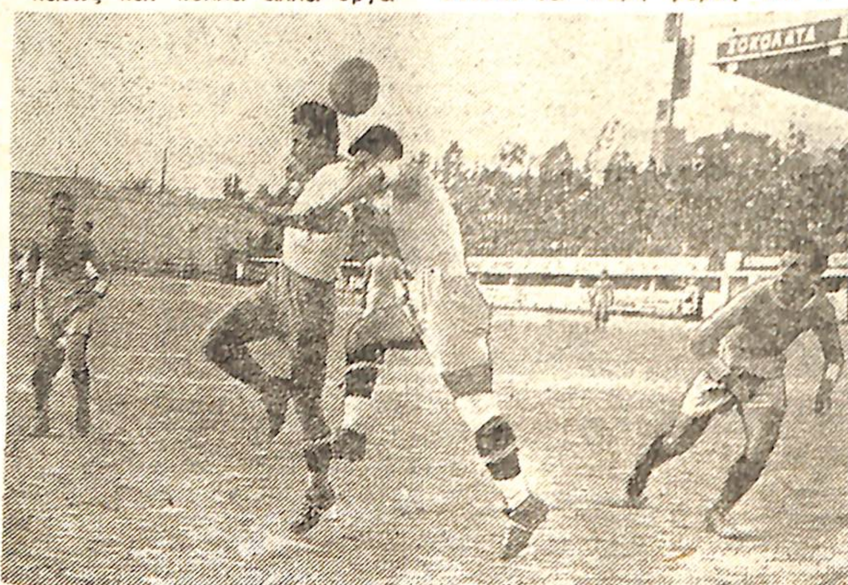
Στοὺς Ὀλυμπιακοὺς τοῦ Ἐλσίνσκι θὰ πάρη μέρος καὶ ἡ Ἑλλάδα. Μιὰ ὁμάδα ἀπὸ τοὺς καλλίτερους ἀθλητές μας στίβου, ἡ Ἐθνικὴ μπάσκετ-μπώλ, ποδοσφαίρου, ὁπλομαχίας, πάλης, κολυμβήσεως, θὰ ἐκπροσωπήσουν τὰ γαλανόλευκά μας χρώματα στοὺς ἀγῶνες.

Γιὰ τὴν ὁμάδα στίβου ὁ Σ.Ε.Γ.Α.Σ. — ποὺ εἶναι ἡ ἀνώτερη ἀθλητικὴ ἀρχὴ τοῦ τόπου μας — ἔκανε ἕναν κατάλογο ἀπὸ τοὺς καλλίτερους ἀθλητές μας καὶ κατάρτισε ἔτσι τὴν προολυμπιακὴ ὁμάδα. Οἱ ἀθλητὲς αὐτοὶ ποὺ ἄρχισαν νὰ προπονοῦνται στὸ Στάδιο εἶναι οἱ ἑξῆς:

Μέλη τακτικά: Ἀδαμόπουλος Λ., Παναχαϊκὴ Γ. Ε., Βεντῖκος Π. Α. Ε. Παγκρατίου, Ἀποσπόρης Γ. Γ. Σ. Ἀπόλλωνος, Βροντίσης Λ. Παναθηναϊκός, Γ.Σ. Γιαταγάνας Κ. Ἐθνικὸς Γ.Σ. Δεπάστας Ε. Πανιώνιος Γ. Σ., Δερβένης Δ. Ἐθνικὸς Γ. Σ., Δημητριάδης Χ.Α.Ο. Κηφισιᾶς, Εὐσταθιάδης Ρ. Παναθηναϊκός, Καλλιμάνης Β. Πανιώνιος Γ. Σ., Καμπαδέλλης Ι. Παναθηναϊκός, Καμπαφλῆς Α. Ἐθνικὸς Γ. Σ., Κανελλίδης Τ. Α.Ε.Κ. Ἀθηνῶν, Κηπουρὸς Δ. Πανιώνιος Γ. Σ., Κοσμᾶς Φ. Ἐθνικὸς Ἀλεξ., Κόρμαλης Λ.Α.Ε. Ἐμπ)λων, Λάμπρου Ι. Παναθηναϊκός, Λιούγκας Μ. Πανιώνιος Μαυροειδῆς Β. Παναθηναϊκός, Μαυραπόστολος Β. Α.Ο.Π. Φαλήρου, Μελιδώνης Δ.

Πειρ. Συνδ., Μιχαὴλ Μ. Ἡρακλ.
Θεσ., Μπαλάφας Θ. Πανελλή-
νιος Γ. Σ., Ντόντος Α. Α.Ε.Κ.
Ἀθηνῶν, Παπαγεωργίου Δ. Α.
Ε.Κ. Ἀθηνῶν, Παπαγεωργίου Π.
Πανελλήνιος Γ. Σ., Παρόδος Α.
Α.Ε.Ε.Α., Πετράκης Σ. Πανα-
θηναϊκός, Πετροπουλάκης Πα-
νιώνιος Γ. Σ., Πολίτης Κ. Α.Ε.
Παγκρατίου, Ραγάζος Α. Γ. Σ.
Ἀλμυροῦ, Ρουμπάνης Α. Πανελ-
λήνιος Γ. Σ., Σακελλαρίδης
Κ. Πανιώνιος Γ. Σ., Σίσκος
Η. ΒΑΟ Θεσ., Σμυρνιώτης Σ.
Πανελλήνιος Γ. Σ., Σπυρόπου-
λος Δ. Ἐθνικὸς Γ. Σ., Σύλλας
Ν. Πανιώνιος Γ. Σ., Σύλλης Β.
Α. Ε. Παγκρατίου, Τσολάκης Μ.
Ἐθνικὸς Γ. Σ., Χάλαρης Γ. Ἐ-
θνικὸς Γ. Σ., Χαρισιάδης Ι.
Ἐθν. Γ. Σ., Χρόνης Ε. Ἐθν. Γ.
Σ. Μέλη ἀναπληρωμα-
τικά: Θεοδωράκης Κ. Πανα-
θηναϊκός, Μητρόπουλος Β. Ἐθν.
Γ. Σ., Νᾶνος Σ. Πειρ. Συνδ.,
Παντελιάδης Α. Παναθηναϊκός,
Παπαδόπουλος Α. Α.Ε.Κ. Ἀθη-
νῶν, Σακελλαράκης Β. Πανελ-
λήνιος Γ. Σ., Χατζηβασιλείου
Ε.Α.Σ.Α.

Ἀπ' αὐτοὺς τοὺς πενήντα ἀ-
θλητές, μέσα στοὺς 8 μῆνες
ποὺ μᾶς μένουν ἀκόμη γιὰ τὴν
διεξαγωγὴ τῶν Ὀλυμπιακῶν,
θὰ ξεχωρίσουν οἱ καλλίτεροι,
αὐτοὶ δηλαδὴ ποὺ τελικὰ θὰ δι-
εκδικήσουν τὴ νίκη στὸ Ἐλσίν-
σκι.

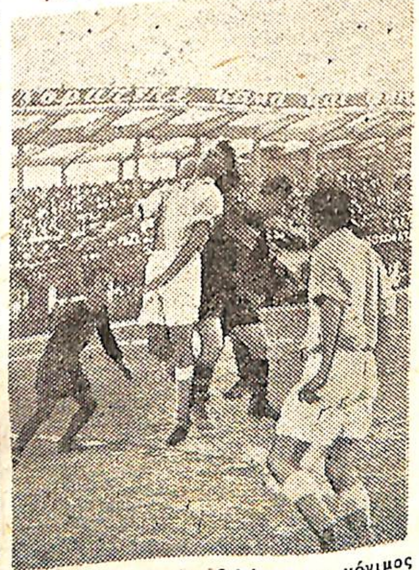
Μιὰ συναρπαστικὴ φάση σ' ἕνα ἀγώνα στὸ γήπεδο τοῦ «Παναθηναϊκοῦ».

Ρήγας Εὐσταθιάδης — πρῶτος κοντιστὴς τῆς Ἑλλάδος — ποὺ ἔχει στὴν προολυμπιακὴ ὁμάδα στίβου.

ΑΣΣΟΙ ΤΟΥ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ

Χ. ΚΟΤΡΙΔΗΣ

Πρὶν ὀκτὼ χρόνια στὴν Καλ-
λιθέα σ' ἕνα μικρὸ ποδοσφαιρι-
κὸ σωματεῖο — τὴν Α. Ε. Ἁγ.
Νικολάου — μιὰ συντροφιὰ ἀ-
πὸ νεαροὺς περνοῦσαν τὶς Κυ-
ριακές τους παίζοντας ποδό-
σφαιρο. Ἦταν αὐτοὶ ὁ Σωτη-
ριάδης, ὁ Νεστορίδης, ὁ Κο-
τρίδης. Παιδιὰ ἀκόμη μὲ τὴ
φλόγα τοῦ ἀθλητισμοῦ στὴν

Ὁ Κώστας Λινοξυλάκης — μόνιμος σέντερ-μπὰκ τῆς Ἐθνικῆς μας ὁμάδας — σὲ μιὰ ὡραία του προσπάθεια νὰ κερδίση κεφαλιά.

καρδιά τους, ποθοῦσαν νὰ γίνουν μιὰ μέρα ἄσσοι τοῦ φοὺτ-μπώλ.

Ἕνα μόλις χρόνο κρατεῖ αὐτὴ ἡ συντροφιά. Τὸ 1944 ὁ Σωτηριάδης καὶ ὁ Νεστορίδης γράφονται στὸν «Πανιώνιο». Ὁ Κοτρίδης πηγαίνει στὸν «Ὀλυμπιακό». Ἐκεῖ γιὰ πρώτη φορὰ τὸν προσέχει ὁ περίφημος μπὰκ τοῦ «Ὀλυμπιακοῦ» Μαλείρης. Ὁ νεαρὸς ποδοσφαιστὴς ὅμως ἀφήνει γιὰ ἕνα χρόνο τὸ ἀγαπημένο του σπόρ, γιὰ νὰ ἀσχοληθῆ μὲ τὸ σχολεῖο του.

Τὸ 1945 ξαναγύρισε στὸ στίβο. Τώρα δείχνει μιὰ μεγάλη συμπάθεια γιὰ τὸν κλασσικὸ ἀθλητισμό.

Γράφεται στὸ ἀθλητικὸ τμῆ-
μα τοῦ «Πανιωνίου» καὶ παίρ-
νει μέρος σὲ πολλοὺς ἀγῶνες.
Οἱ ἐπιδόσεις τοῦ νεαροῦ Κο-
τρίδη εἶναι 53΄΄ στὰ 400 μ.,
61΄΄ στὰ 400 μὲ ἐμπόδια καὶ
1.70 στὸ ὕψος.
Δὲν ξεχνᾶ ὅμως τὴν πρώτη
του ἀγάπη, δηλαδὴ τὸ φοὺτ-
μπώλ. Καὶ τὸ 1948 μὲ καινούρ-
γιο κέφι ξαναρχίζει τὶς προπο-
νήσεις. Τὸ μπόϊ του τὸν βοη-
θᾶ καὶ ἐξελίσσεται σ' ἕναν πε-
ρίφημο χάφ. Οἱ «Ὀλυμπιακοὶ»
τὸν ξεχωρίζουν γιὰ τὸ ἐξαιρε-
τικά του πλεονεκτήματα καὶ
τὸν τοποθετοῦν στὴν Α΄ ὁμάδα.
Στὸ πρῶτο μὰτς, ποὺ ὁ Κοτρί-
δης εἶχε πάρει μιὰ θέση στὴν
ὁμάδα, ὁ «Ὀλυμπιακὸς» νι-
κάει μὲ 3 — 1 τὸν «Ἕσπερο».
Ἡ κατοπινὴ ἐξέλιξη τοῦ Χαρ.
Κοτρίδη εἶναι ἀλματώδης.
Τὸν καλοῦν στὴ μικτὴ Πει-
ραιῶς, στὴν ὁμάδα τοῦ Στρα-
τοῦ, τὴν Ἐθνικὴ καὶ ἔτσι σι-
γὰ-σιγὰ τὸ ὄνειρο τοῦ νεαροῦ
ποδοσφαιριστῆ πραγματοποιή-
θηκε. Σήμερα ὁ Κοτρίδης εἶναι
ἕνας περίφημος ἄσσος τοῦ Ἑλ-
ληνικοῦ Ποδοσφαίρου.

ΜΙΚΤΗ ΕΝΟΠΛΩΝ - ΜΙΚΤΗ ΑΘΗΝΩΝ 1 — 0

Στὸ γήπεδο τοῦ Παναθηναϊ-
κοῦ ἡ ποδοσφαιρικὴ ὁμάδα τῶν
Ἐνόπλων Δυνάμεων ἀντιμετώ-
πισε σὲ ἀγῶνα κυπέλλου τὴν
ἀντιπροσωπευτικὴ ἐνδεκάδα
τῶν Ἀθηνῶν.
Ὁ ἀγώνας παρουσίασε ἐ-
ξαιρετικὸ ἐνδιαφέρον ἀπὸ τε-
χνικῆς πλευρᾶς γιατὶ καὶ στὶς
δύο ἀντίπαλες ὁμάδες ἀγωνί-
ζονταν γνωστοὶ ἄσσοι. Τελικὰ
τὴ νίκη κέρδισε ἡ ὁμάδα τῶν
Ἐνόπλων Δυνάμεων ἔπειτα ἀπὸ
ἕνα γκὸλ ποὺ πέτυχε ὁ Χατζη-
νικολάου στὸ 54΄ λεπτό.
Οἱ δύο ὁμάδες στὸν ἀγώνα
αὐτὸν παρέταξαν τὶς ἑξῆς συν-
θέσεις:
Μικτὴ Ἐνόπλων: Γιοῦργος, Ρωσίδης, Μουρατίδης, Γούλιος, Ἰωάννου, Κοτρίδης, Χατζηνικολάου, Παπαντωνίου, Σεραφείδης, Κανάκης, Μπέμπης, Νεστορίδης.
Μικτὴ Ἀθηνῶν: Χατζόπουλος, Σῶκος, Λινοξυλάκης, Κουρτζίδης, Πατέλης, Μυλωνάκης, Φαράντος, Καζᾶκος, Ἀσημακόπουλος, Πετρόπουλος, Πανάκης, Φυλακτός.

ΔΙΑΦΟΡΑ ΝΕΑ

...Ἔπειτα ἀπὸ σχετικὴ ἀπόφαση τῆς Ποδοσφαιρικῆς Ἑνώσεως Ἀθηνῶν, τὸ καλοκαῖρι τοῦ 1952 θὰ ὀργανωθοῦν στὴν Ἀθήνα μεγάλοι διεθνεῖς ποδοσφαιρικοὶ ἀγῶνες.

Θὰ εἶναι γιὰ τὸ κύπελλο τῆς «Πόλης τῶν Ἀθηνῶν» καὶ θὰ πάρουν μέρος οἱ μικτὲς ὁμάδες τῆς Ρώμης, τοῦ Παρισιοῦ, τῆς Ἀθήνας, τῆς Μαδρίτης, τῆς Κωνσταντινούπολης καὶ τῆς Ἀλεξανδρείας. Οἱ ἀγῶνες θὰ εἶναι νυκτερινοὶ καὶ θὰ γίνουν στὸ γήπεδο τοῦ «Παναθηναϊκοῦ» μὲ τὸ φῶς τῶν προβολέων ἀπὸ τὶς 15 Ἰουνίου μέχρι τὶς 10 Ἰουλίου. Συνολικὰ θὰ διεξαχθοῦν 15 ἀγῶνες.

...Ἡ Ἑλληνικὴ Ποδοσφαιρικὴ Ὁμοσπονδία σκέπτεται νὰ καθιερώση δύο μόνιμες ποδοσφαιρικὲς ὁμάδες, ποὺ θὰ παίζουν μεταξύ τους κάθε 15 μέρες. Ἔτσι θὰ ὑπάρχη μιὰ συνεχὴς τεχνικὴ ἐξέλιξη, ποὺ σὰν ἀποτέλεσμα θὰ ἔχη τὴν δημιουργία μιᾶς ἰσχυροτάτης Α΄ Ἐθνικῆς ὁμάδας. Γιὰ τὸν καταρτισμὸ τῶν δύο αὐτῶν Ἐθνικῶν ὁμάδων ὁ ἐκλέκτωρ κ. Κατράντζος ἔχει προτείνει τοὺς ἑξῆς παῖκτες:

Α΄ ΕΘΝΙΚΗ: Πεντζαρόπουλος, (Κουρουκλᾶτος), Ρωσίδης, (Γούλιος), Μουράτης, Ἰωάννου, (Πούλης), Λινοξυλάκης, (Μουρατίδης), Κοτρίδης, Δαρίβας, Σεραφείδης, (Κανάκης), Λεκατσᾶς, Μπέμπης, (Ι. Παπαντωνίου), Φυλακτὸς (Δρόσος).

Β΄ ΕΘΝΙΚΗ: Τουξῆς, Γιοῦργος — Ξανθόπουλος, Παραγυιός, Γρηγοριάδης (Ἄρεως Θεσ)κης), Νεμπίδης, Κουρτζίδης, Παπαθεοδώρου, Σούλης, Καμάρας, Βάβουλας, Πανάκης, Σκορδίλης, Ἀσημακόπουλος, Νεστορίδης, Πετρόπουλος, Καζᾶκος.

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΕΤΕ..

...Στὴν περίοδο τοῦ 1930 - 33 ὁ Παναθηναϊκὸς καὶ ὁ Ὀλυμπιακὸς εἶχαν τὶς πιὸ ἰσχυρὲς ἐπιθετικὲς πεντάδες, ποὺ ἔχουν μέχρι τώρα ἀγωνισθῆ στὰ ἑλληνικὰ γήπεδα. Οἱ κυνηγοὶ τοῦ Π.Α.Ο. ἦσαν οἱ Μηγιάκης, Μεσσάρης, Συμεωνίδης, Τσολίνας, Πιερᾶκος καὶ τοῦ «Ὀλυμπιακοῦ» οἱ Τερζάκης, Ντῖνος, Γιῶργος, Βασίλης καὶ Λεωνίδας Ἀνδριανόπουλοι.

... Οἱ πρῶτοι ἀθλητικοὶ σύλλογοι ποὺ ἱδρύθηκαν στὴν Ἑλλάδα ἦσαν ὁ Ἑλληνικὸς Γυμναστικὸς Σύλλογος (1879) καὶ ὁ Ἀθλητικὸς Σύλλογος Ὁμόνοια (1882). Καὶ οἱ δυὸ ὅμως ἔχουν διαλυθῆ ἀπὸ καιρό.

...Οἱ διαστάσεις τοῦ γηπέδου μπάσκετ - μπὼλ εἶναι 26 X14 μ. Τὰ ταμπλὼ εἶναι 1.80 X1.20 καὶ ἡ βάση τους ἀπέχει ἀπὸ τὸ ἔδαφος 2.75 μ. Τὰ καλάθια ἀπέχουν ἀπὸ τὸ ἔδαφος 3.05 μ.

...Τὸ πλάτος τῶν ἐμποδίων εἶναι 1.20 μ. τὸ δὲ ὕψος γιὰ τὰ 110 μ. 1.067. Γιὰ τὰ 200 μ. τὸ ὕψος εἶναι 0.762 μ. καὶ γιὰ τὰ 400 μ. 914 χιλιοστά.

...Γιὰ τὴν κατασκευὴ μιᾶς ποδοσφαιρικῆς μπάλλας ἕνας εἰδικευμένος ἐργάτης χρειάζεται 135 λεπτὰ τῆς ὥρας.

Ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Σκωτία κατασκευάζουν κάθε χρόνο 450.000 μπάλλες καὶ ἡ Ἠπειρωτικὴ Εὐρώπη 500.000.

...Τὸ πρῶτο ἐπίσημο Πανελλήνιο ρεκὸρ τῶν 100 μ. ἀνήκει εἰς τὸν Χαλοκονδύλη (1896) μὲ 13΄΄.2.

...Τὸ παγκόσμιο ρεκὸρ τῆς δισκοβολίας τὸ κατέχει ὁ Ἀμερικανὸς Γκόρντιεν μὲ 66 μ. 97 καὶ τὸ ἑλληνικὸ ὁ Σύλλας μὲ 51 μ.

...Οἱ πρῶτες ποδοσφαιρικὲς ὁμοσπονδίες ποὺ ἱδρύθηκαν ἦσαν ἡ Δανικὴ καὶ ἡ Ὁλλανδικὴ τὸ 1889.

ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

ΣΤΟ ΠΛΩΜΑΡΙ: Ὁ «Ἄρης» Μανιάτη, σὲ δύο ἀγῶνες ποὺ ἔδωσε κέρδισε τὸν «Ἀστέρα» Ἀμουδέλι μὲ 4 — 3, 2 — 0. Ἡ νικήτρια: Σπανέλης, Ψαρᾶς, Καλδῆς, Καλδέλης, Πιτσιλαδῆς, Στέργος, Ρούμης.

ΑΣΤΡΑΠΟΒΡΟΝΤΟ

ΣΤΗΝ ΑΓΡΟΤΙΚΗ: Στὴν ἀγροτικὴ παιδόπολη ἱδρύθηκαν 3 ὁμάδες ποδοσφαιρικές: «ΠΑΟΚ», «Ἄρης», «Ἡρακλῆς». Οἱ ὁμάδες αὐτὲς ἔδωκαν ἀπὸ ἕναν ἀγώνα μεταξύ τους μὲ τὰ ἑξῆς ἀποτελέσματα: «ΠΑΟΚ» - «Ἄρης» 2 — 1. «ΠΑΟΚ» - «Ἡρακλῆς» 3 — 0. Κατὰ τὸν τρίτο καὶ τελευταῖο ἀγώνα συναντήθηκαν οἱ μικτὲς ὁμάδες «Ἄρης» - «Ἡρακλῆς» ἐναντι τοῦ «ΠΑΟΚ» μὲ ἀποτέλεσμα 2 — 1 ὑπὲρ τοῦ «ΠΑΟΚ».

Δ. ΑΓΟΡΑΣ - Χ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ

ΣΤΗ ΜΥΤΙΛΗΝΗ: Μεταξὺ τῶ[ν] διαφόρων τάξεων τοῦ Β΄ Γυμνασίο[υ] Ἀρρένων Μυτιλήνης ἔγιναν ἀγῶνε[ς] μπάσκετ - μπὼλ μὲ τὰ ἑξῆς ἀποτε-λέσματα: Η΄ - Ζ΄ 23 — 9. Οἱ συν-θέσεις: Η΄ Διαμαντῆς, Μαρμακέλης Λεωνιδάκης, Σκούρτης, Κόρακας, Ζ΄ Μπάμπος, Σκούρτης Γ., Τσιρνόγλου Δροῦγκος, Λαμπρινός. ΣΤ΄ - Ε΄ 8 — 4. Οἱ συνθέσεις: Στ΄ Ι. Διαμαντῆς Γογολίδης, Γιακαλῆς, Ντουντούλης Ἀρμούντας. Ε΄: Ἀξιώτης, Ματζου-ράνης, Ἡλιάδης, Φραγκουλάκης Γρηγορόγλου. Στὸν τρίτο ἀγώνα Στ΄ κέρδισε τὴν Η΄ μὲ 13 — 8.

Λ. ΤΖΑΜΤΖΟΓΛΟ[Υ]

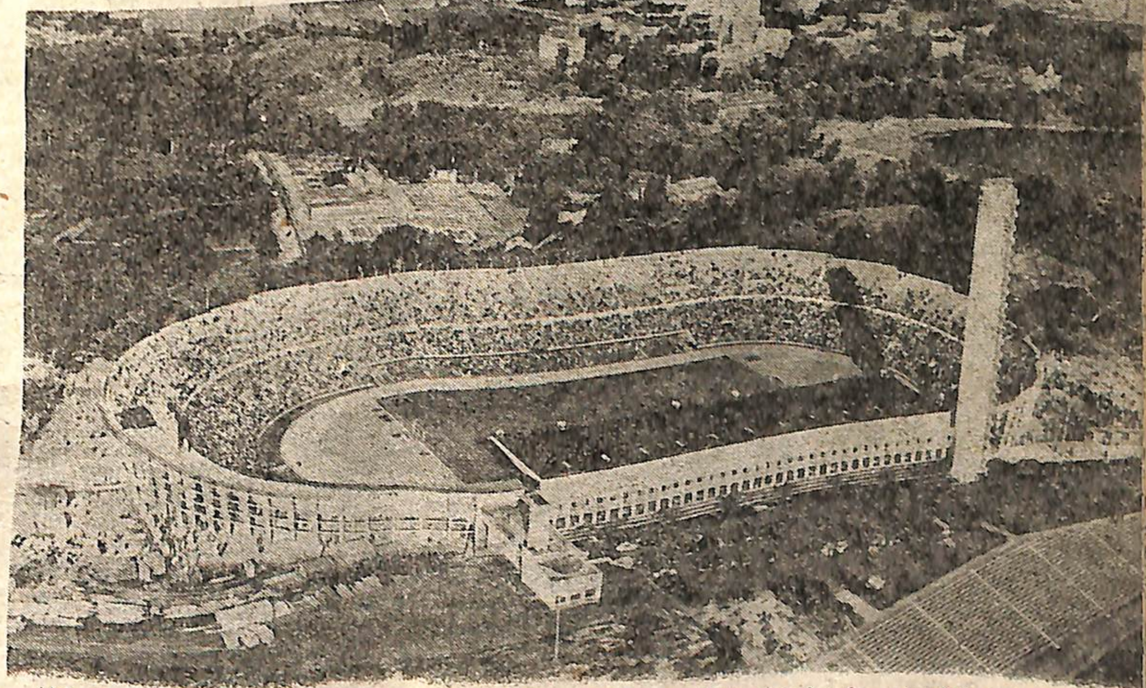
ΣΤΟ ΛΗΞΟΥΡΙ: Στὸ γήπεδο τῆ[ς] Βαλλιανείου Σχολῆς διεξήχθη ὁ ἀ-γώνας μεταξὺ «Ἠπείρου» καὶ «Ν[...] Κοζάνης». Νικήτρια ἀνεδείχθη [...] «Ἤπειρος» μὲ σκὸρ 3 — 1. Τὰ τέ[ρ]-ματα τὰ πέτυχαν οἱ: Κάτσης Β[.] (2), Καΐλης Κ. Ἡ νικήτρια: Μπ[...]μπης Ρ., Κοκοβὸς Π., Μήτσης Λ[.] Παπαγεωργίου Σ., Κάτσης Β., Κα[ΐ]λης Κ. καὶ Διαμάντης Α.

Λ. ΜΗΤΣΗ[Σ]

ΝΙΚΗ ΤΟΥ «ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ»: [Ὁ] «Ἠπειρωτικὸς» σημείωσε μιὰ ἐξαιρ[ε]-τικὴ ἐπιτυχία νικώντας μὲ 6 — [...] τὴν «Νέα Σμύρνη». Οἱ νικηταί: Π[α]-παδημητρίου, Μωραΐτης, Ζώης, Ἀ[...]θαναηλίδης, Ἀκίλας, Παντελῆς, Το[...]μας, Σκάντζιος.

ΣΤΟ ΟΜΑΛΟ: Τὰ παιδιὰ τοῦ δ[η]-μοτικοῦ σκολειοῦ τοῦ Ὁμαλοῦ Σιδ[η]-ροκάστρου ἵδρυσαν μιὰ ποδοσφαιρ[ι]-κὴ ὁμάδα, ποὺ σ' αὐτὴν παίζουν [οἱ] ἑξῆς: Παυλίδης, Ἀχμάνογλου, [...] Τορονίδης, Καραμανίδης, Σαββίδη[ς] Πεσκελίδης, Παντελίδης, Λαζαρίδη[ς] Τσακιρίδης, Σιδηρόπουλος, Σ. Ἀ[χ]-μάνογλου.

ΣΤΟΝ ΑΓΙΟ ΑΝΔΡΕΑ: Μὲ συ[μ]-μετοχὴ τῶν τριῶν ποδοσφαιρικ[ῶν] συγκροτημάτων τῆς παιδοπόλεω[ς] «Α.Ε.Κ.», «Πανιωνίου» καὶ «Ὀλυ[μ]-πιακοῦ» ὀργανώθηκε τὸ πρωτάθλημ[α]. Ἔπειτα ἀπὸ ἀρκετὰ ἐνδιαφέρον[τα] μὰτς πρωταθλήτρια ἀναδείχθηκε [ἡ] «Α.Ε.Κ.», ποὺ χρησιμοποίησε το[ὺς] ἑξῆς ποδοσφαιριστές: Δεδούσην, Ν[...]κου, Ραμόπουλον, Τσόλην, Παύλο[ν], Τζέλαν, Χαραλαμπίδην, Φλαμπου[ρό]-πουλον, Σταματάκην, Παπαδόπουλ[ον], Μπέκαν, Μπαϊραμίδην, Παπαοικον[...]

Μιὰ θεαματικὴ ἄποψη τοῦ Ὀλυμπιακοῦ Σταδίου τοῦ Ἑλσίνσκι, ὅπου τὸ καλοκαῖρι τοῦ 1952 θὰ διεξαχθοῦν οἱ 15οι Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες.

ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

Οἱ γιορτὲς καὶ τὸ σπίτι

—Ὢ παπού! φώναξε τὸ παι-
ί, πόσο μ' ἀρέσει ὁ Δεκέμ-
ριος! Πόσο ἀγαπῶ αὐτὸν τὸν
ῆνα ποὺ μᾶς φέρνει τὰ Χρι-
τούγεννα καὶ ποὺ τελειώνει μὲ
ὴν πρωτοχρονιά!
— Τὰ Χριστούγεννα, εἶπε ὁ
απούς, εἶναι μιὰ ἀπὸ τὶς ὡ-
αιότερες καὶ τὶς γλυκύτερες
ιορτὲς τῆς Χριστιανοσύνης. Βέ-
αια, ἡ μεγαλύτερη γιορτὴ εἶ-
αι ἡ Ἀνάσταση. Τὸ βράδυ τῆς
Ἀνάστασης γιορτάζουμε τὸ Χρι-
τὸ καὶ Θεό. Γιορτάζομε τὸ τέ-
ος τῆς γήϊνης ζωῆς του, καὶ
ὴν θεϊκὴ ἀθανασία του. Νίκη-
ε τὸ θάνατο, καὶ σὰν Θεός, ξα-
αγυρίζει στὸν θεϊκὸ πατέρα
ου: γιορτὴ μαζὶ καὶ θαῦμα ἡ
νάσταση, εἶναι ἡ ἐπιβεβαίω-
η τῶν ὅσων ἐδίδαξε ὁ Θεάν-
ρωπος. Τὰ Χριστούγεννα ὅμως
άνο μου, γιορτάζομε τὸν ἐρχο-
ὸ τοῦ Θεοῦ, στὴν ταλαιπωρη-
ένη γῆ μας.

Νύχτα γεμάτη θάματα,
νύχτα σπαρμένη μάγια...

Ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ βράδυ ποὺ ἔ-
ς φωτεινὸ ἀστέρι στάθηκε πά-
ο στὸν φτωχικὸ στάβλο τῶν
οσκῶν τῆς Ἰουδαίας, ποὺ τὰ
ταπεινὰ κι' ἄλογα ζῶα ζέσται-
ν μὲ τὸ χνῶτο τους τὴ φάτνη
του ἦταν πλαγιασμένο τὸ θεϊ-
παιδί, στὴ γῆ, ἦρθε καὶ κά-
σε ἀνάμεσά μας ἕνας Θεός...
ν ἔφυγε ποτὲ ἀπὸ κοντά μας
τό τότε...
Τὸ πέρασμα τῶν ἀνθρώπων
νεται. Τὸ πέρασμα ὅμως τοῦ
υκύτατου Θεοῦ, ἄφησε στὴ γῆ
τι ποὺ δὲν χάνεται: μιὰ ζέ-
η, μιὰ ἐλπίδα, ἕνα φῶς, ποὺ
νουν πάντα στὴν καρδιά μας
ὰ νὰ βρίσκουμε παρηγοριὰ καὶ
ταφύγιο τὶς δύσκολες ὧρες...
, ὅσες ἑκατοντάδες χρόνια καὶ
περάσουν, κάθε Δεκέμβριο,
ριμένομε νὰ γιορτάσωμε τὰ
ιστούγεννα μὲ τὴν ἴδια ἀπαν-
κή, μὲ τὴν ἴδια ἐλπίδα, γιατὶ
ἀστέρι τῶν μάγων φέγγει
ντα στὸ μεγάλο πολυκάντυ-

λο τῶν οὐρανῶν, γιατὶ οἱ ἄγγελοι τὴ νύχτα ἐκείνη θὰ ξανακατέβουνε στὴ γῆ, γιατὶ ταπεινοὶ προσκυνητὲς σὰν τοὺς βοσκούς, θὰ ξεκινήσωμε ξανὰ καὶ μεῖς νὰ προσκυνήσωμε τὸ θεϊκὸ παιδί, ποὺ καταδέχτηκε νὰ κατεβῆ ἀνάμεσά μας, γιὰ ν' ἀλλάξη τὴν ὄψη τοῦ κόσμου... Ὁ Χριστὸς σὰν ἄνθρωπος, γεννήθηκε στὴν Ἰουδαία μιὰ ὡρισμένη ἐποχή. Ὁ Χριστὸς ὅμως σὰν Θεός, γεννιέται κάθε χρόνο στὴν καρδιά μας. Πῶς λοιπὸν νὰ μὴν λατρεύομε τὴν γοητευτικὴ γορτὴ τῆς γέννησής του;

—Ἀκριβῶς ἔτσι τὰ νοιώθω κι' ἐγώ, ἔκανε συλλογισμένα ὁ Θάνος... Κάθε χρόνο, τὰ Χριστούγεννα, τὴν καρδιά μου τὴν ζεσταίνει κάποιο ἀνείπωτα γλυκὸ φῶς. Θὰ εἶναι ἡ ἰδέα, ἢ καλύτερα ἡ πεποίθηση παποῦ, πὼς ἐκείνη τὴν ἡμέρα, ὁ κόσμος καὶ ὁλόκληρη ἡ πλάση χαίρεται, γιατὶ ὁ Θεὸς καταδέχτηκε νὰ κατέβη ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς καὶ γεμᾶτος ἀγάπη νὰ ζήση μὲ τοὺς ἀνθρώπους...

— Ναί. Καὶ ὁλόκληρη ἡ Χριστιανοσύνη — ὁλάκερος ὁ Χριστιανικὸς κόσμος μοιάζει μ' ἕνα σπίτι ποὺ τὸ ἔχουν στολίσει μὲ λατρεία, γιὰ νὰ δεχτῆ τὸν ἐκλεκτὸ φιλοξενούμενο, τὸν ἀγαπημένο μουσαφίρη ποὺ ἔρχεται ἀπὸ πολὺ μακριά, ἀπὸ τόπο εὐλογημένο, ὅπου θὰ μᾶς καλέση καὶ μᾶς μιὰ μέρα νὰ πᾶμε. Ἀρκεῖ νὰ φανοῦμε ἄξιοι νὰ πᾶμε Θάνο μου, στὸν ἀπέραντο κι' εὐλογημένο Οὐρανό.

— Τὰ Χριστούγεννα ὅμως παπού, ἐμεῖς καλοδεχόμαστε τὸν μικρὸ Χριστούλη. Εἶναι ἡ δική μας ἡ σειρὰ νὰ τοῦ ποῦμε: «Καλῶς ὥρισες Χριστέ μου, στὴ γῆ. Καλῶς ὥρισες Χριστέ μου στὴν καρδιά μας».

— Ναί, Θάνο μου. Γι' αὐτὸ πρέπει νὰ εἶναι ἡ καρδιά μας καθαρὴ — γεμάτη ἀγάπη καὶ συμπόνια. Γιατὶ πῶς μποροῦμε νὰ προσφέρωμε γιὰ κατοικία στὸν Χριστὸ μιὰ καρδιὰ ποὺ δὲν εἶναι ἄξια νὰ τὸν δεχτῆ;

— Στοχάζομαι παπού, πὼς γιὰ νὰ γίνη ἄξια ἡ καρδιά μας νὰ δεχτῆ τὸν Χριστό, πρέπει αὐτὲς τὶς μέρες νὰ συλλογιστοῦμε περισσότερο ἐκείνους ποὺ εἶναι πιὸ φτωχοὶ ἀπὸ μᾶς, τὶς χῆρες, τὰ ὀρφανά, ὅσους ὑποφέρουν.

— Καὶ νὰ κάνωμε ὅτι περνάει ἀπὸ τὸ χέρι μας γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ γιορτάσουν κι' αὐτοὶ μὲ πιὸ ἐλαφριὰ καρδιὰ τὸν ἐρχομὸ τοῦ Θεοῦ τῆς ἀγάπης... Ἐμεῖς δὲν ἔχομε Θάνο μου νὰ τοῦ προσφέρομε οὔτε χρυσάφι, οὔτε ἀκριβὰ μυρωδικὰ σὰν τοὺς τρεῖς Μάγους. Μὰ τὸ πιὸ ἀκριβὸ δῶρο γιὰ τὸν Χριστούλη ποὺ γεννιέται, εἶναι μιὰ πράξη ἀγάπης καὶ καλωσύνης. Μιὰ πράξη θυσίας. Γιατὶ ὅποιος προσφέρει τὸ περίσσευμά του, κάνει μιὰ πράξη καλή. Ὅποιος ὅμως προσφέρει τὸ ὑστέρημά του, κάνει μιὰ πράξη ἅγια. Ἕνα «μυστήριο», ὅπως τὸ λέει ὁ λαός μας...

— Τὸ ἔχω πολλὲς φορὲς σκεφτῆ αὐτὸ παπού! Βεβαίωσε ὁ Θάνος. Γιατὶ ἂν δὲν δείχνομε καλωσύνη, ἀγάπη καὶ συμπάθεια, ἂν δὲν ἀγαποῦμε τὸν πλησίον μας σὰν τὸν ἑαυτό μας, εἶναι σὰ νὰ δείχνωμε πὼς ἄδικα κατέβηκε ὁ Χριστὸς στὸν κόσμο νὰ μᾶς σώση... Ὅμως παπού, ἐκτὸς ἀπ' ὅλ' αὐτὰ πόσο βαθιὰ χαίρομαι στ' ἀλήθεια ποὺ εἶναι κοντὰ οἱ γιορτές. Εἶναι τόσο ζεστό, τόσο ὄμορφο τὸ σπίτι στὶς γιορτές!

— Γιορτάζει βλέπεις καὶ τὸ σπίτι Θάνο μου, μὲ τὸ δικό του τρόπο. Τὸ σπίτι — τὸ κάθε σπίτι εἴτε φτωχικὸ εἶναι εἴτε πλούσιο, τὸ θερμαίνει κι' αὐτὸ μιὰ ἀγάπη — ἡ ἀγάπη τῆς μάνας, τῆς γιαγιᾶς, τῆς ἀδερφῆς. Ἔτσι πενταπάστρικο καὶ ὄμορφο ὅπως λὲς πὼς εἶναι τὶς γιορτές, ἀκτινοβολεῖ αὐτὴν τὴν ἀγάπη, αὐτὴν τὴν ἀκοίμητη ἔγνοια τῶν γυναικῶν τοῦ σπιτιοῦ, ποὺ τὸ κάνουν ζεστὸ σὰ φωλιά, γιὰ ὅλους ἐμᾶς, τοὺς δικούς. Αὐτὸ τὸ ζεστὸ γιορτάσιμο σπίτι, αὐτὴ τὴ φροντίδα τῆς μάνας, αὐτὴ ἡ ἔγνοια τοῦ πατέρα ποὺ πολεμάει μὲ ὅλη τὴ φτώχεια νὰ ψωνίση στὸ σπίτι τώρα τὶς γιορτὲς κάτι παραπάνω ἀπὸ τὶς ἄλλες μέρες, αὐτὴ ἡ χαρὰ τῶν παιδιῶν, αὐτά, ὅλ' αὐτὰ Θάνο μου εἶναι ἡ οἰκογένεια. Ἡ χριστιανικὴ οἰκογένεια ποὺ τὴν ἔχει εὐλογήσει ὁ Θεός. Στὶς γιορτές, ὅταν γιορτάζει τὸ σπίτι μὲ τὴν ἀγάπη τοῦ πατέρα καὶ τῆς μάνας, τότε νοιώθει ἀκόμη καὶ τὸ μικρὸ παιδὶ πόσο πολύτιμο πρᾶγμα εἶναι ἡ οἰκογένεια. Τότε νοιώθει καλύτερα τί σημαίνει τὸ «τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴ μητέρα σου» ποὺ εἶναι μιὰ ἀπὸ τὶς δέκα ἐντολές. Γιατὶ τὸ κάθε σπίτι — ἡ κάθε οἰκογένεια — εἶναι σὰν νὰ ἑτοιμάζεται ἀκτινοβολώντας ὁλόκληρο ἀπὸ τὴν ἀγάπη γονιῶν καὶ παιδιῶν, νὰ καλοσωρίση καὶ νὰ καλοδεχτῆ τὸν Κύριο. Γιατὶ ἂν ξανακατέβαινε ὁ Κύριος στὴ γῆ, ποῦ ἀλλοῦ θὰ πήγαινε λὲς Θάνο μου; Στὴν πόρτα ἑνὸς τέτοιου σπιτιοῦ ποὺ τὸ θερμαίνει ὅπως εἴπαμε ἡ ἀγάπη, καὶ ποὺ δὲν ξεχνάει καὶ τοὺς ἄλλους, τοὺς πιὸ φτωχούς, τοὺς πιὸ δυστυχισμένους, ποὺ τὸ σπίτι τους ἔχει γκρεμιστῆ, ποὺ τὴν οἰκογένειά τους τὴν ὀρφάνεψε ὁ πόλεμος. Σὰν πεσμένα πουλιὰ ἀπὸ τὴ φωληά, εἶναι οἱ τέτοιοι ἄνθρωποι, τὰ τέτοια προπαντὸς παιδιά. Καὶ δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχη σπίτι χριστιανικό, ἑλληνικὸ τοῦτες τὶς μέρες, ποὺ νὰ μὴν ἀνοίξη διάπλατα τὴ θύρα του, γιὰ νὰ δεχτῆ τὰ ὀρφανὰ καὶ τὸν ἔρημο. Κάνοντας αὐτὸ τὸ ψυχικό, αὐτὸ τὸ «μυστήριο», εἶναι σὰ νὰ καλοσωρίζη τὸν ἴδιο τὸν Χριστό. Γιατὶ μήπως δὲν τὸ εἶπε ὁ Χριστός; «Ὅτι καλὸ κάνεις, σὲ μένα τὸ κάνεις», εἶπε.

Καὶ στὸν κόσμο τοῦ Θεοῦ τὸν ὄμορφο, τοῦτες τὶς γιορτάσιμες μέρες ποὺ εἶναι γεμᾶτες θάματα καὶ μάγια, κανένας, μὰ ἀπολύτως κανένας Θάνο μου δὲν ξέρει ἂν τὴ στιγμὴ ποὺ ἀνοίγει τὴν θύρα του σ' ἕναν δυστυχισμένο, δὲν διαβαίνει τὸ κατώφλι του ὁ ἴδιος ὁ Χριστός...

ΜΑΡΙΝΑ Κ.

ρ.
Η βαθμολογία τοῦ πρωταθλήμα-
εἶχε ὡς ἑξῆς: «Α.Ε.Κ.»: Ἀγῶ-
4. Τέρματα 4 — 2. Βαθμ. 9.
ανιώνιος»: Ἀγῶνες 4. Τέρματα
—1. Βαθμ. 8. «Ὀλυμπιακός»:
γῶνες 4. Τέρματα 1 — 4. Βαθμ.
—7.
ΣΤΟΝ ΠΥΡΓΟ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ:
ρις στὸ φίλαθλο πνεῦμα τῶν δι-
ήσεων ἱδρύθηκε στὴ Σχολὴ τοῦ
ργου Βασιλίσσης μιὰ ἰσχυρὴ πο-
σφαιρικὴ ἐνδεκάδα. Στοὺς δύο πρώ-
ς ἀγῶνες της ἡ ὁμάδα κέρδισε
«Σχολεῖο Οἰκοδομῶν Ἀμαρουσίου»
1 — 0, καὶ τὴν ὁμάδα τοῦ Κα-
τεροῦ 3 — 0. Οἱ παῖκτες τῆς ὁ-
δας εἶναι οἱ ἑξῆς: Ἀνδρεάδης,
χϊδατζῆς, Λεονταρῆς, Τσαρουλί-
, Παμπακίδης, Τσότσιος, Τουμ-
ῆς, Μάρκου, Καστρίτης, Κοκκο-
, Μαρῖνος.
Θ. ΠΥΡΓΙΩΤΗΣ
ΣΤΟ ΧΑΛΑΝΔΡΙ: Στὸ γήπεδο
Α. Ε. «Κεραυνοῦ» σὲ ἀγῶνα μπά-

σκετ ἡ «Χάρλεμ» ἐπεβλήθη τῆς «Τόλμης» μὲ 27 — 20.

Οἱ νικητές: Βασιλᾶκος (8), Διονυσιώτης (12), Δρυμούσης (4), Μπουτζάλης καὶ Τακτικὸς (3).

ΧΑΛΑΝΔΡΙΩΤΗΣ

ΣΤΗΝ ΚΟΖΑΝΗ: Ἡ «Δόξα» Σταυροδρομίου Κοζάνης ἔπειτα ἀπὸ ἕνα ἐνδιαφέροντα ἀγῶνα κέρδισε μὲ 3 — 0 τὴν «Ἁγίασμα».

Οἱ νικητές: Σισμανίδης, Ραπτόπουλος, Κυριλίδης, Σιβίλογλου, Πουρσανίδης, Μάμολης, Κυριλίδης ΙΙ, Ραπτόπουλος ΙΙ, Ξενιτιάδης, Κυργιατζίδης, Σκουτζόγλου.

Ι. ΡΑΠΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: Ἡ ΣΤ' τάξη τοῦ Α' Δημοτικοῦ Προτύπου Σχολείου νίκησε τὴν Ε' τάξη μὲ 3 — 2. Ἡ ΣΤ' τάξη: Κεφαλᾶς, Μητακίδης, Μπούρδας, Ματσούκης, Βαλκούμας, Ἀντωνιάδης, Ἀδαμόπουλος, Ἀντωνίου.

Π. ΚΕΦΑΛΑΣ

ΣΤΟΝ ΚΕΔΡΟ: Στὸ νέο γυμναστήριο τοῦ Κέδρου ὁ «Ἀτρόμητος» κέρδισε τὴν «Α.Ε.Κ.» μὲ 2 — 0. Καλλίτεροι τῆς ὁμάδας ἦσαν οἱ Γερμανός, Χριστοηλίας, Μαρσέλος καὶ Καρακασίδης.

ΣΤΗ ΜΕΣΗΝΗ: Ἡ ποδοσφαιρικὴ ἐνδεκάδα τοῦ «Συνοικισμοῦ» νίκησε μὲ 3 — 1 τὴν «Πανηγυρίστρα». Ἡ νικήτρια: Ἀναστασόπουλος, Σπυρίδων, Ἀράπογλου, Πουλατσίδης, Χαλμίσης, Σημεξίδης, Καρβέλας, Λυμπερόπουλος, Πιπῖνος. Ζωντανός, Ξύαρχος.

Α. ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Γ. Τόσκαν, Ἰωάννινα: Πῆρα τὴν ἀνταπόκρισή σου γιὰ τὸν ἀγῶνα Μικτῆς - «Ὀλυμπιακοῦ» Ἰωαννίνων. Δυστυχῶς δὲν τὴν δημοσιεύω γιατὶ ἀναφέρεται σὲ ἀγῶνα ἐπισήμων ὁμάδων. Γράψε μου κάτι γιὰ τὶς ἀνεπίσημες μικρὲς ὁμάδες, γιὰ τὸ Γυμνάσιο κλπ. καὶ εὐχαρίστως θὰ τὸ δημοσιεύσω.

Γ. Μπέλλον, Πύργον - Ἠλείας: Διάβασε αὐτὰ ποὺ γράφω παραπάνω.

Ε. Χερούλη - Δ. Κοραῆ, Ἐνταῦθα: Γιὰ τὸ Μακεδονικὸ ποδόσφαιρο ἔχω ἕτοιμο ρεπορτάζ, ποὺ θὰ δημοσιευθῆ σὲ προσεχὲς τεῦχος.

Ι. Σπανέλλη, Μυτιλήνη: Εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλά σου λόγια. Σοῦ δίνω εὐχαρίστως τὴν ἀνταπόκριση τοῦ Πλωμαριοῦ. Γράφε μου συχνά.

Ζ. Μαντέ, Λέσβον: Πολὺ μὲ εὐχαρίστησε τὸ γράμμα σου γιατὶ κατάλαβα πὼς εἶσαι ἕνας πραγματικὰ ἁγνὸς φίλαθλος. Περιμένω καινούργια ἀνταπόκρισή σου.

Μ. Νᾶκον, Σχολὴ Ἁγίου Ἀνδρέα: Γράψε μου πάλι τί θέλεις νὰ μάθης ἀπὸ ἀθλητικὰ καὶ θὰ σὲ ἱκανοποιήσω ἀμέσως. Τὸ γράμμα σου δὲν τὸ ἔχω λάβει.

Τὰ παιδιὰ γράφουν

ΝΥΧΤΙΑΤΙΚΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ

Ἀργὰ ἡ μάγισσα τὰ μαῦρα πέπλα ἁπλώνει.
Μύρια ψηλὰ στὸν οὐρανὸ ἀνάψανε λυχνάρια.
Παραπονιάρικη ἀντηχεῖ γύρω ἡ φωνὴ τοῦ (γκιώνη.
Γλυκοκοιμοῦνται τὰ πουλιὰ στῶν δέντρων τὰ (κλωνάρια.

Ἡ φύση μέσ' στὸ πέπλο της γλυκὰ εἶναι κοι- (μισμένη.
Τ' ἁπαλοχάδι τῆς δροσιᾶς γλυκὰ τὴ νανου- (ρίζει.
Μέσ' ἀπὸ τὰ χαλάσματα μιὰ νυχτερίδα βγαίνει
καὶ μέσ' στὴ τόση σιγαλιὰ τρελλὸ παιχνίδι (ἀρχίζει.

ΚΟΚΚΙΝΟΣ ΒΡΑΧΟΣ
(Γιάννης Γουσέτης)

ΠΙΝΔΟΣ

Ὢ! Πίνδος μὲ τὶς κορυφὲς
ποὺ ἄγρια φαντάζουν
καὶ στὶς ἀπόκριμνες πλαγιὲς
οἱ ἀετοὶ φωλιάζουν.

Ὢ! Πίνδος χιονοσκέπαστη
καὶ ἠλιολουσμένη
σὲ ὅλα τ' ἄλλα τὰ βουνὰ
ἐσύ σε ξακουσμένη.

Ὅταν θὰ ἔρθουν οἱ ἐχθροὶ
τὴν γῆ σου νὰ πατήσουν
τῶν Ἡρώων σου οἱ ψυχὲς
μὲ θάρρος θὰ ὁρμήσουν.

Καὶ θὰ τοὺς διώξουν μακριὰ
θὰ τοὺς κατατσακίσουν
καὶ σὲ τὸ ξακουστὸ βουνὸ
ποτὲ δὲν θὰ πατήσουν.

Στὴν χιονισμένη σου κορφὴ
στὴν πιὸ ψηλή σου κόχη
καὶ στὰ φαράγγια τ' ἄγρια
ἀντιλαλεῖ τὸ ΟΧΙ.

ΚΟΣΜΑΣ ΚΑΠΠΗΣ
(Μαθητὴς Σχολείου Πύργου Βασιλίσσης)

Η ΕΛΛΑΔΑ ΕΙΝΑΙ ΙΔΙΑ

«Δὲν εἶσαι κάστρο γιὰ νὰ πατηθῇς
εἶσαι τὸ φῶς Ἑλλάδα ποὺ δὲν σβύνει».

Καταστροφὲς ἐρείπια βωμοὶ θεμελιωμένη μὲ αἷμα ἡρώων. Μὰ πάνω ἀπ' ὅλα ἕνα στεφάνι ἀμάραντο θὰ σὲ στολίζη γιὰ πάντα Ἑλλάδα. Αὐτὸ εἶναι τὸ γνώρισμά σου. Δὲν ἔχεις νὰ δείξης πλούτη μὰ ἔχεις τὸ ἀθάνατο ἑλληνικὸ πνεῦμα νὰ φωτίζης ὅλο τὸν κόσμο, τὴν ἀνδρεία τῶν παιδιῶν σου ποὺ θὰ στέκουν σὰν λαμπρὸ παράδειγμα σ' ὅλους τοὺς λαοὺς ποὺ θέλουν νὰ ζοῦν καὶ νὰ πεθαίνουν ἐλεύθεροι.

Ὁ Παρθενώνας θὰ εἶναι γιὰ πάντα τὸ προσκύνημα ὅλου τοῦ κόσμου.

Οἱ κορυφὲς τῆς Πίνδου καὶ ὁ Γράμμος ὀρθώνουν περήφανα τὸ ἀνάστημά τους μπρὸς στὰ πανύψηλα ἀλλὰ βουβὰ Ἰμαλάϊα καὶ τὶς Ἄλπεις.

Ἔχεις ἀθάνατη ψυχὴ ἔχεις πνεῦμα αἰώνιο εἶσαι τὸ φῶς τοῦ πολιτισμοῦ ἡ ψυχὴ τοῦ κόσμου. Θὰ μένης πάντα ἀθάνατη καὶ ἡ γαλανόλευκη θὰ εἶναι ἁπλωμένη στὰ αἱματοβαμμένα καὶ πανώρια βουνά σου.

Κάθε γωνιά σου εἶναι κι' ἕνας βωμὸς ποὺ ἔστησαν τὰ παιδιά σου πεθαίνοντας μὲ μιὰ ἰδέα. Τὴν ἰδέα τῆς Λευτεριᾶς. Γι' αὐτὸ καὶ σὺ δὲν εἶσαι παρὰ μιὰ ἰδέα.

ΦΩΤΕΙΝΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
(Παιδόπολη Λαρίσσης «ΑΠΟΣΤ. ΠΑΥΛΟΣ)

ΚΙ' ΑΝ...

Κι' ἂν μέσ' τῆς νύχτας τὴ σιγὴ
φυσήξ' ἀγριοβόρρι
κι' ἀστράψ' ὁ μαῦρος οὐρανὸς
κι' ἀκοῦς φωνὲς νὰ σὲ καλοῦν
σὲ μαγικὰ παλάτια,
στάσου, ψυχή, ἀγέροχα
μ' ὀλάνοιχτα τὰ μάτια.

ΧΡ. ΓΕΩΡΓΟΥΔΗΣ

ΦΩΤΕΙΝΑ ΣΗΜΕΙΑ

Σκοπὸς δὲν εἶναι τῆς ζωῆς
τὸ γέλιο ἢ τὸ κλᾶμα
οὔτε νὰ πᾶμε στὸ Χριστὸ
μονάχα ἕνα τάμα.

Πρέπει, καθένας μὲ χαρὰ
ν' ἀκολουθῇ τὸ δρόμο
κεῖνον ποὺ βάδισ' ὁ Χριστὸς
μὲ τὸν σταυρὸ στὸν ὦμο.

Καὶ πρέπει κεῖ στὸ διάβα μας,
νὰ μένη κάποιο ἴχνος
ποὺ κι' ἂν πετάξη ἡ ψυχή,
αὐτὸ νὰ μένη λύχνος.

ΦΑΒΙΟΛΑ (Αἴγιον)

ΠΙΝΔΟΣ

Πάνω στὶς ἄγριες κορφὲς
τῆς Πίνδου πολεμάει
ὁ Ἕλληνας πολεμιστὴς
καὶ τοὺς ἐχθροὺς χτυπάει.

Ἐδῶ ἐπάνω ἔδιωξαν
τοὺς Ἰταλοὺς μιὰ μέρα
φωνάζοντας σὰν χούγιασμα
μὲ δύναμη «ἀέρα».

Εἶσθε κορφὲς πανένδοξες
μὲ χίλια μύρια κάλλη,
ποὺ οἱ φαντάροι κάνουνε
τῆς λευτεριᾶς τὴν πάλη.

ΚΩΝ. ΔΕΣΠΟΤΟΠΟΥΛΟΣ
(Μαθητὴς Γυμν. Πύλου, Τάξ. ΣΤ΄)

ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ

Πέφτουν τὰ φύλλα
κιτρινισμένα
μ' ἀνατριχίλα
καὶ μαραμένα.

Ὅλα πενθοῦνε
μαῦρα ντυμένα,
οἶκτο ζητοῦνε,
ζοῦνε θλιμμένα.

Ἡ νύχτα μαύρη
βαθειὰ στενάζει
κανεὶς δὲν θἄβρη
κάτι νὰ κράζη.

Σιγὴ τὴν ζώνει
ὅλη τὴν πλάση
καὶ τὸ τριζόνι
θρηνεῖ στὰ δάση.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΤΣΑΚΑΣ
(Μαθητὴς Ζ΄ τάξ' Γυμνασίου Ἰωαννίνων)

ΤΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ!

Σουρουπώνει... Ἔξω τὸ βαρὺ πιάνο τῆς βροχῆς παίζει θλιβεροὺς πονεμένους σκοπούς! Ἡ κυρα-Κώσταινα σηκώνεται μὲ πολὺ κόπο ἀπὸ τὴ κώχη τοῦ τζακιοῦ. Μὲ ἀργὰ βήματα, γιατὶ τὰ γερατειὰ τὴν τυραννοῦν, διευθύνεται στὸ φτωχικὰ στολισμένο εἰκονοστάσι. Πλησιάζει... Καὶ μὲ τρεμάμενα χέρια ἀνάβει τὸ καντῆλι. Στὴν ἀρχὴ τσιτσιρίζουν μερικὲς ἀνόρεχτες σπίθες κι' ὕστερα ἀνάβει ὁλόφωτο φωτίζοντας τὸ Θεῖο πρόσωπο τῆς Παναγιᾶς, τὸ μωροῦλι της, καὶ τὸ σύθαμπο τοῦ φτωχικοῦ της δωματίου. Σταυροκοπιέται εὐλαβικὰ μὲ πίστη. Κάνει τρεῖς μετάνοιες καὶ ξανὰ σταυροκοπιέται! Ἡ ρυτιδωμένη γέρικη μορφή της παίρνει ἀγγελική, ἄσπιλη ὀμορφιά, τὰ χείλη της κινοῦνται καὶ θερμὰ λόγια προσευχῆς ἀνεβαίνουν στὰ χείλη της...

Ὕστερα ξαναγυρίζει στὴ συνηθισμένη ζεστὴ κώχη. Τὸ τζάκι φεγγοβολᾶ. Καθὼς προσπαθεῖ νὰ κάτση ἕνα «ὤχ!» τῆς ξεφεύγει. Εἶναι ἀπὸ τοὺς ρευματισμούς... «Ἄχ! γερατειὰ καταραμένα», σιγοψιθυρίζει. Ρίχνει κι' ἄλλα ξύλα στὸ τζάκι. Οἱ φλόγες παιγνιδιάρες πᾶνε νὰ τυλίξουν τὸ τζάκι. Ὅμως κουρασμένες ξαναπέφτουν. Δίνουν ὅμως μιὰ χρυσὴ χιονάδα στὸ ὁλόλευκο γατάκι, ποὺ ρουθουνίζει μακάρια κεῖ δίπλα. Ἡ κυρα-Κώσταινα συλλογιέται...κι' ἕνα δάκρυ ἀναχαράζει στὰ βλέφαρά της. Θυμᾶται τὰ περασμένα... Τὸ γιόκα της, ποὺ κρέμασαν ἕνα τέτοιο σούρουπο οἱ Γερμανοί...Σιγοκλαίει... Ἡ καρδιά της ραγίζεται... Ἀναφυλλητὰ τῆς ξεφεύγουν, ποὺ τὸ ἴσιο τους κρατᾶ τὸ ρουθούνισμα τοῦ γατιοῦ!...

Ἔξω ἀπὸ τὸ θολὸ τζάμι ἡ βροχὴ παίζει τὸ ντέφι της. Γιὰ μιὰ στιγμὴ φαίνεται στὴν κυρα-Κώσταινα πὼς τὸ εἰκόνισμα κουνιέται!... Νά τώρα ἡ Παναγιὰ μὲ τὸ μωρό της χαμογελοῦν... Γλυκὰ γελᾶ κι' αὐτή· καὶ ἁπαλὰ ἁπαλὰ τῆς κλείνει τὰ βλέφαρα ἕνας γλυκὸς ὕπνος, ἐνῶ ἡ νύχτα προχωρεῖ. Ἴσως νἆναι ὁ στερνός της αἰώνιος ὕπνος...

ΝΙΚΟΣ ΜΠΑΛΑΝΟΣ (Νικ. Κρίνης)

ΣΤΟΥΣ ΗΡΩ·Ι·ΚΟΥΣ ΝΕΚΡΟΥΣ ΜΑΣ

Ὢ ὑπερήφανοι ἀδελφοὶ
λεβέντες τιμημένοι
ποὺ κάματε τὴ χώρα μας
τρανὴ καὶ δοξασμένη.

Ὢ σεῖς ποὺ πολεμήσατε
παντοῦ καὶ μὲ θυσία
ἀπὸ τὸ Βίτσι ὡς τὸ Μωριᾶ
μὰ καὶ στὴν Ἀλβανία.

Ὁ θάνατός σας ὁ ἔνδοξος
μᾶς βύθισε σὲ λύπη,
μὰ εἴμαστε περήφανοι
κερδίζοντας τὴ νίκη.

Πληρώθηκε τὸ αἷμα σας
ἡ κάθε σας θυσία
ἀθάνατη ἡ μνήμη σας
ἂς εἶναι αἰωνία.

ΚΩΝ)ΝΟΣ ΚΟΥΤΟΣ
(Α΄ Γυμνάσιο Χαλκίδος)

ΝΥΧΤΑ

Νύχτα! Ἐρημιὰ ἁπλωνόταν τριγύρω καὶ πότε-πότε ἀκουγόταν ἡ φωνὴ κανενὸς γκρινιάρικου σκυλιοῦ. Ἡ τρίτη ὥρα μετὰ τὰ μεσάνυχτα πλησίαζε.

Τὸ σκοτάδι ἁπλωνόταν σ' ὅλη τὴ φύση καὶ τ' ἀστέρια τὸ κάρφωναν μὲ ὁλόχρυσα καρφιά, ἐπάνω στὸν καταγάλανο οὐρανό...

Ἡ σελήνη σκορποῦσε μαργαριτάρια τριγύρω καὶ νόμιζε κανεὶς πὼς κεντοῦσε τὴ φύση μὲ μετάξι...

....

Λίγη ὥρα ὅμως κράτησε αὐτὴ ἡ ἠσυχία.

Κουκουρίκουουουου!... ἀκούστηκε ἡ φωνὴ ἑνὸς κόκορα. Τὸ ἀλάνθαστο ρολόϊ τῶν χωρικῶν κάτι κατάλαβε καὶ ἄρχισε νὰ φωνάζη δυνατά. Τότε τοῦ τραγούδησα ἕνα τραγουδάκι:

Πετεινὸς μέσ' στὴν αὐλή, κουκουρίκου λαλεῖ
Ἔχει μιὰ οὐρὰ ψηλὴ φουντωτὴ καὶ γυριστή.
Ἔχει ἕνα λοφεῖο πρώτης καὶ σπιρούνια σὰν (ἱππότης!
Τὴν αὐγούλα ποὺ λαλεῖ σείει φτερὰ καὶ κεφαλὴ
Κουκουρίκουου! Γειτόνοι σηκωθεῖτε, ξημερώνει!

....

Οἱ κότες ἄρχισαν νὰ κακαρίζουν σὰν νὰ κατάλαβαν κι' αὐτὲς ὅτι κάτι γίνεται μέσα στὴν φύση.

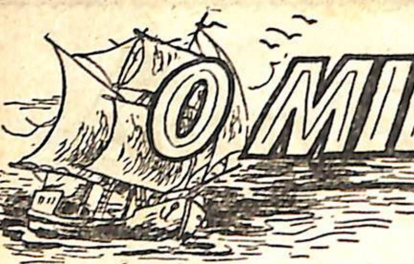
Οἱ σκύλοι ὅλοι ἄρχισαν νὰ γαβγίζουν δυνατὰ χωρὶς νὰ κουράζουνται οὔτε καὶ στιγμὴ νὰ σταματοῦν.

Τί γινόταν λοιπὸν μέσα στὴν ἐρημιὰ αὐτὴ τῆς νύχτας; Δὲν ἄργησα ὅμως νὰ μάθω γιατὶ σὲ λίγο φάνηκε ὁ Αὐγερινός. Κατάλαβα τότε πὼς ἡ μεγάλη νύχτα φιλονικοῦσε μὲ τὴ μικρὴ ἡμέρα... Ἡ φιλονικία αὐτὴ γινόταν γιὰ τὴν ἀντικατάσταση τοῦ θρόνου τῆς φύσεως.

Ἡ ἡμέρα μὲ σύντροφο τὸν ἥλιο νίκησε τὴ νύχτα καὶ πῆρε τὴ θέση της. Ὁ ἥλιος μὲ τὶς ὁλόχρυσές του ἀχτῖνες τὴ στόλιζε μὲ τὰ μαργαριτάρια του καὶ χαιρόταν νὰ βλέπη τὴ βασίλισσα τοῦ Παραδείσου νὰ κάθεται ἐπάνω σὲ χρυσοστόλιστο θρόνο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΡ. ΠΑΤΟΥΣΑΚΗΣ
(Τάξ. Στ΄ Δημ. Σχολ. Ἁρμολίων Καλαμωτῆς)

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΠΛΟΙΑΡΧΟΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

— Κανεὶς νὰ μὴ μ' ἀκολουθήση... Ἀκούσατε; Θὰ πάω μόνος!

Ἡ μικρὴ συντροφιὰ στάθηκε, κι' ὁ Ντὶκ Σὰντ προχώρησε μόνος.

— Τί εἶναι Τόμ; ρώτησε ἡ κυρία Οὐέλντον ποὺ δὲν εἶχε δῆ.

— Ἀκριβῶς μπροστά μας, εἶναι κάτι σκηνὲς κυρία Οὐέλντον, ἀποκρίθηκε ὁ μαῦρος, ἢ σπίτια ἰθαγενῶν. Ὁ καπετάνιος μας θέλησε νὰ πάη μόνος του νὰ δῆ, πρὶν νὰ μᾶς ὁδηγήση ἐκεῖ.

Σὲ λίγα λεπτά, ὁ Ντὶκ ἐγύρισε.

— Ἐλᾶτε! Μποροῦμε νὰ πᾶμε ἐλεύθερα! φώναξε χαρούμενα.

— Ἡ κατασκήνωση εἶναι ἔρημη; ρώτησε ὁ Βενέδικτος.

— Δὲν εἶναι κατασκήνωση. Οὔτε χωριὸ ἰθαγενῶν. Εἶναι ἁπλούστατα μερμηγκοφωλιές!

— Κατοικίες τερμιτῶν! τὸν διόρθωσε ὁ Βενέδικτος.

— Ναί. Καὶ σ' αὐτὲς θὰ βροῦμε καταφύγιο ὅσο κρατάει ἡ βροχή.

— Μὰ οἱ τερμῖτες, τὰ μεγάλα μερμήγκια, δὲν εἶναι ἔντομα ἀκίνδυνα! φώναξε ὁ ξάδερφος Βενέδικτος. Εἶναι μαχητικά. Θὰ μᾶς καταβροχθίσουν!

— Ὄχι κύριε Βενέδικτε, θὰ τὰ διώξωμε, καὶ θὰ τοὺς πάρωμε τὰ σπίτια τους.

— Δὲν εἶναι σπίτια. Εἶναι σωστὰ κάστρα. Αὐτὰ τὰ ἔντομα, εἶναι μεγαλοφυεῖς ἀρχιτέκτονες. Ποιὸ ἄλλο ἔντομο θὰ μποροῦσε νὰ κτίση σπίτι πέντε μέτρα ὕψος;

— Αὐτὰ τὰ λέμε κι' ἐκεῖ! φώναξε ὁ Ντὶκ ποὺ ἀνυπομονοῦσε νὰ φτάσουν, γιατὶ εἶχε ἀρχίσει ἡ βροχή.

— Μιὰ στιγμή, ἔκανε ὁ Βενέδικτος. Τὰ αὐτοῦ τοῦ εἴδους οἱ τερμῖτες, δὲν ὑπάρχουν παρὰ μονάχα στὴν Ἀφρική...

— Δρόμο! θὰ μουσκέψωμε! φώναξε ὁ Ντὶκ γιὰ νὰ σκεπάση τὴν τελευταία φράση τοῦ Βενέδικτου.

Ὅταν ἔφτασαν στὶς τερμιτοφωλιές, ἔβρεχε ραγδαῖα. Σταμάτησαν μπροστὰ στὴν πρώτη ποὺ συνάντησαν.

Στὴ βάση, ἦταν μιὰ μικρή, στενὴ τρύπα, ποὺ ὁ Ἡρακλῆς μὲ τὸ μαχαῖρι του τὴν ἄνοιξε σὲ τρόπο ποὺ νὰ μπορέση νὰ περάση ἄνθρωπος.

Πρὸς μεγάλη ἔκπληξη τοῦ ξάδερφου Βενέδικτου, κανένας τερμίτης δὲν φανερώθηκε. Φαινόταν πὼς ἡ τερμιτοφωλιὰ ἦταν ἔρημη. Ἀφοῦ μεγάλωσαν ἀρκετὰ τὴν εἴσοδο, ὁ Ντὶκ κι' ἡ συντροφιά του, γλύστρησαν στὸ ἐσωτερικό.

Τελευταῖος μπῆκε ὁ Ἡρακλῆς.

Ἔξω ἡ βροχὴ ἔπεφτε λὲς κι' εἶχαν ἀνοίξει οἱ κρουνοὶ τοῦ οὐρανοῦ. Ἂν δὲν πρόφταιναν νὰ χωθοῦν σὲ κεῖνο τὸ καταφύγιο, θὰ τὴν εἶχαν πραγματικὰ πολὺ ἄσχημα.

Μέσα στὴν τερμιτοφωλιὰ ὅμως, βρισκόνταν σὲ ἀσφάλεια. Ἦταν καλύτερα, πιὸ βολικά, πιὸ ἄνετα παρὰ ἂν βρισκόνταν σὲ σκηνὴ ἢ σὲ καλύβα ἰθαγενῶν.

— Καὶ νὰ συλλογίζεται κανεὶς πὼς αὐτοὶ οἱ κῶνοι, εἶπε ὁ ξάδερφος Βενέδικτος εἶναι χτιστὴ ἀπὸ τόσο μικροσκοπικὰ ζῶα! Εἶναι πιὸ θαυμαστοὶ ἀπὸ τὶς πυραμίδες τῆς Αἰγύπτου. Εἶναι, σὰν νὰ κατάφερναν οἱ ἄνθρωποι νὰ χτίσουν ἕνα ἀπὸ τὰ ψηλότερα βουνὰ τοῦ κόσμου.

ΜΕΡΜΗΓΚΟΛΟΓΙΑ ΜΕΣΑ ΣΕ ΜΕΡΜΗΓΚΟΦΩΛΙΑ

Ἡ θύελλα ἔξω, χαλοῦσε κόσμο.

Τὸ νερὸ χτυποῦσε μὲ τόση μανία τὸ καταφύγιό τους, ποὺ θάλεγε κανεὶς πὼς τοὺς πετροβολοῦσαν μὲ λιθάρια.

Εἶχε κανεὶς τὴν ἐντύπωση — εἶπε ἡ κυρία Οὐέλντον — πὼς ἄδειαζε μιὰ ὁλόκληρη θάλασσα στὰ κεφάλια τους — ἕνας μεγάλος καταράχτης.

Εὐτυχῶς, καθὼς εἴπαμε, ἡ μερμηγκοφωλιὰ κρατοῦσε τὸ νερό. Θὰ μποροῦσε νὰ περάση ὁλόκληρος χείμαρος ἀπὸ πάνω της, χωρὶς οἱ τοῖχοι νὰ λυγίσουν.

Μόλις ὁ Ντὶκ κι' ἡ συντροφιά του μπῆκαν μέσα σ' ἐκεῖνον τὸν κῶνο, τὸ πρῶτο ποὺ ἔκαναν, ἦταν ν' ἀνάψουν ἕνα φανάρι.

Πράγματι, ἡ τερμιτοφωλιά, ἦταν ἐντελῶς ἀδειανή.

Καὶ τί παράξενα χτισμένα ποὺ ἦταν!

Τὸ ἐσωτερικὸ χωριζόταν σὲ τρία πατώματα — ὄχι ὅμως μὲ ταβάνια, ἀλλὰ σκαμμένα κυκλικὰ στοὺς τοίχους — σὰν φαρδιὲς κοκέτες βαποριοῦ! Στὴ βάση του, ὁ κῶνος ἦταν φαρδὺς κάπου τρία μέτρα ἐπὶ τέσσερα, καὶ δὲν θὰ τοὺς χωροῦσε ἄνετα ὅλους. Ἀλλὰ μὲ τὶς κοκέτες στοὺς τοίχους — ποὺ ἦταν ἐντελῶς ἄδειες — μποροῦσαν νὰ χωρέσουν τόσοι κι' ἄλλοι τόσοι! Καὶ ἦταν πολὺ εὔκολο νὰ φτάση κανεὶς καὶ στὸ πιὸ ψηλὸ μέρος!

Ἀμέσως ἄλλωστε ἡ κυρία Οὐέλντον, ὁ μικρὸς Τζὼν καὶ ἡ Νάν, ἐγκαταστάθηκαν στὸ πιὸ ψηλὸ μέρος.

—Ἐλᾶτε, μποροῦμε νὰ πᾶμε...

Εἶναι ἀλήθεια ν' ἀπορῆ κανεὶς καὶ νὰ θαυμάζη, γιὰ τὴν παράξενη καὶ τὴν καταπληκτικὴ ἀρχιτεκτονικὴ αὐτῶν τῶν... μερμηγκοκτιρίων.

Τέτοια ὑπάρχουν πάρα πολλὰ στὸ ἐσωτερικὸ τῆς Ἀφρικῆς. Ἕνας Ὁλλανδὸς ἐξερευνητής, ὁ Σμέθμαν, βρῆκε καταφύγιο σὲ μιὰ τέτοια μερμηγκοφωλιὰ μιὰ φορὰ ποὺ τὸν κυνηγοῦσαν οἱ ἰθαγενεῖς. Ὁ Λίβινγκστον, εἶχε παρατηρήσει πολλὲς φορὲς τέτοιους συνοικισμοὺς μερμηγκιῶν, ποὺ ἦταν χτισμένοι μὲ κόκκινο πηλό, καὶ ποὺ τὸ κάθε κτίριο ἔφτανε τὰ 7 μέτρα. Ὁ Καμερούν, ἐπίσης εἶδε τέτοιες μερμηγκοφωλιὲς στὴν περιοχὴ τῆς Νιανγκβέ. Κι' ὄχι πιὰ ὕψους 7 μέτρων, ἀλλὰ δεκαπέντε καὶ πάνω!

— Φίλοι μου, εἶπε ὁ Ντὶκ Σὰντ ὅταν βολεύτηκαν στὸ ἐσωτερικό, τὰ νερὰ ἄρχισαν νὰ πλημμυρίζουν τὸ ἔδαφος. Πρέπει νὰ φράξωμε τὴν τρύπα ἀπ' ὅπου μπήκαμε, ἀλλὰ καὶ συγχρόνως ν' ἀνοίξωμε ἄλλη τρύπα, πιὸ ψηλά, γιὰ νὰ μὴ μᾶς λείψη ὁ ἀέρας καὶ σκάσωμε!

— Μιὰ νύχτα περνάει εὔκολα, κύριε Ντίκ! παρατήρησε ὁ Τόμ.

— Μόνο ποὺ πρέπει νὰ τὴν χρησιμοποιήσωμε γιὰ νὰ ξεκουραστοῦμε καλά, γιατὶ κανείς μας δὲν μπορεῖ νὰ ξέρη τί μᾶς περιμένει αὔριο!

— Εἶναι ἡ πρώτη φορὰ μέσα σὲ δέκα μέρες, ποὺ δὲν κοιμόμαστε στὸ ὕπαιθρο! ἀκούστηκε ἀπὸ ψηλὰ ἡ φωνὴ τῆς κυρίας Οὐέλτον.

— Δέκα μέρες! ἐπανέλαβε ὁ Τόμ.

— Λέω, εἶπε ὁ μικρὸς πλοίαρχος, μιὰ καὶ βρήκαμε αὐτὸ τὸ καταφύγιο, τὸ φρόνιμο εἶναι νὰ μὴν τὸ ἐγκαταλείψωμε. Αὔριο, ἂν σταματήση ἡ βροχή, θὰ φύγω μόνος μου γιὰ ἀναγνώριση. Ν' ἀνακαλύψω δηλαδὴ τὸ ποτάμι ποὺ γυρεύομε. Ἐσεῖς οἱ ἄλλοι στὸ μεταξύ, θὰ μείνετε κρυμμένοι ἐδῶ μέσα! Γιὰ τὴν ὥρα, αὐτὴ ἡ μερμηγκοφωλιὰ μᾶς φυλάει θαυμάσια ἀπὸ τὴ μπόρα. Πρέπει νὰ φροντίσμμε μονάχα νὰ τὴν κάνωμε πιὸ ἄνετη!

Ὁ Ἡρακλῆς σύμφωνα μὲ τὶς ὁδηγίες τοῦ Ντίκ, γκρέμισε μερικὲς ἀπὸ τὶς φωλιὲς τοῦ ἐσωτερικοῦ. Μ' ἐκεῖνον τὸν πηλό, ἔφραξαν τὴν τρύπα τῆς εἰσόδου, κι' ἔστρωσαν τὸ δάπεδο. Ἦταν πραγματικὰ μιὰ πολὺ εὐχάριστη σύμπτωση ποὺ οἱ μεγάλοι τερμῖτες εἶχαν ἐγκαταλείψει τὴν φωλιά τους. Μ' αὐτὰ τὰ φοβερὰ ἔντομα, θὰ ἦταν ἀδύνατο νὰ μείνουν ἐκεῖ μέσα.

Ὁ ξάδερφος Βενέδικτος τουλάχιστον ἔτσι ὑποστήριζε. Εἶναι τόσο πολλά, ἔλεγε, τόσο ἄγρια, μὲ τόσο φοβερὲς δαγκάνες ὡπλισμένα, ποὺ εἶναι ἱκανὰ νὰ φᾶνε ἕναν... ἐλέφαντα.

Ὁ ξάδερφος Βενέδικτος ὡστόσο ἤθελε νὰ ἐξακριβώση πότε εἶχαν ἐγκαταλείψει τὶς φωλιές τους οἱ τερμῖτες.

Κατέβηκε, καὶ μὲ τὸ ἠλεκτροφάναρό του ἀναμμένο, ἄρχισε νὰ ψάχνη.

Δὲν ἄργησε νὰ βρῆ τὴν «ἀποθήκη», τὸ μέρος δηλαδὴ ὅπου οἱ τερμῖτες φύλαγαν τὰ τρόφιμά τους.

Ἦταν μιὰ κοιλότητα σκαμμένη στὸν τοῖχο.

Ἐκεῖ, ὁ ξάδερφος Βενέδικτος ἀνακάλυψε μερικὰ κομμάτια γόμμα καὶ στερεοποιημένο χυμὸ ἀπὸ φυτά, ποὺ δὲν εἶχαν προφτάσει νὰ πήξουν ἀρκετά. Κι' ἀπὸ ἐκεῖ ἔβγαλε τὸ συμπέρασμα πὼς οἱ τερμῖτες, δὲν εἶχαν πολὺ καιρὸ ποὺ εἶχαν φύγει.

— Μὰ τί σᾶς ἐνδιαφέρει, κύριε Βενέδικτε; ἔλεγε ὁ Ντὶκ Σάντ. Ἐκεῖνο ποὺ ἔχει σημασία εἶναι πὼς ἔφυγαν. Πότε ἔφυγαν, μᾶς εἶναι ἀδιάφορο.

— Μὲ συγχωρεῖτε! φώναξε ὁ Βενέδικτος. Δὲν μᾶς εἶναι διόλου ἀδιάφορο. Αὐτὰ τὰ ἔντομα εἶναι ἐξαιρετικὰ ἔξυπνα, ἢ μᾶλλον ἔχουν ὡρισμένα ἔνστικτα πολὺ ἀνεπτυγμένα. Ὅπως π. χ. τὸ ἔνστικτο ποὺ τὰ προειδοποιεῖ πὼς κάποιος κίνδυνος, εἶναι κοντά. Δὲν ἔφυγαν χωρὶς λόγο, κι' ἴσως νὰ εἶναι πολὺ ἀναγκαῖο καὶ γιὰ μᾶς νὰ μάθωμε ποιός λόγος τ' ἀνάγκασε νὰ φύγουν. Ἀπ' ὅ,τι καταλαβαίνω, τὰ ἔντομα ἦταν ἀκόμη ἐδῶ σήμερα τὸ πρωΐ. Κι' ὅμως σήμερα τ' ἀπόγευμα ἐξαφανίστηκαν.

— Ποῦ θέλετε νὰ καταλήξετε, κύριε Βενέδικτε;

— Στὸ ὅτι κάποιο μυστικὸ προαίσθημα τὰ εἰδοποίησε πὼς κάποιος σπουδαῖος κίνδυνος τὰ ἀπειλοῦσε. Γιατὶ ὄχι μονάχα ἔφυγαν τὰ ἴδια, ἀλλὰ φρόντισαν νὰ πάρουν μαζί τους ἀκόμα καὶ τ' αὐγά τους καὶ τὶς νύμφες. Καὶ τὸ ξαναλέω: κάποιο σοβαρὸ λόγο εἶχαν νὰ φύγουν!

— Ἴσως νὰ προαισθάνθηκαν ὅτι θὰ ἐρχόμαστε ἐμεῖς! εἶπε ὁ Ἡρακλῆς.

— Ἄ, ἔτσι; ἔκανε ὁ Βενέδικτος ποὺ αὐτὴ ἡ ἀπάντηση τοῦ ἀγαθοῦ μαύρου τὸν πεί-

ραξε πολύ. Καὶ νομίζετε ὅλοι σας πὼς εἴμαστε ἐμεῖς πραγματικὸς κίνδυνος γι' αὐτὰ τὰ γενναῖα, τὰ ὑπέροχα ἔντομα; Ἂν σὲ ἀπαντοῦσαν νεκρὸ στὸ δρόμο τους, σὲ μισὴ ὥρα θὰ ἔμενες γυμνὸς σκελετός!

— Τὸ παραδέχομαι. Ἂν μὲ συναντοῦσαν ὅμως νεκρό. Ἂν μὲ συναντοῦσαν ζωντανό, θὰ ἔλυωνα μερικὲς χιλιάδες ἀπὸ δαῦτα.

— Μερικὲς χιλιάδες. Ὄχι ὅμως καὶ μερικὲς μυριάδες, οὔτε καὶ μερικὰ ἑκατομμύρια. Κι' αὐτὰ τόσα εἶναι. Στὸ τέλος θὰ σ' ἔτρωγαν ζωντανό!

Ὅσο γινόταν αὐτὴ ἡ συζήτηση, ὁ Ντὶκ Σὰντ συλλογιζόταν. Ἤξερε πὼς ὁ σοφὸς Βενέδικτος, ἤξερε τί ἔλεγε. Τὰ ἔντομα εἶχαν προαισθανθῆ ἕναν κίνδυνο. Κι' ἂν ἦταν ἔτσι, ποιός τοῦ ἔλεγε πὼς ὁ ἴδιος κίνδυνος δὲν τοὺς ἀπειλοῦσε κι' αὐτούς; Καὶ τί εἴδους κίνδυνος μπορεῖ νὰ ἦταν;

Ὡστόσο ὅμως δὲν μποροῦσε νὰ γίνη λόγος νὰ φύγουν μὲ τὴ νεροποντή.

Ὁ Ντὶκ Σὰντ εἶπε:

— Καθὼς καταλαβαίνω, κύριε Βενέδικτε, τὰ ἔντομα αὐτὰ ἔφυγαν ἐγκαταλείποντας τὶς προμήθειές τους. Ὅπως ὅμως ἐμεῖς ἔχομε φέρει τὶς δικές μας, λέω πὼς τὸ καλύτερο εἶναι νὰ δειπνήσωμε, νὰ κοιμηθοῦμε, κι' αὔριο ἔχει ὁ Θεός!

Ἔφαγαν πάλι μὲ μεγάλη ὄρεξη ἀπὸ τὶς κονσέρβες τοῦ κρέατος ποὺ εἶχαν μαζί τους, λίγο λαρδὶ καὶ παξιμάδι.

Μόνον ἡ κυρία Οὐέλντον ἔφαγε ἐλάχιστα, κι' αὐτὸ γιατὶ τὴν θερμοπαρακάλεσε ὁ Ντὶκ Σάντ. Ἡ γενναία γυναίκα εἶχε χάσει τὸ θάρρος της, λὲς καὶ κάποιο μυστικὸ προαίσθημα τὴν βασάνιζε κι' αὐτήν.

Ὡστόσο ὁ μικρὸς Τζὰκ ἦταν πολὺ καλύτερα. Δὲν εἶχε πυρετὸ κι' ἔφαγε μὲ ὄρεξη.

Ὁ Ντὶκ Σὰντ δὲν μποροῦσε νὰ καταλάβη ποῦ ὀφείλονταν ἡ κακοκεφιὰ τῆς κυρίας Οὐέλντον.

Ὡστόσο ὁ ξάδερφος Βενέδικτος ἔψαχνε μὲ μανία τὴν φωλιὰ μὲ τὴν ἐλπίδα ν' ἀνακαλύψη κανέναν τερμίτη. Ἔστω κι' ἕναν! Καὶ ψάχνοντας, ἔκανε κι' ἕνα σύντομο μάθημα ἐντομολογίας.

— Ὁ διάσημος ἐξερευνητὴς Λίβινγκστον, ἔλεγε, εἶχε τὴν τύχη νὰ παρακολουθήση ἀπὸ κοντὰ μιὰ μάχη τερμιτῶν. Ἀπὸ τὴν μιὰ μεριὰ ἦταν μαῦροι κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη κόκκινοι τερμῖτες. Νίκησαν οἱ κόκκινοι, ποὺ οἱ ἰθαγενεῖς τοὺς ὀνομάζουν «πραφού». Οἱ ἄλλοι, οἱ «τσουνγκού», τὄβαλαν στὰ πόδια, παίρνοντας μαζί τους τ' αὐγά τους καὶ τὶς νύμφες τους, κι' ἀφήνοντας μιὰ ὀπισθοφυλακὴ νὰ καλύπτη τὴν ὑποχώρησή τους. Καθὼς δὲ γράφει ὁ Λίβινγκστον, εἶναι ἀδύνατο νὰ φαντασθῆ κανεὶς πιὸ λυσσασμένον ἀγῶνα. Μὲ τὶς φοβερὲς δαγκάνες τους, τὰ πραφοὺ κάνουν καὶ τὸν πιὸ γενναῖο ἄνθρωπο νὰ ὑποχωρήση. Τὰ πιὸ μεγάλα ζῶα, λιοντάρια, ἐλέφαντες, τὸ βάζουν στὰ πόδια μπροστά τους. Τίποτε δὲν τὰ σταματάει, οὔτε δέντρα, ποὺ τ' ἀνεβαίνουν ὣς τὶς κορυφές, οὔτε ποτάμια, ποὺ τὰ περνοῦν κάνοντας ἀλυσίδα, οὔτε τίποτε. Κάποιος ἄλλος ἐξερευνητής, ὁ ντὺ Σαιγὺ ἔβλεπε νὰ περνοῦν ἐπὶ δώδεκα ὧρες μερμήγκια σὲ μιὰ ἀτελείωτη φάλαγγα! Οἱ ἰθαγενεῖς τρελλαίνονται γιὰ τὰ μερμήγκια αὐτά, ποὺ τὰ θεωροῦν ἔξοχο μεζέ. Φαίνεται πὼς ψητὰ στὴ σχάρα εἶναι ὑπέροχα!

— Φάγατε ποτὲ τερμῖτες, κύριε Βενέδικτε; ρώτησε μὲ φρίκη ὁ Ἡρακλῆς.

— Ὄχι, φίλε μου, ποτέ. Ἀλλὰ θὰ ἔτρωγα εὐχαρίστως!

— Ποῦ;

— Ἐδῶ!

— Μὰ ἐδῶ δὲν εἴμαστε στὴν Ἀφρική! φώναξε ὁ γέρο Τόμ.

— Φυσικὰ ὄχι! ἀπάντησε ζωηρὰ ὁ ξάδερφος Βενέδικτος. Γι' αὐτὸ μὲ βλέπετε τόσο ἀναστατωμένο. Ἄχ, φίλοι μου! Φίλοι μου! Ἔκανα μιὰ σημαντική, μιὰ σπουδαία ἀνακάλυψη! Τερμῖτες στὴν Νότιο Ἀμερική! Μὰ εἶναι πρωτάκουστο! Ὅπως καὶ ἡ μύγα τσετσὲ ποὺ ἔχω στὸ κιβώτιό μου. Αὐτές μου οἱ ἀνακαλύψεις, θὰ μὲ κάνουν ἀληθινὰ διάσημο! Τί καλὰ ποὺ ἔκανα νὰ συνοδέψω τὴν ἐξαδέρφη μου στὴ Νέα Ζηλανδία!

Ἦταν φανερὸ ὅτι δὲν εἶχε περάσει διόλου ἀπὸ τὸ μυαλὸ τοῦ Βενέδικτου πὼς ἦταν δυνατὸ νὰ μὴν βρίσκεται στὴν Νότιο Ἀμερική. Μόνον ὁ γέρο Τὸμ κι' ὁ Ντὶκ ἤξεραν τὴν τρομαχτικὴ ἀλήθεια!

Ὡστόσο ὁ ξάδερφος Βενέδικτος κουράστηκε νὰ ἀγορεύη. Γι' αὐτὸ σώπασε, καὶ σὲ λίγο ὅλοι κοιμόνταν στὴν μερμηγκοφωλιά. Ὅλοι κοιμόνταν... Ὅλοι ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Ντὶκ Σάντ.

Ὁ μικρὸς πλοίαρχος δὲν μποροῦσε νὰ κλείση μάτι...

Συλλογιζόταν τοὺς συντρόφους του, ποὺ τοῦ εἶχαν τόση ἐμπιστοσύνη καὶ ποὺ οὔτε κὰν ὑποψιάζονταν τοὺς τρομεροὺς κινδύνους ποὺ τοὺς ἀπειλοῦσαν σ' αὐτὴν τὴν ἀπαίσια «Μαύρη Ἤπειρο» μὲ τὸ ἐμπόριο τῶν σκλάβων...

Ἐκεῖ θὰ τοὺς κυνηγοῦσαν σὰν ἄγρια ζῶα καὶ θηρία, γιὰ νὰ τοὺς πουλήσουν στοὺς ἐμπόρους.

Ἐκεῖ ἔπαβαν νὰ εἶναι ἄνθρωποι ἐλεύθεροι, γιὰ νὰ γίνουν σκλάβοι. Καὶ πῶς θὰ τοὺς γλύτωνε ὁ Ντὶκ Σάντ;

Καὶ πῶς θὰ κατάφερνε νὰ προστατέψη καὶ τὴν κυρία Οὐέλντον μὲ τὸν μικρούλη Τζάκ;

Δὲν εἶχε καλὰ καλὰ κλείσει τὰ δεκαπέντε ὁ Ντὶκ Σάντ, κι' εἶχε κιόλας στὸ μυαλό του τόσες σκοτοῦρες, τόσες τρομερὲς εὐθύνες!

Καὶ μὲ τέτοιους ἐχθροὺς νὰ τὸν κυνηγοῦν!

Γιατὶ τώρα δὲν εἶχε πιὰ καμμιὰ ἀμφιβολία ὁ Ντὶκ πὼς ὁ Χάρις ἦταν συνεννοημένος μὲ τὸν Νεγκόρο, καὶ πὼς ἐπίτηδες τοὺς εἶχαν ὁδηγήσει στὸ ἐσωτερικὸ τῆς φοβερῆς Ἀνγκόλας.

— Εὐτυχῶς, συλλογιζόταν, εὐτυχῶς ποὺ ἡ κυρία Οὐέλντον καὶ οἱ ἄλλοι δὲν ξέρουν ἀκόμη, δὲν ὑποψιάζονται κὰν τὴν τρομερὴ ἀλήθεια. Μόνον ὁ γέρο Τὸμ κι' ἐγώ, ξέρομε πὼς ὁ Νεγκόρο μᾶς ἔριξε στὶς ἀκτὲς τῆς Ἀφρικῆς καὶ πὼς ὁ Χάρις μᾶς παρέσυρε στὰ βάθη τῆς Ἀνγκόλας!

Ὁ Ντὶκ συλλογιζόταν ὅλ' αὐτὰ ὅταν τοῦ φάνηκε πὼς αἰσθάνθηκε μιὰ ἁπαλὴ πνοὴ στὸ μέτωπό του. Ἕνα χέρι ἀκούμπησε ἀνάλαφρα στὸν ὦμο του, καὶ μιὰ γυναικεία φωνὴ ψιθύρισε στὸ ἀφτί του.

— Τὰ ξέρω ὅλα, καϋμένε μου Ντίκ! Ὁ Θεὸς ὅμως εἶναι μεγάλος καὶ θὰ μᾶς φυλάξη ἀκόμη. Ἂς μὴ χάνομε τὸ θάρρος καὶ τὴν πίστη μας...

ΣΤΟ ΒΥΘΟ

Ὁ Ντὶκ Σὰντ ὅταν ἄκουσε τὰ λόγια αὐτὰ ποὺ ἡ κυρία Οὐέλντον ψιθύρισε στὸ αὐτί του γιὰ νὰ μὴν ξυπνήση τοὺς ἄλλους, τὰ ἔχασε, καὶ δὲν ἤξερε τί νὰ ἀπαντήση.

Ὅταν γύρισε νὰ τῆς μιλήση, ἡ κυρία Οὐέλντον εἶχε κιόλας ξανανέβει στὴ θέση της, κοντὰ στὸν μικρὸ Τζάκ.

Ὁ Ντὶκ δὲν ἐπέμεινε νὰ τῆς μιλήση. Καὶ τί νὰ τῆς πῆ ἄλλωστε; Τώρα καταλάβαινε πὼς ἦταν δύσκολο, μιὰ τόσο ἔξυπνη γυναίκα σὰν τὴν κυρία Οὐέλντον νὰ μὴν ἀντιληφθῆ ὅτι δὲν βρίσκονταν στὴν Νότιο Ἀμερική.

Ὁ ξάδερφος Βενέδικτος ἄλλωστε, πρόφερε τόσες φορὲς τὴ λέξη «Ἀφρική»!

— Ἴσως νὰ εἶναι καλύτερα ἔτσι! συλλογίστηκε ὁ Ντὶκ Σάντ. Πόσον καιρὸ ἄλλωστε θὰ μποροῦσα νὰ τῆς κρύβω τὴν ἀλήθεια; Ἀργὰ ἢ γρήγορα θὰ τὸ μάθαινε.

Τώρα δὲν ἔβλεπε τὴν ὥρα νὰ ξημερώση, γιὰ νὰ ἐξερευνήση μὲ τὴν ἡσυχία του αὐτὸ τὸ χωριὸ τῶν τερμιτῶν, καὶ νὰ ξεκινήση νὰ βρῆ τὸ ποτάμι ποὺ θὰ τοὺς πήγαινε ἄκοπα στὴν ἀκτή.

Ἔπρεπε νὰ τὸ κατέβουν, προσέχοντας νὰ μὴν πέσουν στὰ χέρια οὔτε τῶν ἰθαγενῶν, οὔτε τοῦ Νεγκόρο καὶ τῆς συμμορίας του. Ἀπὸ τὰ μακρινὰ μπουμπουνητὰ τῆς βροντῆς, ὁ Ντὶκ καταλάβαινε πὼς ἡ θύελλα ἐξακολουθοῦσε ἀκόμη.

Θὰ κόντευαν μεσάνυχτα ὅταν ἄρχισε νὰ τὸν παίρνη ὁ ὕπνος.

Ξαφνικὰ ὅμως τινάχτηκε. Ἂν τὸ νερὸ ἔφραζε τὴν τρύπα ἀπ' ὅπου εἶχαν μπῆ, θὰ κινδύνευαν νὰ πεθάνουν ἀπὸ ἀσφυξία στὴν μερμηγκοφωλιά!

Σηκώθηκε καὶ κατέβηκε κάτω. Τὸ χῶμα ἦταν στρωμένο μὲ τὸν πηλὸ ποὺ εἶχαν ρίξει ἀπὸ τὸ ἐσωτερικό, κι' ὁ ἀέρας ἔμπαινε ἐλεύθερα ἀπὸ τὸ μέρος τῆς τρύπας τῆς εἰσόδου ποὺ εἶχαν ἀφήσει ἀνοιχτό.

Γύρισε καὶ ξαπλώθηκε εὐχαριστημένος, καὶ ὁ ὕπνος δὲν ἄργησε νὰ τὸν πάρη.

Ξύπνησε πάλι μὲ κάποιο αἴσθημα ἀνεξήγητης ἀγωνίας.

Καὶ εἶδε, ὄχι χωρὶς ἀνησυχία, πὼς τὸ νερὸ γέμιζε τὴν μερμηγκοφωλιά, καὶ τόσο γρήγορα, ποὺ σὲ λίγο θὰ ἔφτανε στὸ πρῶτο πάτωμα ὅπου ἦταν ξαπλωμένοι ὁ Τὸμ καὶ ὁ Ἡρακλῆς.

Ὁ Ντὶκ τοὺς ξύπνησε, καὶ τοὺς ἐξήγησε τοὺς κινδύνους ἀπ' αὐτὴν τὴν ἀναπάντεχη περιπλοκή.

Ἄναψαν τὸ φανάρι καὶ κύτταξαν.

Τὸ νερὸ εἶχε ἀνεβῆ κάπου ἑνάμιση μέτρο.

Ἡ θύελλα ἔξω, χαλοῦσε κόσμο...

— Τί εἶναι Ντίκ; ρώτησε ἀνήσυχη ἡ κυρία Οὐέλντον.

— Ὁ Ντὶκ Σὰντ τῆς ἐξήγησε.

— Φοβᾶμαι μὴν πλημμύρισε κανένα ποτάμι! εἶπε.

— Αὐτὸ δείχνει πὼς τὸ ποτάμι εἶναι κοντά! φώναξε ὁ Ἡρακλῆς.

— Ναί. Κι' αὐτὸ εἶναι ἀρκετὰ παρήγορο ἔκανε ὁ Ντίκ. Γιατὶ τὸ ποτάμι θὰ μᾶς πάη στὴν ἀκτή. Μὴν ἀνησυχεῖτε κυρία Οὐέλντον, γιὰ τὴν ὥρα δὲν ὑπάρχει κανένας φόβος.

Ἡ κυρία Οὐέλντον δὲν ἀπάντησε. Ὅσο γιὰ τὸν ξάδερφο Βενέδικτο, αὐτὸς κοιμόταν σὰν πραγματικὸς τερμίτης.

— Κύριε Ντίκ, εἶπε ὁ Τόμ. Ὁ ἀέρας ἀρχίζει νὰ εἶναι λιγοστός.

— Δὲν μποροῦμε ν' ἀνοίξωμε μιὰ τρύπα λίγο πιὸ ψηλά; ρώτησε ὁ Βάτ.

— Καὶ βέβαια! εἶπε ὁ Ντίκ. Ἂν ὅμως ἡ τρύπα ποὺ θ' ἀνοίξωμε εἶναι κάτω ἀπὸ τὸ νερό, τὸ νερὸ θὰ μπῆ μέσα μὲ ὁρμὴ καὶ θὰ μᾶς πνίξη... Βλέπετε τὸ νερὸ ποὺ μπῆκε ἤδη στὴν μερμηγκοφωλιά, πίεσε τὸν ἀέρα τόσο, ποὺ τώρα ὁ ἀέρας αὐτὸς ἐμποδίζει τὸ νερὸ ν' ἀνέβη ἀκόμη. Ἂν ὅμως ἀνοίξωμε τρύπα στὰ πλευρά, ἢ ὁ ἀέρας θὰ φύγη καὶ ὑπάρχει κίνδυνος τὸ νερὸ νὰ μᾶς σκεπάση, ἢ ὅπως εἶπα, θὰ ἔμπαινε ἀπ' ἐκεῖ κι' ἄλλο νερό.

— Τί θὰ κάνωμε λοιπόν;

— Νὰ σκεφτοῦμε καλὰ πρὶν κάνωμε καὶ τὸ παραμικρό.

Ὁ Ντὶκ Σὰντ δὲν εἶχε ἄδικο.

Ἂν εἶχε πλημμυρίσει κανένα ποτάμι, δὲν ἦταν δύσκολο νὰ σκεπάσουν τὰ νερὰ τὸν κῆπο ποὺ ἦταν ψηλὸς ἑφτὰ μέτρα. Καὶ τότε ἦταν χαμένοι.

Τί ἔπρεπε νὰ κάνη ὁ Ντίκ; Τί ἦταν τὸ πιὸ σωστό;

Ὁ μικρὸς πλοίαρχος τέντωσε τὸ αὐτί.

Ἡ νεροποντὴ ἐξακολουθοῦσε ἔξω.

— Τί ὥρα εἶναι; ρώτησε ἡ κυρία Οὐέλντον.

— Τρεῖς τὸ πρωΐ! ἀπάντησε ὁ Ντίκ.

— Κύριε Ντίκ, τὸ νερὸ ἀνεβαίνει! φώναξε τρομαγμένος ὁ γέρο Τόμ.

— Ποῦ θὰ σταματήση ἄραγε; ψιθύρισε ὁ Ἄουστιν.

(Ἡ συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

Τί πρέπει νὰ κάνουμε

ΩΣΠΟΥ ΝΑΡΘΗ Ο ΓΙΑΤΡΟΣ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΑΙΜΟΡΡΑΓΙΕΣ

(συνέχεια)

Ἂν μὲ τὸ σφιχτὸ δέσιμο, τὴν πίεση κλπ. δὲν κατορθώσωμε νὰ σταματήσωμε τὴν αἱμορραγία, τότε δὲν μᾶς μένει παρὰ νὰ χρησιμοποιήσωμε «τουρνικέ».

ΤΟ «ΤΟΥΡΝΙΚΕ»

Τουρνικὲ (ἀπὸ τὴν γαλλικὴ λέξη tourner, δηλαδὴ γυρίζω, περιστρέφω) εἶναι τὸ νὰ χρησιμοποιοῦμε ἕναν κοντυλοφόρο, ἕναν χάρακα, ἕνα μπαστούνι, γιὰ νὰ σφίξωμε περισσότερο ἕναν ἐπίδεσμο. Ἔτσι τὰ ἀγγεῖα ποὺ αἱμορραγοῦν φράζονται, καὶ τὸ αἷμα παύει νὰ τρέχη.

Ὡστόσο πρέπει νὰ ξέρωμε πὼς εἶναι ἀρκετὰ ἐπικίνδυνο τὸ τουρνικέ, καὶ πρέπει αὐτὸς ποὺ τὸ ἐφαρμόζει, νὰ ξέρη τί κάνει.

Οἱ κίνδυνοι ἀπὸ τὸ τουρνικέ, εἶναι:

Α) Ἡ γάγγραινα. Πολὺ γρήγορα μπορεῖ νὰ σχηματισθῆ γάγγραινα ἂν σταματήση ἡ κυκλοφορία τοῦ αἵματος. (Στὸ χέρι σὲ μισὴ ὥρα περίπου, καὶ στὸ πόδι, λίγο ἀργότερα).

Β) Παθαίνουν τὰ τοιχώματα τῶν ἀρτηριῶν μὲ τὸ σφίξιμο. Γι' αὐτὸ πρέπει νὰ βάζωμε ἕνα μαντήλι, μιὰ μεγάλη γάζα, ἕνα κομμάτι ὕφασμα, κι' ὕστερα τὸν ἐπίδεσμο μὲ τὸ τουρνικέ, γιὰ νὰ εἶναι ἡ πίεση πιὸ μαλακή.

Γ) Παθαίνουν μὲ τὴν ὑπερβολικὴ πίεση τὰ νεῦρα.

Δ) Ἂν τὸ σφίξιμο παραεῖναι δυνατό, δὲν εἶναι ἀπίθανο νὰ προκαλέσωμε παράλυση σὲ μερικοὺς μῦες, πρόσκαιρη ἀλλὰ καὶ παντοτεινή.

Ε) Τὸ δυνατὸ σφίξιμο, αὐξαίνει τοὺς πόνους τοῦ ἀρρώστου, καὶ μπορεῖ νὰ προκαλέση λιποθυμία.

Ἂν κανεὶς ἔχει ὑπ' ὄψη του τοὺς κινδύνους ποὺ ἀναφέραμε, μπορεῖ νὰ ἐφαρμώση τὸ τουρνικέ, προσέχοντας νὰ μὴ τὸ σφίξη πολύ.

Τὸ τουρνικὲ ἐφαρμόζεται σὲ αἱμορραγίες τῶν χεριῶν καὶ τῶν ποδιῶν.

Οἱ καλύτερες θέσεις τοῦ τουρνικὲ γιὰ νὰ σταματήση ἡ αἱμορραγία, εἶναι:

Πρῶτο. Γύρω ἀπὸ τὸ πάνω μέρος τοῦ μπράτσου, κάπου μιὰ παλάμη κάτω ἀπὸ τὴν μασχάλη.

Δεύτερο. Γύρω ἀπὸ τὸν μηρό, μιὰ παλάμη κάτω ἀπὸ τὴν βουβωνικὴ χώρα (ἐκεῖ ποὺ ἀρχίζει τὸ πόδι).

Ἡ ταινία ποὺ θὰ χρησιμοποιήσωμε γιὰ τὸ τουρνικέ, πρέπει νὰ εἶναι τοὐλάχιστο 2½ πόντους πλατειά. Προσοχή! **Ποτὲ δὲν μεταχειριζόμαστε σκοινὶ ἢ σύρμα.** Τὸ καλύτερο εἶναι ἕνας τριγωνικὸς ἐπίδεσμος διπλωμένος μὲ τρόπο ποὺ νὰ φτιάνη ἐπιδεσμικὴ ταινία. Ἂν ὅμως δὲν ἔχωμε πρόχειρο τέτοιον ἐπίδεσμο, χρησιμοποιοῦμε μιὰ ζώνη, μιὰ κάλτσα, ἕναν λαιμοδέτη, ἕνα μαντήλι κ. λ. π.

Πρέπει πρὶν μεταχειριστοῦμε τὸ τουρνικὲ νὰ σκεπάσωμε τὸ μέρος ποὺ εἶναι ἡ ἀρτηρία μ' ἕνα ὕφασμα, μὲ διπλωμένη γάζα, διπλωμένο μαντήλι κλπ. Αὐτὸ πρέπει νὰ εἶναι στερεὸ σὰν ρουλὼ ἐπιδέσμου, δὲν πρέπει ὅμως νὰ εἶναι σκληρὸ σὰν πέτρα, γιατὶ μπορεῖ νὰ πληγώση τὰ αἱμοφόρα ἀγγεῖα.

Αὐτὸ τὸ ὕφασμα, πρέπει ν' ἀκουμπάη ἀκριβῶς πάνω στὴν ἀρτηρία, κι ὄχι πλαγίως, γιατὶ τότε ἀντὶ νὰ σφίγγεται ἡ ἀρτηρία, σφίγγονται τὰ πλάγιά της.

Ἂν δὲν ἔχωμε πρόχειρο προφυλακτικὸ ὕφασμα, χρησιμοποιοῦμε τὸ τουρνικὲ καὶ χωρὶς αὐτό. Εἶναι ἕνα εἶδος πιεστικοῦ ἐπιδέσμου.

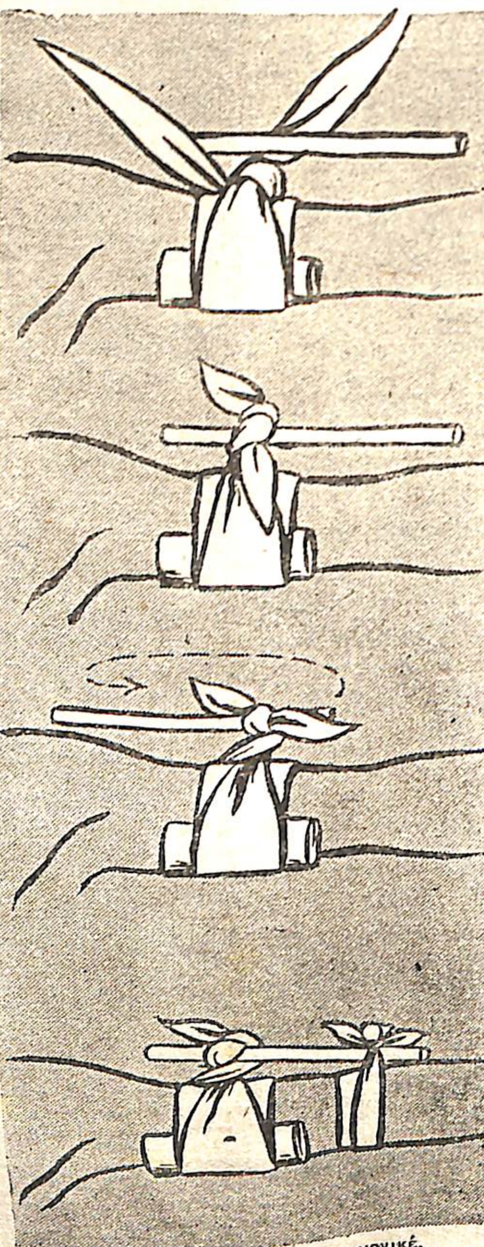
ΠΩΣ ΚΑΝΟΜΕ ΤΟ ΤΟΥΡΝΙΚΕ

Καὶ στὶς δυὸ περιπτώσεις, περιτυλίγομε τὸ χέρι ἢ τὸ πόδι ποὺ αἱμορραγεῖ δυὸ φορὲς μὲ τὸν ἐπίδεσμο ἢ τὸ μαντήλι, ἀφοῦ βάλαμε πάνω στὴν ἀρτηρία τὴν διπλωμένη γάζα ἢ τὸ μαντήλι. Κάνομε μισὸ κόμπο (Εἰκόνα 1). Πάνω στὸ μισὸν αὐτὸν κόμπο, βάζομε ἕνα μικρὸ ξύλο, μπαστούνι, κονδυλοφόρο, κλπ. καὶ κάνομε πάνω στὸ ξύλο αὐτό, ἕναν ὁλόκληρο κόμπο (Εἰκόνα 2).

Γυρίζομε τὸ ξύλο γρήγορα, γιὰ νὰ σφίξη τὸ τουρνικέ, νὰ πιέση τὴν ἀρτηρία κι' ἔτσι νὰ σταματήση τὸ αἷμα νὰ τρέχη (Εἰκόνα 3).

Συγκρατοῦμε τὸ ξύλο στὴ θέση του ἀφοῦ τὸ σφίξαμε ὅσο ἔπρεπε μὲ τὶς ἄκρες τοῦ ἴδιου ἐπιδέσμου, ἢ μὲ τὴν βοήθεια ἑνὸς ἄλλου ἐπιδέσμου (Εἰκόνα 4).

Στὰ κουτιὰ τῶν πρώτων βοηθειῶν, ὑπάρχουν ἕτοιμα τουρνικέ: δηλαδὴ μιὰ λωρίδα ὕφασμα, μιὰ πόρπη (φιοῦμπα) κι' ἕνα προφυλακτικὸ ὕφασμα ποὺ τοποθετεῖται κάτω ἀπὸ τὴν φιοῦμπα.

Πῶς ἐφαρμόζεται τὸ τουρνικέ.

Στὸ δρόμο, μποροῦμε νὰ χρησιμοποιήσωμε σὲ περίπτωση δυστυχήματος, ἕνα κομμάτι σαμπρέλλα.

Τὸ τουρνικὲ εἶναι πάντα ἐπικίνδυνο καὶ πρέπει νὰ χρησιμοποιεῖται **μόνον ὅταν δὲν εἶναι τρόπος νὰ σταματήσωμε ἀλλοιῶς τὸ αἷμα.**

Γιὰ τὸν φόβο ὅμως τῆς γάγγραινας (γάγγραινα εἶναι μιὰ νέκρωση ποὺ γίνεται στὴ σάρκα τοῦ ἀνθρώπου, ὅταν δὲν κυκλοφορεῖ ἐκεῖ τὸ αἷμα. Τὸ μέρος ποὺ ἔπαθε γάγγραινα, εἶναι πεθαμένο πιὰ καὶ πρέπει νὰ κοπῆ γιὰ νὰ γλυτώση ὁ ἄρρωστος τὴ ζωή του. Γιὰ ν' ἀποφύγωμε τὴν γάγγραινα, πρέπει νὰ ξεσφίγγωμε τὸ τουρνικὲ κάθε 15 - 20 λεπτὰ χωρὶς ὅμως νὰ τὸ βγάζωμε ἀπὸ τὴν θέση του. Κι' ἂν ἡ αἱμορραγία ἐξακολουθεῖ, πρέπει νὰ τὸ ξανασφίξωμε πάλι ὡς νὰ σταματήση. Ἂν σταματήση, τὸ ἀφήνομε χαλαρωμένο. Πρέπει νὰ σφίγγωμε τὸ τουρνικέ, τόσο μόνο, ὅσο χρειάζεται γιὰ νὰ σταματήση ἡ αἱμορραγία. Ἂν δὲν τὸ σφίξωμε ἀρκετά, τότε πιέζομε μόνο τὶς φλέβες, κι' ἐμποδίζομε τὸ αἷμα νὰ γυρίση πίσω. Κι' ἔτσι ἡ αἱμορραγία ἀπὸ τὶς ἀρτηρίες μᾶλλον αὐξαίνει.

Μὴ σκεπάζετε τὸ τουρνικέ, γιατὶ μπορεῖ νὰ τὸ ξεχάσετε.

Ὁ ἰατρὸς Κ.

◇ ◇ ◇

Ἡ ἄρρωστη Βασιλοπούλα

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 656)

θησέ με νάβρω τὴν σαΐτα μου. Μοῦ φαίνεται πὼς δὲν θὰ τὴν βρῶ ποτέ.

— Μὴν ἀπελπίζεσαι βασιλόπουλό μου, ἄκουσε τότε μιὰ φωνή. Νά την ἡ σαΐτα σου.

Γύρισε ξαφνιασμένο τὸ κεφάλι κι' εἶδε μπροστά του ἕνα μικρούλη βάτραχο, ποὺ κρατοῦσε στὸ στόμα του τὴν σαΐτα.

—Ἐγὼ εἶμαι τὸ μαγεμένο βασιλόπουλο, ποὺ ζητᾶς. Πάρε με μαζί σου στὸ παλάτι καὶ πέταξέ με στὴν φωτιά.

Γεμάτο χαρὰ τὸ βασιλόπουλό μας γύρισε κρατῶντας τὸν βάτραχο στὸ παλάτι καὶ σὰν μπῆκε στὸ δωμάτιο τῆς ἄρρωστης ἀδερφῆς του πέταξε ἀμέσως τὸν βάτραχο στ' ἀναμμένο τζάκι. Ἕνας φοβερὸς θόρυβος ἀκούστηκε τότε κι' ἕνα πανώρηο βασιλόπουλο παρουσιάστηκε κι' ἔσκυψε νὰ προσκυνήση τὸν βασιλῆᾶ.

Ἡ ἄρρωστη βασιλοπούλα σηκώθηκε ἀπ' τὸ κρεββάτι της γιὰ νὰ δῆ τὸ θαῦμα κι' ἀπὸ τότε δὲν ξαναρρώστησε πιά.

Τὸ μαγεμένο βασιλόπουλο παντρεύτηκε τὴν βασιλοπούλα μας κι' ἔζησαν ὅλοι καλὰ κι' ἐμεῖς καλλίτερα.

Η ΑΝΕΜΗ

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ 'απαντᾶ:

❖ Πήραμε τὶς συνεργασίες τῶν φίλων μας: Νίκου Εὐθ. Ταμπούρη, Κων. Ν. Λάππα, Ἀντωνίου Π. Κωνσταντοπούλου, Ἀποστόλου Καρανίκα, Βασ. Φιλ. Νικολάκη, Κων. Κατσούκη, Νεραϊδόπαιδου, Κωστῆ Καραγιώργου, Παν. Κων. Παπατσώρη, Κων. Τσέπα, Τίμου Δώρη, Φαβιόλας, Σωτηρίου Β. Φασούλη, Στυλιανοῦ Λιανάκη, Βασιλείου Νταμπίκη, Γεωργίου Σπ. Μπαρμπεροπούλου, Χρ. Ἰωάν. Σταθούρου, Φιλοκτήτη, Πριλλάντη, Φωτός, Ἀδ. Ὠριγένη, Κων. Γούση, Ζελίνας, Ἰωάννου Ταϊντζῆ, Ἀθ. Καλαματιανοῦ, Ἰω. Σούκη, Βικ. Σάμπα καὶ Κων. Τσιρογιάννη.

❖ Ἐπίσης τὶς σπαζοκεφαλιὲς τῶν φίλων μας: Βικ. Σάμπα καὶ Κων. Τσιρογιάννη, Κων. Λάππα, Δημ. Κουτσουβέλη, Βασ. Καρρᾶ, Χρ. Ἀρχοντίδη, Ἰουλίας Ἀναστασιάδου, Γεωργίου Μπαρμπεροπούλου, Ἀντ. Πατέλη, Γεωργίου Λοβέρδου, Ζην. Σγουράκη καὶ Ι. Σούκη.

❖ Ἀκόμα τὰ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» τῶν φίλων μας: Κων. Δ. Κουτσούκη, Πολυχρόνη Σίδερη, Μενελάου Μ. Νικέλλη, Γωργίου Λοβέρδου καὶ Α. Πατέλη.

❖ Πήραμε τὶς ἀθλητικὲς συνεργασίες τῶν φίλων μας: Νίκου Ταμπούρη, Στέγου Ἄστεγου, Θανάση Μπέμπη, Λεωνίδα Τζαμτζόγλου, Παύλου Βασιλειάδη, Χ. Παναγιωτίδη, Σ. Ἀναστασιάδου, Πάνου Ἀρκαδινοῦ, Λεωνίδα Τζαμτζόγλου, Ε. Φέλινα, Ζαχαρία Μαντοῦ, Χρίστου Ἀραμπατζῆ καὶ Ἀντωνίου Πατέλη.

❖ Ἐπίσης τὰ σκίτσα τῶν φίλων μας: Πολυχρόνη Ν. Σίδερη, Ἀντ. Καντόπουλου, Ἰωάννου Καραμποΐτη, Ἐξάψαλμου, «Φωτός», Ι. Σούκη καὶ Α. Καλαματιανοῦ.

❖ Σὲ γράψαμε συνδρομητὴ ΝΙΚΟ ΜΕΝΤΑΥΛΕ καὶ σ' εὐχαριστοῦμε θερμά.

❖ Θὰ σοῦ σταλοῦν τὰ τεύχη ΚΩΝ. Ν. ΛΑΠΠΑ.

❖ Θὰ σοῦ σταλῆ τὸ περιοδικὸ ΓΙΩΡΓΟ ΜΑΝΤΖΙΚΗ.

❖ Ἀφοῦ σᾶς εὐχαριστήσουμε θερμὰ ἀγαπητὲ φίλε κ. ΝΙΚΟ ΓΚΙΟΥΖΕΛΗ διὰ τὸ ἐνδιαφέρον σας γιὰ τὸ περιοδικὸ παραθέτουμε ἐδῶ τὰ λίγα ἀλλὰ τόσο εὐγενικὰ λόγια σας, τὰ ὁποῖα, προερχόμενα ἀπὸ ἕνα ἐκπαιδευτικόν, ἀποτελοῦν ἐπιβράβευση τῶν προσπαθειῶν μας: «Δὲν θὰ παύσω νὰ ἐνδιαφέρομαι διὰ τὸ περιοδικόν σας, διότι καθῆκον κάθε Ἕλληνος καὶ ἰδίως ἐκπαιδευτικοῦ μᾶς ἐπιβάλλει νὰ προπαγανδίζωμεν διὰ τὴν ἐξάπλωσή του».

❖ Θὰ σοῦ σταλοῦν τὰ τεύχη ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΟΥΤΣΟΥΒΕΛΗ, Κιόνιον.

❖ Εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ ὅσα μοῦ γράφεις ΑΝΤΩΝΙΕ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΕ. Ἡ Ἐπιστήμη, πρέπει νὰ σὲ βεβαιώσω, ἀγαπητέ μου φίλε, ἔχει ἀσχοληθῆ μὲ τὸ ζήτημα τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου. Ἔχει δηλαδὴ ὁ ἄνθρωπος δικαίωμα νὰ ἀφαιρῆ κάτι τὸ ὁποῖον δὲν μπορεῖ νὰ δώση; Καὶ ὑπάρχει ἡ μία μερὶς ποὺ ὑποστηρίζει ὅτι τὸ Κράτος δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀφαιρῆ τὴν ζωὴν τοῦ ἄλλου. Καὶ δι' αὐτὸ πολλὰ κράτη ἔχουν καταργήσει τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου. Ἡ ἄλλη μερὶς ὑποστηρίζει ὅτι ἡ Κοινωνία ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀμυνθῆ κατὰ τοῦ ἐγκλήματος. Καὶ διὰ τοῦτο, ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου εἶναι ἐπιβεβλημένη, ὡς ἄμυνα τῆς Πολιτείας κατὰ τοῦ ἐγκλήματος. Ἔτσι μεγάλος ἀριθμὸς Κρατῶν διατηρεῖ τὸν θάνατον ὡς τὴν ἐσχάτην τῶν ποινῶν. Ἔχεις δίκηο διὰ τὸ ζήτημα τῆς Κύπρου. Ὑπομονὴ μόνο! Γιὰ τὸ ἄλλο ζήτημα, τῶν φοιτητῶν, ἔχεις ἐπίσης δίκηο. Ἀλλά... τί νὰ γίνη; Οἱ παρεκτροπὲς κάποτε ὀφείλονται στὸ χαρακτῆρα μας ὡς Ἑλλήνων. Εἴμαστε ὅλοι θερμόαιμοι.

❖ Εὐχαριστῶ ΚΩΝ. ΛΑΠΠΑ γιὰ τὰ καλά σου λόγια. Συνεργασίες ἀθλητικὲς μπορεῖς νὰ στείλης.

❖ Εὐχαριστῶ ΠΟΛΥΧΡΟΝΗ ΣΙΔΕΡΗ. Καὶ γιὰ τὰ καλά σου λόγια ὅσο καὶ γιὰ τὴν προαιρετική σου εἰσφορά.

❖ Εὐχαριστῶ ΔΗΜ. ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΕ. Ἀλλὰ σὲ παρακαλῶ νὰ μὴ λησμονᾶς ὅτι οἱ συνδρομὲς εἶναι προπληρωτέες.

❖ Πρῶτα-πρῶτα ΣΤΑΘΗ ΣΠΑΝΕΑ δὲν ἔχεις δίκηο νὰ παραπονεῖσαι; Δὲν κρίνω παρὰ σπανίως τὶς συνεργασίες ποὺ μοῦ στέλνουν οἱ φίλοι μου. Πάντως τὸ «Γλυκὸ ὄνειρο» ἦταν ἀρκετὰ ἐνδιαφέρον. Ἐλπίζω πὼς θὰ καταφέρω γρήγορα νὰ τὸ δημοσιεύσω στὴ σελίδα τὰ «Παιδιὰ γράφουν».

❖ Εὐχαριστῶ πολὺ ΠΑΝ. Κ. ΠΑΠΑΤΣΩΡΗ γιὰ τὰ καλά σου λόγια. Δὲν εἶναι ἄσχημα ὅσα μοῦ ἔστειλες. Κάπου-κάπου μερικὰ λάθη σὲ κυριολεξίες.

❖ Θὰ σοῦ σταλῆ ΚΩΝ. Χ. ΓΟΥΡΝΑ.

❖ Αὐτὰ τὰ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» ποὺ μᾶς ἔστειλες ΓΙΩΡΓΟ ΛΟΒΕΡΔΟ, πάρα πολὺ γνωστά. Προσπαθῆστε νὰ φτιάνετε δικά σας, ὄχι νὰ ἀντιγράφετε.

❖ Σ' εὐχαριστῶ πολὺ ΓΙΩΡΓΟ Φ. ΚΟΛΟΒΕ γιὰ τὶς τόσες σου φροντίδες. Γράψαμε συνδρομητὴ τὸν ΚΩΝ. ΤΣΑΜΠΙΡΑ.

❖ Ἔδωσα ἐντολὴ στὴ διεκπεραίωση γιὰ τὸ ζήτημά σου ΔΑΒΙΔ ΝΙΚ. ΚΟΥΤΣΗ.

❖ Ὄχι ΘΕΟΔΩΡΕ ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΕ. Δὲν τὰ λέμε ἐμεῖς. Αὐτὴ εἶναι ὑπόθεση τῶν συλλόγων. Οἱ σύλλογοι ἐνεργοῦν γιὰ λογαριασμό τους καὶ μόνον!

❖ Ἀπὸ τότε ποὺ φτιάσαμε ΦΑΒΙΟΛΑ τὴν Ἐπιτροπὴ Κρίσεως δὲν ἀπαντᾶμε στὶς συνεργασίες ποὺ μᾶς στέλνουν. Ἀπὸ τὸ νέο τόμο, τὸν τρίτο, θὰ ἀλλάξη τὸ σύστημα τῆς ἐπιλογῆς. Ἔτσι δὲν ἔχεις δίκηο νὰ παραπονεῖται. Τὸ ποίημά σου ἔχει πολλὰ προτερήματα ἀλλὰ κάπου-κάπου καὶ ἐλαττώματα. Εἶναι στιγμὲς ποὺ διστάζω νὰ πιστέψω πὼς εἶναι ποίημα παιδιοῦ. Ξαφνικὰ κάποιοι στίχοι μὲ κάνουν νὰ τὸ πιστέψω. Παράδειγμα:

Σκοπὸς δὲν εἶναι τῆς ζωῆς
τὸ γέλιο καὶ τὸ κλάμα.

Πολὺ καλοί. Ἀλλὰ οἱ δυὸ ἄλλοι στίχοι δὲν μ' ἀρέσουν:

Οὔτε νὰ πᾶμε στὸ Χριστὸ
μονάχα ἕνα τάμα...

Γιατὶ ἔτσι, ὅπως μᾶς τὸ λές, νομίζει κανεὶς πὼς σκοπός μας εἶναι νὰ τοῦ πηγαίνουμε περισσότερα τάματα· ἐνῶ τὸ «πνεῦμα» τοῦ στίχου δὲν εἶναι αὐτό. Τὸ δεύτερο τετράστιχο καλό:

Σκοπὸς σὲ τούτη δῶ τὴ γῆ,
εἶναι πολὺ μεγάλος,
ποὺ ὅμοιός του, χριστιανοί,
δὲν θὰ ὑπάρξη ἄλλος...

Ἂς εἶναι. Γιὰ νὰ δοῦμε τί θὰ πῆ καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ Κρίσεως.

❖ Σᾶς εὐχαριστῶ θερμὰ ἄλλη μιὰ φορὰ γιὰ ὅλες σου τὶς φροντίδες κ. ΝΙΚΟ ΓΙΟΥΖΕΛΗ.

❖ Πῆρα τὴ συνδρομή σου ΓΙΩΡΓΟ ΒΟΥΡΑΚΗ. Εὐχαριστῶ.

❖ Εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ ὅλα ΔΗΜΗΤΡΗ ΦΑΣΟΥΛΗ. Ἂς ἐλπίσουμε ὅτι τὰ πράγματα ἄλλαξαν καὶ οἱ πόθοι ὅλων μας θὰ ἐκπληρωθοῦν.

❖ Πρέπει ΧΑΡΑΛΑΜΠΕ ΚΑΡΚΑΤΣΑ νὰ τὰ ἔχη πάρει τὰ τεύχη ὁ φίλος σου ΑΘ. ΠΕΡΙΣΙΔΗΣ. Ἔδωσα πάντως ξανὰ ἐντολὴ στὴ διεκπεραίωση.

❖ Εὐχαριστῶ πολὺ καλέ μου φίλε ΓΙΩΡΓΟ ΤΣΙΦΛΟΓΛΟΥ γιὰ τὶς εὐχές σου.

❖ Πολὺ καλὰ ΝΙΚΟ ΚΥΡΙΑΚΑΚΗ. Θὰ τὰ φροντίσω ὅλα.

❖ Ἐν τάξει ΑΝΤ. Π. ΚΙΑΓΧΙΔΗ. Ἔδωσα ἐντολὴ στὴ διεκπεραίωση.

❖ Διαβίβασα τὸ γράμμα σου στὴ διεκπεραίωση ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΟΡΙΛΛΑ.

❖ Σὲ γράψαμε συνδρομήτρια ΑΝΝΑ Γ. ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΗ. Εὐχαριστοῦμε.

❖ Γίνηκε ἡ ἀλλαγὴ τῆς διευθύνσεως ποὺ ζήτησες Ι. ΚΑΡΑΜΠΟΪΤΗ.

❖ Πολὺ καλὰ ΦΩΤΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΕ. Μόλις εἰσπράξουμε τὴν ἐπιταγὴ θὰ σὲ γράψουμε.

❖ Θὰ ἔπρεπε νὰ μείνη λευκὴ ἡ κόλλα γιὰ νὰ εἶσαι ἐν τάξει μὲ τὸν κανονισμὸ φίλε ΓΙΩΡΓΟ ΦΩΤΙΑΔΗ. Διότι γιὰ νὰ στείλω τὸ γράμμα σου στὸ τμῆμα συνδρομῶν δὲν μπορῶ νὰ δώσω στὸν ἁρμόδιο συνεργάτη τὶς σπαζοκεφαλιές σου καὶ ποὺ ἔτσι δὲν τὶς ἔλαβα ὑπ' ὄψη μου.

❖ Πολὺ καλὰ ΓΙΩΡΓΟ ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΟ. Μὲ τὴν προϋπόθεση τῆς «προπληρωμῆς» θὰ σὲ γράψουμε συνδρομητή.

❖ Ἔδωσα ἐντολὴ στὴ διεκπεραίωση φίλε ΜΑΤΘΑΙΟ ΠΕΤΣΕΛΗ.

❖ Εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὴ συνδρομὴ ἀγαπητὲ ΜΙΧ. ΛΙΑΔΗ καὶ ἰδιαιτέρως γιὰ τὴν προαιρετικὴ εἰσφορά.

❖ Διάβασα μὲ πολλὴ ἱκανοποίηση τὸ τόσο ὡραῖο γράμμα σου ΒΑΣΙΛΑΚΗ ΝΤΑΜΠΙΚΗ. Εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ ὅλα.

❖ Θὰ γράψουμε σχετικῶς ὁδηγίες φίλε ΓΙΩΡΓΟ ΓΚΑΝΑΤΣΑ.

❖ Πῶς λέγεσαι παιδί μου; Γεώργιος Δημητρίου ἢ Γεώργιος Κωνσταντίνου;

❖ Εὐχαριστῶ ΓΙΩΡΓΟ ΜΠΑΡΜΠΕΡΟΠΟΥΛΕ. Θὰ σοῦ γράψη ἰδιαιτέρως ἡ διεκπεραίωση.

❖ Σοῦ ἀπαντῶ ἐδῶ ΓΙΩΡΓΟ ΚΟΥΒΕΛΑ. 1) Οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς λογοτέχνες μας ἰδίως οἱ παλαιότεροι εἶχαν καὶ ἔχουν φιλολογικὸ ψευδώνυμο. Τώρα ἡ μόδα τοῦ φιλολογικοῦ ψευδωνύμου μισοπέρασε. Γιὰ τοὺς περισσοτέρους ἔχουν ἐπικρατήσει τὰ ψευδώνυμα καὶ διατηροῦν καὶ στὶς ἀστικές τους σχέσεις γιὰ πραγματικὸ ὄνομα τὸ ψευδώνυμό τους. 2) «Οἱ φίλοι τοῦ βιβλίου» ἔβγαλαν σὲ βιβλίο μιὰ ἐκλογὴ ἀπὸ τὶς ἐπιστολὲς τοῦ Γρηγορίου Ξενοπούλου μὲ τὸν τίτλο «Σᾶς ἀσπάζομαι Φαίδων». 3) Τὰ παλαιὰ περιοδικὰ «Νουμᾶς», «Τέχνη», «Παναθήναια», «Καλλιτέχνης» κλπ. δὲν ἐκδίδονται σήμερα. Ἀλλὰ βρίσκει κανείς, ὄχι βέβαια, εὔκολα, ἀντίτυπα αὐτῶν σὲ παλαιοβιβλιοπωλεῖα. Τιμὴ δὲν ὑπάρχει. Ἡ τιμὴ κανονίζεται ἀνάλογα μὲ τὴν κατάσταση τοῦ τόμου καὶ τὴ διάθεση ποὺ ἔχει ἐκεῖνος ποὺ θέλει νὰ τὸν ἀγοράση.

❖ Θὰ σοῦ σταλῆ τὸ τεῦχος Α. ΧΑΝΤΖΟΥΔΗ. Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὸ ὄμορφο γράμμα σου καὶ γιὰ τὰ καλά σου λόγια.

❖ Θὰ γίνη ἡ ἐγγραφὴ τοῦ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗ φίλε ΝΙΚΟ ΑΡΓΥΡΙΑΔΗ ὑπὸ τὶ γνωστὲς προϋποθέσεις τῆς προπληρωμῆς τῆς συνδρομῆς.

❖ Θὰ γίνη Μ. ΒΑΦΕΙΑΔΗ ἡ ἀποστολὴ τῶ τευχῶν.

❖ Εὐχαριστῶ γιὰ τὸ ὡραῖο σου γράμμα ΓΙΕ τῆς ΛΕΣΒΟΥ.

❖ Πῆρα τὴ συνδρομή σου ΣΤΥΛ. ΕΜΜ. ΨΑΡΑΚΗ. Εὐχαριστῶ θερμά.

❖ Εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ ὅλα ΒΑΣΙΛ. Ι. ΚΛΑΔΕ

❖ Πολὺ καλὰ ΔΗΜΗΤΡΗ ΤΖΟΚΑ. Δεκτόν.

❖ Κάμετε ΑΝΤΩΝΗ ΠΑΤΕΛΗ παραστάσει στὸ διευθυντὴ τοῦ ταχυδρομείου γιὰ τὴν καθυστέρηση.

❖ Καὶ τὰ δυὸ ποιήματά σου εἶναι πολὺ καλ ΑΝΤΩΝΗ ΠΑΣΧΟ. Ἐξ ἴσου καλά.

❖ Θὰ ἐξετασθῆ ἡ περίπτωσή σου ΓΙΩΡΓΟ ΙΑΚΩΒΟΥ.

❖ Κάθε λέξη πρέπει νὰ πληρώνεται ΖΑΧΑΡΙ ΜΑΝΤΕ. Ἀλλὰ γιὰ τὸ παρελθὸν σβύστα!

❖ Εὐχαριστῶ πολὺ ΧΑΡΑΛΑΜΠΕ ΝΤΑΝΙΟ.

❖ Δὲν θυμώνω ΚΥΠΑΡΙΣΣΟΠΟΥΛΕ. Μπορεῖ ν γίνη αὐτὸ ποὺ ζητᾶς. Ὄχι ὅμως τακτικὰ καὶ ὄ καὶ 30 λέξεις τὴ βδομάδα.

❖ Ποῦ νὰ θυμᾶμαι Ε. ΦΙΛΙΝΑ; Στεῖλε μου μι συνεργασία καὶ νὰ μοῦ ὑπενθυμίζης τὴν ὑπόσχε μου νὰ τὴν κρίνω.

❖ Ἐν τάξει ΝΑΟΥΜ ΧΑΡΙΣΗ.

❖ Σὲ γράψαμε συνδρομήτρια μικρά μας φί ΟΥΡΑΝΙΑ ΣΙΚΑΛΙΔΟΥ. Κι' ἐμεῖς σοῦ εὐχόμασ καλὰ Χριστούγεννα.

❖ Ἐν τάξει ΝΙΚΟ ΤΖΟΥΤΖΙΔΗ. Σοῦ εὐχόμ σιδερένιος.

❖ Εὐχαριστῶ καὶ σένα μικρέ μου φίλε ΘΩΜ Θ. ΑΝΘΕΜΙΔΗ.

❖ Ἔδωσα ἐντολὴ νὰ διευθετηθῆ τὸ ζήτημα ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΕ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ.

❖ Εὐχαριστῶ πολὺ ΑΛ. ΤΣΑΚΛΕΙΔΗ. Πῆ τὰ χρήματα.

❖ Πήραμε τὰ σκίτσα τῶν φίλων μας: Ἐξάψαλμου, Γιοῦ τοῦ Ἀράχθου, Κ. Κούτου, Ἀλ. Δ. Σπ ράκη.

❖ Πήραμε τὰ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» τῶν φίλων μα Ἐξάψαλμου, Κων. Ν. Λάππα, Σ. Γούση, Φωτί Σβολιαντοπούλου, Ἀντ. Κοντόπουλου.

❖ Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιὲς τῶν φίλων μας Φωτίου Σβολιαντοπούλου, Διονυσίου Γαλούση, Σ Ἐμμ. Ψαράκη, Ἀντ. Κοντοπούλου, Κων. Λάππ

❖ Πήραμε τὶς ἀθλητικὲς συνεργασίες τῶν φ λων μας: Σπυρίδωνος Ἀναστασιάδη, Νίκου Γι νούλη, Παύλου Βασιλειάδη, Δ. Μαρκοπούλου, Καμβυσίδη.

❖ Πήραμε τὶς συνεργασίες τῶν φίλων μας: Δ μήτρη Φασούλη (τὸν εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ τ λόγια), Φωτὸς Ἑλληνικοῦ, Ἀναστασίου Θ. Ἐ μανουήλ, Εἰρήνης Βασιλείου Φιλιππίδου, Δ. Λατουσάκη, Μαρίας Κ. Λατουσάκη, Πλουμοὺς Μανέ, Ἀθ. Πάσχου, Μάρκου Θεοδ. Κρεμμυδᾶ σπαζοκεφαλιὲς γραμμένες στὸ ἴδιο χαρτὶ μὲ ποίημα δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψη), Τίμου Δώρη, Σ γου Ἄστεγου, Κων. Κούτου.

❖ Σὲ γράψαμε συνδρομητή, φίλε ΑΝΑΣΤΑΣ ΚΟΥΡΤΗ. Εὐχαρίστως σὲ δεχόμεθα στὸν κύ μας. Ἐλπίζουμε καὶ εὐχόμαστε νὰ γίνουμε κα φίλοι.

❖ Διαβίβασα ΗΛΙΑ ΚΟΝΤΟΔΗΜΟ τὸ γράμ σου στὴ διεκπεραίωση, γιὰ τὰ περαιτέρω...

❖ Ἔδωσα ἐντολὴ νὰ σοῦ σταλῆ ΚΩΝ. ΓΟΤΟ ΧΙΔΗ. Μὴ λησμονᾶς μόνο νὰ ὑπογράφης τὶς ἐ στολές σου.

❖ Εὐχαριστῶ πολὺ ΧΑΡΑΛΑΜΠΕ Γ. ΚΟΥΡΟ ΝΗ. Θὰ γράψω τοὺς συνδρομητές σου μόλις πά τὶς συνδρομές τους. Καὶ τὸ ἄλλο σου γράμμα πῆρα καὶ τὸ διαβίβασα στὴ διεκπεραίωση.

❖ Σὲ γράψαμε συνδρομήτρια ἀγαπητὴ ΕΙΡΗ ΒΑΣ. ΦΙΛΙΠΠΙΔΟΥ. Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὸ γράμ σου ποὺ εἶναι γραμμένο μὲ τόση ἀγάπη.

❖ Βέβαια δὲν θὰ σοῦ σταλοῦν ἀγαπητὲ ΕΥ ΜΙΕ ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΟ. Μὴ λησμονᾶς τὸ «οὐκ ἂν βης παρὰ τοῦ μὴ ἔχοντος».

❖ Πολὺ καλὰ φίλε ΚΩΝ. Ι. ΤΣΟΥΚΑΛΗ.

❖ Τὸ γράμμα σου ΚΥΡΙΑΚΟ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΓ ΣΤΟΛΟΠΟΥΛΕ τὸ ἔδωσα στὸν προϊστάμενο διεκπεραιώσεως γιὰ νὰ φροντίση ἐπὶ ὅσων γράφεις. Πῆρα τὴ συνεργασία σου.

❖ Ἐν τάξει φίλε ΧΑΡΑΛΑΜΠΕ ΖΑΡΜΠΟ.

❖ Ἔδωσα ἐντολὴ ΙΩΑΝΝΗ ΜΑΝΟΥΚΑ νὰ ἐξε σθῆ τὸ ζήτημά σου καὶ νὰ σοῦ γράψουν. Ἂν

(Δικαίωμα καταθέσεως ψευδωνύμου: δραχμές 2.000. Δημοσιεύσεως άγγελιών μέχρι 30 λέξεων: 100 δραχμές ή λέξη. Γιά κάθε λέξη πέραν άπό τίς 30 : 500 δραχμές).

1892) Βύρων άντιχαιρετώ. Μάκ-Άρθουρ Μυτιληνιός; Φίκη, Ντίκ-Σάντ χαθήκατε. Γιατί; Δράσε μαζί μου. Δέν τά βγάζεις πέρα. Βάλτο στό μυαλό σου. Γιός τής Λέσβου

1893) Άρχή έκπλήξεων: Πεννομαχιακά νέα:
— Στή χώρα «Πρωτοπόροι»
— γράφει άνταποκριτής
κατέπεσε Ρουκέτα
στόν Φάρον Άρετής
Φαροφύλαξ δυστυχής
άπό άμετρη τρομάρα
μέσ' στήν τόση σαστημάρα
έγινε ψυχοπαθής.
Ζητείται ψυχίατρος
έστω καί κτηνίατρος.
Άδαμάντιος Ώριγένης
Πρόεδρος Κρητικής Νεότητος

1894) Ό Πριλλάντης ό ψηλός
πούναι λίγο καπαρός
πώς μέ λέν θέλει νά μάθη
μά πολλά γιαύτό θά πάθη.
Φασουλής, Άντιπρόεδρ. Κρητικής Νεότητος

1895) Πρωτομπαίνοντας στίς πεννομαχίες χαιρετώ όλους τούς πεννομάχους έκτός τά Διαβολάκια. Κλεάνθης

1896) Προσχωρώ στόν ύπερσύλλογο «Κρητική Νεότης». Κλεάνθης Κρητικής Νεότητος

1897) Προσχωρώ στό σύλλογο «Κρητική Νεότης». Χαιρετώ τούς πεννομάχους. Ψηλορείτης «Κρητικής Νεότητος»

1898) Άποκρούω κτυπήματα όλων τών πεννομάχων έγώ ό

Ψηλορείτης «Κρητικής Νεότητος»

1899) Άνθισμένη άμυγδαλιά άνεξάρτητη; Άκολούθησέ με. Ή «Κρητική Νεότης» είναι σύλλογος μέ ύψηλά ίδανικά. Ύποκλίνομαι
Ψηλορείτης «Κρητικής Νεότητος»

1900) Πενομάχοι γειά χαρά. Τάσσομαι κι' έγώ στό πλευρό τού συλλόγου «Κρητική Νεότης».
Τό Μεϊντάνι τής Χαλέπας

1901) Ψέμματα πώς πέθανα. Είμαι άθάνατη. Ξεπετάχτηκα άπό τήν Σαιξπήρειο τραγωδία.
Ίουλιέττα «Κρητικής Νεότητος»

1902) Πρωτομπαίνοντας στό εύθυμο σαλονάκι τών πεννομαχιών θερμοχαιρετώ όλους-ες. Ίδιαιτέρως Α. Ροδίτη, Η. Κρητικοπούλα, Ξ. Μπουκλίτσα, Ζελίνα, Ρεθυμνιώτη, Σκαλιστήρι, Ν. Σαλονικιό.
Ίουλιέττα «Κρητικής Νεότητος»

1903) Προσχωρώ στόν νεοϊδρυθέντα ύπερσύλλογο «Κρητική Νεότης» μέ τά άγνότερα νεανικά ίδανικά. Μιμηθήτε με.
Ίουλιέττα «Κρητικής Νεότητος»

1904) Άντιχαιρετώ Φώς, Ρούντη, έ ξκιούσμυ, Γουάτ θίνκ γιού φόρ έ λέττερ; Τάϊτ φέρστ. Μαλεβέ, είσαι όνομα ... καί πράμα. Καί τά μπαχαρικά «Κεϋλάνης» είναι άνώτερα όλων (;)! Κάλά, Κορίτσι Νάϋλον. Ήρωϊκή Κρητικοπούλα έγραψα. Πριλλάντης (Πρόεδ. παρ. Δάδων Χανίων)

1905) Έκπλήξεις φίλε Νικολή
φωνάζεις, όλο χάρη
καί μέ τήν τόση σου κεφαλή
έκθλίπτεις τό φεγγάρι.
Φώς, ΔΑΔΩΝ
(Άντιπρ. παρ)τος Χανίων)

1906) Μπαίνοντας στήν κίνηση προσχωρώ στήν «Πνευματική Χαραυγή».
Φιλοκτήτης, (Γεν. Γραμ. «Πν. Χαρ.» Πύλου)

1907) Άντιχαιρετώ: Δροσοσταλίδα, Ρουκέτα, Ντολορές, πατριώτες. Αϊ!...
Ράδινο Μπουμπούκι

1908) Κεφαλλωνήτικο Διαβολάκι μού δανείζεις λίγη διαβολιά;
Ρόδινο Μπουμπούκι

1909) Τζών Σίλβερ, Λάκης Λαβέρης, Τσουκνίδα = Χρήστος Ρουμελιωτάτης, πρός γνώσιν καί συμμόρφωσιν.
Άνωνυμογράφος

1910) Στούς δυό φίλους θά χαρίσω
πού περνιούνται γι' Άθηναίοι
ένα κανατάκι... μέλι
γιά νά γίνουν... Σιαμαίοι!
Έξάψαλμος

1911) Καί στόν Πάνο Μαλεβό
δίνω λίγο άκουαφόρτε,
κάποια έκδίκηση νά κάνη...
— Πάλι... μ' όλο του τό... φόρτε.
Έξάψαλμος

1912) Καί στό Πειραχτήρι δίνω
πού τού έστριψε ή βίδα
γιά τά στραβουλά του πόδια
μιά ύπέροχη ... πυξίδα!
(Συνεχίζονται) Έξάψαλμος

1913) Γιατί νά σέ φοβηθούμε Άπόλλωνα; Δέν νικιέμαι Άνίκητε, γιατί είμαι γεμάτο πονηριά. Καί στό λέω, νά τήν φοβάσαι. Πονηρούλι

1914) Γειά σας πεννομάχοι. Κι' έγώ μαζί σας. Προσοχή είναι ό Άγρινιώτικος Λαουτζίκος

1915) Ταπεινέ μέ θέλετε στό σύλλογό σας. Χαιρετώ Τάκην Ρούμελην Άγρινιώτικος Λαουτζίκος

1916) Χαιρετώ: Νεραϊδόπαιδο (έγραψα). Άστερόπαιδο καί Σωτήρη, Κραταιό.
Ήρωας τής Πίνδου ΔΑΔΩΝ

1917) Άστήρ Θριάμβου. Αύτός ήτο μονάχα ό θρίαμβός σου; Γιατί δέν ξαναφάνηκες στίς πεννομαχίες, μήπως σέ έπιασε τρέλλα;...
Άόρατος

1918) Καταλάνα. Θά μέ κάνης όρατόν; Ποιός σού τόπε. Μήπως ό τυφλοσύρτης πού έσχισες;.... τήν άλλη φορά. Φτάνει καϋμένη πιά. Άφησε τά λίγα δάκρυα... γιατί συγκινούμε!... Πολλά έκαμες κλάααααματα!!!
Άόρατος

1919) Άόρατε, είμαστε φίλοι καί όμοιοι στό άνάστημα. Θά καταπολεμήσουμε μαζί τό μικρόβιο τής γρίππης (Καταλάνο). Γεράκι τής Έρήμου θέλεις τή φιλία τής Άγνής Ψυχής; Κάποτε... θυμάσαι; Τήν είπες παλιοκαρακάξα. Κοραίος

1920) Άπό ποιό παλιατζίδικο βρήκες τή διεύθυνση 1153; Είσαι Καρπαθόπουλο. Ή Άγνή Ψυχή Καρπαθοπούλα κι' αύτή είναι ή προηγούμενη... Θυμάσαι;
Κοραίος

1921) Θερμοαντιχαιρετώ Μ. Λαίδη, Χ. Διάβολε, Νεραϊδόπαιδο, Ζελίνα. Δέχομαι Ύπερε. Σκαλιστήρι, μά πρωτογράψτε. Θερμοευχαριστώ: Α. Ήρωα (1411). Πιστεύω νά μή σ' άπογοητεύσω. (Γράφε όμως πιό τακτικά). Παρακαλώ Δροσοσταλίδα (γιατί άργείς). Καλόδεχτο. Δάφνη (1387). Ίσως Ζ. Ρενουάρ (1362) μιά καί πραγματικά στήν «Π. Χαραυγή» ήμουν πάντα έκτός άπό μικρό διάστημα. Μήπως θύμωσες Η. Θρύλε (1402); Εύχαριστώ γιά τά καλά σου λόγια Ζελίνα (1491). Καθώς καί έσένα Ξ. Μπουκλίτσα, έάν δέν είρωνεύεσαι. Σάν τί νό προσέχω Ταπεινέ; (1612). Λίγο μ' ένδιαφέρουν τά συλλυπητήριά σας Χωριατόπουλα, μιά καί ή (1621), δέν έλεγε τίποτα.
Ντολορές («Πνευματική Χαραυγή»)

1922) Στήν (1479) άγγελία μου, άντί «Άθώοι» πρέπει «Άδωνη», άντί «ύποχρεώθηκαν», «ύποχρεώθηκα», καί στήν (1482) άντί «άθάνατα» πρέπει «άθάνατο». Ντολορές («Πνευμ. Χαραυγή»)

1923) Σαρώνω, χτυπώ, άποβλακώνω, άποκαλύπτω, σατυρίζω, γελώ μέ τίς βλακείες σας. Χά, χά, χά! Δέν φοβάμαι κανένα καί σάς πολεμώ.
Σκαλιστήρι

1924) Ροδόπουλε έμπνέεσαι ποιήματα (!!!) πολεμώντας τόν ύπερμεγεθομύτο σου; Καϋμένοι: Κ. Διαβολάκι, Ντολορές, Ζελίνα, Έξάψαλμε, Γλωσσοκοπάνα, Ροδόπουλε, Σαλονικιέ, Ταπεινέ, τό τέλος τού Χίτλερ θάχετε. Σκαλιστήρι

1925) Εύχομαι στούς πεννομάχους καλά Χριστούγεννα καί ό καινούργιος χρόνος νά δώση δύναμη στήν πεννομαχόστηλη.
Πολυμήχανος Όδυσσεύς

1926) Δράκος άνίκητος = Πανύψηλος...νάνος. Μυστήριος = Λευκός.... Άράπης!!!
Μαύρος Πειρατής

1927) Ντολορές πού κατοικείς; Άρης = Σκουπιδιάρης.
Μαύρος Πειρατής

1928) Προσοχή! Ό «Άρης» Θεσσαλονίκης — «Όλυμπος» Κατερίνης 3—3. Ζήτω ό «Όλυμπος».
Μαύρος Πειρατής

1929) Άντιχαιρετώ: Κιόνιο, Ντέντεκτιβ Χ. Πρόσεχε (1475), Ί. Όλλανδέ κόψε τό δικό σου (1398), Σκαλιστήρι, Όλυμπιακός (2638), Π. Κοτρίδης = Γόης καμηλοπαρδάλεων.
Μ. Όλυμπιακός

1930) Ύστερα άπό κάμποσο καιρό άπουσίας μου έπανέρχομαι στήν κίνηση γεμάτος όρεξη καί κέφι ν' άρχίσω τή δράση μου. Θερμοαντιχαιρετώ όσους μέ χαιρέτισαν. Έμπερτ

1931) Όσοι θέλουν νά προσχωρήσουν σέ σύλλογο, άς προσχωρήσουν στίς «ΔΑΔΕΣ», πού είναι ό μόνος Χριστιανικός καί παιδοπολίτικος σύλλογος. Έρμπερτ

1932) Στόν άγαπητό μας πρόεδρο Ταπεινό γιά τήν έπιτυχία στή φιλολογία καί γιά τήν όνομαστική του έορτή θερμά συγχαρητήρια καί χρόνια πολλά. Ό Χριστός μαζί του. Άν καί άργά πιστεύω νά γίνουν δεκτά. Φιλικώτατα
Ρεμής «ΔΑΔΩΝ»

1933) Άντιχαιρετώ έπίσης χριστιανικώς τούς: Χριστιανόπουλο, Κατεπάνω καί Μάριο.
Ρεμής «ΔΑΔΩΝ»

1934) Γαλάζιε Δούναβη (Ρίτα Ζαρκαλή) ρίξε καί στούς φτωχούς κανένα σοκολατάκι. Όχι όλα στόν Jiolle Mari (Τάκη Σμόρο).
Γιός τού Άράχθου

1935) Ό Στεγασμένος Άστεγος είναι ό έκ Πρεβέζης βαλών τήν σαρδέλλαν νά άηδονολαλήση. Σιωμόπουλος Βασίλειος. Γιός τού Άράχθου

1936) Άστραπόβροντο, καλόδεχτος, γράφουμε. Άντιχαιρετώ Μυρσίνη, Ζελίνα. Έπίσης Θρύλε (1550). Ή ίδρυση τού παραρτήματός σας φίλοι Κρεσταινιώτες μάς γέμισε άφάνταστη χαρά. Χαιρετούμε θερμά κι' εύχομαστε μεγάλη δημιουργική δράση. Φάρος Άρετής (Πρ. «Πνευμ. Χαραυγής»)

1937) Άργοπορημένα. Συμπληρωμένες οί θέσεις στήν κόλαση. Ντολορές, Λαβέρη. Τίς πιάσανε οί ΔΑΔΕΣ. Γνωστή ή φάτσα σου. Ξ. Άγγελε (1298). Δέν είσαι σύ γιά τόν όποίο γράφανε πρόπερσυ οί έφημερίδες (γεννήθηκε τέρας); Αύγερινέ (1288), άντί στό θείο Ταπεινό (;) νά σέ κατηχήση! Καλά, Ζ. Ρενουάρ (1262). Τό ότι δέν ξέρεις τί λές, είναι γνωστό. Γιατί μάς τό ύπενθυμίζεις; Είσαστε καί σείς τής παρέας τών ΔΑΔΩΝ, Τότη καί Φώς; Στούς Σταυραετό (1488), Καλλονιατόπουλο (1756), Άπόλλωνα (1777): Μάθετε νά δένετε τά... ζουνάρια σας, μεγαλώστε κάνα - δυό χρόνια, κι' ύστερα έλάτε νά συζητήσουμε. Τελευταία φορά πού άσχολούμαι μ' έσάς καί τούς όμοίους σας. Άντιχαιρετώ φίλτατε Μ. Τραβαδούρε. Γιά τή βράβευση εύχαριστώ, άγαπητοί φίλοι τής Λευκάδας. Καλή πρόοδο...
Τώνης Γιούλης
(Γ. γραμμ. «Πνευμ. Χαραυγής» — Διευθυντής Λογοτεχνικού Τμήματος)

1938) Άη χέβ ρίτω Γουέλλο. Μήπως ύποθέτεις ότι είσαι έσύ άξιος Άνίκητε (1573); Γιά στάσου νά σού ρίξω λίγο νερό Ά. Θεοδωρίδη γιά νά ξυπνήσης πρώτα (1597). Νά γίνης καλόγερος Ά. Ίππότη (1559). Δέν κάνεις γιά δώ. (Ή, άν προτιμάς, γίνου ίεραπόστολος στούς Κανίβαλλους). Σέ τί Άπόλλων (1468); Έκανα τόπο Σιμούν, πέρασες καί πάς... (Άμήν). Ντολορές

1939) Δηλαδή; Σάν τί θά κάνης Μ. Φοίβε στόν Ζ. Ρενουάρ; (Θά τού λύσης τή γραβάτα, θά τού ξεριζώσης τά μαλλιά, θά τόν γρονθοκοπήσης, θά... τί;) Ούτε ψύλος στόν κόρφο σου Ν. Σαλονικιέ (1491). Άκούς παγωτό! Πάρε κανένα χάπι «Βασανό» Σιμούν (1454). Πολύ άποτελεσματικά. Καρδιοχτυπώντας, μάλιστα Πλάτωνα (1418). Σιγά Παγκανίνι Β' (1409)· άαααααχ, καί μέ... χάλασες! Έ, Φαντομά έξαφανίσου γιατί έχω φιλίες μέ τόν... Ζούβ! Άν στή φαντασία σου Άμφυτρίωνα μοιάζω μέ κλώσσα, έσύ στή δικιά μου μοιάζεις μέ κλούβιο αύγό. Μήπως είσαι γιός τού Δόν Κιχώτη (1420). Γήπεδο τό περάσατε Α. Περιστεράκι, Κεραυνέ; (1643 - 1404); Άπ' τά 16 χρόνια σου, Έξάψαλμε, φαντάζεσαι ότι θά γίνης σπανός; Άλλά τί δουλειά έχουν οί τρίχες τής κεφαλής σου μέ τίς «τρίχες» τών γραφομένων σου; Όμως, βαρέθηκα νά γράφω γιά σένα. Λοιπόν. Προοοοσοχή! Μεταβολή· μάρς, έν δυό... Ντολορές

1940) Ά. Θερμαϊκέ, Άλκηστη, Η. Θρύλε, Τ. Γιούλη, Άετιδέα άλληλογραφούμε; Ντόλλυ, Ζελίνα λίγες γραμμούλες;
ΔΑΣ Πολιτισμού

1941) Πρός Α. Ίππότην:
Χαίρε τής άνοησίας τό άμέτρητον βάθος!
Χαίρε τής τρέλλας τό άσύγκριτον ύψος!
Χαίρε άρχων ήλιθίων, ήλιθιώτατε!!!
ΔΑΣ Πολιτισμού
(Παναθηναϊκώτατος)

1942) Ξυλόσοφε Πλάτων σέ γνωρίζω...; Άνίκητος

1943) Καί στόν... μπακαλιάρο Ρούντη
μιά καί έφθασε ή ώρα
γιά νά πίνη γάλα, δίνω
μιά... προβάτα πλακονώρα!! Έξάψαλμος

1944) Άκόμα δίνω στόν Σιμούν
πού τόν πρήξαν σάν... τουλούμι
γιά τίς... «χιονίστρες» πούβγαλε
καυτό... σεληνοζούμι!!... Έξάψαλμος
(Συνεχίζονται)

1955) Μιά καί τελειώνει ό παλιός καί μπαίνουμε άπό τό άλλο φύλλο στό νέο χρόνο 1952, άπονέμω γενική άμνηστεία. Ό,τι είπαμε στό παρελθόν άς μάς είναι συχωρεμένο. Άπό δώ κι' έμπρός όμως άλλοίμονο σέ κείνον πού θά τολμήση... νά τά βάλη μέ τό Κεφαλλωνήτικο Διαβολάκι...Θά τόν πάρω καί θά τόν σηκώσω. Κ. λ. Διαβολάκι

ΣΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΑΥΤΟ ΤΕΛΕΙΩΝΕΙ Ο Β' ΤΟΜΟΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

Περνᾶτε εὐχάριστα τὴν ὥρα σας

1) ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΤΕ ΤΑ ΚΕΝΑ

Π				
	Π			
		Π		
	Π			
Π				

1) Ἐπιθυμία.
2) Πολύτιμο ζῶο.
3) Τόπος καλλιεργείας.
4) Ξεκουράζει.
5) Νησὶ τῶν Κυκλάδων.

Γ. Ζῆδρος, Ἀγριὰ Βόλου

2) ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΚΟ

1) 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8.
2) 7, 6, 2, 4, 8.
3) 7, 8, 3, 2, 3, 8.
4) 8, 4, 5, 6, 2.
5) 6, 3, 1, 2, 3.
6) 3, 1, 3, 6, 2, 3.

1) Ἥρωας τοῦ 21.
2) Φωτίζει τὴν ἡμέρα.
3) Προφήτης.
4) Ἡρωϊκὸ χωριὸ τῆς Ἠπείρου.
5) Πόλη τῆς Στερεᾶς.
6) Βασίλισσα τῆς Ἑλλάδος.

Ἀλ. Κουτσομητρόπουλος
Γρεβενὰ

3) ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟ

Τοποθετῆστε στὰ κενὰ τετραγωνίδια τοὺς ἀριθμοὺς 1–25, μιὰ φορὰ τὸν καθένα, ὥστε ὁριζόντια, κάθετα καὶ διαγώνια, νὰ δίνουν ἄθροισμα 65.

Ν. Χατζηϊωάννου, Χανιὰ

4) ΡΟΜΒΟΣ

```
1)          *
2)        * * *
3)      * * * * *
4)    * * * * * * *
5)      * * * * *
6)        * * *
7)          *
```

1) Σύμφωνο.
2) Γερμανικὸς τίτλος.
3) Ἀγαπητὸ πρόσωπο.
4) Κάτοικος χώρας τῆς Κεντρικῆς Εὐρώπης.
5) Δὲν λείπει ἀπὸ τὰ βαφτίσια.
6) Κτητικὴ ἀντωνυμία.
7) Σύμφωνο.

Λ. Τζαμτζόγλου καὶ Δ. Ἀγαμανώλης, Μυτιλήνη

5) ΑΣΤΕΡΙ

```
*       *       *
  *     *     *
    *   *   *
* * *   Α   * * *
    *   *   *
  *     *     *
*       *       *
```

Ὁριζόντια: Ἔχει κάτι τὸ ξεχωριστό. Κάθετα: Νησὶ τῶν Β. Σποράδων. Διαγώνια: Ποταμὸς τῆς Γαλλίας — Χώρα τῆς Πελοποννήσου.

Ἀποστ. Βαϊνόπουλος

6) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

Γιορτὴ εἶναι τὸ πρῶτο μου
νησὶ τὸ δεύτερό μου
Ρωμαῖος αὐτοκράτορας
εἶναι τὸ σύνολό μου.

Ἀνδρέας Θεοδωρίδης

7) ΑΙΝΙΓΜΑ

Εἶμαι πόλη κι' ὅμως ψήνω
τὰ ψαράκια στὴ φωτιά.
Ψάξε γιὰ νὰ μ' εὕρῃς σ' ὅλα
τοῦ Αἰγαίου τὰ νησιά.

Δ. Θ. Τσουλουβῆς
Σουφλὶ Θράκης

8) ΤΡΙΓΩΝΟ

1					
2					
3					
4					
5					

Ὁριζόντια καὶ Κάθετα: Ἡ πατρίδα τοῦ Ἀπόλλωνος. 2) Καρφί. 3) .... Ἀντζελες. 4) Ἀναφορικὴ ἀντωνυμία. 5) Σύμφωνο.

Ρούντης

9) ΜΠΟΡΕΙΤΕ;

Μπορεῖτε μὲ δυὸ νότες καὶ μιὰν ἄρνηση, νὰ σχηματίσετε γνωστότατο παιχνίδι;

Μπορεῖτε μὲ δυὸ νότες καὶ μιὰν ἄρνηση, νὰ σχηματίσετε πόλη τῆς Ἰταλίας;

Ἀντ. Ν. Μωραΐτης

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΑΡ. 48

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1					■		■		■		■	
2	■		■									
3					■		■		■		■	
4	■		■		■							
5						■		■		■	■	
6	■		■		■	■						
7							■	■		■		■
8		■	■		■		■					
9								■		■		■
10		■		■		■		■				
11										■		■
12		■		■		■			■			

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: Προσφιλὲς ρῆμα τοῦ μπεκρῆ. 2) Παράγεται ἀπ' τὰ τριαντάφυλλα. 3) Εὐρωπαϊκὴ πρωτεύουσα. 4) Ἐμφανίζονται στὸν οὐρανό. 5) Θὰ τὴν βρῆτε στὴν ἀκρογιαλιά. 6) Τέτοια δικαστήρια εἶναι τὰ Κακουργιοδικεῖα. 7) Δὲν ἔχουν καμμιὰ κηλίδα. 8) Τῆς Ἑλλάδας εἶναι ὑγιεινό. 9) Ἀκρωτήριο τῆς Ἀττικῆς. 10) Ἀριθμός. 11) Ὁλοκληρωτικό. 12) Ἔχουν τὶς ἴδιες διαστάσεις.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) Μεγάλη ντροπή, ἀτιμία. 2) Θεραπεύεται. 3) Δὲν λείπει ἀπὸ τὴν καμήλα. 4) Μ' αὐτὸ κανονίζουμε τὶς δουλειές μας. 5) Κραυγή, ἀλαλαγμός. 6) Ἐξυπηρετεῖ τὴ συγκοινωνία. — Πρόθεση. 7) Καὶ ἄλλη πρόθεση. — Στὴν Ἀθήνα δὲν τὸ ἔχουμε ἄφθονο. 8) Ἀφαιρεῖ. — Ἀναφορικὴ ἀντωνυμία στὴν αἰτιατική. 9) Συνηθισμένο ἀνδρικὸ ὄνομα. 10) Τουρκικὸ γυναικεῖο ὄνομα. 11) Ἐπικρίνει. 12) Μᾶς κουράζει (θηλ.).

10) ΔΙΠΛΗ ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

Μὲ τ' ἀρχικὰ τῶν λέξεων ποὺ ζητᾶτε σχηματίζεται Κράτος τῆς Εὐρώπης, μὲ τὰ δεύτερα βιβλικὸ πρόσωπο.

1) Μυθικὸς ἥρωας. 2) Λάμπουν ψηλά. 3) Ἐπωνυμία τοῦ Χριστοῦ. 4) Ἀχρείαστος νᾆναι. 5) Θέλει καθάρισμα.

Χρ. Κοτινᾶς
Ριγγλάδες Κερκύρας

◆

ΛΥΣΕΙΣ 47ου ΤΕΥΧΟΥΣ

1) ΔΙΠΛΗ ΣΚΑΛΑ

```
Π Ω Σ
Α Ρ Η Σ
Ι Λ Ι Α Σ
Δ Ε Ι Λ Ο Σ
Ο Λ Υ Μ Π Ο Σ
Π Ο Λ Ε Μ Η Σ
Ο Μ Η Ρ Ο Σ
Λ Υ Κ Ο Σ
Ι Σ Ο Σ
Σ Ο Σ
```

2) ΤΕΛΕΙΕΣ ΚΑΙ ΠΑΫΛΕΣ

1) Οὐγγαρία, 2) Δαδί, 3) Κίσσαβος, 4) Θερμοπύλαι, 5) Τηγάνι, 6) Ὀλυμπία, 7) Ἰεσσαί, 8) Σκουφᾶς.

3) ΑΣΤΕΡΙ

```
Λ       Θ       Β
    Ι   Α   Α
      Β Λ Τ
Μ Ι Κ Α Δ Ο Σ
      Β Σ Ν
    Ι   Σ   Ο
Α       Α       Σ
```

4) ΣΤΑΥΡΟΣ

```
             10
             20
10    20     30    20    10 — 90
             20
             10
             —
             90
```

5) ΑΦΑΙΡΕΣΙΣ

Αὐτὸ γίνεται μόνο μὲ λατινικοὺς ἀριθμούς, ὡς ἑξῆς:

```
 X I X
   I
 ─────
  X X
```

6) ΑΙΝΙΓΜΑ

Ροδο — πη = Ροδόπη.

ΦΤΕΡΩΤΕΣ ΣΥΛΛΑΒΕΣ

ροΥΠΕλ — μακάΡΙΟς — ἸοΡΔΑνης — ἀΝΙΑτος = ΥΠΕΡΙΟΡΔΑΝΙΑ.

8) ΑΠΡΟΟΠΤΑ

1) Ὁ Βόλος. 2) Τὸ Γαλαξεῖδ(ι) (Γάλα — Ξύδι).

9) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

ΑΜΦΙ — ΤΡΙΤΗ = ΑΜΦΙΤΡΙΤΗ.

10) ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΧΩΡΙ(Σ) ΕΙΚΟΝΑ

Μί — ΜΗ, ΛΑμπη = ΜΗΛΑ.

11) ΑΙΝΙΓΜΑ

ΑΝΤΙΔΙΑ (ΑΝΤΙ - ΔΙΑ).

ΛΥΣΗ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ΑΡΙΘ. 4(7)

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) ΕΛΛΑΣ. 2) ΚΑΛΥΒΗ. 3) ΡΕΥΜΑ. 4) ΦΡΙΞΟΣ. 5) ΣΚΑΦΗ. 6) ΒΩΜΟΝ. 7) ΑΙ(Γ)ΛΙΑ, 8) ΡΗΓΑΣ, 9) ΒΟΣΚΟΝ. 1(0) ΣΑ·Ι·ΤΑ.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) ΕΒΡΟΣ. 2) ΚΑ·Ι·ΡΟΝ. 3) ΛΑΥΡΑ. 4) ΦΥΛΑΚΗ. 5) ΣΚΑΦΗ. 6) ΒΑΡΥΣ. 7) ΑΛΕΙΦ(Ω). 8) ΜΑΓΟΙ. 9) ΕΒΔΟΜΟ. 1(0) ΝΗΣΣΑ.

ΜΕ ΤΗ ΔΑΔΑ ΚΑΙ ΤΟ ΣΠΑΘΙ

9) «Ὁ Φίλιππος στὸν Ἀριστοτέλη, χαῖρε!
Μάθε πὼς μᾶς γεννήθηκε γιός! Εὐχαριστῶ πολὺ τοὺς θεούς, ὄχι τόσο ατὶ γεννήθηκε τὸ παιδί, παρὰ γιατὶ μοῦ τὸ χάρισαν στὶς μέρες σου. λπίζω πὼς ἂν μορφωθῆ ἀπὸ σένα, θὰ γίνη ἀντάξιος γιός μου κι' ἱκα-ς γιὰ τὸ θρόνο τῆς Μακεδονίας».
Αὐτὰ τοῦ ἔγραφε μὰ ἐκεῖνος δὲν ἔδωσε ἀπάντηση. Καὶ νά, τὴν ἔδιν ρα ποὺ ἦρθε ὁ καιρός της.
Σὲ λίγες μέρες πραγματικὰ ὁ Ἀριστοτέλης ἔφτασε στὴν Πέλλα. Ὁ λέξανδρος ἦταν τυχερός: Τέτοιο δάσκαλο δὲν εἶχε ποτὲ βασιλόπουλο.

50) Ὁ πατέρας πῆρε ἀπὸ τὸ χέρι τὸ γιό του καὶ τὸν παρουσίασ στὸν Ἀριστοτέλη.
— Μάθε, τοῦ εἶπε, ὅ,τι νομίζεις πὼς εἶναι χρήσιμο σ' ἕνα βασιλέα
Ὕστερα, γύρισε στὸν Ἀλέξανδρο καὶ τοῦ εἶπε συγκινημένος:
— Ἂν εἶχα κι' ἐγὼ ἕνα δάσκαλο, σὰν αὐτὸν ποὺ σοῦ δίνω σήμερα, δ θὰ μετάνοιωνα γιὰ τόσα πολλὰ στὴ ζωή μου. Ἐλπίζω ν' ἀποφύγης ἐσ σα ἄτοπα ἔπραξα ἐγὼ ἀπὸ ἄγνοια.
Ὁ Ἀλέξανδρος κοίταζε μὲ βουβὸ θαυμασμὸ τὸ μεγάλο φιλόσοφο. Μ' λο ποὺ ἦταν ἀκόμα παιδί, ἀναγνώρισε τὴν ἀξία τοῦ φιλόσοφου.
— Τί θὲς νὰ σοῦ μάθω, μικρέ μου; τὸν ρώτησε ὁ Σταγειρίτης.

1) — Νὰ γίνω ἄξιος γιὸς τοῦ πατέρα μου, ἀποκρίθηκε τὸ παιδί.
— Κάμε τον προπαντὸς ἕναν ἄξιο μαθητή σου, εἶπε κι' ὁ Φίλιππος.
— Ἔχω τοὺς ὅρους μου, εἶπε τότε ὁ Ἀριστοτέλης. Ἀλλιῶς δὲν ἀνα-λαβαίνω τὴν ἀγωγή του.
— Οἱ ὅροι σου θἆναι νόμος γιὰ μᾶς, ἀποκρίθηκε ὁ Φίλιππος. Λέγε τί σοῦ χρειάζεται, γιὲ τοῦ Νικόμαχου;
— Ὁ Ἀλέξανδρος θὰ μ' ἀκολουθῆ ὅπου κι' ἂν πηγαίνω. Θὰ μένωμε ότε στὴν Πέλλα, πότε στὰ Στάγειρα, τὴν πατρίδα μου. Καμμιὰ ἐθι-στυπία, καμμιὰ ἀνάγκη τῆς βασιλείας δὲ θὰ σταματήση τὸ πρόγραμμά ου. Ὁ Ἀλέξανδρος θἆναι δικός μου τὰ τρία χρόνια τῆς ἀγωγῆς του.

52) Ὁ Φίλιππος στάθηκε λίγο συλλογισμένος. Ἤξερε πὼς ἂν ἔφερνε τὴν παραμικρὴ ἀντίρρηση ὁ παράξενος ἐκεῖνος σοφὸς θ' ἀπομακρυνόταν ἀμέσως ἀπὸ τὴν Πέλλα.
— Ὁ Ἀλέξανδρος ἀπὸ σήμερα, εἶπε, θἆναι ἡ σκιά σου,
— Λοιπὸν φεύγομε αὔριο κιόλας γιὰ τὴν πατρίδα μου, εἶπε ὁ δάσ
— Κάποτε, ἔπεσε στὰ Στάγειρα ἡ ὀργή μου βαρειά, εἶπε ὁ βασι, Εἶχε σηκώσει κεφάλι ὁ λαός της καὶ τὴν κατάστρεψα. Γιὰ χατήρι σήμερα τὴν ἀναστηλώνω δέκα φορὲς πιὸ ὡραία. Στέλνω μαζί σας στόρους καὶ κτίστες καὶ κάθε λογῆς καλλιτέχνες. Νὰ στήσουν περίλαμπρη τὴν πατρίδα τ' Ἀριστοτέλη.

X) Ἔτσι κτίστηκαν τὰ ἐρειπωμένα Στάγειρα.
Ἐκεῖ εἶχε κτίσει ὁ Φίλιππος ἕνα σπουδαστήριο, μέσα σὲ κήπους, γιὰ Ἀλέξανδρο καὶ τὸ δάσκαλό του. Νύμφαιο ἦταν τ' ὄνομά του. Κάτω ἄλση βαθύσκιωτα, πάνω σὲ λίθινες ἕδρες, κάθονταν οἱ δυό τους, ὁ ητὴς κι' ὁ φιλόσοφος, καὶ μιλοῦσαν γιὰ τὸ ὡραῖο καὶ τὸ καλό. Ἄλ-πάλι φορὲς ὁ Ἀριστοτέλης, π' ἀγαποῦσε νὰ διδάσκη περιπατώντας, ιρνε τὸν Ἀλέξανδρο σ' ἐκδρομὲς μακρυνές, βρίσκοντας εὐκαιρία νὰ μιλῆ γιὰ τὴ φύση, τοὺς νόμους της καὶ τὶς μυστικές της δυνάμεις. τερα τὸν μυοῦσε στὴν ἠθική, στὴ φιλοσοφία, στὴ λογικὴ καὶ στὴν ηση.

54) Τρία χρόνια ἔμειναν ἀχώριστοι, πότε στὰ Στάγειρα, πότε στὴν Πέλλα. Κι' ὅταν ἦρθε ὁ καιρὸς νὰ χωρίσουν, κάθισε ὁ δάσκαλος, νύχτες πολλές, καὶ ἑτοίμασε σ' ἕνα πάπυρο καλλιγραφημένη τὴν Ἰλιάδα.
— Ἔχε την πάντα μαζί σου, ὅπου κι' ἂν εἶσαι, σὲ πόλεμο ἢ σὲ εἰρήνη, τοῦ εἶπε. Θἆναι ὁ καλλίτερος σύντροφος κι' ὁ καλλίτερος δάσκαλος γιὰ σένα.
Ὁ Ἀλέξανδρος πῆρε τὸ δῶρο, συγκινημένος. Ἔφτιαξε ἕνα καλάμι σὲ θήκη κι' ἔχωσε μέσα τὸν μικροσκοπικὸ καὶ σφιχτὰ τυλιγμένο πάπυρο «Ἰλιάδα ἀπὸ νάρθηκος», ἔτσι ἔμεινε γνωστή, γιατὶ νάρθηκας λεγόταν ἡ καλαμένια ἐκείνη θήκη.

(Συνεχίζεται)